

Daniel Silva _ Viyanada Ölüm

Odun kesiyorsanız, elinize kıymık batacaktır

ve bundan kaçış yoktur.

SS SUBAYI HEINRICH MÜLLER GESTAPO LİDERİ

Burası izci kampı değil, izci kampında olmak

isteseydik, izci olurduk.

RICHARD HELMS ESKİ CIA BAŞKANI

BİRİNCİ BÖLÜM

MERKEZ KAFE'DEN GELEN ADAM

VİYANA

Büroyu bulmak oldukça güçtü ve özellikle böyle olması istenmişti. Viyana'nın trajik geçmişinden çok, gece hayatıyla tanınan bir bölgesinde, dar bir sokağın sonunda konumlanmış, girişinde yalnızca pirinç bir tabela üzerinde SAVAŞTAN DOĞAN HAK TALEPLERİ VE TAHKİKATLAR yazısı olan bir yerdi. Büronun güvenlik sistemi olarak, merkezi Tel Aviv'de olan belirsiz bir firma tarafından kurulmuş çok görkemli ve görünür bir sistem seçilmişti. Kapının üzerine yerleştirilen kamera, tehditkâr bir tavırla, gelenlere dik dik bakıyordu. Buraya randevusuz ve tavsiye

11

mektubu olmaksızın girilemezdi. Ziyaretçiler içeri alınmadan evvel, metal dedektöründen geçmek zorundaydı. Çanta ve bavullar, hiç de arkadaş canlısı olmayan iki güzel kız tarafından kontrol ediliyordu. Kızlardan birinin adı Reveka, diğerininki Sarah'ydı.

Ziyaretçi içeri girdiğinde ise, sıra sıra dizilmiş metalik gri renkte dosya dolaplarının bulunduğu, insanda kapalı yerde kalma korkusu uyandıran bir koridordan geçer ve bu esnada kendisine bir görevli eşlik ederdi. Sonra solgun renkte zemini, yüksek tavanları, üzerindeki sayısız kitap ve klasörlerin ağırlığı altında eğilmiş rafların bulunduğu Viya-na'ya özgü bir odaya girilirdi. Kasvetli avluya tepeden bakan, hafif yeşile boyanmış kurşun geçirmez pencereler güzel görüldüğü kadar, kötü niyetli kişilerin cesaretini kıracak cinstendi.

Orada çalışmakta olan adamın düzensiz, dağınık ortamda kolayca gözden kaçırılabilceği açıktı. Ama bu durum onun özel yeteneğiyle ilgili bir durumdu. Bazen içeri girdiğinizde adamı bir kütüphane merdiveninin tepesine tırmanmış, aradığı kitabı bulmak için rafları altüst ederken görebilirdiniz. Genellikle sigara dumanıyla kaplı masasında oturur, kâğıt yığınlarını ve asla azalmayacakmış gibi görünen dosyaları incelerdi. Bir belegede yazan cümleyi bitirmek üzere zaman ister veya ufak bir ayrıntı üzerinde uzun uzun zaman harcayabilirdi.

Sonra ayağa kalkıp, kıpır kıpır kahverengi gözlerini karşısındakine çevirip, çelimsiz elini uzatırdı. Her ne kadar Viyana'da yaşayan herkes Savaşın Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Bürosu'nu kimin yönettiğini çok iyi bilse de, adam elinizi sıkarken alçakgönüllülükle, "Eli Lavon," diye kendini tanıtırdu.

Lavon'un iyi bir ismi olmasına rağmen, gömleğinin önünde eksik olmayan kül lekesi, dirsekleri yamalı ve yıpranmış, şampanya rengi ceketiyle pejmürde görünümü rahatsızlık vericiydi. Bazıları gardırobuna önem vermediğini

12

düşünürken, bazıları da onun münzevi bir yaşam sürdüğünü, hatta biraz kaçık olduğunu düşünürlerdi. Bir İsviçre bankasından, geçmişe dönük zararların karşılanması davasının kazanılmasında ona yardımcı olan bir kadın, onun aşk acısı çektiğini iddia etmişti. Hiç evlenmemiş olması başka nasıl açıklanabilirdi ki? Bazen çok belli olan kendini bir şeylerden mahrum bırakma havası, kimsenin ona dikkat etmediği şeklinde yorumlanabilir miydi? Onunla tanışanların düşünceleri ne olursa olsun, sonuç genellikle değişmezdi. Ona atfedilen şeyler, gerçekleri yansıtmaktan çok uzak olurdu.

Adam kendisini görmeye gelenleri bürodaki rahat koltuğa oturturdu. Kızlara telefon bağlamamalarını söyler, sonra başparmağı ve işaretparmağını birleştirip, dudaklarına hafifçe vurmaya başlardı. Kahve lütfen. Bunun üzerine kızlar, duyulmamasına özen göstererek kendi aralarında sıranın kimde olduğunu tartışırlardı. Reveka İsraile, Hayfalıydı. Parlak ciltli, siyah gözlü bir kızdı. Dikbaşlı ve asabiydi. Sarah ise Boston Üniversitesi'nde soykırım tarihi dersleri almış, Reveka'ya nazaran daha akılcı, daha sabırlı ve bol paralı bir Amerikan Yahudisiydi. Hileye başvurmaktan pek kaçınmaz, hatta kendisine yakıştırmadığı küçük işlerden kaçınmak için düpedüz yalan söylerdi. Reveka, dürüst, değişken mi-zaçlı ve kolayca manevra yapabilen bir kız olduğundan, genellikle masanın üzerine gümüş tepsiyi keyifsiz bir havada çarparcasına bırakıp, sonra somurtkan bir yüzle geri götürme işi ona kalırdı.

Lavon'un ziyaretçileriyle olan görüşmelerini nasıl yönlendireceği konusunda önceden belirlediği bir tavır yoktu. Ziyaretçisinin konuyu aktarmasına izin verir, onu sonuna kadar dinlerdi. Kendisiyle ilgili sorulara cevap verme konusunda katı davranmaz, karşısındaki çok ısrarcı davrandığı takdirde, İsraile'nin en yetenekli arkeologunun ülkesinin karmaşa yaşanan topraklarında çalışmak yerine, neden meslek

13

değiştirip Soykırım'ın henüz sonlandırılmamış işleriyle meşgul olmayı seçtiğini anlatırdı. Ama geçmişini tartışmak konusunda gösterdiği istekli tutum bu kadarla sınırlıydı. Ziyaretçilerine 1970'li yılların başlarında İsraile'nin ünlü gizli servisinde çalıştığı kısa dönemden veya kendisine hâlâ servisin yetiştirdiği en iyi görev adamı gözüyle bakıldığından, yaşlanmış annesini görmek için yılda iki kez ziyaret ettiği İsraile'de sırlarını yeni nesille paylaşmak üzere Tel Aviv'in kuzeyinde yer alan ve çok iyi korunan bir merkeze gittiğinden söz etmezdi. Serviste ona hâlâ "Hayalet" diye hitap ederlerdi. Lavon'un akıl hocalığını yapmış olan Ari Shamron, onun tokalaşırken bile ortadan kaybolabileceğini; söylerdi. Bu pek de abartı sayılmazdı aslında.

Ziyaretçileriyle bir aradayken, aynı Shamron'un söz ettiği gibi avına belli etmeden yaklaşan bir avcı kadar sessizdi. Sigarasının birini söndürmeden diğerini yakan bir adamdı, ama

karşısındakinin bundan rahatsız olduğunu anladığında hiç sigara içmezdi. Birçok dile hâkim biri olduğundan, karşısındakiyle onun tercih ettiği herhangi bir dilden konuşabilirdi. Sempatik bir bakışı vardı ve bu hiç değişmezdi, ama bazen gözlerinin ardında bulmacanın parçalarını keşfetmek yolundaki çabasını keşfetmek olasıydı. Karşısındaki sözlerini bitirmeden önce soru sormamayı tercih ederdi. Zamanı çok değerliydi, o nedenle hızlı karar verirdi. Yardım etmesi gerektiği zamanı veya geçmiş kurcalamamanın daha iyi olacağı durumları çok iyi ayırt ederdi.

Lavon davanızı üstlenmeye karar verdiğinde, soruşturmasının ilk etap giderlerini karşılamak üzere ufak bir miktar para talep ederdi. Bunu yaparken belirgin bir biçimde utanır, sıkılırdı; karşısındakinin bu parayı ödeyemeyeceği durumlarda, soruşturmayı hiç para almadan yürütmeyi kabul ederdi. Çalışmaları için gerekli kaynağın büyük bölümü yapılan bağışlardan karşılanırdı. Savaştan Doğan Hak Talepleri ile ilgili çalışmalar, sonucu şüpheli ve üzerinden para ka-

14

zanılması oldukça zor bir işti ve Lavon'un kronikleşmiş nakit sıkıntısı vardı. Bütçesinin kaynağı, Viyana'nın belirli zümreleri arasında tartışmalara neden olan bir konuydu. Finansörü, Lavon'un nefret ettiği, kendisini ilgilendirmeyen işlere burnunu sokmaktan çekinmeyen uluslararası Yahudi teşkilatına bağlı yabancı bir Yahudi'ydi. Aslında Avusturya'daki büronun kapatılmasının iyi olacağını düşünen birçok insan vardı ve Eli Lavon tam da bu nedenle günlerini kurşun geçirmez yeşil pencerelerin ardında geçiriyordu.

Karın atıştırdığı ocak ayının başlarında bir akşam, Lavon büroda dosya yığınıyla baş başa kalmış, yalnız oturuyordu. O gün hiç ziyaretçisi olmamıştı. Aslına bakılırsa Lavon birkaç gündür ziyaretçi kabul etmiyordu, zamanının büyük bölümünü tek bir davaya ayırmıştı. Reveka kapıdan kafasını uzattığında saat yediydi. Kız tipik bir İsraili pervasızlığı içinde, "Karnımız acıktı," dedi, "bize yiyecek bir şeyler alsana." Lavon'un hafızası oldukça etkileyici olmasına rağmen, yemek sipariş etmekte pek başarılı değildi. Kafasını kaldırmaksızın, kalemini hayali bir kâğıda, hayali bir şeyler yazıyormuşçasına havada oynattı. "Liste yap Reveka."

Kısa bir süre sonra üzerinde çalıştığı olduğu dosyayı kapattı ve ayağa kalktı. Penceresinin kenarına gelip, karın avludaki siyah kiremitlerin üzerine yavaşça düşmesini izledi. Sonra paltosunu giydi, atkısını boynuna iki kere doladı ve saçları azalmakta olan kafasına bir kep yerleştirdi. Kızların çalıştığı odaya giden holde yürüdü. Reveka'nın masası, Alman askeri dosyalarının silüetleriyle kaplıydı. Mezun olmasına rağmen, sonsuza dek öğrenci kalacak Sarah ise kitap yığının arkasında gizlenmişti. Her zaman olduğu gibi aralarında tartışıyorlardı. Reveka, Tuna Kanalı'nın karşı tarafındaki Hint restoranına sipariş vermek isterken, Sarah Kârntner Caddesi'ndeki İtalyan kafesinden makarna yemekte ısrar ediyordu. Lavon, bu tartışmaya kayıtsız kalarak, Sarah'nın masası üzerindeki yeni bilgisayarı incelemeye başlamıştı.

15

Tartışmalarını bölerek, "Bu ne zaman geldi?" diye sordu.

"Bu sabah."

"Neden yeni bir bilgisayar aldık?"

"Çünkü sen, en son bilgisayarını Avustuya'yı Hapsburg yönetirken almıştın."

"Ben yeni bir bilgisayar almanız için size izin vermiş miydim?"

Sorusunda tehdit havası yoktu. Kızlar büroyu çekip çevirmede gayet başarılıydı. Masasındaki kâğıt yığını burnunun dibine kadar gelmişken, genelde imzaladığı şeyin ne olduğuna bakmazdı.

"Hayır Eli, onaylamamıştın. Bilgisayarın parasını babam verdi."

Lavon gülümsedi. "Baban çok cömert bir adammış. Lütfen benim adıma teşekkür et."

Kızlar yeniden tartışmaya başlamıştı. Tartışma genelde olduğu gibi Sarah'nın istediği şekilde sonuçlanmıştı. Reve-ka listeyi yazdı ve Eli'yi, kâğıdı koluna iğnelemekle tehdit etti. Ama kaybolur endişesiyle vazgeçip, paltosunun cebine tıktırdı ve onu hafifçe dürterek yoluna gitmesini ima etti. "Kahve içmek için oyalanma," dedi, "açlıktan ölmek üzereyiz."

Savaşın Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Bürosu'nu terk etmek, içeri girmek kadar zordu. Lavon, girişin hemen yanındaki duvarda duran aletin üzerine birtakım numaralar tuşladı. Aletin onay verdiğini belirtir sesini duyduktan sonra iç kapıyı açıp güvenlik odasına girdi. Dış kapı, iç kapı on saniye içinde kapanana kadar açılmazdı. Lavon kurşun geçirmez cama yüzünü yasladı ve dışarı baktı.

Sokağın karşı tarafında, binaları birbirine bağlayan geçidin gölgesi altına gizlenmiş, fötr şapkalı, yağmurluk giymiş geniş omuzlu bir adam duruyordu. Eli Lavon, âdeti olduğu üzere sağını solunu kontrol etmeden ve birçok kez, birçok

16

farklı durumda karşısına çıkmış olan yüzleri hafızasına kaydetmeden, ne Viyana'da, ne de başka bir şehirde sokağa adımını atardı. Bu profesyonel bir zorunluluktur. Uzak mesafeden ve yetersiz ışık altında duruyor olsa bile, son günlerde sokağın karşısında bu adamı birkaç kez gördüğünün bilincindeydi.

Kütüphane memurunun kitap kartlarını incelemesi gibi, daha önce gördüklerine referans teşkil edecek olayları hatırlayana dek hafızasını gözden geçirdi, işte, burada. Ju-denplatz, iki gün önce... Amerika'dan gelen muhabirle kahve içerken beni takip eden sendin. Tekrar kartına geri döndü ve adamla ilgili yeni bir şey hatırladı. Sterngasse'deki barın penceresi. Aynı adam, bu kez başında fötr şapka yok, Lavon'u, bürosunda geçirdiği perişan bir gün sonrasında kutsal kitapta yazanları hatırlatırcasına yağın korkunç yağmurdan kaçarak geldiği barda, sözde belli etmeden onu birasının üzerinden inceleyen adam. Adamla ilgili üçüncü olayı hatırlaması biraz daha zaman aldı, ama her şeye rağmen başardı. İki numaralı tramvay, iş çıkışı dolayısıyla yoğun saatler... Lavon, kırmızı yüzlü, nefesi domuz sosisi ve kayısı likörü kokan bir adam tarafından kapı tarafında sıkıştırılmıştı. Fötr şapka, kendine nasıl olduysa oturacak bir yer bulmuş, biletinin ucuyla tırnaklarını temizliyordu. Lavon o an, adamın bir şeyleri temizlemekten zevk alan biri olduğunu düşünmüştü. Belki hayatını bir şeyleri temizleyerek kazanıyordu.

Lavon geriye dönerek, dahili haberleşme cihazına bastı. Cevap yoktu. Haydi kızlpr. Tekrar denedi ve omzunun üzerinden baktı. Fötr şapka ve yağmurluk gitmişti.

Hoparlörden bir ses duyuldu. Reveka'nın sesi.

"Eli, yoksa şimdiden listeyi kaybettin mi?"

Lavon başparmağını cihazın tuşuna basılı tutuyordu.

"Dışarı çıkın! HemenF

17

Viyana'da Ölüm - F: 2

Lavon birkaç saniye sonra koridordaki ayak seslerini duydu. Kızlar hemen önünde, camdan bir duvarın gerisinde belirmişlerdi. Reveka soğukkanlı hareketlerle şifreyi girerken Sarah, ellerini cam duvara yaslamış, gözlerini Lavon'a dikmiş bir halde sessizce kızın yanında duruyordu.

Lavon, patlamayı duyduğunu asla hatırlamıyordu. Reveka ve Sarah, ateş topundan bir girdabın içinde kaybolmuş, sonra patlamanın kavurucu etkisiyle sürüklenmişlerdi. Kapı, dışarıya doğru infilak etmişti. Lavon'un kollan açılmış, s'rtı jimnastikçilere benzer bir kavis almış, oyuncak gibi havalanmıştı. Sanki rüyasında uçuyordu. Sürekli dönuyormuş gibi hissetmişti. Patlamanın verdiği sıkışmayla ilgili hiçbir şey hatırlamıyordu. Tek bildiği, kırk cam yağmuru altında, karların üzerinde sırtüstü yattığıydı. "Kızlarım," diye fısıldamıştı, karanlığın içine doğru çekilirken, "benim güzel kızlarım."

18

VENEDİK

Burası, Cannaregio'nun sesftere'sinde, yoksul cemaat için inşa edilmiş tuğla renkli, ufak bir kiliseydi. Kilisenin restorasyonu uğraşan adam, büyük ve süslü kapının altında mükemmel biçimde tasarlanmış hilal şeklindeki aralığın karşısında bir an için durdu ve su geçirmez paltosunun cebinden anahtarları çıkardı. Meşe ağacından yapılmış, iri başlı çivilerle süslü kapının kilidini açıp içeri süzüldü. Balmumu ve rutubet kokusuyla ağırlaşmış eski ve soğuk hava, yanaklarını okşuyordu. Yarım aydınlık ortamda bir süre hareketsiz durdu, sonra mahrem Yunan Hacı'nın

19

bulunduğu, kilisenin diğer kısımlarından daha yüksek olan dar ve uzun orta kısma yöneldi. Burası, kilisenin sağ tarafında kalan Aziz Jerome Şapeli'nin karşısındaki bölümdü.

Adam oldukça rahat tavırlarla, sanki hiç efor sarf etmeksizin yürüyordu. Bacaklarının dışa doğru hafifçe bükülmesi, kendinden emin bir biçimde ve hızlı hareket ettiğinin bir göstergesiydi sanki. Çenesine doğru daralan, uzun bir yüzü vardı. Burnu, tahtadan oyulmuşçasına ince ve uzundu. Yüz kemikleri genişti, huzursuz yeşil gözleri, Rusya'nın bozkırlarını andırıyordu. Siyah saçları kısa kesilmiş, şakakları gri-leşmişti. Yüzü, birçok

millete ait olabilecek bir yüzdü ve adam birçok yerde işine yarayan, Allah vergisi dil öğrenme yeteneğine sahipti. Venedik'te Mario Delvecchio adıyla tanınıyordu. Ama bu onun gerçek adı değildi.

Mihrabın arkasında duran resim, katranlı muşamba ile kaplanmış yapı iskelesinin arkasına gizlenmişti. Adam alüminyum boruya tutunarak, sessizce yukarı tırmanmaya başladı. Çalışma platformu, bir önceki öğleden sonrasında bıraktığı gibi duruyordu: Fırçaları ve paleti, boyları ve boya inceltici sıvısı, hepsi yerli yerindeydi. Floresan lambaların düğmesini çevirdi. Giovanni Bellini'nin muhteşem mihrap resmi, yoğun ışığın altında adeta kor halinde görünüyordu. Resmin sol tarafında Aziz Christopher, bacaklarını açmış duruyordu. Karşısında ise elinde piskopos asası, başında tacı, omuzlarına attığı bir yüzü kabartmalı kırmızı ve altın rengi pelerinle, Toulouse'iu Aziz Louis vardı. Hepsinin üzerinde, onlara paralel ikinci bir düzlemde Aziz Jerome, yol yol gri-kahverengi bulutlarla kaplı titrek mavi gökyüzünün altında, ilahiler Kitabı'm önüne açmış bir halde resmedilmişti. Her aziz, Tanrı'yla baş başa, diğerinden ayrı tasvir edilmişti. Tecrit edilme o kadar güzel bir bütünlük içinde verilmişti ki, resme bakmak insana acı veriyordu. Seksenli yaşlarına gelmiş bir adamın şaheseriydi bu.

Adam kule gibi yükselen panelin önünde hiç hareket et-

20

meden duruyordu. Sanki Bellini'nin yetenekli ellerinden çıkmış dördüncü bir figür gibiydi. Zihninin bu manzara karşısında sürüklenip gitmesini istiyormuş gibiydi. Bir süre sonra paletin üzerine Mowolith 20 boya sıvısından döküp, üzerine boya ilave etti, sonra yeterli kıvama gelinceye kadar, Arcosolve boya incelticisiyle karıştırdı.

Başını kaldırıp resme baktı. Renklerin sıcaklığı ve zenginliği, sanat tarihçisi Raimond Van Marle'yi, resimdeki elin Titian tarafından tamamlandığına inanmasına yol açmıştı. Restorasyon işiyle uğraşan adam, Van Marle'ye olan saygısında kusur etmeksizin, onun talihsiz bir hata yaptığına inanıyordu. Adam her iki sanatçının çalışmalarını yeniden restore etmişti ve onların fırça darbelerini, gözünün önündeki güneşin hatları gibi iyi tanıyordu. San Giovanni Crisostomo Kilisesi'nin mihrap resmi Bellini'nindi ve yalnızca Bellini'ye aitti. Ayrıca resmin yapıldığı zamanlarda Titian, umutsuzca Venedik'in en ünlü ressamı olma unvanını Bellini'nin elinden almaya çalışıyordu. Adam, Giovanni'nin dikbaşlı Titi-an'ı böylesine önemli bir görev için davet edebileceğine inanmıyordu. Van Marle ev ödevini iyi yapmış olsaydı, kendini böylesine gülünç bir duruma düşürmeyecekti.

Adam eldivenlerini eline geçirdi ve dikkatini Aziz Christopher'ın gül renkli tuniğine verdi. Resim, yıllar boyu ihmal edilmişliğin acısını çekiyordu. Büyük ısı değişimlerinin, tütsülerin ve mum islerin sürekli saldırısından çok olumsuz etkilenmişti. Christopher'ın elbisesi, ilk günlerdeki ihtişamını kaybetmiş ve yüzeye çıkan pentimenti adalarının kötü etkisinde kalmıştı. Adam, resmin baştan aşağı yenilenmesi konusunda yetkiyle donatılmış, konusunda otorite kabul edilen biriydi. Görevi, resmi eski görkemine yeniden kavuşturmak ve bunu yaparken de işe, bir kalpazanın elinden çıkmış görüntüsü vermemekti. Kısacası, işini bitirip gittiğinde, resmin sanki hiç dokunulmamış veya müdahalelerin bizzat Bellini tarafından yapılmış gibi durmasını istiyordu.

21

Adam iki saat boyunca yalnız başına çalıştı. Sessizliği, sokaktan gelen ayak sesleri ve

alüminyum kepenklerin takırtısı bozmuştu. Adamın yalnızlığı, Venedikli meşhur mihrap temizleyicisi Adrianna Zinetti'nin gelmesiyle saat on civarlarında sona ererdi. Kadın örtünün altından kafasını uzatıp ona iyi sabahlar dilerdi. Rahatsız edilmekten hoşlanmayan adam büyüteç miğferini kaldırarak, üzerinde durduğu platformun kenarından aşağı bakardı. Adrianna öyle bir yerde dururdu ki, giydiği bluzun altında görünen muhteşem güzellikteki göğüslerine bakmamak neredeyse imkânsızdı. Adam ciddi tavırlarla kafasını sallar, sonra kadının kendi yapı iskelesine bir kedi gibi güvenli hareketlerle tırmanmasını izlerdi. Adrianna onun eski banliyöde oturan Yahudi bir kadınla yaşadığını biliyordu, ama her fırsatta adamla flört etmekten kaçınmazdı. imalı bir bakışın veya "kazara" dokunmanın, onun savunmasını çökerteceğini düşünürdü. Adam onun dünyaya bakışındaki sadeliği kıskanıyordu. Adrianna sanattan, Venedik yemeklerinden ve erkeklerin kendisine tapmasından hoşlanırdı. Bunlar dışında kafasına bir şey takmazdı.

Sonra genç bir restorasyon uzmanı olan Antonio Politi gelirdi. Çocuk, röportaj önerisini geri çevirmeye hazırlanan rock yıldızı havalarında, akşamdan kalma haliyle, gözünde güneş gözlükleriyle dolaşırdı. Antonio ona iyi sabahlar temennisinde bulunmaya zahmet etmezdi. Aslında birbirlerinden hoşlanmıyorlardı. Crisostomo projesinde Antonio, Sebastiano del Piombo'nun ana mihrabındaki resimle ilgili görevlendirilmişti. Adam, çocuğun bu iş için hazır olmadığına inanır ve her gece kiliseden ayrılmadan evvel gizlice An-tonio'nun platformuna geçerek, yaptığı işleri incelerdi.

San Giovanni Crisostomo projesinin başındaki kişi olan Francesco Tiepolo, ayaklarını sürüyerek yürüyen, sakallı bir adamdı; bol beyaz gömleği ve kalın boynuna bağladığı fularıyla kiliseye en son gelen o olurdu. Venedik sokakların-

22

da gezen turistler onu Luciano Pavarotti sanırlardı. Francesco Tiepolo'yu tüm Veneto civarında yaptığı çok başarılı restorasyon işleriyle tanıyan Venedik'in yerlileri ise, böyle bir hataya pek düşmezlerdi. Venedik'in sanat ortamında, bir otorite olarak görülürdü.

Tiepolo neşeli bir sesle, "Buongiorno," dedi. Derinlerden gelen sesi merkez kubbede yankılanmıştı. Büyük elleriyle, restorasyon işine devam eden adamın platformunu yakaladı ve hızla sarstı. Adam bakışlarını aşağı yönelterek ona, çirkin bir insan yüzünün tasvir edildiği bir sanat eserine bakıyormuş gibi baktı.

"Neredeyse sabahtan beri yaptığım her şeyi mahvedecektin Francesco."

"Bu yüzden gizleyici vernik kullanıyoruz ya zaten," Ti-epolo'nun elinde beyaz bir kesekâğıdı vardı. "Cornetto?"

"Haydi, yukarı gel."

Tiepolo yapı iskelesinin ilk basamağına ayağını attı ve kendini yukarı çekti. Adam, alüminyum basamakların, Ti-epolo'nun inanılmaz ağırlığının altında ezildiğini duyabiliyordu. Tiepolo torbayı açtı ve içinden çıkardığı bademli cornetto'yu adama uzattı, bir tane de kendisine aldı ve bir ısırışta yarısını bitirdi. Adam platformun köşesine oturmuş, ayaklarını aşağı sarkıtmıştı. Tiepolo, mihrap resminin önünde durdu ve adamın çalışmasını incelemeye başladı.

"Öyle olmadığını bilmesem, dün gece yaşlı Giovanni'nin buraya gelip resmini bizzat kendisinin yenilediğine inanırdım."

"Amaç da bu zaten.Francesco."

"Evet, ama bunu bu şekilde yapabilecek yetenekte adam çok az," Cornetto'nun kalan kısmı da ağzının içinde kaybolmuştu. Sakalına bulaşan pudraşekerini temizledi. "Ne zaman bitirirsin?"

"Üç, belki de dört ayda."

23

"Paramı daha çabuk almam açısından üç ay, dört aydan daha iyi. Ama ilahi güçler büyük Mario Delvecchio'yu aceleye getirmemi yasakladılar. Seyahate çıkmak gibi planların var mı?"

Adam cometfo'sunun üzerinden Tiepolo'ya Şöyle bir baktı ve yavaşça kafasını salladı. Tiepolo bir yıl evvel onu, gerçek adını ve mesleğini itiraf etmesi için sıkıştırmıştı. İtalyan, söz konusu emaneti asla başka birine açıklamamaya söz vermiş ve sözünü tutmuş olsa da, hâlâ zaman zaman yalnız kaldıklarında, efsanevi Mario Delvecchio'nun gerçekte Cezril Vadisi'nden gelen Gabriel Allon adında bir israili olduğunu kendi kendine hatırlatmak için adamdan birkaç kelime İbranice konuşmasını isterdi.

Şiddetli bir sağanak, kilisenin tavanını dövmeye başlamıştı. Platformun üstünde, şapelin yarım daire şeklindeki çıkıntılı kısmındaki sesler, davul sesine benziyordu. Tiepolo ellerini yalvarırcasına yukarı doğru kaldırdı.

"Yine fırtına. Tanrı yardımcımız olsun. Acqua a/ta'nın bir buçuk metre yükseğe erişebildiğini söylerler. Ben hâlâ sonuncusunun ıslaklığını üzerimden atamadım. Burayı çok seviyorum, ama daha ne kadar tahammül edebileceğimi bilmiyorum."

Suların yükselmesi açısından oldukça zorlu bir mevsim yaşanmıştı. Venedik elli kereden fazla sular altında kalmış ve sel, üç aylık kış mevsimi boyunca devam etmişti. Gabri-el'in evini o kadar sık su basmıştı ki, zemin kattaki bütün eşyalarını taşımak zorunda kalmış, kapılarına ve pencerelerine su geçirmez korunaklar taktırmıştı.

Gabriel, "Sen de aynı Bellini gibi Venedik'te öleceksin," dedi. "Ve ben de seni, başarılarına yaraşır biçimde San Mic-hele'deki selvi ağacının altındaki yeraltı kemerine gömeceğim."

Tiepolo her ne kadar birçok Venedikli gibi, öldükten sonra doğduğu bu topraklarda gömülme şansı bulamayaca-

24

ğını bilse de, bu düşünceden memnun olmuşa benziyordu.

"Ya sen Mario? Sen nerede öleceksin?"

"Şansım yaver giderse kendi seçtiğim yer ve zamanda... Benim gibi biri için daha fazlasını ummak zor."

"Bana bir iyilik yapar mısın?"

"Nedir?"

Tiepolo geçmişin bıraktığı kötü izleri taşıyan resme bakarak, "Ölmeden önce bu mihrap resmini tamamla. Bunu Giovanni'ye borçlusun."

SAN MARCO BASİLİKASI'NIN YÜKSEKLERİNDE yer alan sel sirenleri, saat dördü birkaç dakika geçe çalmaya başlamıştı. Gabriel aceleyle fırçalarını ve paletini temizledi, ama yapı iskelesinden inip ön kapıya gitmek için kilisenin orta bölümünden geçtiğinde, sokaklar birkaç santimlik sel sularıyla kaplanmıştı bile.

Tekrar içeri girdi. Birçok Venedikli gibi onun da gerekli zamanlarda kullanmak üzere birçok farklı yerde muhafaza ettiği, birkaç çift lastik botu vardı. Kilisede sakladığı botları onun sahip olduğu ilk botlardı. Bu botu ona yanında çıraklığını yaptığı Venedikli restorasyon ustası Umberto Conti vermişti. Gabriel botları ona geri vermek için sayısız teşebbüste bulunmuş olmasına rağmen, Umberto almamakta direnmişti. Sende kalsın Mario. Aynı sana öğrettiklerim gibi... Emin ol ihtiyacın olacak.

Gabriel, Umberto'nun eskimeye yüz tutmuş botlarını ve yeşil, su geçirmez pançosunu giydi. Kısa süre sonra, Saliz-zada San Giovanni Crisostomo'nun ayak bileklerine kadar sular altında kalmış sokaklarında, zeytuni bir hayalet gibi yürüyordu. Strada Nova'da passerelle olarak bilinen iskele tahtaları, şehrin sağlık teşkilatı çalışanlarınca kaldırılmaya başlanmıştı. Gabriel bunun kötüye işaret olduğunu biliyordu. Bu durum, selin passerelle'leri sürükleyip götürecektir şiddette olacağının işaretiydi.

25

Rio Terrâ San Leonardo'ya vardığında su, botlarının üst seviyesine kadar gelmişti. Sel sularının çıkardığı ses dışında sessiz olan dar bir sokağı döndü ve Rio di Ghetto Nuovo'ya çıkan, yayalara mahsus tahta köprüye yöneldi. Önünde hayal gibi görünen loş apartman daireleri sıralanmıştı. Bunlar hemen göze çarpıyordu, çünkü Venedik'teki diğer apartmanlardan daha yükseklere. Sular altında kalmış bir geçitten bata çıka ilerleyerek, geniş bir meydana çıktı. Musevi Din Okulu öğrencisi iki çocuk, tallit fcatan'larının püskülleri pantolonlarına çarparken, su altındaki meydana ayak uçlarına basa basa yanından geçtiler. Gabriel soluna döndü ve 2899 numaralı kapının önüne geldi. Kapının üzerindeki küçük pirinç levhada COMUNITÀ EBRÂCIA Di VENEZIA: VENEDİK YAHUDİ CEMİYETİ yazıyordu. Zili çaldığında haberleşme cihazında kendisini karşılayan yaşlı kadının sesini duydu.

"Ben Mario."

"O burada değil."

"Nereye gitti?"

"Kitapçıya yardım etmek için çıktı. Kızlardan biri hastalanmış."

Birkaç adım önündeki cam kapıdan içeri girerken başını eğdi. Sol tarafında azınlık mahallesinin mütevazı müzesinin girişi, sağında ise sıcak ve aydınlık, küçük, hoş bir kitapçı

vardı. Kısa saçlı sarışın bir kız tezgâhın arkasındaki tabureye tünemiş, aceleyle kasadaki paraları sayıyordu. Güneş batmadan aydınlıktan faydalanmak istiyordu, yoksa yetersiz ı ışık işini yapmasına engel olacaktı. Kızın adı Valenti-na'ydı. Kız Gabriel'e gülümsedi ve kaleminin ucuyla kanal manzaralı, yerden tavana kadar uzanan büyük pencereyi işaret etti. Elleri ve dizlerinin üstüne çökmüş bir kadın, sözde su sızdırmaz camdan gittikçe artan bir hızda içeri dolan suyu boşaltmaya çalışıyordu. Kadının dikkat çekici bir güzelliği vardı.

26

"Onlara bu pencerelerin su sızdıracağını söylemiştim," dedi Gabriel. "Boşuna para verdiler."

Chiara kızgın bir ifadeyle ona baktı. İsyankâr bir tavırla omuzlarına dökülen ve bir tokayla ensesinde zar zor tutturduğu, kestane renkli, donuk titreşimli kıvrırcık saçları vardı. O anki havasına göre değişkenlik gösterme eğiliminde olan gözleri, altın benekli, karamel rengindeydi.

"Orada aptal gibi dikileceğine buraya gel de bana yardım et."

"Benim gibi yetenekli bir adamdan böyle bir şey bekle-mi..."

Sudan sırlıslık olmuş beyaz havlu havada uçarak tam da göğsünün ortasına gelmiş, beklenmedik ölçüde canını yakmıştı. Gabriel havluyu sıkıp suyunu akıttı ve kadının yanında dizüstü çöktü. Chiara, "Viyana'da bir bombalama olayı olmuş," derken, dudaklarını Gabriel'in ensesine bastırıyordu." O burada, seni görmek istiyor."

SEL SULARI, kanal evinin girişinin karşısındaki sokağı yutmuştu. Gabriel kapıyı açtığı anda sular dalgalar halinde mermer hole hücum etti. Selin neden olduğu hasara göz gezdirdikten sonra, bitkin bir halde Chiara'nın arkasından basamakları tırmanmaya başladı. Oturma odası gölgeler içinde kalmıştı. Yaşlı bir adam kanala bakan ve su sızdıran pencerenin önünde Bellini'nin resmindeki adamlar gibi hareketsiz biçimde ayakta duruyordu. Koyu bir takım elbise giymiş, gümüş renkli bir kravat takmıştı. Kel kafası kurşun şeklindeydi; yarık ve çatlaklarla dolu güneşten yanmış yüzü, çöldeki kayalara benziyordu. Gabriel ona doğru'yürüdü. Yaşlı adam ona ilgi göstermemiş, kanalın yükselen sularına bakarak düşüncelere dalmıştı. Yüzü kaderci bir ifadeyi yansıtıyordu, insanlığın günahlarını yok etmek üzere hücumla geçmiş Büyük Sel'e tanıklık ediyormuşçasına kaşlarını hid-

27

detle çatmıştı. Gabriel, Ari Shamron'un kendisine bir ölüm haberi vereceğinin farkındaydı. Ölüm başından beri onların yanındaydı, ölüm aralarındaki bağın temeliydi.

28

VENEDİK

Ari Sharmon adı, İsrail gizli servisinin koridorlarında ve toplantı odalarında bir efsaneydi. O gerçekten de gizli servisin ete kemiğe bürünmüş haliydi. Kralların sarayına girmiş, zalim hükümdarların sırlarını çalmış ve İsrail'in düşmanlarını elleriyle öldürmüştü. Ona itibarını kazandıran başarıların ilki, 1960 yılının Mayıs ayında, yağmurlu bir gecede Buenos Aires'in kuzeyindeki pis varoşlarda Adolf Eichmann'ı yakalamasıydı.

1972 Eylül'ünde Başbakan Golda Meir ona, Münih Olimpiyat Oyunları sırasında on bir İsrailliği kaçııp öldüren Fi-

29

listinli teröristleri öldürmesi emrini vermişti. Gabriel o zamanlar Kudüs'teki Bezalel Sanat Akademisi'nde okuyan, geleceği parlak bir öğrenciydi. Shamron'un, Tann'nın Gazabı kod adı verilen tehlikeli görevinde ona eşlik etmek üzere gönüllü olmuştu. Operasyonun İbranice sözlüğünde Gabriel, Aleph olarak anılıyordu. Yalnızca 22 kalibrelik Beretta ile sessiz sedasız, altı adamı öldürmüştü.

Shamron'un kariyeri sürekli tırmanış göstermemişti. Zaman zaman yoluna derin vadiler çıkmış, çorak topraklara hatalı yolculuklar yapmıştı. Her zaman için sonuçlarını düşünmeksizin silahına ilk davranan biri olarak ünlenmişti. istikrarsız mizacı onun en büyük varlığıydı. Dostlarına da, düşmanlarına da aynı korkuyu salmıştı. Onun bu değişkenlik gösteren yapısı, bazı politikacıların gözünde kolay katlanılmayacak bir şey olarak değerlendiriliyordu. Rabin onun vereceği haberlerden çekinir, onunla konuşmaktan sık sık kaçınırdı. Peres ise onun ilkel bir adam olduğunu düşünürdü, onu emekliye ayırıp, uzaklara, sürgüne göndermişti. Barak, Shamron'un itibarını iade etmiş ve servisin kurulma aşamasında onu geri getirterek, dümene geçmesini sağlamıştı.

Şu anda resmen emekliye ayrılmıştı ve onun sevgili servisi, çok modern bir adam ve birçok şeye göz yuman bir teknokrat olan Lev'e emanet edilmişti. Ama Shamron diğer meslektaşlarından farklı olarak, her zaman Memuneh, yani tek sorumlu olmak isterdi. O an işbaşında bulunan başbakan onun eski arkadaşı ve seyahat yoldaşıydı. Shamron'a muğlak bir unvan vermiş ve kendini bağımsız bir pozisyonda görmesine yetecek kadar yetkiyle donatmıştı. King Saul Bulvarı'nda, Lev'in Shamron'un bir an evvel ölmesi için dua ettiğine yemin edenler vardı ve Shamron, o keçi gibi inatçı, çelik iradeli Shamron, yalnızca ona işkence etmek için yaşıyordu.

Şimdi pencerenin önünde duran Shamron, Viyana'da

30

yaşananlarla ilgili bildiklerini sakın bir üslupla Gabriel'e aktarıyordu. Savaşın Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Bü-rosu'nda bir gece önce bir bomba patlamıştı. Eli Lavon komadaydı ve Viyana Hastanesi'nde yoğun bakıma alınmıştı. Kurtulma şansı en iyi ihtimalle yarı yarıyaydı. Lavon'un iki asistanı Reveka Gazit ve Sarah Greenberg patlama esnasında ölmüştü. Usame Bin Ladin'in El Kaide örgütünün bir yan kuruluşu olan ve hakkında çok fazla bir şey bilinmeyen islam Savaş Hücresi isimli bir örgüt, olayın sorumluluğunu üstlenmişti. Shamron bütün bunları Gabriel'e, korkunç aksanıyla ingilizce olarak aktarmıştı. Venedik'teki kanal evinde İbranice konuşmak yasaktı.

Chiara oturma odasına kahve ile bisküvi getirmiş ve Gabriel ile Shamron'un aralarına oturmuştu. Üçü arasında yalnız Chiara servise bağlıydı. Bat leveyha olarak bilinen kadının görevi, olayları takip etmekte olan ajanın sevgilisi veya eşi gibi davranmaktı. Serviste çalışan diğer tüm memurlar gibi dövüş sanatlarında ve silah kullanmada eğitimliydi. Son atış sınavında Büyük Gabriel Allon'dan daha yüksek not almasının nedeni, o sıralarda evde yaşadığı gerginlikti. Gizli görevleri genellikle, ortağına bir restoranda, gece kulübünde

samimi davranmasını veya otel odalarında, güvenli evlerde onunla aynı yatağı paylaşmasını gerektirecek bir yaklaşma öngörüyordu. Aynı olayı takip eden ve birbirlerine destek olan memurlar arasında romantik ilişkilerin yaşanması kesinlikle yasaktı ama, Gabriel işleri gereği birbirlerine yakın olan meslektaşların, işin getirdiği baskı nedeniyle sık sık duygusal anlamda yakınlaştıklarını biliyordu. Gerçekten de bir keresinde Tunus'taki bir görev sırasında bat leveyha'sıyla aşk macerası yaşamıştı. Kadın, Jacqueline Delacroix adında Marsilyalı bir Yahudi'ydi ve bu macera az kalsın kadını evliliğinden ediyordu. Chiara uzaklardayken Gabriel sık sık onu yatak odasında başka bir erkekle hayal ederdi. Kıskançlığa meğilli değilse de, gizliden gizliye King

31

Saul Bulvan'ndakilerin, onun sokaklarda çok dikkat çektiğine karar verecekleri günün gelmesini bekliyordu.

Gabriel, "Bu İslam Savaş Hücresi denilen grup gerçekte kime bağlı?" diye sordu.

Shamron'un yüzü asılmıştı. "Fransa'da ve birkaç Avrupa ülkesinde faaliyette olan, ufak eylemler yapan bir grup. Sinagogları ateşe vermekten, Yahudi mezarlıklarına saldırmaktan ve Paris sokaklarında Yahudi çocuklarını dövmekten hoşlanıyorlar."

"Sorumluluğu üstlenmeleri konusunda elimizde işe yarar bir şey var mı?"

Shamron kafasını salladı. "Yalnızca Filistinlilerin içinde bulundukları kötü durum ve Siyonist varlığıyla ilgili her zamanki saçmalıklar. Filistin özgür oluncaya dek, Avrupa'da-ki Yahudi hedeflerine saldırmaya devam edeceklerini söylüyorlar."

"Lavon'un bürosu kale gibiydi. Nasıl olur da genelde molotof kokteyli ve spreylere boyalar kullanan bir grup ofise bomba yerleştirir?"

Shamron Chiara'dan bir fincan istedi. "Avusturya polisi henüz emin değil, ama bombanın o gün erken saatlerde ofise getirilen bir bilgisayarın içine gizlendiğini düşünüyorlar."

"İslam Savaş Hücresi'nin bombayı bilgisayarın içine gizleyip, Viyana'da çok güvenli bir binaya sokma yeteneğine sahip olduğuna inanıyor muyuz?"

Shamron hırsla şekeri kahvesine boşalttı ve yavaşça kafasını salladı.

"Öyleyse kim yaptı?"

"Aslında bu sorunun cevabını ben de öğrenmek istiyorum."

Shamron ceketini çıkardı ve gömleğinin kollarını sıvadı.

Mesaj gayet açıktı. Gabriel bakışlarını Shamron'dan kaçırdı

• ve yaşlı adamın onu son kez Viyana'ya gönderdiği zamanı

32

düşündü. 1991 yılının Ocak ayıydı. Servis, Irak gizli servisinin ilk Körfez Savaşı'na denk gelen bir zamanda, şehirde İsrail hedeflerine karşı bir dizi terörist saldırı düzenleyecekleri istihbaratını almıştı. Shamron, Gabriel'e Iraklıları izlemesi ve gerektiğinde onları yok etmesi görevini vermişti. Yine ailesinden uzun süre ayrı kalmayı göze alamayan Gabriel, eşi Leah ve oğlu Dani'yi de beraberinde Viyana'ya götürmüştü, ama Tarık el-Hurani isimli Filistinli bir teröristin tuzağına düştüğünü fark edememişti.

Gabriel bir an hatırası içinde kaybolduktan sonra, sonunda kafasını kaldırıp Shamron'a baktı. "Viyana'nın benim için yasak şehir olduğunu unuttunuz mu ?"

Shamron o ağır kokulu Türk sigaralarından birini yaktı ve yanık kibriti kaşığının yanında duran fincan tabağına bıraktı. Gözlüklerini alnına doğru iterek kollarını kavuşturdu. Kolları, güneşten yanmış cildinin altında hafifçe sarkmış, ama hâlâ çelik gibi güçlü görünüyordu. Elleri de aynı durumdaydı. Gabriel onun bu haline geçmişte çok tanıklık etmişti. Shamron yerinden kıpırdatılamazdı. Shamron inatçı adamdı. Gabriel'i ilk kez adam öldürmesi için Roma'ya götürürken de aynı pozunu takınmıştı. O zamandan bu yana çok yaşlanmıştı. Aslında o hiçbir zaman gerçekten genç olmamıştı ki: Netanyahu'daki plajda kızların peşinden koşmak yerine, Palmach'ta birliğe kumanda etmiş, İsrail'in sonu gelmez savaşındaki ilk muharebede yer almıştı. Gençliğini ondan çalmışlardı. O da aynı şeyi Gabriel'e yapmıştı.

"Lev'in haberi olmasaydı Viyana'ya kendim gitmek konusunda gönüllüydim. Orada daha önceden kötü olaylar yaşadığımız için bundan haberdar. Onun gözünde ben aşağı tabakadan biriyim. Daha az dikkat çeken birileri tarafından temsil edilsek, Viyana polislerinin işbirliği yapmada daha istekli olabileceğini düşünüyor."

"Bulduğun çözüm beni göndermek mi oldu?"

"Resmi sıfatla değil tabii." Shamron bugünlerde hemen

:\

Viyana'da Ölüm - F: 3

33

hemen hiçbir şeyi resmi sıfatla yapmıyordu. "Ama güvенеbileceğim birinin işin üzerinde olması beni çok rahatlatacak."

"Viyana'da çalışan servis memurları var." "Evet, ama onlar Lev'e karşı sorumlu." "İyi de, patron o."

Shamron acı verici bir olayı hatırlamışçasına gözlerini yumdu. "Lev bu olaya hak ettiği ilgiyi gösteremeyecek başka problemlerle boğuşuyor şu anda. Şam'daki imparator çocuk rahatsızlık verici sesler çıkarıyor. İran'daki mollalar Allah'ın bombasını imal etmekle meşgul ve Hamas, çocukları birer canlı bomba halinde Tel Aviv ve Kudüs sokaklarına salmış vaziyette. Viyana'da yaşanan ufak bir bombalama olayı, hedef Eli Lavon olsa da, hak ettiği ilgiyi bulmaz."

Shamron Gabriel'e kahve fincanının kenarından sevecen bir ifadeyle bakıyordu. "Viyana'ya gitmek istemediğini biliyorum, özellikle yeni bir bombalama olayından sonra... Ama

arkadaşın Viyana Hastanesi'nde yaşam savaşı veriyor! Onu bu hale sokanın kim olduğunu bilmek isteyeceğini düşündüm."

Gabriel, San Giovanni Crisostomo Kilisesi'nde Bellini tarafından yapılan mihrap resminin yarısı tamamlanmış restorasyonunu düşünüyor, işin elinden uçup gittiğini hissediyordu. Chiara sırtını Shamron'a dönmüş, dikkatle ona bakıyordu.

Gabriel yavaşça, "Viyana'ya gideceksem," dedi, "bir

kimliğe ihtiyacım olacak."

Shamron omuzlarını silerken, sanki sahte kimlik gibi küçük problemleri halledecek yöntemlerimiz var, hem de gayet iyi yöntemlerimiz var sevgili oğlum der gibiydi. Gabriel, Shamron'un bu hareketini bir cevap olarak yorumladı ve

elini uzattı.

Shamron çantasını açarak sağlam ambalajlı bir zarfı ona verdi. Gabriel zarfın kapağını kaldırdı ve içindekileri kahve

34

masasına boşalttı; uçak biletleri, deri bir cüzdan, her yere vizesi olan bir İsrail pasaportu... Pasaportun kapağını açınca içinde resmini gördü. Yeni adı Gideon Argov olmuştu. Gideon ismini hep sevmişti.

"Gideon hayatını nasıl kazanıyor?"

Shamron kafasıyla cüzdanı işaret etti. Kredi kartları, araba ehliyeti, sağlık kulübü ve video kulübü üyelik kartları gibi her zamanki şeylerin yanında bir iş kartı duruyordu.

GIDEON ARGOV

SAVAŞTAN DOĞAN HAK TALEPLERİ VE TAHKİKATLAR

17 MENDELE SOKAĞI

KUDÜS 92147

5427618

Gabriel Shamron'a baktı. "Eli'nin Kudüs'te bürosu olduğunu bilmiyordum."

"Şimdi oldu. Numarayı denesene."

Gabriel kafasını salladı. "Size inanıyorum. Lev'in bunlardan haberi var mı?"

"Henüz yok, ama sen sağ salim Viyana'ya ayak bastığında ona söyleyeceğim."

"Yani hem Avusturyalıları, hem de servisi aldatıyoruz. Bu sizin için bile oldukça etkileyici

sayılır Ari."

Shamron utangaç bir tavırla gülümsedi. Gabriel uçak biletine baktı ve seyahat programına göz attı.

"Viyana'ya doğrudan uçmanın iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum. Sabahki Tel Aviv uçağında sana eşlik edeceğim, tabii yan yana oturmayacağız. Oradan öğlen saatlerinde kalkacak Viyana uçağına binersin."

Gabriel bakışlarını Shamron'un üzerinde sabitledi, kararsız bir görüntüsü vardı. "Peki havaalanında beni tanıyıp sorguya çekmeye çalışırlarsa ne olacak?"

"Bu ihtimal her zaman var, ama olayın üzerinden on üç

35

yıl geçti. Ayrıca geçen yıl Viyana'ya gitmiştin. Papa VII. Paul Cenaplarının hayatına yönelik bir tehditi görüşmek üzere Eli'nin bürosunda bir toplantı yaptığımızı hatırlıyorum."

Gabriel elindeki sahte pasaportu havaya kaldırıp, "Evet o olaydan sonra Viyana'ya gittim," diye kabul etti. "Ama böyle değil. Ayrıca karayoluyla gitmiştim, uçakla değil."

Gabriel elindeki sahte pasaporta bir yenileme uzmanı gözüyle bakıyor, gerçeğe ne kadar yakın olduğunu anlamaya çalışıyordu. Sonunda kapağını kapattı ve cebine koydu. Chiara ayağa kalkmış ve odadan dışarı çıkmıştı. Shamron onun çıkmasını bekledikten sonra Gabriel'e döndü.

"Görülüyor ki bir kez daha hayatını altüst ettim."

"Bu kez diğerlerinden neden farklı olsun ki?"

"Onunla konuşmamı ister misin?"

Gabriel kafasını salladı. "Üstesinden gelecektir," dedi. "O bir profesyonel."

GABRIEL'tN HAYATININ belirli zaman dilimlerinde, kendisini tuvalin üzerinde gördüğü ve bilinçaltının mahzeninde asılı kaldığı anlar vardır. Bu hatıralar galerisine, şu anda bacaklarını ayırmış halde vücudunun üzerinde oturmuş, yatak odalarının penceresinin dışından gelen Rembrandt ışığıyla yıkanırken, kalçasına saten bir kumaş dolanmış, çıplak göğüslü haliyle Chiara da eklenmişti. Zihnindeki diğer tüm görüntüler davetsiz misafirler gibi araya girmeye çalışıyor. Shamron onlara kapıyı açmış ve Gabriel her zaman olduğu gibi bunu reddedecek gücü kendinde bulamamıştı. İşte o görüntülerden biri, Gabriel'in Roma'daki bir apartmanın girişinde öldürdüğü ekose ceketli, sıska bir entelektüel olan Wadal Adel Zwaiter'di. İşte Gabriel'in Zürih'te bir geçitte elleriyle öldürdüğü Ali Abdel Hamidi ve Köln'de sevgilisinin kolları arasındayken Gabriel'in açtığı ateş sonucunda tam gözünden vurulan, Tarık el-Hurani'nin ağabeyi, Mahmut-el Hurani...

36

Bir tutam saç Chiara'nın göğüslerinin üzerine düşmüştü. Gabriel uzandı ve nazikçe omzunun

arkasına itti. Chiara ona bakıyordu. Ortam, gözlerinin rengini göremeyecek kadar karanlıktı, ama Gabriel kadının düşüncelerini okuyabiliyordu. Umberto Conti'nin eski büyük ustaları taklit etmesini öğretmesi gibi, Shamron da onu başkalarının duygularını okuyabilecek şekilde eğitmişti. Gabriel âşığının kollarındayken bile ihanetin uyarıcı sinyalini arama çabasını geçici olarak da olsa ertelemeydi.

Chiara ellerini Gabriel'in göğsüne dayayıp, "Viyana'ya gitmeni istemiyorum," dedi. Gabriel onun ayasının serinliğinde kalp atışlarını hissedebiliyordu. "Orası hiç de güvenli bir yer değil. Bu herkes için geçerli ve Shamron bunu biliyor olmalı."

"Shamron haklı. Aradan çok uzun zaman geçti."

"Evet ama oraya gidip bombalamayla ilgili sorular sormaya başladığında, Avusturya polisi ve güvenlik teşkilatı huylanacak. Shamron olayın dışında kalmamak için seni kullanıyor. Senin çıkarlarını kollamak gibi bir derdi yok."

"Sen de o Lev denen adam gibi konuşuyorsun."

"Ben senin için endişeleniyorum," Chiara eğildi ve Gabriel'i dudaklarından öptü. Kadının dudakları yeni açmış çiçek tadındaydı. "Viyana'ya gidip, geçmişin içinde kaybolmanı istemiyorum." Bir anlık tereddüitten sonra, "Korkarım seni kaybedeceğim," diye ekledi.

"Neden?"

Saten örtüyü omuzlarına doğru çekti ve göğüslerini örttü. Leah'nın gölgesi aralarına girmişti. Onu o an aralarına almak Chiara'nın isteğiydi. Chiara, Leah hakkında sadece yataktayken konuşurdu. O haldeyken Gabriel'in yalan söylemeyeceğine inanırdı. Gabriel'in tüm hayatı yalan üzerine kurulmuştu, ama sevgilileriyle beraberken, acı verici de olsa dürüst davranırdı. Gabriel ancak ülkesi adına birini öldürdüğünü bilen bir kadınla sevişirdi. Leah hakkında hiç

37

yalan söylememişti. Yanında yatan kadının karısının yerini aldığını bilse bile, onunla ilgili gerçekleri konuşmanın görevi olduğunu düşünürdü.

Chiara, "Bunun benim için ne kadar zor olduğu hakkında bir fikrin var mı?" diye sordu. "Herkes Leah'yı tanıyor. Aynı sen ve Shamron gibi, serviste onun da adı efsaneleşmiş durumda. Bir gün bu ilişkiyi sürdürmekten vazgeçeceğin korkusuyla daha ne kadar yaşamamı bekliyorsun?"

"Ne yapmamı istiyorsun?"

"Evlen benimle Gabriel. Venedik'te kal ve resimlerin restorasyonuna devam et. Shamron'a seni rahat bırakmasını söyle. Vücudunun her yeri yara izi içinde. Ülken için yeterince çalışmadın mı?"

Gabriel gözlerini kapattı. Zihninde galerinin kapıları açılmıştı. Gönülsüz bir biçimde diğer tarafa geçti ve kendini, yanında Leah ve Dani'yle beraber Viyana'daki eski Yahudi mahallesinde buldu. Akşam yemeklerini henüz bitirmişlerdi, dışarda kar serpiştiriyordu. Leah masanın kenarında oturuyordu. Restoranın barında bir televizyon vardı ve bütün yemek

boyunca Tel Aviv'in üzerine yağan Irak bombalarını izlemişlerdi. Leah eve dönmek ve annesine telefon etmek için can atıyordu. Gabriel'in her zaman yaptığı gibi, çalıştırmadan evvel arabasını kontrol etme işini bir an önce bitirmesi için onu zorluyordu. Haydi Gabriel, acele et. Annemle konuşmak istiyorum. Onun sesini duymak istiyorum. Gabriel doğruldu, Dani'nin emniyet kemerini bağladı ve Leah'yı öptü. Şimdi bile dudaklarındaki zeytin tadını duyumsuyordu. 0 günlerde yine restorasyon işiyle uğraşan bir adam kisvesi altında çalışıyordu. Katedrale gidip, Aziz Stephen şehitlerinin resmedildiği mihraptaki çalışmasına geri dönecekti. Leah arabanın anahtarını çevirdi. Motor bir an için tereddüt etmişti. Gabriel bütün hızıyla arabaya doğru koşarken, ona durması için çılgıncasına bağırıyordu, ama arabanın penceresi karla kaplanmıştı. Karısı anahtarı tekrar çevirdi...

38

Patlamanın ve karanlıkta eriyen kanların görüntüsünün gelmesini bekledi; sonra Chiara'ya duymak istediği sözleri fısıldadı. Viyana'ya geri döndüğünde Leah'yı hastanede ziyaret edecek ve ona başka bir kadına âşık olduğunu söyleyecekti.

Chiara'nın yüzü kederle doldu. "Keşke başka bir yol ol-saydı.

"Ona gerçeği söylemeliyim," dedi Gabriel. "En azından bu kadarını hak ediyor."

"Anlayışla karşılar mı?"

Gabriel omuzlarını silkti. Leah depresyondaydı. Doktorları onun bombalama gecesini, hiç bitmeyen bir film gibi sürekli olarak hafızasında yaşattığını düşünüyorlardı. Zihni, gerçek dünyanın her türlü etkisi ve sesine kapalıydı. Gabriel onun o gece kendisiyle ilgili neler hatırladığını merak ediyordu. Acaba karısı onu katedrale yürürken görmüş müydü, yoksa ateşten simsiyah olmuş vücudunu oradan çıkardığını hatırlıyor muydu? Bir tek şeyden emindi. Leah onunla konuşmayacaktı. On üç yıldır tek bir kelime bile söylememişti.

"Bu benim için," dedi. "Ona anlatmalıyım. Ona seninle ilgili gerçeği söylemeliyim. Utanılacak bir şey yapmadım ve senden de kesinlikle utanmıyorum."

Chiara saten örtüyü indirdi ve onu ateşli bir biçimde öptü. Gabriel onun vücudundaki gerginliği hissedebiliyor, ne-fesindeki canlılığın tadını alabiliyordu. Kadının yanına uzandı, saçlarını okşamaya başladı. Viyana'ya geri döneceği günün gecesinde gözüne uyku girmiyordu. Ama başka bir şey daha vardı. Kendisini ona ihanet etmiş gibi hissediyordu. Sanki başka bir erkeğin kadınıyla yatmıştı. Sonra zihninde, daha o anda Gideon Argov kimliğine bürünmüş olduğunu fark etti. Chiara, bir an için de olsa ona yabancı biri gibi görünmüştü.

39

4 VİYANA

ii T) asaport lütfen," Gabriel pasaportu amblem kısmı alt-1 ta olacak şekilde tezgâhın üzerinden adama doğru hafifçe kaydırdı. Memur canından bezmiş bir halde pasaportun arka kısmına şöyle bir baktı ve vizeyi görünceye dek sayfaları karıştırdı. Sayfaya mühür vurdu - Gabriel bunun gereksiz bir sertlikte yapılmış bir hareket olduğunu düşündü ve hiçbir şey söylemeden pasaportu geri verdi. Gabriel pasaportu paltosunun cebine koydu ve arkasından

sürüklediği bavuluyla, geniş koridorunun aydınlık ortamına doğru yöneldi.

40

Dışarı çıkıp taksi kuyruğunda sıraya girdi. Hava çok soğuktu ve rüzgârla beraber kar atıyordu. Kulaklarını Viyana aksanlı Almanca konuşmalar doldurdu. Birçok vatandaşının tersine, has Alman aksanıyla konuşulan Almanca onu sinirlendirmezdi, ilk öğrendiği dil Almancaydı ve onda, rüyalarının dili olarak yer etmişti. Almancayı, annesinin Berlin aksanıyla mükemmel konuşurdu.

Sıranın önüne gelmişti. Beyaz bir Mercedes yanaştı. Gabriel arka koltuğa oturmadan evvel arabanın plaka numarasını hafızasına kaydetti. Bavulunu yanındaki koltuğa yerleştirdi ve şoföre, rezervasyon yaptırdığı otelin birkaç sokak ilerisinde bir adres verdi.

Taksi hızla otobana çıktı. Fabrikalar, enerji hatları ve gaz istasyonlarının bulunduğu çirkin sanayi bölgesinden geçtiler. Gabriel, St. Stephen Katedrali'nin Innere Stadt üzerinde bir hayalet gibi yükselen sivri kulelerini hatırlıyordu. Birçok Avrupa şehrinin tersine Viyana, eski güzelliği bozulmadan kalabilmiş, klasik şehir yapısının, güzellikleri öldürmediği bir şehirdi. Gerçekten de Avrupa'ya ve Balkanlar'a uzanan imparatorluğun yönetim merkezi olduğu bir yüzyıl öncesine nazaran, Viyana'nın görünümü ve hayat tarzında çok az bir değişiklik söz konusuydu. Demel'de bir öğleden sonra pasta yemek veya Landtmann'da, Merkez Kafe'de uzun uzun oturup gazete okumak hâlâ mümkündü. Innere Stadt'ta araba kullanmak yerine tramvaya binmek veya göz alıcı butiklerin bulunduğu, Barok ve Gotik tarzda yapılmış meydanların gösterişli kaldırımlarında yürümek çok daha iyiydi. Erkekler hâlâ eski tarz elbiseler giyip Tirol tarzı tüylü şapkalar takıyor; kadınlar ise Avusturyalılara özgü o eski renkli ve kuşaklı eteklerin hâlâ moda olduğunu düşünüyorlardı. Brahms, Viyana'da yaşamasının sebebini, köyde çalışmayı sevmesi olarak gösterirdi. Viyana hâlâ bir köy diye düşündü Gabriel. Değişimlere tepeden bakan, yabancıları pek sevmeyen bir köy... Gabriel için Viyana, her zaman hayaletler şehri olarak kalacaktı.

41

Şehrin merkezini saran, geniş bir meydan olan Ringst-rasse'ye geldiler. Aşırı sağcı bir parti olan Avusturya Ulusal Partisi'nin başbakan adayı Peter Metzler, yakışıklı görünümüyle ışıkl posterinden Gabriel'e sırtıyordu. Seçim dönemi gelmişti ve meydan yüzlerce posterle doluydu. Metz-ler'in yüksek bütçeli kampanyasında, belli ki hiçbir masraftan kaçınılmıyordu. Adamın posterleri her yerde asılıydı, onun bakışlarından kaçmak imkânsız gibiydi. Seçim kampanyasında şu sloganı tercih etmişti: EINE NEUE ORDNUNG FÜR EIN NEUES ÖSTERREICH!: YENİ AVUSTURYA İÇİN YENİ DÜZEN! Gabriel, Avusturyalıların incelikten yoksun olduğ-nu düşündü.

Gabriel, Devlet Opera Binası'nın yakınlarında taksiden indi ve biraz ilerdeki dar Weihburggasse Sokağı'nda yürümeye başladı. Takip etme işini ustaca yapan kişilerin varlığını sezinlemenin neredeyse imkânsız olduğunu bilse de, görüldüğü kadarıyla onu kimsenin izlemediğine karar verdi. Küçük otele gelmişti. İsrail pasaportunu gören kabul masasındaki memur üzgün bir tavır takınarak, "Yahudi bürosundaki korkunç bombalama olayını" kınadığına dair birkaç söz mırıldandı. Gideon Argov rolünü oynayan Gabriel, ikinci kattaki odasına çıkan merdivenleri tırmanmadan önce adamlarla Almanca sohbet etti. Odanın zemini bal

rengi tahtayla döşenmişti, Fransız kapılar karanlık iç avluya tepeden bakıyordu. Gabriel perdeleri kapattı ve bavulunu yatağın üzerine koydu. Odadan ayrılmadan önce kapı pervazına, yokluğunda odaya birilerinin girip girmediğini belli edecek bir düzen yerleştirdi.

Tekrar lobiye inmişti. Kabul masasındaki memur beş dakika değil, sanki beş yıldır birbirlerini görmemişler gibi ona gülümsedi. Kar hızlanmıştı. Takip eden olup olmadığını anlamak için bütün dikkatini toplayıp, Innere Stadt'ın karanlık sokaklarında yürümeye başladı. Zaman zaman vitrinlerin önünde durup omzunun üzerinden bakmıyor, telefon kulü-

42

belerine girip konuşuyormuş gibi yaparken etrafı kolaçan ediyordu. Bir gazete bayisinden Die Presse gazetesi aldı, yüz metre ilerde çöp kutusuna attı. Sonunda takip edilmediğine kanaat getirdi ve Stephansplatz metro istasyonuna girdi.

Parlak ışıklı bir pano altında duran Viyana ulaşım planını incelemesine hiç gerek yoktu, ezberine iyice kazınmıştı. Otomatik makineden bir bilet alarak turnikelerden geçti, sonra platforma yöneldi. Bir taşıma aracı kiraladı ve çevresindeki yüzleri hafızasına kaydetti. Beş durak sonraki West-bahnhof istasyonunda inip, U6 hattındaki kuzey sınırına giden trene bindi. Viyana Hastanesi'nin kendi özel istasyonu vardı. Yavaş işleyen bir asansör onu Wahringer Gürtel 18-20 numaranın ana girişine birkaç adım uzaklıktaki, karla kaplı dörtgen avluya çıkarmıştı.

Hastane, üç yüz yıldan fazla bir süredir batı Viyana'da bulunan bu arazinin üzerinde faaliyeteydi. 1693 yılında, şehrin içinde bulunduğu sefaleti göz önüne alan İmparator I. Leopold, yoksullar için bir merkez inşa edilmesini emretmişti. Bir yüzyıl sonra İmparator II. Joseph, merkezi hastaneye dönüştürmüştü. Bu esnada eski bina aynen korunmuş, Alserstrasse civarına birkaç yeni yol yapılmış ve binanın çevresine birkaç bloğu kaplayacak şekilde modern üniversite hastanesi kompleksi kurulmuştu. Gabriel bu bölgeyi çok iyi tanıyordu.

Elçilikten bir adam SALUTI ET SOLATIO AEGRORUM: HASTALARA ŞİFA VERMEK VE ONLARI RAHATLATMAK yazısının olduğu binanın kapısı önündeki direklerin altına sığınmış, onu bekliyordu. Sinirli tavırları olan ufak tefek diplomatın adı Zvi'ydi. Adam Gabriel'in elini sıkıp, pasaportunu ve kartını kısa bir süre incelemiş, sonra iki meslektaşının ölümünden duyduğu üzüntüyü belirtmişti.

Ana lobiye girdiklerinde, rötarlı bir treni uzun süredir bekleyen biri gibi şapkasını dizlerinin üzerine koymuş, ayak bileklerini kavuşturmuş bir halde koltuğun bir ucunda otu-

43

ran seyrek beyaz sakallı yaşlı adam dışında kimselerin olmadığını gördüler. Adam kendi kendine bir şeyler mırıldanıyordu. Gabriel onun yanından geçerken yaşlı adam kafasını kaldırmış ve kısa bir süre birbirlerine bakmışlardı. Sonra Gabriel, beklemekte olan asansöre binerken, yaşlı adam da otomatik kapının arkasında kaybolmuştu.

Asansörün kapıları sekizinci katta açıldığında Gabriel, takım elbise giymiş, kulağından kablo sarkan uzun boylu, sarışın bir İsraillinin güven verici tavırlarıyla karşılaştı. Yoğun bakım ünitesinin girişinde başka bir güvenlik elemanı bekliyordu. Esmer, ufak yapılı, elbisesi üzerinde emanet gibi duran bir üçüncü adam da, Eli'nin odasının kapısının dışındaydı.

Gabriel ve diplomatın içeri girebilmeleri için kenara çekildi. Gabriel bir an durdu ve neden üzerlerinin aranmadığını sordu.

"Zvi ile berabersiniz. Aramama gerek yok."

Gabriel ellerini kaldırdı ve, "Üzerimi ara," dedi.

Güvenlik elemanı olur dercesine başını eğmişti. Gabriel silah arama uygulamasından vazgeçmezdi. Bu, kitaptaki en önemli kurallardan biriydi. Adam kasık bölgesini arama işini biraz fazla uzun tuttu ama Gabriel sesini çıkarmadı. Arama işi bitince, "Bu odaya giren herkesi arayın," dedi.

Elçilikten gelen adam olan biteni izliyordu. Artık onun, Kudüs'teki Savaşın Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Bürosu'ndan gelen Gideon Argov olduğuna inanmadığını anlamak pek de zor değildi. Ama Gabriel bu durumu dert etmedi. Kapının diğer tarafında arkadaşı ümitsiz bir halde yatıyordu. İnsanların kendini beğenmişlikleri yüzünden arkadaşının göz göre ölümüne sebep vermektense, birkaç kişiyi işkillendirmenin zararı yok diye düşündü.

Gabriel, Zvi'nin arkasından odaya girdi. Yatak cam bölmenin arkasındaydı. Hastanın yüzü Eli'ye pek benzemiyordu, ama bu durum Gabriel için sürpriz olmamıştı. Birçok İsraili gibi, o da bir bombanın insan vücudunda nasıl bir et-

44

f

ki yaptığına çok kere şahit olmuştu. Eli'nin yüzü oksijen maskesinin arkasına gizlenmişti, gözleri puslu, başı tamamen sargılar içindeydi. Yaraklarının açıkta kalan bölümünden ve çenesinden, bombanın etkisiyle savrulan camların yaptığı hasar görülebiliyordu.

Kısa siyah saçlı, mavi gözlü bir hemşire damarın içine giden sıvının akışkanlığını kontrol ediyordu. Ziyaretçi odasına doğru çevirdiği bakışları bir an için Gabriel'in gözleriyle buluştu, sonra tekrar işine geri döndü. Kadının gözlerinden bir şey anlamak mümkün değildi.

Gabriel'in odadaki görüntüyü içine sindirmesi için ona bir süre izin veren Zvi, cam bölmeye doğru ilerledi ve meslektaşının son durumuyla ilgili bilgi verdi. Televizyonda yayımlanan hastane dramalarını çok izlemiş bir adam havasında konuşuyordu. Gözleri Eli'nin yüzünde kilitlenen Gabriel, diplomatın anlattıklarının yarısını duyabilmişti, ama duyduğu kadarı, arkadaşının ölmek üzere olduğunu, yaşasa bile asla eskisi gibi olmayacağını anlamasına yetmişti.

Zvi sözlerini tamamlarken, "Şu anda makineye bağlı yaşıyor," demişti.

"Gözleri neden bandajlı?"

"Cam parçaları yüzünden. Doktorlar çoğunu çıkarmayı başardı, ama yarım düzine kadarı hâlâ gözünün içinde." "Kör olma ihtimali var mı?"

Zvi, "Bilincini yeniden kazanıncaya dek bunu anlamak olanaksız," dedi. Sonra kötümser bir tavırla, "Tabii bilinci yerine gelirse," diye ekledi.

O sırada doktor odaya girmişti. Adam Gabriel ve Zvi'ye bakarak onları başıyla selamladı ve cam bölmenin kapısını açarak, koğuşun içine girdi. Doktor, yatağın kenarında duran hemşirenin yana çekilmesiyle onun yerine geçti. Kadın yatağın ayakucundan dolaşıp cam bölmenin önünde durdu. Gözleri, Gabriel'in gözleriyle ikinci kez buluşmuştu, sonra

45

ani bir bilek hareketiyle perdeleri kapattı. Gabriel koridora doğru yürürken, Zvi arkasından onu takip ediyordu.

"İyi misin?"

"Düzelirim. Biraz yalnız kalmak istiyorum."

Diplomat tekrar odaya dönmüştü. Gabriel, rahat pozisyonunda duran bir asker gibi ellerini arkasında kenetlemiş, kendisine aşına koridorda yavaşça yürüyordu. Hemşirelerin masasını geçti. Viyana sokaklarında gördüğü sloganlar pencerenin yanında asılı duruyordu. Koridordaki havada da yine çok tanıdık bir şekilde dezenfektan ve ölüm kokusu vardı.

2602-C numaralı odanın yarıaçık kapısının önüne gelmişti. Kapıyı parmaklarının ucuyla nazik biçimde itti, kapı sessizce açıldı. Oda karanlık ve boştu. Gabriel omzunun üstünden etrafı kolaçan etti. Hiç hemşire görünmüyordu. Odaya girerek, kapıyı arkasından kapattı.

Işıkları açmamıştı. Gözlerinin karanlık ortama alışmasını bekledi. Kısa bir süre sonra odanın içindekileri algılayacak hale gelmişti. Boş bir yatak, sessiz monitörler yığını, vi-nil kaplı bir iskemle... İskemle, Viyana'nın en rahatsız is-kemlesiydi. O iskemlede, çoğu uykusuz geçen on gece boyunca oturmuştu. Bir keresinde Leah'nın bilinci açılmış ve kadın Dani'yi sormuştu. Gabriel de akılsızlık edip, ona gerçeği söyleme gafletinde bulunmuştu. Gözyaşları kadının yara içindeki yanaklarından boşalmış, ondan sonra Gabriel'le bir daha hiç konuşmamıştı.

"Buraya girmemeniz gerekirdi."

Gabriel bir an için ürküp sıçradı ve hızla arkasına döndü. Ses, biraz önce Eli'nin yanında duran hemşireye aitti. Ona Almanca hitap ediyordu. Gabriel de ona aynı dille karşılık verdi.

"Özür dilerim, ben..."

"Ne yaptığınızı biliyorum." Kadın sessizliğin bir an için aralarına girmesine izin verdi. "Sizi hatırlıyorum."

Hemşire kapıya yaslanarak kollarını göğsünde kavuştur-

46

du. Başını yana eğmişti. Kadının üzerinde hemşire üniforması ve boynunda stetoskop olmasa, Gabriel bir an için onun kendisiyle flört ettiğini düşünecekti.

"Karıınız birkaç yıl önceki araba bombalama olayına karışmıştı. Ben o zamanlar genç bir hemşireydim, işe yeni başlamıştım. Geceleri onunla ben ilgileniyordum. Hatırlamadınız mı ?"

Gabriel bir an ona baktı ve sonunda, "Sanırım yanılıyorsunuz. Bu benim Viyana'ya ilk gelişim. Ve ben hiç evlenmedim. Üzgünüm," diyerek telaşla kapıya yöneldi. "Buraya girmemeliydim. Kafamı toparlamak için yalnız kalmak ihtiyacı hissettim."

Gabriel, hemşirenin yanından geçerken kadın elini koluna dayadı.

"Söyler misiniz," dedi, "o yaşıyor mu?" "Kim?"

"Karınız tabii."

Gabriel sabırla, "Özür dilerim," dedi, "ama beni başka biriyle karıştırıyorsunuz."

Kadın siz bilirsiniz dercesine kafasını salladı. Nemlenmiş mavi gözleri, yarım aydınlık ortamda parlıyordu. "Eli Lavon arkadaşınız mı?"

"Evet, öyle. Çok yakın arkadaşım. Kudüs'te yaşıyorum, biz beraber çalışıyoruz."

Kadın, duyduğundan hoşlanmışçasına, "'Kudüs" diye tekrarladı. "Bir fırsatını bulsam Kudüs'e gitmek isterdim. Arkadaşlarım benim çılgın olduğumu düşünüyor. Bilirsiniz işte, intihar bombacıları, diğer şeyler..." Sesi canlılığını kaybediyordu. "Ama ben yine de gitmek istiyorum." Gabriel, "Gitmelisiniz," dedi. "Harika bir şehirdir." Kadın ikinci kez Gabriel'in koluna dokundu. "Arkadaşınızın yaraları oldukça ciddi." Ses tonu oldukça sevecendi, üzüldüğü belli oluyordu. "Önünde oldukça zor bir zaman var." "Yaşayacak mı?"

A7

"Bu tür sorulara cevap vermem yasak. Yalnızca doktoru cevap verebilir. Ama benim şahsi fikrimi soruyorsanız, onunla beraber olmaya çalışın. Ona bir şeyler anlatın. Kim bilir, belki de sizi duyar."

GABRIEL, ELİ'NİN CAMIN ARKASINDAKİ hareketsiz vücuduna bakarak bir saat daha yanında kaldı. Bu arada hemşire geri dönmüş, Eli'nin yaşam verilerini incelemek üzere beş dakika onunla ilgilenmiş, sonra Gabriel'e eliyle işaret ederek cam bölmeden içeri girmesini söylemişti. Kadın gizli bir iş yapıyor havasında, "Bu kurallara aykırı," demişti. "Ben kapıya yakın durup, etrafı kontrol edeceğim."

Gabriel hiç konuşmaksızın Eli'nin kabarmış, yaralı elini tutuyordu. Sevdiği bir başka insanı hastanede yatarken görmenin verdiği acıyı ifade edecek hiçbir sözcük yoktu. Beş dakika sonra hemşire geri geldi ve elini Gabriel'in omuzuna dayayarak gitme zamanının geldiğini hatırlattı. Dışarda, koridora çıktıklarında, kadın adının Marguerite olduğunu söyledi ve, "Yarın akşam çalışıyorum, umarım sizi yeniden görürüm," dedi.

Zvi hastaneden ayrılmış, yeni bir güvenlik ekibi işi devralmıştı. Gabriel asansörle lobiye inerek sokağa çıktı. Gece ayaz çıkmıştı. Ellerini paltosunun cebine soktu ve adımlarını hızlandırdı. Kolunda bir elin varlığını hissettiğinde, metro istasyonuna inen asansöre doğru yürüyordu. Marguerite'i görmeyi umarak arkasına döndü, ama hastaneye geldiğinde lobide rastladığı, kendi kendine konuşan yaşlı adamı buldu karşısında. Bir an adamla göz göze gelmişlerdi.

"Elçilikteki adamla İbranice konuştuğunuzu duydum," Viyana aksanlı Almanca'yı çalgınca bir hızda konuşuyordu, nemli gözleri büyümüştü. "Siz İsraillisiniz değil mi? Eli La-von'un arkadaşı?" Adam cevabı beklemeden devam etti. "Adım Max Klein ve tüm bunlar benim suçum. Lütfen, bana inanmalısınız. Hepsi benim suçum."

48

5 VİYANA

Max Klein, tramvayla bir durak ilerde, Ringstras-se'nin hemen ötesindeki eski ve hoş bir bölgede yaşıyordu. Dairesi, altındaki geçidin iç tarafındaki avluya açıldığı bakımlı, eski bir Biedermeier binasındaydı. Avlu karanlıktı, yalnızca apartmanın üst katında yanan soluk lambanın yumuşak ışığıyla hafifçe aydınlanmıştı. İkinci geçit bakımlı, düzgün bir fuayeye açılıyordu. Gabriel apartmanda oturanların listesini incelerken, listenin ortasında M. Klein-3 B. yazısını gördü. Apartmanda asansör yoktu. Klein ahşap tırabzanlara tutunarak azimle tırmanıyor, yuka-

49

Viyana'da Ölüm - F: 4

rı çıktıkça basamağın kaliteli döşemesi üzerindeki adımları zorlanıyordu. Üçüncü katın merdiven sahanlığında, üzerinde gözetleme deliği olan iki tahta kapı vardı. Sağdaki kapının önünde hafifçe çömelen Klein, paltosunun cebinden anahtarlarını çıkardı. Adamın elleri öylesine şiddetle titriyordu ki, anahtarlar vurmalı çalgı gibi ses çıkarıyordu.

Adam kapıyı açtı ve içeri girdi. Gabriel kapı ağzında bir an tereddüt geçirdi. Tramvayda Klein'in yanında otururken, bu şartlar altında kimseyle bir araya gelmemesi gerektiği düşüncesine kapılmıştı. Deneyimleri ve aldığı acı dersler, seksenlik bir Yahudi'nin bile potansiyel tehdit olduğunu ona öğretmişti. Ama Klein'in neredeyse dairesindeki tüm ışıkları yaktığını gören Gabriel'in sıkıntısı bir anda uçup gitti. Tuzak hazırlamış bir adam böyle davranmaz diye düşündü. Tam tersi, Max Klein bir şeyden korkuyordu.

Gabriel içeri girdi ve kapıyı kapattı. İyice aydınlanmış ortamda şimdi onu çok daha iyi görebiliyordu. Klein'in kırmızı, nezleli gözleri, siyah, kalın camlı gözlükler sayesinde olduğundan büyük görünüyordu, ince beyaz sakalı, yanaklarında yaşlılıktan kaynaklanan benekleri gizleyemiyordu. Klein söylemeden çok önce Gabriel, onun Soykırım'dan kurtulanlardan biri olduğunu anlamıştı. Açlık, kurşun ve ateş gibi iz bırakırdı. Gabriel, Cezril Vadisi'ndeki çiftlik kasabasında bu yüzün benzerlerini görmüştü. Aynı, anne ve babasının yüzlerinde gördüğü gibi...

Klein çift kanatlı mutfak kapısının arkasında kaybolmadan evvel, "Çay demleyeceğim," diye seslendi.

Gecenin bir yarısında çay, diye düşündü Gabriel. Uzun bir gece olacağı benziyordu. Pencereye doğru yürüdü ve perdeleri araladı. Kar şimdilik durmuştu, sokaklar bombuştu. Koltuğa oturdu. Oda ona Eli'nin bürosunu hatırlatıyordu: Yüksek Biedermeier tavanı, raflara gelişigüzel yerleştirilmiş kitaplar. Seçkin, entelektüel bir kargaşa...

Klein odaya geri dönmüş ve sehpanın üzerine gümüş

ay servisi takımlarını yerleştirmişti. Gabriel'in karşısına oturdu ve kısa bir süre sessizce onu inceledi. Sonunda, "Al-mancan çok iyi," dedi. "Aslında Berlin akınıyla konuşuyorsun."

Gabriel gerçeği söyleyerek, "Annem Berlinliydi," dedi. "Ama ben israil'de doğdum."

Klein Gabriel'in yüzünde kendi yüzündekine benzer, Soykırım'dan kurtulmuş birinin izlerini arıyormuşçasına onu dikkatle inceledi. Sonra şakacı bir tavırla ellerini kaldırdı, onu boşlukları doldurmaya davet eder gibi bir hali vardı. Annesi neredeydi? Kurtulmayı nasıl başarmıştı? Kampta mıydı, yoksa tüm o çılgınlıklar yaşanmadan evvel oradan kaçmış mıydı?

Gabriel, "Onlar Berlin'de kalıyorlardı ve sonunda kamplara yollandılar," dedi. "Büyükbabam oldukça ünlü bir ressamdı. Dünyanın en medeni milleti olarak gördüğü Almanların bu kadar ileri gidebileceklerine asla inanmamıştı."

"Büyükbabanın adı neydi?"

"Frankel," Gabriel yine gerçeği söylüyordu. "Viktor Frankel."

Klein, ismi hatırladığını ifade edercesine kafasını yavaşça salladı. "Resimlerini görmüşüm. Max Beckmann'ın öğrencisiydi yanılmıyorsam, değil mi? Çok yetenekli bir adamdı."

"Evet, doğru. Eserleri Naziler tarafından yozlaşmanın işaretleri ilan edilmiş ve çoğu imha edilmişti. Ayrıca Berlin'de ders verdiği sanat enstitüsündeki işinden olmuştu."

"Buna rağmen orada kaldı demek ki." Klein kafasını salladı. "Böyle bir şeyin olacağına kimse inanmıyordu zaten," Bir an duraladı, düşünceleri başka yerlere kaymış gibiydi. "Sonra ne oldu?"

"Auschwitz'e yollandılar. Annem, Birkenau'daki kadınlar kampına gönderildi ve özgürlüğüne kavuşmadan önce iki yıl o kampta yaşamayı başardı."

OfİHAM KEMAL

«- halk kütüphanesi

"Ya diğer akrabaların?"

"Gaz odalarına gönderildiler."

"Tarihi hatırlıyor musun?"

"Sanırım Ocak 1943'tü," dedi Gabriel.

Klein gözlerini kapattı.

"Tarihin özel bir anlamı mı var Herr Klein?"

Klein dalgın tavırlarla, "Evet," dedi. "Berlin treninin geldiği gece ben oradaydım. Gayet iyi hatırlıyorum. Bay Argov, ben Auschwitz kamp orkestrasında kemancıydım. Lanetlenmiş bir orkestrada şeytanlar için müzik çalıyordum, insanlar gaz odalarına doğru yürürlerken, ben onların idam serenadını çalıyordum."

Gabriel sükûnetini muhafaza ediyordu. Max Klein açıkça, büyük bir suçluluk duygusu altında eziliyor, gaz odalarına giden yol üzerinde sıraya girmiş, ölümünü bekleyen insanlara karşı sorumluluk duyuyordu. Olan biten büyük bir çılgınlıktı tabii. O, bir gün daha fazla yaşayabilmek için fabrikalarda veya Auschwitz tarlalarında köle gibi çalışan diğer Yahudilerden daha fazla suçlu değildi.

"Ama hastanede beni durdurmanızın sebebi bu değildi. Savaşın Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Bürosu'nun bombalanmasıyla ilgili bir şeyler söylemek istiyordunuz."

Klein evet dercesine başını salladı. "Dediğim gibi, hepsi benim suçum. O iki güzel kızın ölümünden ben sorumluyum. Arkadaşın Eli Lavon'un ölüm döşğinde yatmasının sebebi benim."

"Bombayı sizin yerleştirdiğinizi mi söylüyorsunuz?" Gabriel'in ses tonu kasten kuşkulu çıkıyordu. Sorusu özellikle mantığa aykırı seçilmişti.

Klein'ın gözleri kıvılcım saçıyordu. "Tabii ki hayır. Ama korkarım ki olayları bu noktaya getirecek kıvılcımı ben çaktım."

"Neden bildiğiniz her şeyi anlatmıyorsunuz Herr Klein? Bırakın kimin suçlu olduğuna ben karar vereyim."

52

"Buna yalnızca Tanrı karar verebilir," dedi Klein.

"Belki, ama bazen Tanrı'nın da yardımına ihtiyacı olabilir."

Klein gülümsedi ve fincanına çay doldurdu. Sonra hikâyesini en başından anlatmaya başladı. Gabriel onun sözünü kesmedi ve adamı aceleye getirmeden, anlatıklarını sonuna dek dinledi. Eli Lavon da böyle davranırdı. Lavon, "Hafıza, yaşlı insanlar için üst üste yığılmış porselen tabaklar gibidir," derdi. "Ortasından çekiştirmeye kalkarsan, hepsi yere düşer, paramparça olur."

APARTMAN BABASINA aitti. Klein savaşın önce burada ebeveynleri ve kendisinden küçük iki kız kardeşiyle yaşıyordu. Babası Solomon başarılı bir tekstil tüccarıydı. Kle-inlar üst-orta sınıfa mensup, oldukça çekici hayat tarzları olan bir aileydi; öğleden sonraları Viyana'nın en güzel kafe-lerinde pasta yerler, akşamları tiyatroya veya operaya giderler, yaz mevsimini güneydeki mütevazı villalarında geçirirlerdi. Genç Max Klein gelecek vaat eden bir kemancıydı. Senfoni orkestraları veya operalar için henüz hazır değildim Bay Argov, ama daha mütevazı Viyana oda orkestralarında iş bulabiliyordum.

"Babam, yorgun argın işten döndüğünde bile konserlerimi pek kaçırmazdı." Klein, babasının

kendisini ilk izlemeye geldiği günü hatırlayıp, gülümsedi. "Oğlunun Viyanalı bir müzisyen olması onu çok gururlandırıyor."

Mütevazı ve sevimli dünyaları 12 Mart 1938 tarihinde altüst olmuştu. Klein o günün cumartesi olduğunu çok iyi hatırlıyordu. Avusturyalıların büyük çoğunluğu için Wehr-macht askerlerinin Viyana sokaklarında görünmeleri büyük bir mutluluk kaynağı olmuştu. Yahudiler içinse Bay Argov... bizler içinse yalnız büyük bir dehşet anlamına geliyordu. Cemaatin en büyük korkusu, çok geçmeden gerçeğe dönüşecekti. Almanya'da Yahudilere karşı gittikçe artan şiddette

53

saldırıları başlamıştı. Avusturya'da ise ani ve vahşice tecavüzler söz konusuydu. O günlerde Yahudilerin sahip oldukları işyerleri kırmızı boyayla işaretleniyordu. Bu işyerlerine giren Yahudi olmayan kişiler, Kahverengi Gömlekliler ve SS tarafından saldırıya uğruyordu. Bu insanlar, üzerinde; Ari ırktan bir domuz olan ben, Yahudi dükkânından alışveriş yaptım yazısı olan bir yaftayı üzerlerinde taşımaya zorlanıyorlardı. Yahudilerin mülk edinmesi, bir meslek sahibi olmaları, insan çalıştırmaları, restoranlara, kafelere girmeleri, Viyana'nın halka açık parklarında oturmaları yasaklanmıştı. Yahudilerin daktilo veya radyo bulundurmalarına izin verilmiyordu, çünkü bunlar dış dünyayla iletişim kurmaya yarayacak araçlardı. Yahudiler evlerinden, sinagoglardan sürüklenip götürülüyor, sokak ortasında dövülüyordu.

"14 Mart'ta Gestapo bu binanın kapılarını kırdı ve en değerli eşyalarımızı çaldı; halılarımız, gümüşlerimiz, resimlerimiz, hatta Şabat şamdanlarımızı bile götürdüler. Babam ve ben kısa bir süre gözaltında tutulduk ve sokak kaldırımlarını kaynar suyla ve diş fırçasıyla temizlemeye zorlandık. Sinagogumuzun hahamı sokaklarda yerlerde süründürüldü, sakalı yolundu. Bu sırada çevrede toplanan Avusturyalılar onunla alay ediyorlardı. Onları durdurmaya çalıştığımda beni öldüresiye dövdüler. Tabii hastaneye götürülmedim. Bu, yeni Yahudi karşıtı yasalar gereğince yasaklanmıştı."

Bir haftadan kısa bir zaman içinde, bütün Avrupa'da sözü geçen ve en etkili grup olan Avusturya'daki Yahudi cemaati paramparça olmuştu; cemaat merkezleri ve Yahudi dernekleri kapatılmış, liderleri hapse atılmış, sinagogların kapısına kilit vurulmuş, kutsal kitaplar yakılmıştı. 1 Nisan günü cemiyetin önde gelenleri ve işadamları, Dachau'ya nakledilmişti. Bir ay içinde, aralarında Kleinların kapı komşusu olan dört kişilik bir aile de dahil olmak üzere beş yüz Yahudi, bir günü daha işkenceyle geçirmektense, intihar etmeyi seçmişti. Klein, "Hepsi sırayla kendilerini vurdular," dedi. "Ben

54

yatağında uzanmış, her şeyi duyuyordum. Önce silahın patlaması, sonra hıçkırıklara karışan bir ağlama sesi. Sonra yine silahın patlaması ve yine hıçkırıklar. Dört silah sesinden sonra benden başka ağlayacak kimse kalmamıştı."

Cemaatin yarısından fazla bir bölümü Avusturya'yı terk etmeye ve başka ülkelere sığınmaya karar vermişti. Max Klein da onlardan biriydi. Hollanda vizesi almayı başararak 1939 yılında oraya gitmişti, ama bir yıldan kısa bir süre içinde kendini yine Nazi kaba kuvvetinin baskısı altında bulmuştu. "Babam Viyana'da kalmaya karar vermişti," dedi Klein. "O kanunlara inanan bir insandı. Kanunlara bağlı kaldığı sürece her şeyin yoluna gireceğine ve fırtınanın sonunda dineceğine inanıyordu. Ama bildiğiniz gibi her şey daha da kötüye gitti. Babam

ayrılma kararı aldığında her şey için çok geç kalmıştı."

Klein fincanına biraz daha çay koymaya çalıştı, ama eli delicesine titriyordu. Gabriel ona yardım etti ve nazik bir tavırla ebeveynlerine ve iki kız kardeşine ne olduğunu sordu.

"1941 yılının sonbaharında Polonya'ya yollandılar ve Lodz'daki Yahudi mahallesine hapsedildiler. Ocak 1942'de, son kez trene bindirilip Chelmno ölüm kampına gönderildiler."

"Ya siz?"

Klein'in başı yana düşmüştü. Ya ben? Aynı kader, farklı son... 1942'de Amsterdam'da tutuklanmış, Westerbork geçici kampında bir süre alıkonulmuş, sonra doğuya, Auschwitz'e gönderilmişti. Trende susuzluktan ve açlıktan yarı ölü bir halde giderken bjrtakım konuşmalar duymuştu; hapishane elbiseleri giymiş bir adam, trende müzisyen olup olmadığını soruyordu. Klein, hayata tutunmak adına sese karşılık vermiş, çizgili giysiler içindeki adama, Ben kemancıyım demişti. Aletiniz var mı? Elinde, Westerbork'tan getirebildiği tek şey olan, hırpalanmış bir kutu vardı. Benimle gel. Bugün şanslı günündesin.

55

Klein, dalgın bir tavırla, "Şanslı günüm," diye tekrarladı. "Sonraki iki buçuk yıl boyunca, bir milyondan fazla insan küle dönüşürken, ben ve meslektaşlarım müzik çaldık. Kampa yeni gelenlere hoş bir yere geldiklerine; düşüncelerini sağlamak için Nazilere yardımcı oluyorduk. Soyunma odalarına gittiklerini sanan insanların ölüm marşını çalıyorduk. Sonu gelmez toplanma çağrıları sırasında bahçede müzik çaldık. Sabahları köle gibi çalışan insanların işbaşı müziğini çaldık. Öğlenleri insanlar, gözlerinde ölümün gölgesiyle sendeleyerek barakalarına dönerken, yine müzik çaldık. İnfazlar gerçekleştirilmeden önce bile müzik çalıyorduk. Pazar günleri Kommandant ve ekibi için konser verirdik. İntiharlar, müzisyenler arasında da yaygınlaşmaya başlamıştı, ben de boşalan iskemleleri doldurmak için kamptakiler arasından müzisyen arayışına çıkmak zorunda kalıyordum."

Bir pazar öğleden sonrasında -1942 yılının yazıydı, ama kusura bakmayın Bay Argou, tam tarihi hatırlamıyorum- Klein, konser sonrası barakasına geri dönerken bir SS subayı arkasından yaklaşarak onu yere sermişti. Klein doğrularak, hazırola geçmiş, subayın gözlerinin içine bakmamaya çalışıyordu. Ama gördüğü kadarı, subayı daha önceden tanıdığını fark etmesine yetmişti. Viyana'daki Yahudi Göçmen Merkez Bürosu'nda görmüştü onu. O gün üzerinde şık bir gri takım elbise vardı ve Adolf Eichmann'ın adamlarının yanında duruyordu.

Klein, "Sturmbannführer bana bir deney yapmak istediğinden söz etti," dedi. "Bana Brahms'ın keman için yazdığı 1 Numaralı sonatı ve G Major piyano sonatını çalmamı emretti. Ben de kemanımı kutusundan çıkardım ve çalmaya başladım. Sturmbannführer, yanımdan geçen Yahudi tutuklulardan birini durdurdu ve ondan çaldığım parçanın ismini söylemesini istedi. Adam bilmediğini söyleyince, tabancasını çekip adamı alnından vurdu. Başka birini bulup

56

aynı şeyi ona da sordu. Bu yetenekli kemancının çaldığı parçanın adı nedir? Bir saat boyunca bu böyle sürüp gitti. Soruya doğru cevap vermeyen herkesi öldürüyor, bilenlerin hayatını

bağışlıyordu. İşini bitirdiğinde ayağımın dibinde on beş ceset birikmişti. Yahudi kanına olan susuzluğu geçince, karalar giymiş adam gülümsedi ve çekip gitti. Bana da eğilip, ölenler için dua okumak kalmıştı."

KLEIN UZUN SÜRE sessiz kalmıştı. Sokaktan geçen bir arabanın sesi duyuluyordu. Klein kafasını kaldırdı ve anlatmaya devam etti. Auschwitz'de yaşanan gaddarlıklarla Viyana'daki bombalama olayı arasında bağlantı kurmaya henüz hazır değilmiş gibi görünse de, Gabriel konuşmanın o yöne doğru gittiğini hissediyordu. Klein, olayları kronolojik sırada anlatmaya devam ediyor, Lavon'un söylediği gibi porselenleri birer birer topluyordu. Auschwitz'den kurtulması, özgürlüğüne kavuşması, Viyana'ya geri dönüşü...

Savaşın önce Viyana'daki cemaatin toplam 185.000 kişiden oluştuğunu söylemişti. Bunlardan altmış beş bini Soy-kırım'da hayatını kaybetmişti. 1945 yılında bin yedi yüz kadar perişan Yahudi Viyana'ya geri döndüğünde, aleni bir düşmanlık ve Yahudikarşıtlığı dalgasıyla karşılanmışlardı. Almanların geri dönüş konusunda gözlerini korkuttuğu birçok Yahudi ise bundan vazgeçmişti. Maddi haklarının iade edilmesi taleplerine karşı sessiz kalmış veya hiçbir sonuç alınmayacağı bilindiği halde Berlin'e havale edilmişti. İkinci Bölge'deki evine dönen Klein, dairesine bir Avusturyalı ailenin yerleştiğini görmüş, evini terk etmelerini istediğinde reddedilmişti. Ailenin insafa gelmesi için on yıl beklemek zorunda kalmıştı. Babasının tekstil işi heba olmuş, o konuda kendisine hiçbir hak iadesi yapılmamıştı. Arkadaşları İsrail'e veya Amerika'ya gitmesi için ısrar etmiş, ama Klein kabul etmemişti. Şehirden sürülen veya ölüm kamplarında katledilenlerin yaşayan, nefes alan, yürüyen hatıraları ara-

57

sında Viyana'da kalmaya yemin etmişti. Kemanını Ausch-witz'de bırakmış ve bir daha müzikle ilgilenmemişti. Hayatını kuru gıdalar satan bir markette çalışarak kazanmış, daha sonraları sigorta poliçesi pazarlama işine girmişti. Savaşın sona ermesinin ellinci yıldönümü olan 1995 yılında hükümet, sağ kalan Avusturya Yahudileri için adam başına altı bin dolar tazminat vermeyi kararlaştırmıştı. Klein çeki Gabriel'e gösterdi. Adam çeki tahsil etmemişti.

"Onların parasını istemedim," dedi. "Altı bin dolar ha? Neyin karşılığında? Annemin ve babamın mı? İki kız kardeşimin mi? Evimin mi? Sahip olduklarımın mı?"

Klein çeki masanın üzerine koyarken Gabriel saatine göz atmış ve sabahın iki buçuğu olduğunu görmüştü. Klein varmak istediği hedefin çevresinde dolanıyordu. Gabriel onu dürtüklemek konusunda içinde beliren isteğe karşı koyuyor, içinde bulunduğu hassas durumdan dolayı adamın sendelemesinden ve bir daha ayağa kalkamamasından korkuyordu.

"iki ay önce kahve içmek için Merkez Kafe'ye uğramıştım. Beni sütunun hemen yanında çok güzel bir masaya oturttular. Bir Pharisâer ısmarladım." Bir an için durakladı ve kaşlarını kaldırdı. "Pharisâer'in ne olduğunu bilir misiniz Bay Argov? Kremalı kahveyi, likör bardağında romla servis ederler. Akşamüstü olmuştu ve bilirsiniz, hava çok soğuktu." Adam içki için özür diliyordu sanki.

Klein'dan birkaç yıl daha yaşlı gösteren, uzun boylu, iyi giyimli bir adam içeri girmişti. Hani bilirsiniz ya Bay Argov, eski toprak bir Avusturyalı. Adamın yürüyüşündeki kibirli tavırlar, Klein'ın gazetesini indirip dikkatini ona yöneltmesine neden olmuştu. Garson aceleyle gelip onu karşılamıştı; ellerini ovuşturup duruyor, çiş gelmiş okul çocukları gibi seke seke

yürüyordu. İyi akşamlar Herr Vogel. Bugün gelmeyeceğinizi düşünmeye başlamıştık neredeyse. Her zamanki masa değil mi? Durun siparişinizi tahmin edeyim: Einspân-

58

ner? Ya tatlı olarak ne alırdınız? Bugün Sachertorte'nin çok iyi olduğunu söylüyorlar Bay Vogel...

Ve sonra yaşlı adam birkaç kelime ettiğinde Max Klein, başından aşağı kaynar suların döküldüğünü hissetmişti. Bu ses Auschwitz'de ona Brahms çalmasını emreden sestti. Klein'ın arkadaşlarından sakince, çalan parçanın ne olduğunu söylemelerini isteyen, aksi takdirde sonuçlarına katlanacaklarını ifade eden ses... Ve işte katil, varlıklı, sağlığı yerinde görünümüyle Merkez Kafe'de, Einspänner ve Sachertor-te sipariş ediyordu.

Klein, "Hasta oluyormuşum gibi hissediyordum," dedi. "Masaya para bıraktım ve kendimi sokağa attım. Camdan içeri baktığımda, Herr Vogel ismindeki canavar gazetesini okuyordu. Sanki geçmişte olanlar hiç yaşanmamıştı."

Gabriel, Klein'ın aradan geçen onca zamandan sonra, Merkez Kafe'de gördüğü adamın altmış yıl önce Ausch-witz'deki adamla aynı adam olduğuna nasıl emin olabildiğini sormak için can atıyordu. Klein haklı olabilirdi, ama değilse, sonra anlatacaklarının bir anlamı kalmayacaktı.

"Sonra ne yaptınız Herr Klein?"

"Merkez Kafe'nin devamlı müşterisi oldum. Kısa bir süre sonra beni de adımla karşılamaya başladılar ve saygıdeğer Herr Vogel'in masasının hemen yanında benim de özel masam oldu. Öğleden sonraları selamlaşmaya başladık. Bazen gazetelerimizi okurken politika ve dünya olaylarıyla ilgili sohbet ediyorduk. Yaşına rağmen, hafızası çok kuvvetliydi. Bana işadımı olduğundan söz etti, bir çeşit yatırım uz-manıymış..."

"Onunla yan yana geçirdiğiniz belli bir süreden sonra iyice emin oldunuz ve Eli Lavon'u görmeye gittiniz, değil mi?"

Klein hafifçe kafasını salladı. "Hikâyemi dinledi ve araştıracağına dair söz verdi. Bu arada kafeye gitmekten vaz-

59

geçmemi söyledi. Bu konuda oldukça isteksizdim. Onun tekrar ortadan kaybolmasından korkuyordum. Ama sonuçta arkadaşınızın sözünü dinledim."

"Sonra?"

"Aradan birkaç hafta geçmişti. Sonunda beni bürodan aradılar. Arayan o Amerikalı kızdı, adı Sarah olan... Eli La-von'un bana anlatmak istediği bazı şeyler olduğundan söz etti ve ertesi gün saat onda büroya gelmemi istedi. Ben de ona o saatte orada olacağımı söyleyip telefonu kapattım."

"Bu konuşma ne zaman oldu?"

"Bombalama olayının olduğu gün."

"Bundan polise hiç söz ettiniz mi?"

Klein hayır dercesine başını salladı. "Tahmin edebileceğiniz gibi Bay Argov, üniformalı Avusturyalılardan hoşlanmam. Ayrıca iş, savaş suçlularının infazına gelince, ülkemin bu konudaki sabıkasının ne kadar kabarık olduğunun farkındayım. Hiç kimseye bir şey söylemedim. Viyana Hasta-nesi'ne gittim ve İsraili yetkililerin girip çıktığını gördüm. Elçi geldiğinde ona yaklaşmaya çalıştım, ama korumaları beni ondan uzaklaştırdı. Ben de derdimi anlatabileceğim insan gelinceye kadar bekledim. Siz de öyle birine benziyor-dunuz. Öyle misiniz Bay Argov?"

SOKAĞIN KARŞISINDAKİ apartman, Max Klein'm yaşadığı apartmana çok benziyordu. İkinci kattaki karartılmış pencerenin önünde duran adam, gözünü fotoğraf makinesine dayamış ayakta duruyordu. Fotoğraf makinesini Klein'ın apartmanının altındaki geçitten uzun adımlarla geçen ve sokağa sapan kişiye doğru yöneltmiş, mercek ayarını yapıyordu. Adam art arda birkaç fotoğraf çektikten sonra makineyi indirdi ve kayıt cihazının karşısına oturdu. Karanlık ortamda PLAY tuşunu bulması birkaç saniyesini almıştı.

"Ben de derdimi anlatabileceğim insan gelinceye kadar

60

bekledim. Siz de öyle birine benziyordunuz. Öyle misiniz Bay Argov?"

"Evet, Herr Klein, doğru tahminde bulunmuşsunuz. We-raklanmayın, ben size yardım edeceğim."

"Ben olmasaydım bunların hiçbiri yaşanmazdı. O kızlar benim yüzümden öldü. Eli Lavon benim yüzümden hastanede."

"Bu doğru değil. Siz yanlış hiçbir şey yapmadınız. Ama olanlardan sonra güvenliğinizden endişe ettiğimi söylemeliyim."

"Ben de endişeleniyorum."

"Sizi takip eden oldu mu?"

"Böyle bir şey söyleyemem, ama öyle olsa bile bundan emin değilim."

"Hiç tehdit telefonları aldınız mı?"

"Hayır"

"Bombalamadan sonra sizinle temasa geçmek isteyen oldu mu?"

"Sadece bir kişi. Renate Hoffmann adında bir kadın."

DURDUR. GERİ SAR. PLAY. "Sadece bir kişi. Renate Hoffmann adında bir kadın."

"Onu tanıyor musunuz?"

"Hayır, adını hiç duymamıştım."

"Onunla konuştunuz mu?"

"Hayır, telesekreterime bir mesaj bırakmış."

"Ne istiyormuş?"

"Benimle konuşmak istediğini söylemiş."

"Telefon numarası bırakmış mı?"

"Evet, bir yere yazmıştım. Bir dakika bekleyin. Evet, işte burada. Renate Hoffmann, beş üç üç bir dokuz sıfır yedi."

DURDUR. GERİ SAR. PLAY.

"Renate Hoffmann, beş üç üç bir dokuz sıfır yedi."

DURDUR.

61

6

VİYANA

DAHA İYİ BİR AVUSTURYA İçin Koalisyon, her türlü gösterişli imkâna sahip olmasına rağmen hâlâ umutsuz bir vaka olarak görülüyordu. Yirminci Bölge'de, tren yolunu tepeden gören isli pencereleriyle, bakımsızlıktan harap olmuş eski bir deponun ikinci katında faaliyetliydi. Çalışma mekânı oldukça genişti ve doğru dürüst ısınması neredeyse imkânsızdı. Gabriel oraya vardığında, genç elemanların çoğunun kalın kazaklar ve yün şapkalarla çalıştığını gördü.

Renate Hoffmann grubun hukuk yöneticisiydi. Gabriel o

62

sabah erken saatlerde onu arayarak, kendini Kudüs'ten gelen Gideon Argov olarak tanıtmış ve ona bir önceki ^ece Max Klein'le buluşmalarından söz etmişti. Renate Hoffmann onunla bir araya gelmeyi hemen kabul etmiş, sonra böylesine bir konuyu telefonda konuşmayacak kadar ketum davrandığını belli edercesine telefonu kapatmıştı.

Kadının büro olarak kullandığı yer, ufak bir odaydı. Gabriel odaya girdiğinde kadın telefonla konuşuyordu. Ucu çiğnenmiş bir kalemle ona iskemleye oturmasını işaret etti. Kısa bir süre sonra konuşması sona erdiğinde, ayağa kalkarak elini uzattı. Uzun boylu bir kadındı, diğer çalışanlara nazaran iyi giyimliydi; siyah kazak ve siyah etek, altına siyah çorap giymişti,

ayağında topuksuz siyah ayakkabılar vardı. Atletik omuzlarına gelmeyecek şekilde kısa kesilmiş ve yandan ayrılmış lepiska saçları, o haliyle yüzüne doğal bir hava veriyordu. Sağ eliyle Gabriel'in elini kuvvetli bir biçimde sıkarken, sol eliyle sürekli yüzüne düşen perçemini düzeltmeye çalışıyordu. Parmaklarında yüzük yoktu, çekici yüzüne makyaj yapmamıştı ve Gabriel, tütün kokusu dışında hiçbir koku almamıştı. Kadın otuzlu yaşlarının başında gibi görünüyordu.

Tekrar oturdular ve kadın Gabriel'e avukatlara özgü kısa sorular sormaya başladı. Eli Lavon'u ne kadardır tanıyorsunuz? Max Klein'la nasıl tanıştınız? Size neler anlattı? Viya-na'ya ne zaman geldiniz? Kimlerle buluştunuz? Bu olaydan Avusturyalı yetkilileri haberdar ettiniz mi? İsrail elçiliğinden yetkililerin olayla ilgili bilgisi var mı? Gabriel mahkemede sanık sandalyesine oturtulmuş, savunma yapmak durumunda kalan biri gibi hissetmişti kendini, ama sorulara olabildiğince nazik cevaplar vermişti.

Renate Hoffmann çapraz sorgulamasını tamamladıktan sonra, bir an onu şüpheli bakışlarla süzdü. Sonra aniden ayağa kalkarak gri renkte, uzun paltosunu güçlü omuzlarına attı.

63

I

"Haydi, biraz yürüyelim."

Gabriel is lekeleriyle kaplı pencerelerden dışarı baktığında, dışarda sulu kar yağdığını gördü. Renate Hoffmann deri çantasına birkaç dosya tıktırmış ve çantayı omzuna atmıştı. Onun endişesini anlamış gibi, "Bana güvenin," dedi, "yürüsek daha iyi olacak."

RENATE HOFFMANN Augarten'in buzla kaplı yolunda yürürken Gabriel'e, kendisinin Eli Lavon'un Viyana'daki en büyük destekçisi haline nasıl geldiğini anlattı. Viyana Üniversitesi'ni birincilikle bitirip mezun olduktan sonra, Avusturya savcılığında çok başarılı yedi yıl geçirmişti. Sonra, arkadaşlarına ve meslektaşlarına kendi başına çalışmayı özlediğini söyleyerek beş yıl önce istifa etmişti. Aslında Renate Hoffmann, hükümetin adaleti sağlamak gibi bir kaygısı olmadığına ikna olmuş, daha çok devlet ve nüfuzlu kişilerin çıkarlarını korumaya yönelik hareket etmesinden dolayı bu kararı almıştı.

Onun bu noktaya gelmesine neden olan şey ve bir anlamda da bardağı taşıran son damla, Weller davası olmuştu. Weller, normal sürecinde giden bir davanın, kendince zora girdiğini düşündüğünde mahkûmlara ve adalet personeline işkence altında itiraflar imzalatmaya düşkün bir komiserdi. Renate Hoffmann, sığınma hakkı arayan bir Nijeryalının gözaltındayken ölmesi üzerine, komiser aleyhine dava açmak istemişti. Nijeryalı elleri bağlı ve ağzında tıkaçla bulunmuştu. Ayrıca sürekli dövüldüğüne ve boğazlandığına dair işaretler vardı. Kadının amirleri Weller'in yanında yer almış ve davanın düşmesini sağlamışlardı.

Renate Hoffmann, içten verdiği bu savaştan dolayı bitkin düşmüş ve aynı savaşı dışardan vermenin daha iyi olacağı kanaatine varmıştı. Faturalarını ödeyebilmek için ufak bir hukuk firmasında işe başlamıştı, ama zamanının ve enerjisinin büyük bölümünü, ülkenin Nazi geçmişiyle ilgili

64

toplumsal hafıza kaybını canlandıracak devrimci bir grubun kurduğu Daha İyi Bir Avusturya İçin Koalisyon'a harcıyor, aynı zamanda Eli Lavon'un bürosuyla sessiz sedasız işbirliği yapıyordu. Renate Hoffmann'ın hâlâ devlet kurumlarında çalışan ve ona yardım etmeye istekli arkadaşları vardı. Bu arkadaşları önemli devlet kayıtlarına ve Lavon'un ulaşamayacağı arşivlere uzanıp, ona bilgi aktarıyorlardı.

Gabriel, "Bu gizliliğin nedeni nedir?" diye sordu. "Telefonda konuşmaya yanaşmamak, korkunç bir havada parkta yürümek, neden?"

"Çünkü burası Avusturya Bay Argov. Söylemeye gerek yok herhalde, yaptığımız iş Eli'nin eskiden yaptığı işle aynı, Avusturya'nın birçok kesiminde pek de hoş karşılanmıyor." Eli'den söz ederken geçmiş zaman kipini kullandığı için özür diledi. "Bu ülkenin aşırı sağına mensup kişiler bizleri sevmez ve bu insanlar gerek poliste, gerekse gizli serviste çok iyi bir biçimde temsil edilirler."

Bir bankın önüne geldiklerinde, kadın karları temizledi ve oturdular. "Eli iki ay kadar önce bana geldi, Max Kle-in'dan ve onun Merkez Kafe'de gördüğü adamdan söz etti: Herr Vogel. Başlarda ben de şüpheli yaklaştım, ama Eli'ye yardım etmek için araştırmaya karar verdim."

"Ne buldunuz?"

"Adamın adı Ludwig Vogel. Tuna Vadisi Ticaret ve Yatırım Şirketi denilen bir şirketin başkanı. Şirket, altmışlı yılların başında, Avusturya işgal sonrası gelişme dönemine girdiği yıllarda kurulmuş. Adam ithalatla uğraşıyormuş ve Avusturya'da iş yapmak isteyen yabancılara, özellikle Alman ve Amerikan şirketlerine danışmanlık yapıyormuş. Avusturya ekonomisi 1970'lerin başında atağa kalktığına, Vogel bu durumdan en iyi biçimde yararlanacak pozisyon-daymış. Şirketi yüzlerce proje için hatırı sayılır miktarlarda sermaye toplamış. Şimdilerde adam, Avusturya'nın en kârlı şirketlerinin büyük miktarlarda hissesine sahip."

65

Viyana'da Ölüm - F: 5

"Kaç yaşında?"

"1925 yılında, Avusturya'nın kuzeyinde küçük bir çiftlikte doğmuş ve yerel Katolik kilisesinde vaftiz edilmiş. Babası sıradan bir işçiymiş, görüldüğü kadarıyla ailesi oldukça fakirmiş. Ludwig on iki yaşındayken, küçük kardeşi zatürreeden ölmüş. Annesi de iki yıl sonra kızıl hastalığından hayatını kaybetmiş."

"1925? Yani bu, 1942 yılında onun sadece on yedi yaşında olduğu anlamına gelir. SS'te Sturmbannführer olmak için çok genç bir yaş."

"Doğru, ama onun savaş zamanı ile ilgili geçmişi hakkında edindiğim gizli bilgiye göre, adam SS'te değilmiş."

"Bu konu hakkında ne öğrendiniz?"

Kadın sesini alçalttı ve Gabriel'e doğru eğildi. Gabriel kadının nefesinde sabah kahvesinin kokusunu duyabiliyordu. "Daha önceki iş hayatımda bazı durumlarda Avusturya devlet arşivindeki dosyalardan faydalanmanın doğru olacağını düşünürdüm. Orayla bağlantılarımı koparmadım, uygun şartlar altında yardım etmeye hevesli arkadaşlarım var. Onlardan birini aradım ve bu arkadaşım, bana Ludwig Vogel'in Wehrmacht gizli servis dosyasının fotokopisini yolladı."

"Wehrmacht mı?"

Kadın onaylarcasına kafasını salladı. "Devlet arşiv belgelerine göre Vogel, 1944 yılının sonlarında on dokuz yaşındayken askere alınmış ve Reich'ın savunmasında görevlendirilmek üzere Almanya'ya gönderilmiş. Berlin savaşı sırasında Ruslara karşı mücadele etmiş ve hayatta kalmayı başarmış. Savaşın sonlarına doğru batıya kaçmış ve Amerikalılara teslim olmuş. Adamı Berlin'in güneyindeki Amerikan ordusunun esir kampında gözaltına almışlar, ama o kaçmayı başarmış ve Avusturya'ya geri dönmüş. Amerikalıların elinden kaçmış olduğu gerçeği ona karşı bir koz olarak kullanılmamışa benziyor, çünkü Vogel, 1946'dan, barış antlaşmasının imzalandığı tarih olan 1955'e kadar Amerikan işgal

66

kuvvetleri yetkililerinin sivil çalışanı olarak görülüyor."

Gabriel ona dikkatle bakıyordu. "Amerikalılar mı? Onlar adına ne tür bir iş yapıyormuş?"

"Karargâhta memur olarak çalışmaya başlamış ve sonrasında Amerikalılarla, o sırada işe henüz başlamış olan Avusturya hükümeti arasında irtibat subayı olarak görevine devam etmiş."

"Evlenmiş mi? Çocukları var mı?" Kadın hayır anlamında kafasını salladı. "Müzmin bekâr." "Başı hiç belaya girmiş mi? Finansal yolsuzluk falan? Sivil davalar, herhangi bir şey?"

"Kayıtları tertemiz. Poliste irtibat halinde olduğum bir başka arkadaşım var. Ondan Vogel hakkında araştırma yapmasını istemiştım. Hiçbir şey bulamadı, tabii bu da oldukça ilginç. Gördüğünüz gibi, Avusturya'da önemli insanların hepsinin bir dosyası poliste vardır. Ama Vogel'in yok." "Politik görüşleri hakkında ne biliyorsunuz?" Renate Hoffmann bu soruya cevap vermeden önce yanında getirdiği dosyaları uzun süre inceledi. "Aynı soruyu ben de bağlantıda olduğum, cesur ve hükümetin izinden gitmeyi reddeden Viyanalı gazetecilere sordum. Onların verdiği bilgiye göre Ludwig Vogel, Avusturya Ulusal Parti-si'nin en önemli finansörüymüş. Aslında adam, Peter Metz-ler'in seçim kampanyasının arkasındaki kişi." Hoffmann sigarasını yakmak için bir süre oyalandı. "Buradaki kampanyayı izliyor musunuz bilmiyorum, ama önümüzdeki üç hafta içinde çok büyük bir sürpriz olmazsa, Peter Metzler Avusturya'nın yeni başbakanı olacak."

Gabriel hiçbir şey söylemeden arkasına yaslandı, duyduklarını hazmetmeye çalışıyordu. Renate Hoffmann sigarasından son bir nefes çekti ve sigarayı çamura dönmüş karın üzerine attı.

"Bu havada neden dışarı çıktığınızı sormuştunuz Bay Argov, sanırım nedenini öğrenmişsinizdir."

KADIN HIÇBİR ŞEY SÖYLEMEDEN ayağa kalktı ve yürümeye başladı. Gabriel de doğrularak onu izledi. Kendi kendini sakın ol diye telkin ediyordu. Ortada ilginç bir teori, insanı ümitlendirecek bir dizi olay vardı; ama hiçbir delil olmaması karşısında adamı temize çıkarabilecek güçlü bir dayanağının olması söz konusuydu. Devlet arşivlerindeki dosyaya göre Ludwig Vogel, Max Klein'ın iddia ettiği kişi olamazdı.

"Vogel'in, Eli'nin kendi geçmişiyle ilgili araştırma yaptığından haberdar olma şansı var mı?"

Renate Hoffmann, "Bunu düşündüm," dedi. "Sanırım devlet arşivinde veya poliste çalışanlardan biri, yaptığım araştırmayla ilgili ona haber uçurmuş."

"Ludwig Vogel, Max Klein'ın Auschwitz'de gördüğü adam olsa bile, aradan geçen altmış yıl sonrasında ona ne yapılabilir?"

"Avusturya'da mı? Çok az şey. İş savaş suçlarının yargılanmasına geldiğinde, Avusturya'nın bu konudaki sabıkasının hayli kabarık olduğunu söyleyebilirim. Benim düşünceme göre, burası Nazi savaş suçluları için oldukça güvenli bir sığınak. Doktor Heinrich Gross'u hiç duymuş muydunuz?"

Gabriel hayır anlamında kafasını salladı. Kadının anlattığına göre, Heinrich Gross Spiegelgrund'da engelli çocuklar için faaliyet gösteren bir klinikte doktordu. Savaş sırasında klinik, Nazilerin "patalojik gen yapısı"nı tamamen ortadan kaldırmayla ilgili doktrinini hayata geçirmek üzere ötenazi merkezi olarak çalışmıştı. Yaklaşık sekiz yüz çocuk burada katledilmişti. Savaş sonrasında Gross, pediatrik nörologist olarak iyi bir kariyer yapmıştı. Araştırmalarının çoğu Spi-egelgrund'daki kurbanlarından aldığı beyin dokuları üzerindeki çalışmalara dayanıyordu ve bunları oldukça ayrıntılı "beyin kütüphanesi"nde saklıyordu. 2000 yılında Avusturya federal savcısı, nihayet Gross'u adalet önüne çıkarmaya karar vermiş ve onun Spiegelgrunda'daki dokuz cinayetin suç

ortağı olduğunu söyleyerek mahkemeye sevk etmişti.

Renate Hoffmann, "Bir saatlik duruşma sonrasında hâkim, Gross'un kişilik bölünmesi hastalığından mustarip olduğunu ve mahkemede kendini savunamayacağına karar verdi," dedi. "Mahkeme süresiz olarak ertelendi. Doktor Gross bu karar üzerine ayağa kalktı, avukatına gülümsedi ve mahkeme salonundan çıktı. Adalet sarayının merdivenlerinde gazetecilere mahkemesiyle ilgili bilgi verdi. Adamın akıl sağlığının yerinde olduğu çok açıktı." "Sizin düşünceniz nedir?"

"Almanlar Beethoven'in bir Avusturyalı, Hitler'in ise Alman olduğu konusunda dünyayı ikna edebilecek tek milletin Avusturyalılar olduğunu söylemeye bayılır. Bizler Hitler'in gönüllü suç ortakları olduğumuzu söylemek yerine, onun ilk kurbanlarımızı gibi görünmeyi severiz. Avusturyalıların, Alman akrabaları kadar Nazi Partisi'ne ilgi gösterdiklerini, hatta SS'te temsil edilen Avusturyalıların sayısının, oranlama yapıldığında çok yüksek olduğunu hatırlamaktan hoşlanmayız. Adolf Eichmann'ın ve emrindekileri-nin yüzde sekseninin Avusturyalı olduğunu ve ölüm kamplarına kumanda eden askerlerin dörtte üçünün Avusturyalı olduğunu hatırlamak

istemeyiz." Kadın sesini alçaktı. "Doktor Gross, çok uzun bir süredir Avusturyalı seçkin politikacıların ve yargı sisteminin koruması altındaydı. Sosyal Demokrasi Partisi'nin iyi bir mensubuydu, hatta bir ara mahkeme için bilirkişi olarak çalışmıştı. Viyana tıp çevresindeki herkes, onun beyin kütüphanesi adı verilen deposunun kaynağının ne olduğunu çok iyi bilir ve savaş sırasında yaptıklarından herkesin ha-beri vardır. Ludwig Vogel gibi bir adam, yalancı durumuna düşse bile muhtemelen aynı muameleyi görecektir. İşlediği suçlardan dolayı Avusturya'da mahkemeye çıkarılma ihtimali sıfırdır."

"Onun Eli'nin araştırmasından haberi olduğunu farz edelim. Korkması için bir sebebi var mı?"

69

"Hayır, maskesi düştüğünde yaşayacağı utanç dışında hiçbir sebebi yok."

"Nerede yaşadığını biliyor musunuz?"

Renate Hoffmann beresinin altından fırlamış bir tutam saçı geri iterek ona dikkatle baktı. "Onunla bir araya gelmek gibi bir düşünceniz yok, değil mi Bay Argov? Söz konusu koşullar altında çok aptalca bir fikir olurdu bu."

"Sadece nerede yaşadığını bilmek istiyorum."

"Birinci Bölge'de ve Viyana ormanlarında olmak üzere iki evi var. Gayrimenkul kayıtlarına göre, Kuzey Avusturya Alpleri'nde birkaç yüz dönüm arsası bulunuyormuş."

Gabriel omzunun üzerinden etrafı kolaçan ettikten sonra, Renate Hoffmann'dan konuyla ilgili belgelerin fotokopilerini alma şansı olup olmadığını sordu. Kadın gözlerini ayaklarına çevirdi, sanki nasıl bir cevap vermesi gerektiğini düşünüyor gibiydi.

"Bay Argov, söyler misiniz, neden beraber çalıştığımız onca yıl süresince Eli, bürosunun Kudüs'te bir şubesi olduğundan hiç söz etmedi?"

"Yeni açıldığı için söz etmemiştir."

"Çok yerinde bir cevap." Sesindeki alaycı yönü sezmek hiç de zor değildi. "Bu belgelere sahip olmam zaten kanuna aykırı, bir de yabancı bir hükümetin temsilcisine verdiğim takdirde, daha da zor duruma düşerim. Bunları size verirsem, yabancı hükümet temsilcisine vermiş durumuna düşer miyim Bay Argov?"

Gabriel, Renate Hoffmann'ın çok zeki ve açıkğöz bir kadın olduğuna karar verdi. "Bunları sizi asla zor duruma sokmayacak bir arkadaşınıza vermiş oluyorsunuz Bayan Hoffmann."

"Devlet arşivine ait gizli dosyalarla polise yakalanırsanız ne olacağı konusunda bir fikriniz var mı? Çok uzun bir süreyi demir parmaklıkların ardında geçirmek zorunda kalırsınız." Kadın onun gözlerinin içine bakıyordu. "Tabii bu

dosyaları kimden aldığınızı öğrendiklerinde aynı kaderi ben de paylaşırım."

"Polis tarafından tutuklanmaya niyetim yok."

"Kimsenin niyeti yok, ama burası Avusturya Bay Argov. Bizim polisimiz, Avrupalı meslektaşlarının oynadığı kurallarla oynamaz."

Kadın çantasına uzandı, bir zarf çıkardı ve Gabriel'e verdi. Gabriel zarfı hemen paltosunun cebine attı ve yürümeye devam ettiler.

"Sizin Kudüs'te yaşadığınıza ve adınızın Gideon Argov olduğuna inanmıyorum. Belgeleri bu yüzden verdim. Bunların bana bu koşullarda bir faydası olmayacak. Ama gerekeni dikkatle yapacağınıza söz verin bana. Koalisyonun ve elemanlarının, Savaşın Doğan Hak Talepleri Bürosu'yla aynı kaderi paylaşmasını istemiyorum," Bir an için durdu ve yüzünü Gabriel'e döndü. "Bir şey daha var Bay Argov. Lütfen bir daha beni aramayın."

GÖZETLEME ARABASI, Wasnergasse'de Augarten'in köşesine park etmişti. Fotoğrafçı, tek taraflı camın arkasında gizlenmiş oturuyordu, izlemekle görevlendirildiği insanlar ayrılırken son birkaç kare daha çekti, sonra resimleri dizüstü bilgisayarına aktardı ve o halleriyle gözden geçirdi. Zarfın el değiştirdiğini gösteren fotoğraf tam arkadan çekilmişti. Mükemmel bir açı ve ışık yakalamıştı, fotoğraf usta işiydi.

70

71

VİYANA

FOTOĞRAF, BİR SAAT SONRA Ringstrasse'deki yeni-Ba-rok tarzı çok büyük bir binanın içinde yer alan büroya, Manfred Kruz adına teslim edilmiş; sonra üzerinde herhangi bir şey yazmayan sağlam bir zarfın içinde, çekici sekreteri tarafından hiçbir yorumda bulunmaksızın Kruz'a elden iletilmişti. Adam her zaman olduğu gibi, koyu renkli bir elbise ve beyaz gömlek giyiyordu. Sakin ifadeli yüzü ve çıkık elmacıkkemikleri, alışılmış, kasvetli elbisesiyle bütünleşiyor, karşısındakinin cesaretini kıran ve onu daha aşağıladığı hissi veren uğursuz bir hava yayıyordu. Akdenizlilere

72

özgü hatları -siyah saçları, zeytuni cildi ve koyu kahverengi gözleri- servis içinde, onun Çingene olduğuna, hatta soyuna yanlışlıkla bir Yahudi'nin karışmış olabileceği dedikodularının çıkmasına neden olmuştu. Bu, sayısız düşmanı tarafından ortaya atılan, onun açısından onur kırıcı bir dedikoduydu ve Kruz bunu hiç de komik karşılamıyordu. Askerler arasında pek sevildiği söylenemezdi, ama bunu kendine dert etmezdi. Kruz çok iyi ilişkileri olan bir adamdı. Haftada bir, bakanla öğle yemeği yerd, varlıklı insanlar ve üst düzey politikacılarla çok iyi bağlantıları vardı. Kruz'u karşısına alan biri, kendini ülkenin ücra bir köşesinde trafik polisliği yaparken bulabilirdi.

Bağlı olduğu birim, resmi olarak Beşinci Daire olarak bilinirdi, ama üst düzey polis memurları ve onların amirlerinin bulunduğu İçişleri Bakanlığı'nda bu birime, kısaca "Kruz'un çetesi" adı verilmişti. Kendini çok üstün biri olarak değerlendirir, zaman zaman birtakım ufak tefek kabahatlerini hiç çekinmeden üstlenerek, kendini Avusturyalıların hamisi konumunda görürdü. Onun görevi, dünyanın problemlerinin, huzur dolu Österreich sınırlarından sızmasını önlemektir. Beşinci Daire fanatik gruplar ve teröristlere karşı mücadele ediyor, istihbarat

topluyordu. Manfred Kruz büroları, telefonları dinleme, mektupları açma ve gözaltı işlemlerini yürütme yetkisine sahipti. Avusturya'nın başına bela olan herhangi bir yabancı karşısında, Kruz'un adamlarından birini bulurdu. Bu durum, kalıplaşmış politikaların dışına çıkan, doğma büyüme Avusturya vatandaşları için de geçerliydi. Şimdi de Savaşın Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Büro-su'nda çalışan Eli Lavon'un meslektaş olduğunu iddia eden Viyana'daki bir İsrailli için benzer şeyler yaşanıyor.

Kruz yaradılışı itibariyle insanlara güvenmezdi ve bu durum kendi sekreteri için de geçerliydi. Kızın verdiği zarfı açmadan evvel odadan çıkmasını bekledi, sonra zarfın kapağını kaldırıp içindekileri masasına boşalttı. Ters düşen

73

fotoğrafı çevirip, halojen lambanın kuvvetli ışığı altında dikkatle inceledi. Kruz Renate Hoffmann'la ilgilenmiyordu. Kadın, Beşinci Daire'nin sürekli takibi altındaydı zaten. Kruz, zamanında Daha İyi Bir Avusturya İçin Koalisyon binasının içinde gizlice çekilen fotoğrafları yeterince incelemiş, kaydedilen konuşmaları dinlemek için düşündüğünden daha çok zaman harcamıştı. Hayır, Kruz'un ilgilendiği şahıs, kadının yanında yürüyen ve kendini Gideon Argov olarak tanıtan esmer, orta boylu, yapılı adamdı.

Kısa süre sonra ayağa kalktı ve masasının arkasındaki duvara gömülü şifreli kasanın kilidini açmaya koyuldu. Kasanın içinde dosya yığını ve maaşa bağladığı kızdan gelen kokulu aşk mektuplarının arasında, bir sorgulama esnasında çekilen görüntülere ait video kaset vardı. Kruz, kasedin üzerindeki Ocak 1991 yazan tarih etiketine baktı, sonra ka-sedi videoya yerleştirip düğmeye bastı.

Görüntüler düzelene dek birkaç kere atlama yapmıştı. Kamera, sorgulama odasının duvarının tavanla birleştiği yüksek bir yere yerleştirilmişti, böylece dik olmayan bir açıdan görüntüleri izlemek mümkün oluyordu. O zamanın teknolojisinden dolayı görüntü biraz karlıydı. Odanın içinde tehdit edici tavırlarla volta atmakta olan kişi, Kruz'un gençliği idi. Sorgulama masasında oturan kişi ise elleri yanmış, gözleri yaşadığı dehşeti yansıtan İsrailliydi. Kruz, görüntülerdeki adamın kendini Gideon Argov olarak tanıtan kişi olduğuna emindi. Her zamankinden farklı olarak ilk soruyu soran İsrailli olmuştu, Kruz değil. Sonra Kruz karşısındakinin belirgin Berlin aksanıyla konuştuğu Almanca karşısında şaşkınlığını gizleyemeyecekti.

"Oğlum nerede?"

"Korkarım ki öldü."

"Ya karım?"

"Karınız ciddi şekilde yaralandı ve acil bakıma ihtiyacı

var."

74

"Öyleyse neden kendisiyle ilgilenilmiyor?" "Bakımını yapmadan önce bazı şeyleri öğrenmemiz gerek."

"Neden hemen müdahale edilmiyor? Nerede şimdi?" "Meraklanmayın, emin ellerde. Sadece bazı sorularımıza cevap arıyoruz."

"Ne gibi sorular?"

"Bize gerçek kimliğinizi açıklamakla başlayabilirsiniz. Ve lütfen daha fazla yalan söylemeyin. Karınızın kaybedecek zamanı yok."

"Yüzlerce kez adımı sordunuz bana! Adımı biliyorsunuz! Tanrım, bir an önce ona yardım edin."

"Edeceğiz, ama önce bana adınızı söyleyin. Ama gerçek adınızı... Lakabınızı veya gizli adınızı değil. Karınızın yaşamasını istiyorsanız, fazla vaktimizin olmadığını bilmelisiniz."

"Adım Gabriel, sizi piç herifler.1"

"Bu ilk adınız mı, soyadınız mı?"

"İlk adım"

"Peki soyadınız?"

"Allon."

"Allon mu? Bu İbranice bir isim değil mi? Siz bir Yahudi'siniz. Sanırım aynı zamanda İsraili."

"Evet, İsrailiyim."

"İsrailiy'seniz, İtalyan pasaportuyla Viyana'da ne yapıyorsunuz? Belli ki siz İsrail gizli servisi ajanısınız. Kimin için çalışıyorsunuz Bay Allon? Burada ne işiniz var?"

"Elçiyi arayın. O kiminle bağlantı kurması gerektiğini bilir."

"Elçiyi arayacağız. Ayrıca dışişleri bakanınızı da arayacağız. Ve başbakanınızı da... Ama karınızın acilen ihtiyaç duyduğu tedaviyi görmesini istiyorsanız, bize kimin için çalıştığınızı ve Viyana'da bulunma sebebinizi söylemelisiniz."

"Elçiyi arayın! Karıma yardım edin Allah'ın belaları"

75

"Kimin için çalışıyorsunuz?"

"Kimin için çalıştığımı biliyorsunuz! Karıma yardım edin, ölmesine izin vermeyin.1"

"Onun hayatı sizin elinizde Bay Allon." "Kendinizi ölmüş bilin adi herifler! Karım bu gece ölürse, siz de ölü sayılırsınız. Beni duyuyor musunuz? Kahrolası bir ölüsünüz.1"

Kaset, gümüş ve siyah karların eşliğinde sona eriyordu. Kruz gözlerini ekrandan almaksızın uzunca bir süre öylece oturdu. Sonunda telefonunu gizli hatta yönlendirdi ve ezberinden bir numara çevirdi. Telefona çıkan kişiyi tanıdı. Direkt konuya girdi.

"Korkarım bir sorunumuz var."

"Anlat."

Kruz olan biteni anlattı.

"Neden onu tutuklamıyorsun? Sahte pasaportla ülkeye girmiş ve senin biriminle onlar arasındaki anlaşmaya aykırı davranmış."

"Ya sonra ne olacak? Onu savcılığa teslim edeyim de mahkemeye mi çıkarsınlar? İçimden bir ses, onun bu durumu kendi lehine kullanmak isteyebileceğini söylüyor."

"Ne öneriyorsun?"

"Daha zekice bir şey geldi aklıma."

"İsrailli senin sorunun Manfred. Onunla sen başa çıkacaksın."

"Ya Max Klein?"

Hat kesilmişti. Kruz telefonu kapattı.

STEPHANSDOM BÖLGESİNİN sakin ortamında, katedralin kuzey kulesinin gölgesi altında, yaya trafiğinden başka bir şeye elverişli olmayan çok dar bir yol vardı. Yolun başlangıcındaki haşmetli Barok tarzı evin giriş katında, koleksiyonculara hitap eden gerçek antika saatler satan küçük bir dükkân bulunuyordu. Kapının üzerindeki yazı formalite ica-

76

bı konmuş gibiydi, aslında dükkânın çalışma saatleri hep değişkenlik gösterir, bazı günler hiç açılmadığı olurdu. Dükkânda, sahibi dışında hiçbir eleman çalışmazdı. Adam, elit müşterilerince Herr Gruber olarak tanınırdı, bazıları da onu Saatçi olarak bilirdi.

Kısa boylu, yapılı bir adamdı. Takım elbise ve kravat üzerinde pek iyi durmadığından, süveter ve kabarık kumaştan dikilmiş bol ceketleri tercih ederdi. Alnına düşen bir tutam gri saç hariç, saçları tamamen dökülmüştü, koyu renkte, kalın kaşları vardı. Kalın çerçeveli yuvarlak gözlükler takardı. İri, ama oldukça maharetli ellere sahipti.

Atölyesi oldukça düzenliydi. Çalışma masasının üzerinde iyi bir ışıkla aydınlatılmış 200 yıllık Neuchatel duvar saati duruyordu. Saatin üç parçadan oluşan gövdesi üzerinde, kıymetli taşlarla işlenmiş çiçek deseni vardı. Saat, Roma rakamlı, mineli kadraniyle mükemmel bir durumdaydı. Saatçi, aletin iki parçadan oluşan Neuchatel mekanizmasının uzun süren tamirinde son aşamaya gelmişti, işi bitirdiğinde on bin dolarlık ücretine kavuşacaktı. Lyon'lu bir koleksiyoncu saati almak üzere bekliyordu.

Dükkânın kapısındaki zilin ötmesi Saatçi'nin işine ara vermesine neden oldu. Kapıdan dışarı

baktığında, sokakta yağmurdan ıslanmış deri ceketi parlamakta olan motorlu bir kurye gördü. Kolunun altında bir paket vardı. Saatçi kapıyı açtı, kurye hiçbir şey söylemeden elindeki paketi ona teslim etti ve motoruna atlayıp, hızla oradan uzaklaştı.

Saatçi tekrar kapıyı kilitledi ve paketi çalışma masasına götürdü. Paketi yavaş hareketlerle açtı -gerçekten de hep yavaş hareket ederdi- ve paketin karton ambalajını kaldırdı. İçinde XV. Louis'ye ait mükemmel bir Fransız duvar saati vardı. Saatin gövdesini çıkardı ve mekanizmasını inceledi. Evrak dosyası ve fotoğraf, gövdenin iç kısmına gizlenmişti. Birkaç dakika boyunca evrakı inceledi, sonra üzerinde Viktorya Devri Taşınabilir Saatler yazan kalın bir cildin içine gizledi.

77

XV. Louis, Saatçi'nin en önemli müşterisi tarafından gönderilmişti. Saatçi onu ismen tanımazdı, yalnızca onun varlıklı ve politikacılarla yakın ilişkili biri olduğunu biliyordu. Müşterilerinin çoğu bu iki özelliğe sahip insanlardı, ama bu müşterisi diğerlerinden farklıydı. Bir yıl evvel Saatçi'ye Avrupa'dan Ortadoğu ve Güney Amerika'ya kadar uzanan farklı ülkelerdeki insanlara ait bir isim listesi vermişti. Saatçi düzenli bir şekilde listedeki isimler üzerinde çalışıyordu. Şam'da bir adamı öldürmüştü, diğerini Kahire'de vurmuştu. Bordeaux'da bir Fransız'ı, Madrid'de bir İspanyol'u temizlemişti. Daha sonra Atlantik'in karşı kıyısına geçip varlıklı iki Arjantinliyi öldürmüştü. Listede kalan son isim, Zürih'te yaşayan İsviçreli bir bankacıydı. Saatçi son adamın işini halletmek üzere verilecek işareti bekliyordu. Bu gece gelen evrak yeni bir isme aitti. Evine yakın bir hedef olması bakımından tercih ettiği bir durumdu, ama zorlu bir hedefe benziyordu. Görevi kabul etmeye karar verdi.

Saatçi telefonu eline aldı ve numarayı tuşladı.

"Saati teslim aldım. Ne zaman halledilmesini istiyorsunuz?"

"Acil bir tamirat olarak programa al."

"Acil tamiratlar için fazladan ücret talep ederim. Sanırım bunu ödemeye hazırsınız?"

"Söz konusu fazladan ücret ne kadar?"

"Her zamanki ücretimin yüzde elli fazlası."

"Bu iş için mi?"

"İşin yapılmasını istiyor musunuz, istemiyor musunuz?"

"Miktarın yarısı yarın sabah elinize geçer."

"Hayır, bu gece göndereceksiniz."

"Madem ısrar ediyorsunuz, öyle olsun."

Yüzlerce saat ahenk içinde aynı anda dördü vururken, Saatçi telefonu kapattı.

78

VİYANA

GABRIEL VİYANA KAFELERİNİN meraklısı değildi. Kafe-lerin havasındaki zehirli bayat tütün, kahve ve likör karışımı kokuyu itici bulurdu. Yaradılış itibariyle sakin, sessiz bir insan olmasına rağmen uzun süre bir yerde oturmaktan, zaman öldürmekten hoşlanmazdı. Halka açık yerlerde bir şeyler okumaktan kaçınır, düşmanlarının kendisini gafil avlmasına imkân verecek ortamı yaratmak istemezdi. Uyanmasına yardımcı olması açısından yalnızca sabahları kahve içer, ağır tatlılar midesini bulandırır. Nükteli sohbetler başını ağrıtır, özellikle sahte entelektüellerin

79

konuşmalarını dinlemek onu delirtirdi. Gabriel için cehennem, bir odaya tıklıp, sanat hakkında hiçbir şey bilmeyen iki kişinin konuşmalarını dinlemek zorunda bırakılmasıydı.

Merkez Kafe'ye gitmeyeli otuz yıldan fazla olmuştu. Burası Shamron'un onu çıraklığına terfi ettirdiği dönemlerin başlangıcına sahne olan yerdi. Servisten önceki hayatı ile daha sonra içine gireceği alacakaranlığın arasındaki geçiş kapısıydı. Shamron, Gabriel'in eğitim sürecinin bitiminde ilk görevine hazır olup olmadığını görmek için bir plan yapmıştı. Gece yarısı Brüksel'in varoşlarında üzerinde hiçbir belge olmaksızın, beş parasız bir halde bırakılan Gabriel, ertesi gün bir ajanla Amsterdam'da buluşması için emir almış, Amerikalı bir turistten çaldığı para ve pasaportla sabah treniyle bulunması gereken yere geldiğinde, karşısında Shamron'u bulmuştu. Shamron Gabriel'e pasaportunu ve parasını vererek onu rahatlatmış, ertesi gün farklı giysiler içinde Viyana'da olmasını söylemişti. Stadpark'taki bir bankta buluşarak Merkez Kafe'ye yürümüşlerdi. Uzun, kemerli bir pencerenin yanındaki masaya oturmuşlar ve Shamron Gabriel'e, Roma uçak bileti ve havaalanındaki bir kasanın anahtarını vermişti. Kasada onu Beretta tabancası bekliyordu. İki akşam sonra Piazza Annabaliano'da bir apartmanın girişinde, Gabriel ilk cinayetini işlemişti.

Gabriel Merkez Kafe'ye geldiğinde, o zaman olduğu gibi şimdi de yağmur yağıyordu. Deri koltuğa oturmuş küçük, yuvarlak masasının üzerine birkaç Almanca gazete almıştı. Garsona kremalı kahve siparişi vermişti. Kahvesi gümüş bir tepside, bir bardak buzlu suyla beraber servis edildi. Gabriel en üstte duran Die Presse gazetesini açtı ve okumaya başladı. Savaşın Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Büro-su'nun bombalanma olayı manşetteki haberdi. İçişleri bakanı suçluların hemen yakalanacağını söylüyordu. Aşırı sağa mensup politikacılar, Arap teröristlerin ve bela olabilecek diğer unsurların Avusturya topraklarına kolayca girmeleri-

80

ni önlemek için göçmenlik koşullarının ağırlaştırılmasını talep ediyordu.

Gabriel ilk gazeteyi okumayı bitirmişti. Bir Schlagobers daha söyledi ve Profil dergisini açtı. Etrafa göz gezdirdiğinde, kafenin iş çıkışı eve gitmeden evvel bir şeyler içmek için gelen Viyanalı memurlarla hızla dolmaya başladığını gördü. Maalesef içlerinden hiçbiri Max Klein'ın Ludwig Vogel tarifiyle en ufak bir benzerlik göstermiyordu.

Saat beş olduğunda, Gabriel üç fincan kahve içmiş ve Ludwig Vogel'i görme konusunda umutsuzluğa kapılmaya başlamıştı. Bir süre sonra ona servis yapan garsonun heyecanla ellerini ovuşturup, ağırlığını sürekli olarak bir ayağından diğerine verdiğini fark etti. Garsonun bakışlarını takip ettiğinde, yaşlı bir adamın kapıdan içeri girmekte olduğunu gördü. Hani bilirsiniz ya Bay Argov, eski toprak bir Avusturyalı. Evet, bilirim diye düşündü Gabriel, tyi günler Herr Vogel.

ADAMIN SAÇLARI HEMEN HEMEN beyazlamış, seyrek-leşmiş ve kafasına yapışık biçimde taranmıştı. Küçük ve gergin bir ağzı vardı. Giysileri oldukça pahalı ve seçkindi: Gri spor kesimli pantolon, kruvaze ceket ve kırmızı renkli kalın bir kravat... Garson adamın paltosunu çıkarmasına yardım etti ve Gabriel'in birkaç metre önünde duran masasına oturttu.

"Bir Einspänner alacağım Kari. Başka bir şey istemiyorum."

Kendine güvenli, emir vermeye alışık, güçlü bir ses...

"Sizi Sachertorte veya elma tatlısı yemeye ikna edebilir miyim acaba? Çok taze."

Bir sola, bir sağa doğru bezgin bir kafa sallayış...

"Bugünlük sadece kahve Kari."

"Siz nasıl isterseniz Herr Vogel."

Vogel iskemlesine oturduğunda, aynı anda onunla beraber iki masa yanındaki koruması da yerine geçmişti. Klein

81

Viyana'da Ölüm - F: 6

korumadan söz etmemiş, belki hiç farkına varmamıştı. Belki de bu yeni bir uygulamaydı. Gabriel dikkatini önünde duran dergiye vermeye çalıştı.

Oturma düzeninin Gabriel açısından ideal olduğu söylenemezdi. Vogel'in yüzü şans eseri Gabriel'e dönüktü. Biraz daha eğik bir açı, fark edilmeden onu incelemesine daha çok olanak tanıyabilirdi. Dahası, koruması Vogel'in tam arkasındaydı ve gözleriyle sürekli etrafı tarıyordu. Ceketinin sol tarafındaki şişkinliğe bakıldığında, adamın omzuna astığı meşin tabancasında silah taşıyor olması muhtemeldi. Gabriel masa değiştirmeyi düşündü, ama bunun Vogel'i şüphelendireceğini düşünerek vazgeçti. Dergisini okurken, arada bir kaçamak bakışlarla adamı süzüyordu.

Kırk beş dakika boyunca bu şekilde oturdular. Gabriel önündeki gazete ve dergi yığınının tamamını okumuş, tekrar ilk okuduğu gazeteye dönmüştü. Dördüncü Sclago-bers'ini sipariş etti. Bir an için, kendisinin de koruma tarafından olmasa da Vogel tarafından izlendiğini anlamıştı. Kısa bir süre sonra Vogel'in, "Dışarda kahrolası bir soğuk var Kari. Gitmeden, ufak bir kadeh konyak içmek istiyorum," dediğini duydu.

"Tabii Herr Vogel."

"Aynısından bir tane de şuradaki masada oturan beyefendi için getir Kari."

Gabriel kafasını kaldırdığında garsona ait bir çift küçük, alık, yaltaklanan gözle beraber, Vogel'in mavi, derin gözlerinin kendisine çevrilmiş olduğunu gördü. Adamın küçük ağzı biçimsiz bir gülümsemeyle çarpılmıştı. Gabriel bir an için nasıl bir tepki vermesi gerektiğini bilemedi, Ludwig Vogel onun duyduğu bu huzursuzluktan memnun olmuşa benziyordu.

Gabriel Almanca, "Ben de şimdi kalkıyordum," dedi. "Ama yine de çok teşekkür ederim."

"Siz bilirsiniz." Vogel garsona baktı. "Düşündüm de, galiba ben de kalksam iyi olur Kari."

82

Vogel aniden ayağa kalktı. Garsonun eline birkaç banknot tutuşturduktan sonra Gabriel'in masasına yöneldi.

"Bana baktığınızı fark ettiğim için size konyak ısmarlamak istedim," dedi Vogel. "Tanışıyor muyuz?"

Gabriel, "Hayır sanmıyorum," diye cevap verdi. "Size bakmış olsam bile, bu özellikle yapılmış bir şey değildi. Viyana kafealarında oturup insanları izlemekten hoşlanırım." Bir an tereddüt ettikten sonra devam etti. "İnsan kime rastlayacağını asla bilemez."

"Tamamen aynı fikirdeyim." Adam yüzüne yine biçimsiz bir gülümseme oturmıştı. "Daha önce hiç karşılaşmadığımıza emin misiniz? Yüzünüz bana çok tanıdık geliyor?" "Hiç sanmıyorum."

"Bu kafede yenisiniz." Vogel çok kesin bir tonda söylemişti bu sözleri. "Ben her öğleden sonra buraya gelirim. Karl'ın en iyi müşterisi olduğumu söyleyebilirsiniz. Sizi daha önce burada görmediğimi biliyorum." "Ben kahvemi genellikle Sperl'de içerim." "Ah, Sperl. Tatlıları çok iyidir, ama bilardo masalarından gelen gürültü dikkatimi dağıtıyor. Merkez Kafe'nin müdavimi olduğumu söyleyebilirim. Belki tekrar görüşürüz." Gabriel hiç yorum yapmaksızın, "Belki," dedi. "Buraya sık sık gelen, benim yaşlarımda yaşlı bir adam vardı. Onunla çok güzel sohbet ederdik. Bir süredir ortalarda görünmüyor. Umarım iyidir. İnsan yaşlanınca birçok şey hızla kötüye gidebiliyor."

Gabriel omuzlarını silkti. "Belki başka bir kafeye gitmeye başlamıştır."

Vogel, "Belki," dedi. Sonra Gabriel'e iyi akşamlar dileyip sokağa çıktı. Koruması tedbirli hareketlerle onu izliyordu. Gabriel camdan baktığında, bir Mercedes'in ona yaklaşmakta olduğunu gördü. Vogel arka koltuğa oturmadan evvel son bir kez Gabriel'in oturduğu yöne baktı. Sonra kapı kapandı ve araba hızla uzaklaştı.

83

Gabriel bir süre oturup, bu beklenmedik karşılaşmanın detayları üzerinde düşündü. Sonra hesabını ödedi ve gecenin buz gibi havasına çıktı. Biraz önce uyarıldığının farkındaydı. Aynı zamanda Avusturya'da geçireceği zamanın kısıtlı olduğunu da biliyordu.

MERKEZ KAFE'DEN SON AYRILAN KİŞİ Amerikalı olmuştu. Paltosunun yakalarını

kaldırmak için bir an kapı ağzında duralamış, casus gibi görünmekten kaçınarak, İsrailinin karanlık sokakta kaybolmasını izlemişti. Sonra dönüp, tam ters tarafa yönelmişti. Çok ilginç bir öğleden sonra olmuştu onun için. Vogel'e yönelik cesur bir adım, sonra dizginlerin Vogel'in eline geçmesi...

Elçilik Dokuzuncu Bölge'deydi, bulunduğu yere oldukça yakın sayılırdı, ama Amerikalı yürümek için güzel bir gece olduğunu düşünüyordu. Viyana sokaklarında yürümekten hoşlanırdı. Bu onun karakterine uyuyordu. Casuslar şehrinde bir casus olmaktan daha çok istediği bir şey yoktu ve bütün gençliğini kendisini buna hazırlamakla geçirmişti. Büyükannesinin dizleri üzerinde Almanca öğrenmiş, Harvard'da çok değerli hocalardan Sovyet politikası dersleri almıştı. Mezun olduktan sonra servisin kapıları ardına kadar açılmıştı. Sonra Sovyet imparatorluğu çökmüş ve Ortadoğu'nun kumlarından yeni bir tehdit ortaya çıkmıştı. Mükemmel Almancası ve Harvard'dan dereceyle mezun olması, yeni servis için çok fazla bir şey ifade etmiyordu. Bugünün yıldızları asalaklarla, kurtlarla beraber yaşayabilecek, kabile liderleriyle onlarca kilometrelik tepeleri aşacak ve su toplayan ayaklarından şikâyet etmeyecek güce sahip insanlar arasından çıkacaktı. Amerikalı Viyana'yı çözmüştü, ama Viyana onu hep bekletmiş ve eski cazibesini yitirmiş bir sevgiliye dönüşmüştü. Şehir birdenbire sakın, sıradan bir Avrupa şehri haline gelmiş, değil yeni bir kariyer için atlama

84

taşı olabilecek bir yer, tam tersi, bir kariyeri sessizce sona erdirecek bir şehir, çıkmaz bir sokak olup çıkmıştı.

Vogel işi için Tann'ya şükretmek gerekirdi. Geçici de olsa hayata biraz canlılık katmıştı.

Amerikalı Boltzmanngasse'ye döndü ve heybetli güvenlik kapısının önünde durdu. Kapıdaki asker kimliğini kontrol etti ve içeri girmesine izin verdi. Amerikalının sahte kimliği resmiydi. Kültür Bakanlığı adına çalışıyor görünüyordu. Bu durum yalnızca eskimiş duygularını güçlendirmeye yaramıştı. Kültür Bakanlığı'nda çalışıyor kisvesi altında Viya-na'da bulunmak, hem tuhaf, hem de hoş bir olaydı.

Asansörle dördüncü kata çıktı ve şifreyi girmek üzere kapının önünde durdu. Kapının ardında, servisin Viyana ofisinin kalbi atıyordu. Amerikalı bilgisayarın önüne geçti, bağlantısını kurdu ve karargâha kısa bir mesaj yolladı. Mesaj, operasyonlardan sorumlu başkan yardımcısı olan Carter isimli adamın adına gönderilmişti. Carter bilgisayarda sohbet etmekten nefret ederdi. Adam, Amerikalıya küçük bir bilgi edinmesini emretmiş ve Amerikalı da emri yerine getirmişti. Carter'ın ihtiyacı olan son şey, Merkez Kafe'de yaşanabilecek asap bozucu bir kahramanlık gösterisiydi. Mecbur kalınmadıkça böyle bir şeye girişilmeyecekti.

Amerikalı üç kelimelik bir mesaj yazdı: Avraham da oyunun içinde. Ve güvenli hattan yolladı. Karşı tarafın cevabını beklemeye koyuldu. Bu arada seçimlerle ilgili bir araştırmayı okuyarak zaman geçiriyordu. Langley'in yedinci katında bu analizin önemsendiğine dair şüpheleri vardı.

Bilgisayarından çıkan ses cevabın geldiğini haber veriyordu. Mesajın üzerine tıkladı ve kelimeler ekranda belirmeye başladı.

Elijah 'yi gözlem altında tut.

Amerikalı telaşla cevabını yazmaya koyuldu: Ya Elijah kasabadan ayrılırsa?

85

İki dakika sonra şu karşılığı almıştı: Elijah'yı gözlem altında tut.

Amerikalı hattan ayrılmıştı. Seçim raporunu masasının kenarına bıraktı. Şimdilik de olsa, en azından tekrar oyuna dahil olmuştu.

GABRIEL GECENİN KALAN kısmını hastanede geçirmişti. G^ce hemşiresi olan Marguerite, o hastaneye geldikten bir saat sonra işbaşı yapmıştı. Doktor muayenesini tamamladıktan sonra hemşire, Gabriel'in Eli'nin yanına oturmasına izin vermişti. Bir kez daha Gabriel'le konuşma girişiminde bulunmuş, daha sonra onu arkadaşıyla baş başa bırakarak odadan ayrılmıştı. Gabriel ne söyleyeceğini bilmeksizin Eli'nin kulağına eğilmiş ve son yaşananlarla ilgili İbranice bilgi vermişti: Max Klein, Renate Hoffmann, Ludwig Vogel... Eli kafası bandajlı, gözleri kapalı halde hiç hareket etmeksizin yatıyordu. Daha sonra koridora çıktığında Marguerite, kimsenin duymadığına emin olduktan sonra Gabriel'e, Eli'nin durumunda hiçbir gelişme olmadığını söylemişti. Gabriel, yan yana koltukların dizili olduğu bekleme odasında Eli'yi cam bölmenin arkasından bir saat kadar daha izlemiş, sonra taksiye binip otele dönmüştü.

Odasına geldiğinde masanın başına oturmuş ve lambayı yakmıştı. Üst çekmecenin içinde otelin antetli kâğıtları ve bir kalem vardı. Gabriel bir an gözlerini kapattı ve Merkez Kafe'de gördüğü Vogel'i hayalinde canlandırdı.

"Daha önce hiç karşılaşmadığımıza emin misiniz? Yüzünüz bana çok tanıdık geldi."

"Hiç sanmıyorum."

Gabriel gözlerini açtı ve çizmeye başladı. Beş dakika sonra Vogel'in yüzü ona bakıyordu. Gençlik hali nasıldı acaba? Tekrar çizmeye koyuldu. Daha çok saç ekledi, gözlerindeki kırışıklıkları kaldırdı. Alnındaki çizgileri yumuşattı, yanak ve çene çevresini gerginleştirdi, burnunun bitiminden,

86

küçük ağzının köşesine uzanan derin çizgiyi tamamen yok

etti.

Ortaya çıkan görüntü onu tatmin etmişti. Son resmi, bir öncekinin yanına koydu. Şimdi adamın dik yakalı tuniği ve sivri SS subayı şapkasıyla yeni bir resmini çiziyordu. Resmi tamamladığında, ensesine bir ürpertinin yayıldığını hissetti.

Renate Hoffmann'ın verdiği dosyayı açtı ve Vogel'in yazlık evinin bulunduğu köyün adını okudu. Masanın çekmecesinde bulduğu turistik harita üzerinde köyün yerini belirledi, sonra araba kiralama servisini arayıp, sabah için araba rezervasyonu yaptırdı.

Yaptığı çizimleri yatağına taşıdı, başını yastığa dayayıp Vogel'in yüzünün üç ayrı

görüntüsünü inceledi. Vogel'i SS üniformasıyla gösteren son çizim belli belirsiz ona aşına geliyordu. İçinde, bu adamı daha önce bir yerlerde gördüğüne dair rahatsız edici bir his vardı. Aradan bir saat geçtikten sonra ayağa kalktı ve çizimleri banyoya götürdü. Yaptığı çizimleri, çizdiği sırayla küvetin içinde yakmaya başladı: Varlıklı bir Viyana beyefendisi Vogel, şimdiki halinden elli yıl genç Vogel, SS katili Vogel...

87

9 VİYANA

GABRIEL, ERTESİ SABAH Kârntnerstrasse'de bir mağazaya alışverişe gitti. Gökyüzü, kaymaktaşıyla yol yol olmuş, solgun maviden bir kubbeye benziyordu. Stephansplatz'ı geçerken sert esen rüzgâr neredeyse onu devirecekti. Rüzgâr, Norveç'in fiyortları ve buzullarının soğuğunu taşıyan, Polonya'nın buzla kaplı ovalarından güç almış kutup rüzgârları gibiydi ve şimdi de barbar aşiretler gibi Viyana kapılarını dövüyordu.

Gabriel büyük mağazaya girdi, yerleşim planına bir göz attı ve spor giysilerin satıldığı kata çıkmak için asansöre bindi. Kendisine koyu mavi bir kayak montu, kalın muflon-

dan bir süveter, kalın eldivenler ve su geçirmez dağ botu aldı. Tekrar dışarı çıktı ve ellerinde alışveriş torbalarıyla, sağını solunu kontrol etmeyi ihmal etmeden Kârntnerstras-se'de ağır ağır yürümeye başladı.

Araba kiralama acentası otelinden birkaç sokak ilerdeydi. Gümüş renkli, dört kapılı Opel marka bir araba onu bekliyordu. Torbaları arka koltuğa bıraktı, gerekli kâğıtları imzaladı ve arabaya atlayıp gaza bastı. Yarım saat boyunca takip edilip edilmediğini anlamak için belli bir çevre içinde daireler çizdi; sonra Al otobanının girişine yönelerek, arabayı batıya doğru sürdü.

Bulutlar gittikçe çoğalıyor, sabah güneşi kayboluyordu. Linz'e geldiğinde yoğun kar yağışı başlamıştı. Bir benzin is-tayonunda durdu ve Viyana'dan aldığı giysileri giydi, sonra tekrar Al yoluna girerek, Salzburg'a olan nihai yolculuğuna devam etti.

Öğleden sonra Salzburg'a varmıştı. Opel'i bir parka bıraktı ve günün geri kalanını bir turist gibi eski şehrin sokak ve meydanlarında dolaşarak geçirdi. Mönchsberg'e çıkan oyma merdivenleri tırmanarak, kilisenin çan kulesinden Salzburg manzarasının keyfini çıkardı. Sonra Universitâtplatz'ta Barok sanatçı ustası Fischer von Erlach'ın şaheserlerini görmeye gitti. Karanlık çöktüğünde eski şehre geri dönmüş, koyu renkli duvarlarında avlanmış hayvan kafalarının asılı olduğu garip ve hoş bir Tirol restoranında ravyoli yedi.

Saat sekiz olduğunda tekrar Opel'in direksiyonuna geçmiş, Salzburg'un doğu tarafına dönerek, Salzkammergut'un merkezine yönelmişti. Dağ sırasıyla çevrili yolda, kar etkisini daha da artırmışa benziyordu. Hof isimli bir köyü geride bırakarak, Fuschlsee'nin güney kıyısına doğru yol aldı, sonra birkaç kilometre ilerdeki Wolfgangsee'ye ulaştı, ismini St. Wolfgang'dan alan kasaba, gölün karşı kıyısına kurulmuştu. Hacı Kilisesi'nin gölgeler içindeki sivri kulesini görebiliyordu. Bu kilisenin Avusturya'daki en güzel Gotik mih-

89

rap resimlerinden birine sahip olduğunu hatırladı.

Sakin Zichenbach köyünden sağa saparak, dağın bayırına keskin bir dönüş yapan dar bir yola girdi. Kasaba önünde uzanıyordu. Yol boyunca, karla kaplı çatıları ve duman tüten bacalarıyla kulübeler sıralanmıştı. Gabriel yoldan geçerken, bir kulübeden çıkan köpek havlayarak ona doğru koşmaya başladı.

Arabayı tek şeritli köprüünün üzerine sürdü, sonra bir noktada yavaşladı. Yol, terk edilmişliğin acısını çekiyor gibiydi. Bir arabanın ancak geçebileceği genişlikte daha da dar bir patika, huş ağacı ormanına çıkıyordu. Yolun otuz metre kadar ilerisinde bir kapı vardı. Gabriel motoru durdurdu. Ormanın derin sessizliği oldukça bunaltıcıydı.

Torpedo gözünden el fenerini çıkardı ve yolu tırmanmaya başladı. Kapı omuz yüksekliğindeydi ve eski keresteden yapılmıştı. Diğer tarafa konan bir levha, arazinin özel bir mülk olduğunu, avlanmanın ve tırmanmanın kesinlikle yasak olduğunu, aksi davrananların cezalandırılacağını ve hapse atılacağını söylüyordu. Gabriel ortadaki çıkıntıya ayağını dayadı, kendisini yukarı çekerek kapıyı açtı ve diğer taraftaki karla kaplı zemine atladı.

Feneri yakarak, önünde uzanan yolu aydınlattı. Yol keskin bir eğim yaparak sağa kıvrılıyor ve huş ağacından duvarın arkasında kayboluyordu. Yol üzerinde ne ayak ne de tekerlek izi vardı. Gabriel feneri söndürdü ve gözleri karanlığa alışınca dek bir süre duraladı, sonra tekrar yürümeye başladı.

Beş dakika sonra genişçe bir alana gelmişti. Alanın tepesinde, yaklaşık yüz metre ilerde, çatısı ziftle kaplı, dış cephesinden sarkan saçaklarıyla oldukça geniş, Alpler'e özgü geleneksel bir dağ evi yükseliyordu. Bir an duraklayarak varlığının şüphe uyandırıp uyandırmadığını anlamaya çalıştı. Sorun olmadığına kanaat getirdikten sonra alanın çevresini dolanıp, ağaçların yanından yürümeye devam etti. Ev

90

tamamen karanlığa gömülmüştü, ne içinde ne de dış tarafında bir ışık görünüyordu. Ayrıca çevresinde park etmiş araç

da yoktu.

Gabriel bir an durdu, bir eve gizlice girip, Avusturya topraklarında suç işlemek üzere olduğunun farkındaydı. Boş dağ evi, bir daha eline kolay kolay geçmeyecek şekilde Vogel'in hayatına göz atma fırsatı sunuyordu. Bu arada defalarca gördüğü bir rüyayı hatırlamıştı. Titian restorasyon hakkında Gabriel'le konuşmak istiyor, ama o programın gerisinde kaldığı için sürekli bunu erteliyor ve zamanını toplantı yaparak harcamak istemiyordu. Titian bu duruma çok içerlemiş ve işi iptal etme noktasına gelmişti. Gabriel kocaman resimle baş başa kalmıştı ve ustasının yardımı olmaksızın yoluna devam etmek zorundaydı.

Tepeye tırmanmaya başladı. Zaten bildiği bir şeyi doğrulamak için arada sırada omzunun üstünden etrafı kontrol ediyor, ağaçların hizasından evin arka tarafına uzanan bariz ayak izlerine bakıyordu. Kısa bir zaman içinde kar tekrar yağmazsa, izler çok açık biçimde görülecekti. Yürümeye devam et. Titian seni bekliyor.

Dağ evinin arkasına ulaşmıştı. Dış duvarın cephesine şömine odunu yığıldığını gördü. Odun kümesinin sonunda bir kapı vardı. Gabriel kapıyı açmaya çalıştı, ama tahmin ettiği gibi kilitliydi. Eldivenlerini çıkardı ve cebinden eksik etmediği ince metal parçasını buldu.

Anahtar deliğine soktuğu metali, mekanizma harekete geçinceye kadar hafifçe oynattı. Sonra kapı kolunu çevirip, içeri girdi.

EL FENERİNİ YAKTI ve kendini bir sahanlıkta buldu. Üç çift Wellington çizme duvara dayanmış, hazır ol vaziyette bekliyordu. Duvardaki askıya dağ elbisesi asılmıştı. Gabriel cepleri yokladığında birkaç madeni para ve yaşlı adamın kuru balgamıyla kırıkmış bir tomar mendil buldu.

91

Sahanlığı geçtikten sonra dik bir merdivenle karşılaştı. Karşısına yeni bir kapı çıkıncaya kadar elindeki fenerle basamakları tırmandı. Bu kapı kilitli değildi. Gabriel kapıyı kolayca açtı. Eskimiş menteşelerin çıkardığı ses, evin derin sessizliği içinde yankılandı.

Kendini bir kilerin içinde bulmuştu. Kiler, sanki düşmandan kaçan askerler tarafından yağmalanmış gibiydi. Raflar hemen hemen boştu ve kalınca bir toz tabakasıyla kaplanmıştı. Kilerle bitişik mutfak, hem modern hem de geleneksel tarzı yansıtıyordu; paslanmaz çelikle kaplı Alman malı aletler ve demir döküm kapkacak, büyük ocağın üstünde asılıydı. Gabriel buzdolabını açtı, içinde yarısı boşalmış bir şişe Avusturya yapımı beyaz şarap, küflenmiş bir kalıp peynir, çok eskiden kaldığı belli olan birkaç kavanoz hardal ve ketçap duruyordu.

Yemek odasından geçerek oldukça geniş bir odaya geldi. Elindeki fenerin ışığını odada gezdirirken gözüne antika bir çalışma masası çarptı. Masanın tek bir çekmecesine vardı. Soğukun etkisinde kalan çekmece sıkışmıştı. Gabriel biraz daha asıldı, çekmece az daha kızığından çıkıyordu. Fenerin ışığını içeri doğru tuttuğunda, kurşun ve tükenmezkalem-ler, paslanmış ataşlar, Tuna Vadisi Ticaret ve Yatırım Şirketi antetli kâğıtlar, özel kırtasiye malzemeleri gördü: Ludwig Vogeiin masasından manzaralar...

Gabriel çekmeceyi kapattı ve ışığı masanın üzerinde gezdirdi. Tahta bir bölmenin içi yazışmalarla doluydu. Sayfaları karıştırdı; birkaç özel mektup ve Vogel'in iş anlaşmalarıyla ilgili olduğunu sandığı evraklar gördü. Bazı evraklara kısa notlar iliştilmişti, hepsi karınca duası gibi minik harflerle yazılmıştı. Gabriel kâğıtları toparladı, ikiye katlayıp cebine attı.

Telefon kendinden telesekreterliydi ve dijital göstergesi vardı. Telefonun saati yanıştı. Gabriel kapağı kaldırdığında minik kaset ortaya çıkmıştı. Deneyimleri, bu tür kasetlerin

92

hiçbir zaman tam olarak silinmed iğini ve çok değerli bilgilere, uygun bir donanım ile kolayca ulaşılabilmesinin mümkün olduğunu gösteriyordu. Kasetleri yuvalarından çıkartarak cebine koydu. Sonra kapağı kapatarak, yeniden ara tuşuna bastı. Önce bir çevir sesi gelmiş, ardından da otomatik arayıcının ahenksiz sesi duyulmuştu. Aranana numara, telefonun göstergesinde görünüyordu. 5124124. Bir Viyana numarası. Gabriel numarayı hafızasına kazıdı.

Sonra Avusturya telefonlarına özgü tekdüze çalma sesi iki kere tekrarlandı. Üçüncü kere çalmadan karşı tarafta bir erkek sesi telefona yanıt vermişti.

"Alo... alo... Kim o? Ludwig sen misin? Kimsiniz?"

Gabriel telefona uzanarak hattı kapattı.

GABRIEL ANA MERDİVENİ tırmanırken, bir yandan da düşünüyordu. Telefonun diğer ucundaki adamın, hatasını anlaması ne kadar zaman alırdı? Güvenlik güçleri eve ne kadar çabuk gelebilirdi? Gabriel fazla zamanı kalmadığını biliyordu.

Merdivenlerin bitiminde kitap raflarının durduğu bir alan vardı ve ufak bir oturma odası şeklinde döşenmişti. İskemlenin yanında bir kitap yığını görünüyordu ve kitapların üzerinde boş bir likör kadehi duruyordu. Rafların her iki tarafında yatak odalarına açılan koridor vardı. Gabriel sağ tarafı takip ederek odaya girdi.

Tavan, çatı kaplamasını yansıtacak bir açıda inşa edilmişti. Duvarlar, yapılmamış yatağın hemen üzerindeki haç dışında tamamen boştu. Saat alarmı on ikiyi göstererek sürekli yanıp sönüyordu. Saatin ön kısmında siyah boncuklu bir tespîh, yılan gibi kıvrılmış duruyordu. Yatağın ayakucundaki kaidenin üzerinde bir televizyon vardı. Gabriel eldivenli parmaklarını ekranın üzerinde gezdirdiğinde tozdan bir yol açmış oldu.

Odada Edward Dönemi'ne ait bir gardırop dışında dolap

93

i

yoktu. Gabriel dolabın kapısını açtı ve fenerin ışığıyla içeriye taradığında, güzelce katlanmış süveterler yığını, ceketler, takım elbise içinde giyilecek gömlekler ve pantolonları gördü. Dolabın iç çekmecelerinden birini açtığında, içinde keçeyle kaplı bir mücevher kutusu buldu. Kutuda kararmış kol düğmeleri, mühür yüzükleri, siyah derisi çatlamış antika bir kol saati duruyordu. Saatin arkasını çevirdiğinde Taptığım Erich'e, Monica yazısını okudu. Kartal figürüyle süslenmiş ağır altın mühür yüzüklerden birini eline aldı. Bunun da iç kısmına minik harflerle 7005, bravo, Heinrich yazısı kazınmıştı. Gabriel saati ve mühür yüzüğünü cebine attı.

Yatak odasından çıkarak merdivenlerin başlangıcındaki alanda duraladı. Pencereden dışarı baktığında yolda herhangi bir hareketlilik görmemişti. İkinci yatak odasına yöneldi. Odaya ağır bir gülyağı ve lavanta kokusu hâkimdi. Zeminde rengi solmuş, yumuşak bir kilim vardı, yatağın üzerine kaz tüyünden yapılmış çiçek desenli bir yorgan serilmişti. Bir önceki odada olduğu gibi, bu odada da Edward Döne-mi'ne ait bir gardırop vardı, ama bunun diğerinden farkı, kapılarında ayna olmasıydı. Gabriel dolabı açtığında içinde kadın giysileri olduğunu gördü. Renate Hoffmann, Vogel'in müzmin bekâr olduğundan söz etmişti. Peki bu giysiler kimindi?

Gabriel yatağın yanında duran komodine yöneldi. Dantel örtünün üzerinde deri kaplı bir incil duruyordu. Kitabı alarak sayfalarını karıştırmaya başladığında, sayfaların arasından bir fotoğraf düştü. Gabriel feneri yaklaştırarak fotoğrafı inceledi. Bir kadın, genç bir erkek çocuğu ve orta yaşlı bir adam, Alpler'in eteğinde, çayra serdikleri bir örtünün üzerinde oturuyorlardı. Hepsî kameraya gülümsüyordu. Kadın, kolunu adamın omzuna atmıştı. Fotoğraf otuz kırk yıl öncesine ait olmasına rağmen, adamın Ludwig Vogel olduğu belliydi. Taptığım Erich 'e, Monica. Düzgün giyimli, bakımlı ve yakışıklı çocuk, garip bir biçimde kendisine tanıdık geliyordu.

Gabriel dışardan boğuk bir gürültünün geldiğini duydu. Hemen pencereye koştu. Perdeyi araladığında, bir çift farın ağaçlar arasından yavaşça eve doğru yaklaştığını gördü.

GABRIEL FOTOĞRAFI cebine attı ve aceleyle merdivenlere yöneldi. Büyük oda, farların parıltısıyla şimdiden aydınlanmıştı. Eve girerken izlediği yolu takip etti, mutfaktan geçti, kilere ulaştı ve tekrar merdivenlerden inip sahanlığa çıktı. Evin içinde biri vardı, Gabriel üst kattan gelen ayak seslerini duyabiliyordu. Kapıyı yavaşça açarak dışarı çıktı ve arkasından sessizce kapattı.

Saçakların altında kalmaya gayret ederek evin ön tarafına yürüdü. Dört çekişli spor araba evin ön kapısının birkaç metre önüne park etmişti. Arabanın farları yanıyordu ve sürücü kapısı açıktı. Gabriel alarmin çıkardığı elektronik sesi duyabiliyordu. Anahtarlar arabanın üzerindeydi ve motor çalışır vaziyeteydi. Sürünerek arabaya girdi, anahtarları aldı ve karanlığa doğru hızla koştu.

Çayırılık alanı geçti ve bayırdan aşağı inmeye başladı. Ayağındaki kalın çizmeler ve yoğun kar, kâbuslarından çıkmış gibiydi. Soğuk hava boğazını tırmalıyordu. Bayırın son dönemecini döndüğünde, üzerinden atladığı kapının açılmış olduğunu ve arabasının yanında duran bir adamın pencereden içeri ışık tuttuğunu gördü.

Gabriel tek bir adamla karşılaşmaktan korkmazdı. İki kişi olsalar da bu durum pek değişmeyecekti aslında. Şu anda evde bulunan diğer adam da gelmeden önce saldırıya geçmeye karar verdi. Almanca, "Hey sen! Arabama ne yaptığını sanıyorsun?" diye bağırdı.

Adam geri döndü ve ışığı Gabriel'in yüzüne doğrulttu. Hiç hareket etmemişti, Gabriel onun silahına uzandığını düşündü. Arabası saldırıya uğramış bir adam rolünü oynamayı sürdürürerek ona doğru koştu. Sonra cebinden çıkardığı feneri adamın yüzüne doğru savurdu.

Adam yüzünü korumak amacıyla kolunu kaldırdı, kaim paltosuna çarpan fener pek de caydırıcı bir etki yapmamıştı. Gabriel fenerden umudunu keserek adamın dizine sert bir tekme attı. Acıyla inleyen adam yumruğunu savurduğunda Gabriel yana kaçtı ve hamleden kolayca kurtuldu. Bu arada karlı zeminde dengesini yitirmemeye çalışıyordu. Karşısındaki irikıyım adam, Gabriel'den on-on beş santim daha uzun boylu ve en az yirmi kilo daha ağır görünüyordu. İşler göğüs göğüse fiziksel mücadele noktasına gelirse, sonucu kestirmek zordu.

Adam yine sıkı bir yumruk savurdu. Bu kez Gabriel'in çenesini sıyrıp geçmişti. Sağ kolu aşağıdayken solundan güç alarak tekrar dengesini sağladı. Gabriel adamın kolunu yakalayıp bir adım ileri attı, dirseğini geri çekti ve kulağın önündeki öldürücü bölgeye gelmemesine dikkat ederek, el-macıkkemiklerinin üzerine iki kez hızlı darbeler indirdi. Adam şaşkın bir biçimde karlara yuvarlanmıştı. Gabriel feneri adamın başına vurarak son darbeyi indirmiş ve adamı bayılmıştı.

Gabriel omzunun üzerinden etrafı kolaçan etti ve kimsenin gelmediğine emin oldu. Adamın ceketinin fermuarını açmış, cüzdanını arıyordu. Aradığını iç cebinde buldu. Cüzdanı kontrol ettiğinde kimliğini gördü. Adamın kim olduğu değil, kiminle ilişkisi olduğu önemliydi. Karın

üzerinde baygın bir halde yatan adam bir polisti.

Gabriel baygın adamın üzerini aramaya devam etti ve ceketinin cebinde polisin deri kaplı not defterini buldu. Defterin ilk sayfasında, kargacık burgacık bir el yazısıyla, Gabriel'in kiraladığı arabanın plaka numarası yazıyordu.

10

VIYANA

VIYANA'YA DÖNDÜĞÜNÜN ERTESİ sabahı Gabriel, telefonla iki ayrı yeri aramıştı. Bunlardan biri israil elçiliğinden birine ait bir numaraydı. Kendini, telefon konuşmalarında kullandığı isimlerden biri olan Kluge olarak tanıtmış ve Konsolos Bay Rubin'le olan randevusunu teyit etmek için aradığını söylemişti. Kısa bir süre sonra hattın diğer tarafındaki ses, "Opernpassage'yi biliyor musun?" diye sordu.

Gabriel irkilerek bildiğini söylemişti. Opernpassage, Karlsplatz'ın altında, kirli paslı bir yaya geçidiydi.

96

97

Viyana'da Ölüm - F: 7

Ses, "Geçide kuzey tarafından giriş yap," dedi. "Yolun yarısında, sağ tarafında bir şapkacı dükkânı göreceksin. Saat tam onda bu dükkânın önünden geç."

Gabriel bu konuşmadan sonra, Max Klein'ın İkinci Böl-ge'deki evinin numarasını çevirdi. Cevap yoktu. Telefonu kapattığında, Klein'ın nerede olabileceğini düşünüyordu.

Kuryeyle buluşmasına bir buçuk saat vardı. Bu zamanı kiraladığı arabadan kurtularak değerlendirebilirdi. Bu işi dikkatlice halletmesi gerekiyordu. Polisin not defterini çalmıştı. Polis ayıldıktan sonra şans eseri plakayı hatırlarsa, Viyana'daki acentayı ve Gideon Argov ismindeki israiliye bulmaları sadece birkaç dakikalık işti.

Gabriel Tuna'yı geçip, Birleşmiş Milletler'in modern binasının etrafından dolandı ve arabayı park edecek bir yer bakındı. Metro istasyonuna beş dakikalık yürüyüş mesafesi uzaklığında bir yerde arabasını park etti. Motor kapağını kaldırdı ve akünün kablolarını çıkardı, sonra direksiyonun başına geçip, anahtarı çevirdi. Motorun çalışmadığını görünce motor kapağını kapattı ve arabadan uzaklaştı.

Metro istasyonundaki telefon kulübelerinden birine girdi ve araba kiralama acentasını arayarak Opel'in bozulduğunu ve bulunduğu yerden çekilmesi gerektiğini bildirdi. Sesinin kızgın bir biçimde çıkmasına gayret ediyordu. Hattın diğer ucundaki görevli ona oldukça nazik davrandı. Görevli memurun sesinde, bir gece önce Salzkammergut'ta yaşanan olayla ilgili olarak şirketin polis tarafından arandığına dair hiçbir iz yoktu.

Tren, istasyona yanaşmıştı. Gabriel telefonu kapattı ve kendini son vagona atmayı başardı. On beş dakika sonra elçilikteki adamın talimatına uygun olarak Opernpassage'ın kuzey

tarafından giriş yapmıştı. Geçit, Karlsplatz'ın metro istasyonundan gelen ve işlerine giden insanlarla doluydu. Hava, ayaküstü yenen yiyeceklerin kokusu ve sigara dumanıyla ağırlaşmıştı. Uyuşuk gözlü bir Arnavut Gabriel'e yana-

98

şarak, ondan ekmek parası istedi. Gabriel hiçbir şey söyle-meksizin hızla adamın yanından uzaklaşıp şapkacı dükkânına doğru yürümeye başladı.

Gabriel dükkâna yaklaşırken elçilikten gelen adam da dışarı çıkıyordu. Yağmurluğu ve boynuna sıkıca sardığı atkı-sıyla, sarışın, mavi gözlü bir adamdı. Sağ elinde üzerinde şapkacı dükkânının adının yazılı olduğu bir poşet vardı. Adamlar birbirlerini tanıyordu. Adamın adı Ben-Avra-

ham'dı.

Geçidin sonundaki çıkışa doğru yan yana yürüdüler. Gabriel Avusturya'ya geldiğinden beri topladığı bütün bilgileri içeren bir zarfı adamın eline tutuşturdu. Zarfta Renate Hoffmann'ın verdiği evraklar, Ludwig Vogel'in kalesinden aldığı saat, yüzük ve incil'in içine gizlenmiş fotoğraf vardı. Ben-Avraham aldığı zarfı, plastik torbanın içine atmıştı.

Gabriel, "Vakit kaybetmeden eve götür," dedi.

Ben-Avraham hafifçe başını sallamıştı. "King Saul Bulvarı kopyalan nerede?"

"Bunlar King Saul Bulvarı'na gitmeyecek."

Ben-Avraham imalı bir şekilde kaşını kaldırdı. "Kuralları biliyorsun. Her şeyin karagâhtan geçmesi lazım."

"Bu sefer değil." Gabriel plastik çantayı işaret ediyordu. "Bunlar doğrudan Yaşlı Adam'a gidecek."

Pasajın sonuna gelmişlerdi. Gabriel dönerek, ters yöne doğru yürümeye başladı. Ben-Avraham onu takip ediyordu. Gabriel onun aklından geçenleri tahmin edebiliyordu. Ben-Avraham, acaba Gabriel servisin işleyişine ait ufak detayları uygulamaktan zevk duyan Lev'in gazabına uğramayı göze alarak, servisin önemsiz sayılabilecek bir kuralını mı çiğniyor, yoksa Gabriel Allon ve Ari Shamron için ufak bir iyilik mi yapıyor diye düşünüyordu. Ben-Avraham'ın konu üzerinde kafa patlatması fazla uzun sürmemişti. Gabriel de aksini beklemiyordu zaten. Lev, servisin neferleri tarafından sevicecek, korunacak tipte biri değildi. Lev, görevini meka-

99

nik biçimde yapan bir adamdı, ama Shamron Memuneh'ydx ve Memuneh ölümsüzdü.

Gabriel göz ucuyla izlediği Ben-Avraham'ın kendi yoluna gittiğini gördü. Opernpassage'a varması on dakikasını almıştı. Takip edilip edilmediğini kontrol ederek geçidin başlangıcındaki sokağa geri dönmüş, bir telefon kulübesine girerek Max Klein'ı ikinci kez aramıştı. Adamın telefonu hâlâ cevap vermiyordu.

Gabriel önünden geçen tramvaya atladı ve İkinci Bölge'nin merkezine kadar gitti. Klein'ın apartmanını bulması fazla zamanını almamıştı. Apartman girişinde dairesinin zilini çaldı, ama bir cevap alamadı. Çiçekli bir iş elbisesi giymiş orta yaşlı kapıcı kadın pencerden kafasını uzatmış, şüpheli bakışlarla Gabriel'i süzüyordu. "Kimi aradınız?" Gabriel ona doğruyu söyledi.

"Sabahları genellikle sinagoga gider. Oraya baktınız mı?"

Yahudi mahallesi, Tuna Kanalı'nın hemen karşı tarafında, en fazla on dakikalık yürüyüş mesafesindeydi. Gabriel pasaportu olmasına rağmen, içeriye alınmadan evvel elektronik cihazdan geçirildi. Sepetin içinden bir kippah aldı ve kutsal mekâna girmeden evvel başına taktı. Birkaç yaşlı adam bimah'm yanında dua ediyordu. Max Klein ortalarda yoktu. Girişteki güvenlik görevlisine o sabah Max Klein'ı görüp görmediğini sordu. Adam hayır anlamında kafasını sallayarak, cemaat merkezine bakmasını önerdi.

Gabriel yan kapıdan girdiğinde, kendisini Natalia isminde bir Rus Yahudisi karşıladı. Evet, kadın Max Kelin'in sabahları genellikle buraya geldiğini söylemişti, ama bu sabah uğramamıştı. "Yaşlılar bazen Schottenring Kafe'de kahve içerler," dedi kadın. "On dokuz numaraya bakın, onu orada bulabilirsiniz."

Gerçekten de birtakım yaşlı Viyanalı Yahudi, Schotten-

100

ORHAN İ

jIHAUCKÖTQPHAN£6I

ring Kafe'de kahve içiyordu, ama aralarında Max Klein yoktu. Gabriel onlara bu sabah adamı görüp görmediklerini sorduğunda, altı gri saçlı kafa, aynı anda hayır anlamında

sallandı.

Yaşadığı hayal kırıklığıyla Tuna Kanah'nı geçip, İkinci Bölge'ye geri döndü ve tekrar Klein'ın apartmanına geldi. Dış zili çaldığında yine bir cevap alamamıştı. Sonra kapıcının dairesine yönelerek, kapısını çaldı. Gabriel'i ikinci kez karşısında gören kadının yüzü aniden asılmıştı.

Kadın, "Bekleyin," dedi. "Anahtarları getireyim."

KAPICI KAPIYI açtı ve içeri adımını atmadan evvel kapı ağzında Max Klein'a seslendi. Hiçbir ses duymayınca ikisi beraber içeri girdi. Perdeler çekilmişti ve oturma odası karanlıktı.

Kadın tekrar, "Herr Klein?" diye seslendi. "Burada mısınız, Herr Klein?"

Gabriel mutfğa açılan kanatlı kapıdan girdi ve içeri göz attı. Max Klein'ın akşam yemeği, masasında hiç ellenmemiş bir halde duruyordu. Koridora doğru yürüdü, bir an için banyoya bakmak için durmuştu. Sonra yatak odasına yöneldi. Kapı kilitliydi. Gabriel kapıya vurarak seslendi, ama hiçbir cevap alamadı.

Görevli kadın yanına gelmişti. Birbirlerine baktılar. Kadın kafasını salladı. Gabriel iki eliyle birden kapı mandalını kavrayarak omzuyla kapıya yüklendi. Tahta kapı parçalanmış ve Gabriel sendeleyerek odaya girmişti.

Buradaki perdeler de, tıpkı oturma odasında olduğu gibi kapalıydı. Gabriel elini duvara dayayarak, elektrik düğmesini bulana kadar karanlık odada el yordamıyla yürüdü. Yatağın yanındaki komodinin üzerinde duran lamba, yataktaki cesede bir tutam ışık yollamıştı. Kapıcı kadın yutkundu. Gabriel cesede yavaşça yaklaştı. Max Klein'ın kafasına

101

plastik bir torba geçirilmiş ve boynuna altın renkli bir kablo dolanmıştı. Gözlerini, buğulanmış plastiğin ardından Gabriel'e dikmiş gibiydi.

Kadın, "Ben polis çağıracağım," dedi.

Gabriel yatağın ayakucuna oturarak, kafasını ellerine gömdü.

İLK POLİSİN GELMESİ YİRMİ dakikayı almıştı. Adamlar, soğuk tavırlarıyla olayı bir intihar şeklinde yorumlamaya meyilliydi. Aslında bu durum, Gabriel açısından bir şans sayılırdı, çünkü cinayet şüphesi, soruşturmanın gidişatını tamamen değiştirecekti. Onu iki kere sorgulamışlardı. İlkinde, çağrıya ilk cevap veren üniformalı memur, ikincisinde de Greiner isimli polis komiseri onun ifadesini almıştı. Gabriel, adının Gideon Argov olduğunu ve Kudüs'teki Savaşın Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Bürosu'nda çalıştığını söylemişti. Viyana'ya gelme nedenini, bombalama olayından sonra arkadaşı Eli Lavon'u görmek olarak açıklamıştı. Max Klein babasının eski bir arkadaşıydı ve babası ona buraya uğramasını ve adamın durumunun nasıl olduğunu kontrol etmesini söylemişti. Ne Klein'la olan iki gece önceki randevusundan, ne de Klein'ın Ludwig Vogel hakkındaki şüphelerinden söz etmişti. Polis Gabriel'in pasaportu ile iş kartını incelemiş ve küçük siyah defterlerine telefon numaralarını not ederek ona taziyelerini sunmuşlardı. Bu arada kadın onlara çay hazırlamış, her şey gayet kibarca olup bitmişti.

Öğleden sonranın ilk saatlerinde iki sağlık görevlisi gelerek cesedi almıştı. Polis komiseri Gabriel'e kartını vermiş ve istediği zaman evden ayrılabilceğini söylemişti. Gabriel sokağa çıkarak köşeyi dönmüş, binayı diğer binaya bağlayan karanlıkta kalmış geçidin isli tuğlalarına dayanarak gözlerini kapatmıştı. Olay intihar mıydı? Hayır, Auschwitz dehşetinden kurtulmuş bir insan intihar etmezdi. Adam cinayete kurban gitmişti. Gabriel kısmen de olsa suçlu olduğuna

102

dair bir duyguya kapılmıştı. Klein'ı savunmasız bırakmakla çok aptalca davranmıştı.

Gabriel otele dönmek üzere yola koyuldu. Olaya ait görüntüler, bitmemiş bir resmin parçalanmış gibi zihninde resmi geçit yapıyorlardı: Hastanedeki yatağında yatmakta olan Eli Lavon, Merkez Kafe'deki Ludwig Vogel, Salzkammer-gut'taki polis memuru, kafasına plastik bir torba geçirilmiş halde yatağında yatan Max Klein... Her olay terazinin kefesine konan yeni bir ağırlık gibiydi. Denge bir yöne doğru kayıyor ve Gabriel bir sonraki kurbanın kendisi olacağından şüpheleniyordu. Halen şansı varken Avusturya'dan ayrılmalıydı.

Oteline geldiğinde memura hesabının çıkartılmasını söyledi ve odasına çıkan merdivenlere yöneldi. Kulbunda asılı olan RAHATSIZ ETMEYİN yazısına rağmen kapısının aralık olduğunu gördü, odanın içinden sesler geliyordu. Parmak ucuyla kapıyı hafifçe itti. İki sivil polis memuru yatağın şiltesini kaldırmakla meşguldü. Diğerlerinin amiri olduğu her halinden belli bir üçüncüsü, bir spor karşılaşmasını izlerken sıkılmış bir taraftar gibi masada oturmuş, adamlarının çalışmasını takip ediyordu. Gabriel'in kapıda dikildiğini görünce yavaşça ayağa kalktı ve ellerini kalçasına koydu. Son ağırlık da kefeye konmuştu, "iyi günler Allon," dedi Manfred Kruz.

103

11 VİYANA

46 İV'AÇMAK GİBİ BİR DÜŞÜNCENİZ VARSA, bütün çıkışlıların tutulduğunu ve merdivenin bitimindeki iriki-yım adamın sizi zevkle yola getirmeye hazır olduğunu belirtmeliyim."

Kruz hafifçe döndü ve avucunu yatıştırıcı bir edayla kaldırarak, bir eskrimci gibi omzunun üzerinden Gabriel'e baktı. "Buna hiç gerek yok. İçeri gelin ve kapıyı kapatın."

Adamın sesi, ölen akrabası için tabut seçmeye gelmiş birine yardım etmeye çalışan cenaze levazımatçısı gibi, yi-

104

ne aynı abartılı yumuşak ve sakın tonda çıkıyordu. Şeytani ifadeye sahip ağzının çevresinde birkaç kırışıklık ve ince uzun yapısına eklenmiş birkaç kilo ile adam, on üç yıl yaşlanmış, iyi kesimli elbisesi ve küstah tavırlarına ilaveten ayrıca terfi etmişti. Gabriel, Kruz'un koyu renkli gözlerine dik dik baktı. Arkasında başka bir adamın varlığını hissediyordu. Kapı eşliğinden adımını attı ve kapıyı kapattı. Dışardan büyük bir gürültü ve ardından Almanca küfürler duyuldu. Kruz bu kez Gabriel'in durması için elini kaldırmıştı. "Üzerinde silah var mı?" Gabriel kayıtsızca kafasını salladı. Kruz, "İçimi rahatlatmamın bir mahsuru yok değil mi?" diye sordu. "Ününü hepimiz biliyoruz."

Gabriel kollarını kaldırdı. Koridordayken arkasında olduğunu düşündüğü adam odaya girmiş ve üstünü aramaya başlamıştı. Boynundan başlayıp, ayak bileklerinde sona eren, profesyonelce ve doğru biçimde yapılmış bir aramaydı. Sonuç, Kruz'u hayal kırıklığına uğratmışa benziyordu. "Paltonu çıkart ve ceplerini boşalt." Gabriel bir an için tereddüt ettiğinde, böbreğine gelen bir yumruk darbesiyle acı içinde kıvrandı. Paltosunun fermuarını açtı ve Kruz'a verdi. Kruz cepleri araştırdı ve gizli bir cep olduğunu fark etti.

"Pantolonunun ceplerini dışarı çıkar." Gabriel ona itaat etti. Sonuç, birkaç bozukluk ve tramvay biletinden ibaretti. Kruz şilteyi tutan iki memura baktı ve yatağı düzeltmelerini emretti. "Bay Allon bir profesyoneldir," dedi. "Bir şey bulamayacağız."

İki memur şilteyi eski yerine bıraktı. Kruz adamlara elini sallayarak odadan çıkmalarını istedi. Tekrar oturdu ve yatağı işaret etti. "Rahatına bak."

Gabriel ayakta durmaya devam ediyordu. "Ne kadardır Viyana'dasın?"

"Sen söyle."

Kruz profesyonel iltifatı kısa bir gülümsemeyle karşıladı, "iki gece önce Ben-Gurion Havaalanı'ndan uçağa bindin. Otele giriş yaptıktan sonra Viyana Hastanesi'ne gittin ve arkadaşın Eli Lavon'un yanında birkaç saat kaldın."

Kruz sessizleşmişti. Gabriel Viyana'daki faaliyetlerinin ne kadarından haberli olduğunu merak ediyordu. Max Klein ve Renate Hoffmann'la buluştuğunu biliyor muydu? Merkez Kafe'de Ludwig Vogel'le olan sohbetten ve Salzkammergut ziyaretinden haberi var mıydı? Kruz bilse bile bunu söylemezdi. Sebepsiz yere eline koz verecek bir tip değildi. Gabriel onu soğuk ve duygusuz bir kumarbaz olarak hayal etti.

"Neden beni daha önce tutuklamadın?"

"Şimdi de tutuklamıyorum ki." Kruz bir sigara yaktı. "Vi-yana'ya yaralı arkadaşını görmeye geldiğini farz ederek seni dikkate almamayı düşünüyorduk. Ama niyetinin bombalama olayını araştırmak olduğu hemen ortaya çıktı. Senin de bildiğin nedenler yüzünden, buna izin vermeyeceğim."

"Evet," dedi Gabriel, "bildiğimiz nedenlerden dolayı."

Kruz bir süre sigarasının sönmekte olan ateşinden çıkan dumanları inceledi. "Bir anlaşmamız vardı Bay Allon. Hiçbir koşulda bu ülkeye geri dönmeyecektin. Burada istenmeyen adamsın ve burada bulunmaman gerekiyor. Arkadaşın Eli Lavon için üzülüyor olman umrumda değil. Bu bizim yürüttüğümüz bir soruşturma ve servisinizin yardımına ihtiyacımız yok."

Kruz saatine baktı. "Üç saat içinde kalkacak bir El Al uçağı var. Sen de o uçağın içinde olacaksın. Bavullarını hazırlarken sana eşlik ederim."

Gabriel yerlere saçılmış giysilerine baktı. Bavulunun kapağını kaldırdığında dikişlerinden kesilmiş olduğunu gördü. Kruz omuzlarını silkiyordu - Ne umuyordun? Gabriel eğildi ve eşyalarını toplamaya başladı. Kruz dışarıyı seyrederken sigarasını içmeye devam etti.

Kısa bir süre sonra, "Hâlâ hayatta mı?" diye sordu.

Gabriel yavaşça arkasını döndü ve gözlerini Kruz'un küçük, koyu renkli gözlerine kilitledi. "Karımı mı kastediyorsun?"

"Evet."

Gabriel yavaşça kafasını salladı. "Karım hakkında konuşma Kruz."

Kruz'un yüzünde çarpık bir gülümseme belirmişti. Yine tehdit savurmaya başlamayacaksın, değil mi Allon? Bakarsın tepem atar ve seni buradaki faaliyetlerini sorgulamak üzere gözaltına alırım."

Gabriel hiçbir şey söylememişti.

Kruz sigarasını söndürdü. "Toparlan Allon. Uçağını kaçırmak istemezsin."

107

5. n

ca O' tr O

12

KUDUS

BEN-GURION HAVAALANI'NIN ışıkları ova sahilinin karanlığını deliyordu. Gabriel başını pencereye doğru uzatarak yavaşça yükselen ve kendisini karşılamaya hazırlanan piste baktı, tniş pisti, yağmurlu gecede cam gibi parlıyordu. Uçak durmak üzere yavaşlarken Gabriel, merdivenlerin bitiminde şemsiyenin altına sığınmış bekleyen King Saul Bulvarı'ndan bir adamı hemen tanıdı. Uçaktan inen son yolcu olmaya özen gösterdi.

Terminale beraber girdiler ve üst düzey hükümet görevlileri ile önemli yabancı konukların kullandığı özel bir kapı-

111

dan geçtiler. Karargâhtan gelen adam, Lev'in çömeziydi. Birlikte hareket etmeye inanan, yüksek teknoloji meraklısı bir adamdı ve sokaklarda iş üzerinde olan ajanların, daha güçlü varlıklar tarafından oyuna getirilebilecek kör birer . hedef olduğu inancını taşırdı. Gabriel ondan bir adım ilerde yürüyordu.

"Patron seni görmek istiyor."

"Eminim öyledir, ama iki gündür uyumuyorum ve yorgunluktan ölüyorum."

"Yorgun olup olmaman patronun umrunda değil. Sen kendini ne sanıyorsun Allon?"

Gabriel, Ben-Gurion Havaalanı'nın özel bölümünde olsalar bile gerçek adının telaffuz edilmesinden hoşlanmamıştı. Hızla geri döndü. Karargâhtan gelen adam teslim oldum dercesine ellerini havaya kaldırmıştı. Gabriel tekrar döndü ve yürümeye devam etti. Adam onu izlemeyecek kadar akıllıydı.

Dışarda yağmur asfaltı dövüyordu. Hiç şüphe yok ki Lev işin içindeydi. Gabriel taksi durağına sığınarak nereye gideceğini düşündü. İsrail'de kalacak bir yeri yoktu; tek evi servisti. Genellikle güvenli bir yerde veya Shamron'un Ti-ber'deki villasında kalırdı.

Peugeot marka siyah bir araba refüjü döndü. Zırhın ağırlığı, arabanın alçalmasına neden olmuş, süspansiyonlarına ağır bir yük bindirmişti. Araba Gabriel'in önünde durdu ve kurşun geçirmez cam açıldı. Gabriel o keskin, tanıdık Türk tütününün kokusunu almıştı. Yaşlılıktan beneklenmiş mavi damarlı elin, canından bezmiş bir halde ona içeri girmesini işaret ettiğini

gördü.

GABRIEL KAPIYI HENÜZ TAM OLARAK kapatmadan araba ileri doğru fırlamıştı bile. Shamron hareketsiz duracak bir adam değildi. Gabriel'in hatırına sigarasını söndürmüş ve içerdeki dumanın gitmesi için pencereyi aralamıştı. Pen-

112

cere tekrar kapandıktan sonra, Gabriel ona Lev'in kendisini dostça sayılmayacak tarzda karşılayışından söz etti. Shamron'la önce İngilizce konuşmuş, sonra nerede olduğunu hatırlayıp İbraniceye dönmüştü.

"Belli ki benimle konuşmak istiyor."

Shamron, "Evet, biliyorum," dedi. "Benimle de görüşmek istiyor."

"Viyana işini nasıl öğrendi?"

"Göründüğü kadarıyla, Manfred Kruz sen ayrıldıktan sonra ona bir nezaket telefonu açmış ve senden söz etmiş. Bana, olanların yakışık almadığı söylendi. Dışişleri bakanı çılgına dönmüş ve King Saul Bulvarı'nın üst katındaki herkes benim kanıma susamış halde... Ve tabii senin de."

"Bana ne yapabilirler?"

"Hiçbir şey, sen bu yüzden bana en uygun suç ortağısın, tabii bilinen yeteneklerini göz önüne alırsak."

Araba hızla havaalanından uzaklaştı ve otoyola girdi. Gabriel neden Kudüs tarafına yöneldiklerini merak ediyordu, ama bunu dert edemeyecek kadar yorgundu. Kısa bir süre sonra Yahuda Dağları'nı tırmanmaya başlamışlardı. Arabanın içi okaliptüs ve çam kokusuyla dolmuştu. Gabriel çiseleyen yağmurun ıslattığı pencereden bakarken, bu ülkeye en son ne zaman ayak bastığını hatırlamaya çalışıyordu. Tarık-el Hurani'nin işini bitirdikten sonra gelmişti. Eski şehrin duvarlarının hemen dışındaki güvenli bir evde bir ay kalmış, göğsündeki kurşun yarasının iyileşmesini beklemişti. Bu olay üç sene kadar önce olmuştu. Onu buraya çeken bağların zayıflamaya başladığını hissediyordu. Gabriel, Francesco Tiepolo gîbi Venedik'te ölüp, anavatanından uzaklarda gömülmek gibi bir durumla karşılaşacak mıyım diye merak etmeye başlamıştı.

"İçimden bir ses, Lev ve dışişleri bakanı işin içyüzünü öğrendiklerinde bana olan kızgınlıkları az da olsa yatışacak diyor." Shamron elindeki zarfı havaya kaldırmıştı. "Görün-

113

Viyana'da Ölüm - F: 8

düğü kadarıyla kısa Viyana seyahatin oldukça yoğun geçmiş. Kim bu Ludwig Vogel denen adam?"

Gabriel kafasını pencereye dayamış bir halde, Max Kle-in'la buluşmasından başlayan ve otel

odasında Manfred Kruz'la olan gergin karşılaşmalarıyla sona eren olaylar dizisini ayrıntılarıyla anlattı. Shamron tekrar bir sigara yakmıştı ve yaşlı adam limuzinin karanlıkta kalan arka tarafında, Gabriel'in onu rahatça göremeyeceği bir noktada gülümsü-yordu. Umberto Conti mükemmel bir restorasyon ustası olması için Gabriel'e her türlü aleti vermiş olabiliirdi, ama kusursuz hafızasını Shamron'a borçluydu.

"Kruz'un seni bir an evvel Avusturya'dan göndermek istemesine şaşmamalı," dedi Shamron. "İslam Savaş Hücresi ha?" Bir anda alay dolu bir kahkaha patlattı. "Körün istediği bir göz, Allah verdi iki göz. Hükümet bu grubun sorumluluğu üstlenmelerini hemen kabulleniyor ve olaya İslamcı te-. röristlerin Avusturya topraklarında gerçekleştirdikleri bir eylem yaftası vurup, hasıraltı ediyor. Böylece izlerin Avusturyalıları veya Vogel ile Metzler'e kadar uzanmasının önüne geçiliyor, özellikle de seçimler yaklaşmışken."

"Peki ya devlet arşivindeki belgeler? Yazılanlara göre Ludwig Vogel ak süttten çıkmış kaşık gibi tertemiz."

"Öyleyse neden Eli'nin bürosuna bomba yerleştirdi ve Max Klein'ı öldürdü?"

"Bu iki olaydan sorumlu olup olmadığını bilmiyoruz."

"Tamam ama gerçekler böyle bir olasılığı da beraberinde getiriyor. Bunu mahkemede kanıtlayanlayız, ama böylesi bir hikâyenin gazetelerin tirajını artıracacağı kesin."

"Olayı ifşa etmemizi mi öneriyorsun?"

"Vogel'i biraz işkillendirip nasıl tepki göstereceğine bakalım derim."

Gabriel, "Bu hiç de iyi bir fikir değil," dedi. "Waldheim'i ve onun gizli Nazi geçmişinin ortaya çıkmasını hatırladınız mı? Olaya yabancıların fesat karıştırmaları gözüyle bakmışlar

114

ve Avusturya'nın içişlerine müdahale olarak değerlendirmişlerdi. Avusturyalı yetkililer gibi, sıradan Avusturya vatandaşları da onu savunmuştu. Olay aynı zamanda ülke içinde Yahudi karşıtlığını körüklemişti. Vogel'in ifşa edilmesi çok yanlış olur, Ari."

"Öyleyse ne yapmamızı öneriyorsun?" "Max Klein, Ludwig Vogel'in Auschwitz'de canavarca işler yapan bir SS subayı olduğuna ikna olmuştu, devlet arşivindeki belgelere göre Ludwig Vogel, o zamanlar söz konusu adam olamayacak kadar gençti ve Wehrmacht'taydı, SS'te değil. Ama bir an için Max Klein'ın haklı olduğunu kabul edelim."

"Bu da Ludwig Vogel'in aslında başka biri olduğu anlamına gelir."

"Kesinlikle öyle," dedi Gabriel. "Öyleyse onun gerçekte kim olduğunu öğrenmeliyiz."

"Bunu nasıl yapmak niyetindesin?" Gabriel, "Emin değilim," dedi. "Ama o zarftaki bilgiler doğru ellerde değerlendirilirse, çok değerli ipuçlarına ulaşmaya yarayabilir."

Shamron düşünceli bir tavırla kafasını salladı. "Yad Vas-hem'de görmem gereken bir adam var. Sana bu konuda çok yardımcı dokunacaktır. Yarın sabah ilk iş onunla bir randevu

ayarlayacağım."

"Bir şey daha var Ari. Eli'yi Viyana'dan götürmeliyiz." "Ben de aynı şeyi düşündüm." Shamron telefonu kaldırdı ve hızlı arama tuşuna bastı. "Ben Shamron. Başbakanla görüşmek istiyorum."

YAD VASHEM, Kudüs'ün batı yakasındaki Herzel Da-ğ'ının tepesinde yer alan, Shoah'da* ölen altı milyon Yahudi anısına inşa edilmiş, İsrail'in resmi anıtıydı. Burası aynı zamanda Soykırım araştırmaları ve belgelerinin korunduğu

*Shoah : Yahudi soykırımı, (ç.n.)

115

dünyanın en önde gelen merkeziydi. Merkezin kütüphanesindeki yüz bin ciltlik belge, dünyanın en büyük ve en ayrıntılı Soykırım dokümanlarını oluşturuyordu. Arşivlerde, Soykırım'dan kurtulmuş, İsrail ve dünyanın çeşitli yerlerinde yaşayan binlerce insanın, yazılı veya görsel görüntülerinden oluşan kişisel ifadeleri, elli sekiz milyon sayfadan fazla orijinal belge halinde saklanıyordu.

Moshe Rivlin Gabriel'i bekliyordu. Şişmanca, sakallı bir adamdı ve İbraniceyi Brooklyn aksanıyla konuşuyordu. Uzmanlık alanı Shoah kurbanları ile sınırlı değildi, aynı zamanda Nazi ölüm makinelerine hizmet eden Almanlar ve Avru-pa'daki Yahudi katliamında gönüllü olarak yer alan Alman olmayan diğer binlerce faili de kapsıyordu. Rivlin, Amerika Adalet Bakanlığı'na bağlı Özel Araştırmalar Bürosu'nda maaşlı danışman olarak çalışmış, Nazi savaş suçlularına karşı kanıt olabilecek belgeler toplamış ve hâlâ hayatta olan İsrail vatandaşlarının yardımıyla, yaşayan suçluları cezalandırma işinde önyak olmuştu. Yad Vashem arşivlerinde araştırma yapmadığı zamanlarda, Rivlin'i yaşayan tanıkların arasında bilgi toplarken bulmak mümkündü.

Rivlin Gabriel'i arşiv binasına sokmuş ve büyük okuma salonuna getirmişti. Burası şaşırtıcı derecede kalabalık, batı Kudüs tepelerini gören, yerden tavana uzanan büyük pencereleri sayesinde iyi aydınlatılmış bir yerdi. Bazı araştırmacılar eğilmiş önlerindeki kitapları okuyorlar, bazıları mikrofilm okuyucusunda gördükleri bilgileri not ediyorlardı. Gabriel biraz daha özel sayılabilecek bir yeri tercih ettiğini söylediğinde, Rivlin onu küçük bir odaya alarak, kalın cam kapıyı kapatmıştı. Gabriel, belirli görüşlere dayanan olayların çok dikkatlice işlendiğini fark etmişti. Belgelerin çeviri esnasında zarar görmemesine çok dikkat edilmişti. Gabriel Avusturya'dan topladığı tüm materyalleri Rivlin'in önüne serdi: Devlet arşivine ait dosya, fotoğraf, kol saati ve yüzük... Gabriel yüzüğün arkasında yazan yazıyı ona gös-

116

terdiğinde, Rivlin dikkatle okumuş ve heyecanlanmıştı.

"Harika," diye fısıldadı.

"Ne anlama geliyor?"

"Arşivden bazı belgeleri almam gerek." Rivlin ayağa kalktı. "Biraz zaman alır."

"Ne kadar?"

Arşivci omuzlarını silkti. "Bir saat, belki biraz daha kısa. Anıtı hiç gezmiş miydiniz?"

"Okuldan sonra hayır, hiç gezmedim."

Rivlin Gabriel'in omzuna vurarak, "Biraz gezinin." dedi. "Bir saat içinde buluşuruz."

GABRIEL ÇAM AĞAÇLARININ gölgesinde kalan patika boyunca yürümüş ve Çocuk Anıtı'nın karanlık, taş geçidine girinceye kadar aşağı meyilli yolu izlemişti. Geçidin içindeki beş şamdan aynaların içinde sonsuz yansımalar yapıyor, banta okunmuş bir ses ölen kişilerin adını söylerken, yıldızlardan oluşan bir galaksi görünümü yaratıyordu.

Tekrar parlak güneş ışığına çıkıp, Anı Salonu'na doğru yürüdü. Burada ölümsüz ateşin, adı tarihin en çok kötüye çıkmış isimlerinin kazındığı siyah mermerin ortasındaki titreşen parlak ışığın karşısında bir süre hareketsiz durmuştu: Treblinka, Sobibor, Majdanek, Bergen-Belsen, Chelmo, Auschwitz...

İsimler Salonu'nda sadece ateş veya bir anıt yoktu, her biri acı çeken ve işkenceye katlanan insanların hikâyelerinin yanı sıra, onların isim, doğum yeri ve tarihi, akrabaların isimleri, ikamet edilen yer, meslek, ölüm yeri bilgilerini içeren, tanıkların ifade dosyalarından oluşan sayısız klasör vardı. Shoshanna isminde nazik bir kadın bilgisayara girerek Gabriel'in büyükannesi ve büyükbabası, Viktor ve Sarah Frankel'le ilgili ifade dosyalarını bulmuştu. Bilgisayardan çıktı alarak, üzgün olduğunu belli eder bir tavırla Gabriel'e vermişti. Her sayfanın sonunda söz konusu bilgiyi veren ki-

117

sinin adı yazıyordu: Gabriel'in annesi, irene Allon.

Aldığı bilgisayar çıktılarına, her bir sayfa için iki şekel olmak üzere küçük bir ücret ödeyerek, yan kapıdan dünyanın en geniş Soykırım sanat koleksiyonuna sahip Yad Vas-hem Sanat Müzesi'ne geçti. Galerileri gezerken, ölmez insan ruhunun açlık, kölelik ve hayal edilemez boyutlardaki gaddarlık gibi koşullar altında bile sanat eserleri üretebilmesinin altında yatan şeyi anlamamanın neredeyse imkânsız olduğunu düşünüyordu. Yaptığı iş aniden abes ve tamamen anlamsız görünmüştü gözüne. Bir kilise müzesindeki ölü azizlerle ne işi vardı? Mario Delvecchio, o kibirli, kendinden başkasını düşünmeyen Mario Delvecchio, gözünde önemsiz işlerle uğraşan biri gibi görünüyordu.

Son oda, çocukların ürettiği sanat eserlerinin teşhirine ayrılmıştı. İçlerinden bir tanesi Gabriel'i tam kalbinden vurdu. Karakalemle çizilen eskiz, çift cinsiyetli çocuğu, dev boyutlarda bir SS subayının önünde çömelmiş halde tasvir ediyordu.

Gabriel saatine baktı. Bir saat geçmişti. Müzeden ayrıldı ve Moshe Rivlin'in araştırma sonuçlarını öğrenmek üzere arşive doğru acele adımlarla yürümeye başladı.

RIVLIN'I ARŞİV BİNASININ kumtaşından yapılmış ön bahçesini sinirli adımlarla arşınlarken buldu. Rivlin Gabriel'i kolundan yakalamış ve bir saat önce girdikleri küçük odaya sokmuştu. Masanın üzerindeki iki kalın dosya onları bekliyordu. Rivlin ilk dosyayı açtı ve Gabriel'e bir fotoğraf uzattı: Bu, Ludwig Vogel'i, SS Sturmbannführer üniformasıyla gösteren

bir resimdi.

Rivlin heyecanını bastıramadan, "Bu Radek," diye fısıldadı. "Sanırım sonunda Erich Radek'i buldun!"

118

13

VIYANA

BECKER & PUHL, TALSTRASSE 26 ZÜRİH adresinde oturan Herr Konrad Becker, aynı sabah Viyana'ya varmıştı, hiçbir sorun yaşamadan pasaport kontrolünden geçmiş ve geliş salona doğru yürümüşü. Burada kendisini, üzerinde HERR BAUER yazılı bir karton taşıyan üniformalı bir şoför karşılamıştı. Müşteri, ilave güvenlik tedbiri alınması konusunda ısrarcıydı. Becker, müşteriden hoşlanmadığı gibi, aynı zamanda itibarının kaynağı hakkında da kuruntuya kapılmıyordu, ama bu özel İsviçre bankacılığının doğasında olan bir şeydi ve Herr Konrad Becker inançlı bir adamdı. Kapitalizm bir dinse, Becker bu dinin en

119

fanatik mezhebinin lideri sayılırdı. Becker deneyimlerine dayanarak insanın, hükümetin kısıtlayıcı bağlarından kurtularak para kazanma hakkını elinde bulundurduğunu ve bunu istediği yerde ve istediği biçimde gerçekleştirmek hakkını saklı tuttuğunu düşünürdü. Vergilendirmeden kaçınmak gibi bir seçim söz konusu olmadığı gibi, bu ahlaki bir görevdi. Becker, Zürih bankacılığının ketum dünyasında şahsi karar verme yetkisine sahip biri olarak biliniyordu. Müşterinin Konrad Becker'in itibarına güvenmesinin ilk nedeni de buydu.

Araba yirmi dakika sonra, Birinci Bölge'de gri taşlı bir malikanenin girişinde durmuştu. Şoför, Becker'in talimatıyla iki kere kornaya basmış, kısa süre sonra metal kapı yavaşça açılmıştı. Araba malikanenin yoluna girdiğinde bir adam ön girişten dışarı çıkmış ve hızlı adımlarla yürümeye başlamıştı. Adam kırklı yaşlarının sonuna gelmiş, kasılarak yürüyen, yapılı biriydi. Adı Klaus Halder'di.

Haider arabanın kapısını tutmuş ve Becker'i giriş holüne kabul etmiş, her zaman olduğu gibi bankerden kontrol edilmesi için evrak çantasını açmasını istemişti. Sonra oldukça haysiyet kırıcı bir poz takınarak, adamın kollarını ve bacaklarını açmış, el tarayıcısıyla üstünü aramıştı.

Adam, bankere duvarları koyu sarı renkli, pervazları ise pıhtılaşmış krema rengine boyanmış, dikdörtgen biçiminde, Viyana'ya özgü oldukça geniş bir misafir odasına kadar eşlik etmişti. Mobilyalar Barok tarzıydı ve kabartma kumaşla kaplanmıştı. Şömine rafı üzerindeki yaldızlı piriç saat sessizce çalışıyordu. Her bir mobilya, lamba ve her türlü dekoratif eşya birbirini tamamlıyor ve odanın bir bütün olarak görünmesini sağlıyordu. Buranın oldukça paralı ve aynı ölçüde zevk sahibi birine ait olduğu açıkça belliydi.

Müşteri, yani Herr Vogel, Herr Becker'in Cranach kardeşlerden büyüğü olan Lucas Cranach'a ait olduğunu sandığı bir portrenin altında oturmaktaydı. Yavaşça ayağa

120

kalkıp elini uzattı. İki adam birbirlerine hiç benzemiyordu: Vogel uzun boyluydu ve parlak mavi gözleri ve beyaz saçlarıyla tipik bir Alman'dı; Becker ise kısa boylu ve keldi, müşterilerin tabiatına uyum sağlayan, güven verici, kozmopolit bir yapısı vardı. Vogel bankacının elini bıraktı ve boş bir iskemleyi işaret ederek oturmasını istedi. Becker oturdu ve çantasını açarak içinden deri kaplı bir hesap defteri çıkardı. Müşteri vakarlı bir edayla başını salladı. Gereksiz yere konuşmaktan hoşlanmazdı.

"Bu sabah itibarıyla," dedi Becker, "hesapta toplam iki buçuk milyar dolar var. Bu paranın yaklaşık bir milyarlık nakit kısmı eşit olarak dolar ve euro'da. Geri kalanı, hatırı sayılır miktarda gayrimenkulun yanı sıra, teminat ve bono yatırımlarıyla değerlendirilmiş vaziyette. Hesabın nakit akışını düzenlemek ve hesabı çeşitli yatırım araçlarına dağıtmak amacıyla, gayrimenkulleri elden çıkarma sürecindeyiz. Dünya ekonomisinin içinde bulunduğu şartlar yüzünden, bu durumun gerçekleşmesi umduğumuzdan daha uzun süre alacak gibi."

"Bu süreç ne zaman tamamlanır?"

"Hedefimiz ay sonu. Hedeften sapsak bile paranın dağıtılması süreci, alındı mektubunun başbakanın bürosundan gelmesiyle hemen başlayacak. Bu noktada talimatlar çok kesin. Mektup, başbakanın yemin töreninden sonra en geç bir hafta içinde Zürih'teki büroma elden bırakılmalı, başbakanlığın resmi antetli kâğıdına yazılmış ve altında başbakanın imzası olmalı."

"Başbakanın mektubunun en kısa zamanda geleceğine sizi temin ederim."

"Herr Metzler'in zaferinin beklentisi içindeyken, ödeme vadesi gelenlerin bulunup ortaya çıkarılması gibi oldukça zor bir göreve soyundum bu aralar. Bildiğiniz gibi bunlar Avrupa'dan Ortadoğu'ya, Güney Amerika'ya ve Amerika Birleşik Devletleri'ne kadar dünyanın birçok yerine dağıl-

121

mış halde. Ayrıca Vatikan bankasıyla da bağlantı kurdum. Tahmin edeceğiniz üzere adam, papalığın son mali durumuyla ilgili bilgileri vermemden çok hoşnut kaldı."

"Niye olmasın ki? Çeyrek milyar dolar oldukça büyük bir para."

Bankacı ihtiyatlı biçimde gülümsedi. "Evet, ama papanın kendisi bile paranın gerçek kaynağını bilmeyecek. Vatikan'a göre para, adının saklı kalmasını isteyen varlıklı bir hayırseverden geliyor."

"Ve sizin payınız," dedi Vogel.

"Banka'mn payı yüz milyon dolar olacak ve paranın fonlara dağıtılmasından sonra banka hesabına geçecek."

"Yüz milyon dolar, artı yıllar boyunca topladığınız işlem ücretleri ve dönem sonu kârdan aldığınız yüzde... Hesap, sizi oldukça zengin bir adam yaptı."

"Arkadaşlarınız bu çabada onlara yardımı dokunanlara karşı oldukça cömert davrandı." Bankacı deri defteri kapattı, sonra ellerini birbirine kenetleyerek konuşmaya başlamadan

evvel bir süre düşünceli tavırlarla baktı. "Ama korkarım ki, beklenmedik bir... engel çıktı."

"Ne tür bir engel?"

"Parayı almak durumunda olan söz konusu kişilerin çoğu, son zamanlarda esrarengiz bir biçimde öldü. Son olay Suriyelinin başına geldi. Adam İstanbul'da bir kulüpte, Rus fahişenin kolları arasında öldürüldü. Kız da aynı olayda hayatını kaybetti. Korkunç bir durum."

Vogel üzgün tavırlarla kafasını salladı. "Suriyeli böyle yerlerden uzak durması konusunda uyarılmalıydı."

"Tabii hesap numarasının ve şifrenin hamili olarak, dağıtılması söz konusu olmayan fonların kontrolünü ele geçirmeniz mümkündür. Talimatta şart koşulan maddelerden biri de bu."

"Ne kadar şanslıyım."

"Umalım ki papa da benzer bir kazaya kurban gitmesin."

122

Bankacı gözlüklerini çıkardı ve camların temizliğini kontrol etti. "Herr Vogel, kendimi, size fonların dağıtılması yetkisine sahip tek kişi olduğumu hatırlatmak zorunda hissediyorum. Ölümüm halinde bu yetki, ortağım Herr Puhl'un eline geçecek. Şiddet veya şüpheli bir olay sonucu ölürsem, ölümümle ilgili gerçekler açığa çıkartılana kadar hesap dondurulacak. Söz konusu gerçekler açığa çıkarılamazsa hesap rafa kaldırılacak. Ve İsviçre'de hesabın rafa kaldırılmasının ne demek olduğunu biliyorsunuz."

"Hesap, sonunda bankanın kendi parası oluyor."

"Doğru. Ah, tabii isterseniz olayı mahkemeye götürebilirsiniz, ama bu, paranın kaynağıyla ilgili utanç verici sorularla muhatap olmanız anlamına gelecektir. Bunlar İsviçre bankacılık endüstrisi ve hükümetle ilgili, kamuoyu önünde konuşulmaması gereken şeyler olacaktır. Tahmin edebileceğiniz gibi böylesi bir soruşturma, işin içinde olan herkes için oldukça rahatsızlık verici olacaktır."

"Öyleyse benim hatırıma lütfen kendinize dikkat edin Herr Becker. Sağlığınız ve güvenliğiniz benim için çok önemli."

"Bunu duyduğuma çok sevindim. Başbakanın mektubunun gelmesini dört gözle bekleyeceğim."

Bankacı hesap defterini çantasına koydu ve kapağını kapattı.

"Kusura bakmayın ama şimdi aklıma geldi. Yerine getirmemiz gereken ufak bir formalite daha var. Hesaptan söz ederken, hesap numarasını bana söylemeniz gerekiyor. Kayıtlar açısından Herr Vogel, bana numarayı söyler misiniz?"

"Evet, gayet tabii." Sonra Almanlara özgü kesin bir ifadeyle ekledi: "Altı, iki, dokuz, yedi, dört, üç, beş."

"Şifre?"

"Bir, sıfır, sıfır, beş."

"Teşekkür ederim Herr Vogel."

123

ON DAKİKA SONRA Becker'in arabası Ambassador Ote-li'nin önünde durdu. Bankacı, şoföre beklemesini söyledi. "Beş dakikadan fazla sürmez."

Bankacı lobiye geçti ve asansörle dördüncü kata çıktı. Kırışmış spor ceket ve çizgili kravatıyla uzun boylu bir Amerikalı, onu 417 numaralı odaya götürdü. Adam Becker'e önce içecek bir şeyler, sonra da sigara ikram etmek istedi, ama Becker her iki ikramı da geri çevirdi. Becker hiç tütün kullanmamıştı. Belki de başlamalıydı.

Amerikalı çantayı işaret ederek elini uzattı. Becker çantayı ona verdi. Amerikalı çantanın kapağını açtı ve içinde mikrokaset kaydedicisinin bulunduğu gizli deri astarı yırttı. Kasedi alarak küçük teybe yerleştirdi ve önce GERİ SAR, sonra PLAY düğmesine bastı. Ses kalitesi mükemmeldi.

"Kayıtlar açısından Herr Vogel, bana numarayı söyler misiniz?"

"Evet, gayet tabii. Altı, iki, dokuz, yedi, dört, üç, beş."

"Şifre"

"Bir, sıfır, sıfır, beş."

"Teşekkür ederim Herr Vogel."

DURDUR.

Amerikalı kafasını kaldırdı ve gülümsedi. Bankacı, karısını en iyi arkadaşıyla aldatırken yakalanmış biri gibi bakıyordu ona.

"Çok iyi bir iş başardınız Herr Becker. Size müteşekkirim."

"İsviçre bankacılığının gizlilik kurallarını saymadığım kadar çok ihlal ettim."

"Doğru, ama o kurallar bir işe yaramayan, boktan kurallar. Ayrıca siz hâlâ yüz milyon dolar alacaksınız. Ve tabii banka da."

"Ama banka artık benim bankam değil, öyle değil mi? O sizin bankanız oldu artık."

Amerikalı geriye yaslandı ve kollarını kavuşturdu. Sözlerini yalanlayarak ona hakaret etmek istememişti.

124

KUDÜS

GABRIEL'İN, ERICH RADEK'İN kim olduğu konusunda hiçbir fikri yoktu. Rivlin onu bu konuda bilgilendirdi. Erich Wilhelm Radek, 1917 yılında, Viyana'nın kırk kilometre kuzeyinde kalan Alberndorf köyünde doğmuştu. Babası polis memuru olan Radek, sporla uğraşıyor, matematik ve fiziğe karşı olan yeteneğiyle göze çarpıyordu. Viyana Üniversitesi bursunu kazanmış, mühendislik ve mimarlık eğitimi almıştı. Üniversite kayıtlarına göre yüksek notlar tutturan, yetenekli bir öğrenciydi. Aynı zamanda Katolik sağcı politikaların içinde aktif rol oynuyordu.

125

1937 yılında Nazi Partisi'ne üyelik başvurusunu yaptı ve 57984567 numarayla partiye kabul edildi. Radek aynı zamanda, askeri niteliği olan ama orduya bağlı olmayan yasadışı Nazi Avusturya Lejyon'uyla yakın ilişkiler içindeydi. 1938 yılının Mart'ında, yani Anschluss zamanında SS'e girmek için başvurdu. Mavi gözleri, sarışın ve atletik yapısıyla Radek, SS Irk Komisyonu tarafından "İskandinav ırkının katıksız bir temsilcisi" ilan edilmiş ve soyuyla ilgili yapılan özenli bir araştırmadan sonra, kanına hiçbir Yahudi ve diğer Ari ırktan olmayan kan karışmadığı tespit edilerek, seçkinler grubuna kabul edilmişti.

"Bu Radek'in parti dosyasının ve başvuru yaparken doldurduğu soru formunun bir kopyası. Bu belgeler, dünyanın en kapsamlı Nazi ve SS dosyalarına sahip kurumundan, Berlin Belge Merkezi'nden geliyor." Rivlin dosyanın içinden iki fotoğraf aldı. Fotoğrafların biri cepheden, diğeri profilden çekilmişti. "Bunlar onun resmi SS fotoğrafları. Bizim adamımıza çok benziyor, değil mi?"

Gabriel evet dercesine başını salladı. Rivlin fotoğrafları dosyaya kaldırdı ve tarih dersine devam etti:

Kasım 1938'e gelindiğinde Radek öğrenimini bir kenara atmış ve Merkezi Yahudi Göçmen Bürosu'nda çalışmaya başlamıştı. Burası, Avusturya Yahudilerini, ülkeyi "gönüllü" olarak terk etmeleri konusunda mecbur etmek üzere, onlar üzerinde şiddet ve ekonomik mahrumiyet politikalarını yürüten kampanyanın şekillendirildiği Nazi enstitüsüydü. Radek, merkez bürosunun başkanı olan Adolf Eichmann üzerinde çok olumlu izlenimler bırakmıştı. Radek Berlin'e gitme yolundaki arzusunu ifade ettiğinde, Eichmann ona yardımcı olacağına söz verdi. Zaten o dönemlerde Viyana'da, Eichmann'ın Avusturyalı bir Nazi olan Alois Brunner adında çok yetenekli bir yardımcısı vardı. Brunner daha sonra, 128.000 Yahudi'nin Yunanistan, Fransa, Romanya ve Macaristan'dan toplanarak kamplara sevk edilmesi ve katledil-

mesi işine bulaşacaktı. Mayıs 1939'da, Eichmann'ın tavsiyesi üzerine Radek, Reich'in Berlin'deki Ana Güvenlik Büro-su'na transfer oldu ve Nazilerin güvenlik birimi olan ve SD olarak bilinen Sicherheitsdienst'e atandı. Kısa bir süre sonra, SD'nin gaddarlığıyla ün yapmış başkanı Reinhard Heydrich'e doğrudan bağlı olarak çalışmaya başlayacaktı.

1941 yılının Haziran ayında, Hitler Barbaros Operasyo-nu'nu hayata geçirip, Sovyet Rusya'nın işgali emrini vermişti. Erich Radek daha sonra Ukrayna Reichskommissariat'ı olarak tanınmasına yol açacak şekilde Ukrayna'nın büyük bir bölümünü kapsayan Volina,

Zitomir, Kiev, Nikolayev, Toria ve Dnepropetrovsk bölgelerinden sorumlu subay olmuş ve söz konusu yerlerde SD operasyonlarının yürütülmesi işini üstlenmiş, bunun yanında Avusturya polisinin işbirlikçi olması yolunda büyük çaba harcayarak, onların faaliyetlerini de kontrol eder hale gelmişti.

Barbaros Operasyonu hazırlıkları sırasında Hitler, Heinrich Himmler'e gizli bir emir vererek, Sovyet Rusya Yahudilerinin imha edilmesini istemişti. Wehrmacht Sovyet topraklarına girerken, dört Einsatzgruppen mobil öldürme birimi de onları yakından takip ediyordu. Yahudiler toplanarak, tankları durdurmaya yönelik hendekler, terk edilmiş ta-şocakları veya derin koyaklar gibi tecrit edilmiş bölgelere getirilmiş ve buralarda otomatik silahlarla taranarak, vahşice toplu mezarlara gömülmüşlerdi.

"Erich Radek, Reichkommissariat'taki Einsatzgruppen / birimlerinin faaliyetlerinden kesinlikle haberdardı," dedi Rivlin. "Zaten o bölgeler onun sorumluluğundaydı. Ayrıca cinayetlerin masa başındaki karar vericisi bürokrat konumunda da değildi. Radek, binlerce Yahudi'nin öldürülmesini izlemekten her şartta zevk alıyordu. Ama Shoah'a en büyük katkıyı henüz yapmamıştı."

'Nedir o?'

"Bu sorunun cevabı cebinde duruyor. Avusturya'nın ku-

126

127

zeyindeki evden aldığın yüzüğün içine kazınmış."

Gabriel yüzüğü cebinden çıkardı ve yazıyı okudu: 7005, bravo, Heinrich.

"Sanırım buradaki Heinrich, Gestapo'nun başkanı olan Heinrich Müller'den başkası değil. Ama bizim açımızdan yazının önem arz eden kısmı, baştaki bir, sıfır, sıfır, beş rakamları."

"Ne demek istiyorsunuz?"

Rivlin ikinci dosyayı açtı. Dosyanın üzerindeki etikette AKTION 1005 yazıyordu.

OLAY GARİP SAYILABİLECEK bir biçimde çevrede oturanların şikayetiyle başlamıştı.

1942 yılının başlarında Batı Polonya'nın Warthegau bölgesinde, Ner Nehri kıyısı boyunca birçok toplu mezar açığa çıkarılmıştı. Binlerce ceset yüzeye çıkmış ve etrafa, kilometrelerce öteden duyulan korkunç bir koku yayılmıştı. O civarda oturan bir Alman, Berlin'deki Yabancılar Bürosu'na isimsiz bir mektup yazarak olayı şikâyet etmişti. Alarm zilleri çalmaya başlamıştı. Toplu mezarlar, gaz odalarına dönüştürülen otobüslerde öldürülmüş binlerce Yahudi'ye aitti. Bu otobüsler daha sonra Chelmno katliamlarında kullanılmıştı. Nazi Almanyası'nın en iyi korunan sırrı olan Nihai Çözüm, eriyen karların sayesinde açığa çıkmak üzereydi.

Yahudilerin toplu katledilmelerine ait ilk rapor, Sovyet diplomatların Alman güçlerinin Polonya ve Sovyet topraklarında gerçekleştirdikleri vahşeti Müttefikler'e duyurmasıyla dış

dünyaya ulaşmaya başlamıştı bile. Alman Yabancılar Bürosu adına "Yahudi Olayları"nı incelemekle görevli Martin Luther, Chelmno yakınlarında ortaya çıkan mezarların, Nihai Çözüm'ün gizliliğine büyük bir tehdit oluşturduğunu biliyordu. İsimsiz mektubun bir kopyasını Gestapo'nun başkanı Heinrich Müller'e iletmış ve hemen tedbir alınmasını istemişti.

128

Müller'in, Martin Luther'e cevabının bir sureti Rivlin'in elindeydi. Gabriel'in ilgili bölümü görebilmesi için mektubu masaya serdi.

Warthegau bölgesindeki Yahudi meselesine ait durumu açıklayan ve Yabancılar Bürosu'na gönderilen, tarafınızdan bana 6 Şubat 1942 tarihinde ulaştırılan imzasız mektupla ilgili gerekli işlemlerin derhal başlatılmasını emretmiş bulunuyorum. Sonuç, uygun bir tarihte size bildirilecektir. Odun kesiyorsanız elinize kıymık batacaktır ve bundan kaçış yoktur.

Rivlin, mektubun sol üst köşesindeki aktarım notunu işaret ediyordu: IV B4 43 / 42 gRs (1005).

"Adolf Eichmann'da, Müller'in Martin Luther'e yazdığı cevap notunun bir kopyası kesinlikle vardı. Görüyor musunuz, Eichmann'ın Reich Ana Güvenlik Bürosu'nun adı, adres kısmında yazılmış. 43 / 42 numaraları tarihi gösteriyor: 1942 yılının kırk üçüncü günü, yani şubatın yirmi sekizi, g-R-s harfleri olayın Geheime Reichssache, yani çok gizli Reich olayı olduğunu belirtiyor. Ve burada da, satırın sonundaki parantez içinde yazan dört rakam, bir, sıfır, sıfır, beş, çok gizli Aktion'un şifrelenmiş adını temsil ediyor."

Rivlin mektubu dosyaya kaldırdı.

"Müller'in mektubu Martin Luther'e göndermesinden kısa bir süre sonra Erich Radek, Ukrayna'daki görevini devrederek Berlin'deki Reich Ana Güvenlik Merkezi'ne geri döndü. Eichmann'ın bölümüne atandı ve kendini yoğun bir çalışma ve planlama sürecinin içinde buldu. Gördüğünüz gibi, tarihin en büyük toplu katliamını gizlemek öyle kolay kolay yerine getirilebilecek bir taahhüt değil. Hazırda doğuya geri döndü, doğrudan Müller'in emri altında çalışmaya başladı."

129

Viyana'da Ölüm - F: 9

Radek, Chelmo ölüm kampının yaklaşık altmış beş kilometre güney doğusunda kalan bir Polonya şehri olan Lodz'da, Sonderkommando 1005'in karargâhını kurmuştu. Tam adres, Geheime Reichssache'ydi ve SS'in ileri gelen birkaç üst rütbeli subayı haricinde yerini kimse bilmiyordu. Tüm yazışmalar, Eichmann'ın Berlin'deki bürosundan geçiyordu.

Radek, cesetleri ortadan kaldırmanın en etkili yolunun yakma olduğunu ortaya koymuştu. Daha önceleri alev silahlarıyla birkaç yakma girişimi olmuş, ama arzulanan sonuç alınamamıştı. Radek mühendislik eğitimine dayanarak, iki bin cesedi birden yakacak odun kuleleri tasarlamıştı. Yedi sekiz metre uzunluğunda kalın tahta kütükler benzine bula-nıyor ve beton blokların üzerlerine yerleştiriliyordu. Cesetler kütüklerin altına seriliyor, bir kütük, bir ceset, bir kütük, bir ceset şeklinde yığılıyordu... "Benzine batırılmış çırılar yapının altına yerleştiriliyor ve ateşe veriliyordu. Ateş söndüğünde, kömür haline gelmiş kemikler ağır iş

makineleriyle parçalanıyor ve sonra dağıtılıyordu.

işin pis tarafı, Yahudi köle işçilere yaptırılıyordu. Radek, Yahudileri üç ekip olarak organize etmişti. Birinci ekip ceset dolu hendekleri açıyor, ikinci ekip cesetleri ateş kulelerine taşıyor ve üçüncü ekip de küllerden, kemikleri ve değerli parçaları ayıklıyordu. Her operasyonun sonunda işin yapıldığı arazi, olan biteni gizlemek üzere düzleştiriliyor ve üzerine bitki ekiliyordu. Sonra bu işlerde kullanılan köleler katlediliyor ve ortadan kaldırılıyordu. Bu sayede Aktion 1005'in sırrı korunmuş oluyordu.

Chelmno'daki iş tamamlandıktan sonra, Radek ve onun Sonderkommando 1005 örgütü, büyük bir hızla dolan ceset hendeklerini temizlemek üzere Auschwitz'in yolunu tuttular. 1942 yılının yaz ayları sonunda, Belzec, Sobibor ve Treblinka'da çok ciddi bulaşıcı hastalıklar ve sağlık problemleri baş göstermeye başlamıştı. Yakınlarda konumlanan

130

Wehrmacht birliklerine ve muhafızlara içme suyu sağlayan kamplardaki kuyular, toplu mezarlara yakınlıkları nedeniyle mikrop yuvaları haline gelmişti. Bazı durumlarda toprağın üzerine sonradan eklenen kalın katman yarılarak açılıyor ve sağlığa zararlı kokular havaya karışıyordu. Treblin-ka'daki SS ve Ukraynalı katiller, tüm cesetleri gömmek zahmetine bile katlanmamışlardı. Kamp komutanı Franz Stangl, mektuplarını almak için kampa geri döndüğü gün, Treblin-ka'dan yayılan kokuyu yirmi beş kilometre öteden duymak mümkündü. Stangl, kamp yolu üzerinde atılmış ve demiryolu platformu üzerinde biriken kokuşmuş ceset yığınıyla karşılaşmıştı. Bu manzarayı gören komutan, ortadaki pislik temizleninceye dek Treblinka'da çalışmanın mümkün olamayacağından şikâyet etmiş, bunun üzerine Radek, hendek açılarak, cesetlerin yakılmasını emretmişti.

1943 baharında Kızıl Ordu'nun ilerleyişi Radek'in, dikkatini Polonya'daki imha kamplarından, daha doğuda kalan işgal altındaki Sovyet toprakları üzerinde bulunan katliam merkezlerine yöneltmeye mecbur etmiş, kısa bir süre sonra Ukrayna'daki eski görevine dönmüştü. Radek, iki yıl önce Einsatzgruppen katliam ekiplerinin operasyonlarını düzenlediği için, cesetlerin gömüldüğü yerleri biliyordu. Yaz aylarının sonuna doğru Sonderkommando 1005, Ukrayna'dan Belarus'a taşınmış ve eylül ayının başlarında, tüm Yahudi nüfusunun kurutulduğu, Litvanya ve Letonya gibi Baltık devletlerinde etkin olmaya başlamıştı.

Rivlin dosyayı kapattı ve iğrendiğini ima edercesine itti.

"Radek ve adamlarının kaç cesedi ortadan kaldırdıklarını bilmiyoruz. Suç, gizlenemeyecek kadar büyük boyutlardaydı, ama Aktion 1005, birçok kanıtın yok olmasını sağladı ve savaş sonrası, ölenlerin sayısı hakkında gerçekçi bir tahmin yapılmasını imkânsız hale getirdi. Radek'in çalışma sistemi o kadar düzgündü ki, Shoah'ı araştıran Sovyet ve Polonya komisyonları bazı olaylarda toplu mezarlara ait

131

hiçbir iz bulamadılar. Radek'in Babi Yar'da yaptığı temizlik de çok başarılıydı. O kadar ki, savaş sonrasında Ruslar burayı park yeri haline getirebildiler. Ve ölenlerden geriye çok az fiziksel kalıntının ele geçmesi, maalesef şimdi bazı çılgınların Soykırım'ın asla olmadığını iddia etmelerine yol açıyor. Radek'in faaliyetleri günümüzde bile bizi etkisi altına alıyor."

Gabriel, İsimler Salonu'ndaki milyonlarca kurban için mezartası anlamına gelen ifade dosyalarını düşündü.

"Max Klein, 1942 sonbaharının başlarında Ludwig Vo-gel'i Auschwitz'de gördüğüne yemin ediyor," dedi Gabriel. "Bana anlattıklarınızı göz önüne alırsak; bu kesinlikle mümkün değil."

"Vogel ve Radek'in aynı adam olduklarını farz edersek, gerçekten de öyle. Radek'in Sonderkommando 1005 örgütü, 1942'de Auschwitz'de kesinlikle faaliyeteydi. Radek, söz konusu günde orada olsun veya olmasın, bunu ispatlamak olanaksız."

"Savaş sonrası Radek'e ne olduğu konusunda neler biliyoruz?"

"Korkarım ki çok fazla bilgimiz yok. Wehrmacht subayı kılığına girerek Berlin'e firar etme girişiminde bulunmuş, SS subayı olduğu şüphesiyle tutuklanarak Mannheim'daki kampa götürülmüş ve 1946 yılının başlarında kaçmayı başarmış. Sonrası hakkında hiçbir bilgi yok. Avrupa'dan ayrılmayı başarmışa benziyor. Suriye, Mısır, Arjantin, Paraguay gibi yerlerde görüldüğüne dair iddialar var, ama bunlar güvenilir bilgiler değil. Nazi avcıları, Eichmann, Bormann, Mengele ve Müller gibi büyük balıkları yakaladı, ama Radek onların radarlarından kaçmayı başardı. Ayrıca Aktion 1005'in sırrı o kadar iyi korundu ki, konu Nürnberg Mahkemeleri sırasında gündeme bile gelmedi. Kimse hakkında fazla bir şey bilmiyor."

"Mannheim'a kim komuta ediyordu?"

132

"Orası bir Amerikan kampıydı."

"Radek'in Avrupa'ya nasıl kaçabildiği konusunda bilgimiz var mı?"

"Hayır, ama yardım gördüğünü düşünmek mümkün."

"ODESSA mı?"

"ODESSA da olabilir, gizli bir Nazi yardım örgütü de." Rivlin bir an tereddüt geçirerek, "Veya kamuoyunca çok iyi bilinen ve savaş sonrası birçok Nazi subayını kaçırma işini başarıyla üstlenmiş Roma kaynaklı eski bir kurum olabilir."

"Vatikan mı?"

Rivlin evet dercesine kafasını salladı. "ODESSA, iş Avrupa'dan Nazi kaçırma olaylarını yürütmek ve bu konuda parasal destek sağlamaya gelince dikkatlerin Vatikan'a dönmesini göze alamazdı. Çünkü Radek bir Avusturyalıydı ve Piskopos Hudal'dan yardım gördüğü kesindi."

"Hudal da kim?"

"Alois Hudal anti-semitist, doğma büyüme bir Avusturyalıydı ve ateşli bir Nazi taraftarıydı. Roma'daki Alman İlahiyat Fakültesi rektörü olarak Santa Maria dell'Anima piskoposu sıfatını, aralarında Treblinka komutanı Franz Stangl da olmak üzere yüzlerce SS subayının adaletten kaçmasına yardım etme yönünde kullandı."

"Onlara ne tür bir yardım sağlıyordu?"

"Başlangıçta yeni bir isim altında Kızılhaç pasaportu çıkarıyor, uzak ülkelere gidebilmeleri için vize sağlıyordu. Ayrıca onlara cep harçlığı veriyor ve yol masraflarını karşılıyordu."

"Bunlarla ilgili kayıt tutulmuş mudur?" "Sanırım öyle, ama bu belgeler kilit altında ve anahtarı da Anima'da."

"Piskopos Alois Hudal'la ilgili elinizdeki her şeyi bana vermenizi rica ediyorum." "Dosyasını hazırlarım." Gabriel, Radek'in fotoğrafını eline aldı ve dikkatle baktı.

133

Adamın yüzünde ona tanıdık gelen bir şey vardı. Rivlin'in anlattıklarını dinlerken bir şey sürekli onu rahatsız etmişti. Sonra o sabah Soykırım Müzesi'nde gördüğü, SS canvarının önünde çömelmiş çocukla ilgili karakalem eskiz aklına geldi. Gabriel o an Radek'in yüzünü daha önceden nerede gördüğünü hatırlamıştı.

Gabriel iskemlesini iterek, bir anda ayağa kalktı.

Rivlin, "Ne oldu?" diye sordu.

Gözünü fotoğraftan alamayan Gabriel, "Bu adamı tanıyorum," dedi.

"Nereden?"

Gabriel soruyu duymazdan geldi. "Bunu ödünç almam gerek," dedi. Sonra Rivlin beklemeden kapıya yöneldi ve çıktı.

134

15

KUDUS

GABRIEL ESKİ GÜNLERDE olsa, kuzey yönündeki Ra-mallah, Nablus ve Cenin'den geçen kestirme yolu tercih ederdi. Şimdi ise Gabriel gibi kendini koruma yetenekleri üst düzeyde olan biri için bile, zırhlı araba ve korumalar olmadan bu rotayı takip etmeye kalkışmak büyük aptallık olurdu. O nedenle uzun yoldan giderek, Juda Dağı'nın batısından aşağı Tel Aviv'e, oradan Ova sahiline ve Hade-ra'ya uzanan bayırı takip etmişti. Sonra kuzeydoğuya yönelerek Carmel Dağı sırtından El Megiddo'ya varmış ve sonunda Armageddon'a ulaşmıştı.

135

Önündeki vadi, güneydeki Samiriye tepelerinden, kuzeydeki Galile sırtlarına kadar uzanıyordu. Olgunlaşmamış ekinler, meyve bahçeleri ve başlangıçta Filistinlilerin yönetiminde olan buraya ilk yerleşmiş Yahudiler tarafından ekilmiş ormanlık alanlar yeşilli, kahverengili yamalar halinde görünüyordu. Gabriel Nazaret'e doğru yöneldi, sonra doğuya dönerek Balfour ormanının kenarına kurulmuş küçük bir çiftlik kasabası olan Ramat David'e

ulaştı.

Adresi bulması beş dakikasını almıştı. Allonlar için yapılan tek katlı ev yıkılmış ve yerine, çatısında uydu anteni, giriş yolunda Amerikan malı bir minibüs duran, kumtaşından, sarmaşıklı Kaliforniya tarzı bir ev yapılmıştı. Gabriel etrafa bakınırken ön kapıdan bir asker dışarı çıkmış ve hızlı adımlarla çimenliğe doğru yürümüştü. Gabriel eski günleri hatırladı. Babasını haziran ayının sıcak akşamında yine aynı yolculuğu yaparken gördü. O zamanlar farkında değildi ama, bu onu son görüşü olacaktı.

Yan taraftaki eve baktı. Burası eskiden Tziona'nın yaşadığı evdi. Çimenlikte duran plastik oyuncaklar, bekâr ve çocuksuz Tziona'nın artık orada yaşamadığını işaret ediyordu. İsrail, büyüyen, kavgacı bir aileden başka bir şey olmasa bile Gabriel, yeni yerleşimcilerin kendisine doğru yolu göstereceğinden emindi.

Kapıyı çaldı. İbraniceyi Rus aksanıyla konuşan tombul kadın, Gabriel'i şaşırtmamıştı. Tziona Safed'de yaşıyordu. Rus kadın ona adresi verdi.

YAHUDİLER, çok eski zamanlardan beri Safed'in merkezinde yaşıyorlardı. 1492'de ıspanya'dan ihraç edildikten sonra Osmanlılar birçok Yahudi'nin buraya yerleşmesine izin vermiş ve şehir Yahudi tasavvufunun, biliminin ve sanatının merkezi olarak serpilmişti. Bağımsızlık savaşı sırasında Safed, kuşatma altına alınan toplum, Canaan dağlarındaki garnizonlarından geçip şehre giren Palmak savaşçıları

136

tarafından destek görme aşamasında, üstün Arap güçlerinin eline geçmek üzereydi. Palmakların lideri, Safed'in önde gelen hahamlarıyla, şehrin zayıf taraflarını kuvvetlendirme yönünde anlaşmaya varmıştı. Adamın adı Ari Shamron'du. Tziona'nın apartmanı, kaldırım taşı döşeli merdivenlerle çıkılan sanatçılar bölgesindeydi. Tziona, beyaz kaftan giymiş, gri saçlı, çok iri bir kadındı. O kadar çok kolye birden takardı ki, kolunu Gabriel'in omzuna her attığında şakırtı duyulurdu. Kadın Gabriel'i içeri aldı. Burası hem oturma odası, hem de çömlek yapım stüdyosu olarak kullanılan bir alandı. Galile'nin üzerinde batmakta olan güneşi seyretmek için taş terasa çıktılar. Havada lavanta yağı yanığı kokusu vardı.

Gabriel bir anda önünde Golan şarabı ile ekmek ve humus buldu. Ani bir rahatlama duygusunun içini kapladığını hissetti. Tziona Levin ona bir abla kadar yakındı. Annesi çalışırken veya yataktan çıkamayacak kadar hasta olduğunda ona bakmıştı. Gabriel bazı geceler pencereden tırmanır ve Tziona'nın yatağına girerdi. Tziona ona, annesinin göstermediği şevkati göstermişti. Babası hazirandaki savaşta öldüğünde, gözyaşlarını silen kişi Tziona olmuştu.

Yandaki sinagogdan, Ma'ariv duasının ritmik ve büyüleyici sesi yükseliyordu. Tziona kandile biraz daha lavantaya-ğı ilave etti. Mateou'dan, yani son günlerde yaşananlardan, teröristlerden ve Tel Aviv'deki, Kudüs'teki şiddetten söz etti. Şehit olan arkadaşlarından ve İsrail'de bir iş bulma çabasından vazgeçip Amerika'ya gidenlerden bahsetti.

Gabriel şarabını içti ve ateş topu haline gelmiş güneşin Galile üzerinde batmasını seyretti. Tziona'yı dinlerken aklı annesindeydi. Ölümünün üzerinden neredeyse yirmi yıl geçmişti ve zaman geçtikçe onu daha az andığını fark etti. Gençkenki yüzünü hatırlamıyordu, yüzü zamana ve yıpratıcı etkenlere maruz kalmaya dayanamayıp solmuş tuvaler gibiydi; boyaları

dökülmüş, yıpranmıştı. Ancak onun ölüm

137

maskesini göz önüne getirebiliyordu. Kanser işkencesi onu çok zayıflatmış ve resminin yapılması için poz veren bir kadın gibi yüzüne durgunluk çökmüştü. Kadın, ölümü memnuniyetle karşılamıştı sanki. Hafızasının içinde kabaran işkencelerden kurtulma şansı bulmuştu sonunda.

Annesi onu sevmiş miydi? Şimdi öyle olduğunu düşünüyordu ama o zamanlar annesi, etrafına kimsenin ulaşamayacağı bir duvar örmüştü. Melankoliye eğilimliydi ve ruh hali hızla değişkenlik gösterebiliyordu. Akşamları iyi uyuya-mıyor, güzel yemeklerin tadını alamıyor ve yemeklere katılmıyordu. Cildine dövmenlenmiş, rengi solmakta olan numaraların üzerini kapatacak şekilde sol kolu sürekli bandajlıydı. Annesi bunu Yahudi zayıflığının bir işareti, Yahudi utancının amblemi olarak görürdü.

Gabriel ona daha yakın olmak için resim çalışmalarına ara vermişti. Kadın kısa bir süre sonra bunu, özel hayatına müdahale olarak değerlendirmiş ve kızmıştı; sonra Gabriel'in yetenekleri olgunlaşmaya başladıktan ve annesi ile yarışır hale geldikten sonra, annesi onun artık açıkça belli olan yeteneğini kıskanmaya başlamıştı. Gabriel'in bu yönü onu daha da farklı bir havaya sokmuştu. Hissettiği acı o kadar ortadaydı ki, bu durum resimlerinde de ifade buluyordu. Gabriel konusundaki saplantısı kâbusa benzer bir duyguya bürünerek, zihninden tuvale akıyordu. Gabriel bunun kaynağını araştırmaya başlamıştı.

Okuldayken Birkenau diye bir yerden söz edildiğini duymuştu. Annesine sol kolundan hiç çıkarmadığı bandajı ve uzun kollu bluzu sormuş, savaş sırasında neler yaşandığını, dedesine, anneannesine neler olduğunu öğrenmek istemişti. Kadın önce konuşmayı reddetmiş, ama sonunda onun ısrarlı sorularına dayanamayıp, yumuşamıştı. Gabriel daha o yaşta bile baştan savma cevaplar verdiğini ve annesinin suçluluk duygusundan daha farklı şeyler hissettiğini anlamıştı. Evet; annesi Birkenau'da bulunmuştu. Anne babası,

138

o oraya ayak bastığı gün öldürülmüştü. Annesi çok çalışmış, hayatta kalmayı başarmıştı. Hepsi bu. Annesinin yaşadıklarıyla ilgili olarak daha çok detay bilmek isteyen Gabriel, onun kurtulmasına ilişkin her türde senaryoyu yazmaya başlamıştı. Utanç ve suçluluk duyuyordu. Onun kederi, genetik bir bozukluk gibi, bir sonraki nesle aktarılmıştı.

Olaydan bir daha hiç söz edilmemişti. Üzerine ağır, çelik bir kapı kapanmış, sanki Soykırım hiç yaşanmamış gibiydi. Annesi uzun süreli bir depresyonun pençesine düşmüş ve bir süre yataktan kalkamamıştı. Kendini toparlamayı başardığında stüdyosunu yeniden düzenlemiş ve tekrar resim yapmaya başlamıştı. Gece gündüz demeden çalışıyordu. Bir keresinde Gabriel, aralık kalmış kapıdan kafasını uzattığında, annesini kolları ve bacakları açılmış ve elleri boya içinde kalmış bir halde, tuvalin önünde titrerken bulmuştu. Safed'e gelip Tziona'yı görmek istemesinin nedeni işte bu tuvaldi.

Güneş kaybolmuş, teras serinlemişti. Tziona omuzlarına bir şal almıştı, Gabriel'e eve dönmek gibi bir niyetinin olup olmadığını soruyordu. Gabriel, aynı Tziona'nın Amerika'ya taşman arkadaşı gibi, çalışmak zorunda olduğuna benzer bir şeyler mırıldanmıştı.

"Peki bu günlerde kimin için çalışıyorsun?" Gabriel bu kışkırtıcı soru karşısında istifini bozmadı. "Eski dehaların resimlerini restore ediyorum. Resimler ner-deyse, ben de orada olmak zorundayım, yani şu an için Venedik'te."

Kadın alaylı bir tavırla, "Venedik," dedi. "Venedik bir müzedir." Şarap kadehini Galile'ye doğru kaldırdı. "İşte gerçek hayat bu. Bu bir sanat. Restorasyon işi yetmedi mi artık? Bütün zamanını ve enerjini kendi işine vermelisin."

"Kendi işim diye bir şey yok. Bu kavram benden uzakla-şalı çok uzun zaman oldu. Şu anda dünyanın en iyi restorasyon ustalarından biriyim. Bu da bana yetiyor."

Tziona ellerini havaya kaldırdı. Kolyelerden ahenkli zil-

139

lerin sesine benzer bir ses çıktı. "Bu bir yalan. Sen de bir yalansın. Sen bir sanatçısın Gabriel. Safed'e gel ve sanatınla yüzleş. Kendinle yüzleş."

Kışkırtıcı tavrı Gabriel'i rahatsız ediyordu. Ona bu kez işin içinde bir kadın olduğunu söyleyebilirdi, ama bu da Gabriel'in mücadele etmek istemeyeceği yeni bir cephenin açılması anlamına gelecekti. Böyle yapmak yerine, aralarına sessizliğin girmesine izin verdi. Sessizlik, kısa bir süre sonra Ma'ariv'in teselli edici sesiyle bozulacaktı.

Sonunda, "Safed'de ne yapıyorsun?" diye sordu. "Bütün bu yolu dadın Tziona'ya nutuk çekmek için gelmediğini biliyorum."

Gabriel, annesinin resimlerinin ve eskizlerinin onda olup olmadığını sordu.

"Tabii, Gabriel. Onları sakladım, bir gün gelip onları benden istemeni bekliyordum."

"Onları senden koparmaya henüz hazır değilim. Sadece görmem gerekiyor."

Kadın masanın üzerinden aldığı mumu onun yüzüne yaklaştırdı. "Sen benden bir şey gizliyorsun Gabriel. Sırların olduğunu dünyada anlayabilecek tek kişi benim. Bu her zaman böyleydi, özellikle genç bir çocukken."

Gabriel kadehine biraz daha şarap doldurdu ve Tziona'ya Viyana'da yaşadıklarından söz etti.

TZIONA KİLERDEKİ sandık odasının kapısını açtı ve lambanın ipine asılıp, etrafın aydınlanmasını sağladıktan sonra hızla aşağı yöneldi. Dolap, baştan aşağı tuvaler ve eskizlerle doluydu. Gabriel resimleri ayırmaya başladı. Resimlere baktıkça annesinin ne kadar yetenekli olduğunu hatırlamaya başlamıştı. Resimlerde Beckmann, Picasso, Egon Schiele ve tabii ki büyükbabası Viktor Frankel'in etkileri hemen göze çarpıyordu. Hatta o dönemlerde Gabriel'in yeni yeni keşfettiği temaların farklı versiyonları bile hissediliyordu. An-

140

nesi söz konusu temaları geliştirmiş, bazı durumlarda tamamen tersyüz etmişti. Annesinin yeteneği gerçekten de nefes kesiciydi.

Tziona Gabriel'i yana itti ve dolaptan bir yığın tuval ve içi eskizlerle dolu iki büyük zarf çıkardı. Gabriel taş zemine çömelerek resimleri incelemeye başladı. Tziona da Gabriel'in omzunun üzerinden resimlere bakıyordu.

Kamp hayatını yansıtan resimlerdi bunlar. Çocuklar tıksık tıksık ranzalara dolmuşlardı. Fabrikalarda köle olarak çalıştırılan kadınlar makinelerin başında görünüyordu. Odun istifi gibi üst üste yığılmış cesetler, yakılmayı bekliyordu. Gaz odasındaki aile fertleri birbirlerine sarılmıştı.

Son tuvalde, bir asker resmedilmişti. Bu baştan aşağı siyahlara bürünmüş bir SS subayıydı. O gün stüdyoda gördüğü resim buydu işte. Diğer resimlere karanlık ve soyut bir hava hâkimken, bunda gizli gerçeğin ifşa edildiği hissi vardı. Gabriel, kusursuz tekniğin ve fırça darbelerinin yarattığı mucizeyi damarlarında hissetmiş, sonra gözleri resimdeki adamın yüzüne odaklanmıştı. Bu yüz Erich Radek'e aitti.

TZİONA, OTURMA ODASINDAKİ kanepede Gabriel'e yatak açarken, ona Eski Ahit'in Arami diliyle yazılan tefsirinde yer alan Kırık Kabın hikâyesini anlatıyordu.

"Tanrı dünyayı yaratmadan evvel, yalnızca Tanrı vardı. Tanrı dünyayı yaratmaya karar verince, dünyaya yer açmak için geri çekildi. İşte evren o boşlukta şekillendi. Ama şimdi o boşlukta Tanrı yok. Tanrı, ilahi kıvılcımı Tanrı'nın kâinatının arkasında olması için yarattı. Tanrı ışığı yarattığında, o ışığı muhafaza edebilecek özel kaplarda evrenin içine yerleştirdi. Ama o sırada bir kaza yaşandı. Bu kozmik bir kazaydı. Kap kırılmış, evren Tanrı'nın ilahi ışığının kıvılcımla-rıyla ve kırık kabın parçalarıyla dolmuştu."

Gabriel, Tziona yatak örtüsünün kenarlarını kanepenin yastıklarının altına sıkıştırırken ona yardım ediyordu. "Gü-

141

zel bir hikâye," dedi. "Ama annemle ne ilgisi var?"

"Eski Ahit, Tanrı'nın ışığı bir araya gelmeden, evrenin görevinin tamamlanmayacağını söyler. Biz Yahudiler için bu kutsal bir görevdir. Biz buna Tikkun Olam, yani Dünyanın Tamir Edilmesi diyoruz."

"Tziona, ben birçok şeyi aslına uygun olarak yenileyebilirim, ama korkarım ki, dünya fazlasıyla büyük ve fazlasıyla hasar görmüş bir resim."

"Öyleyse sen de ufak bir adımla başla."

"Nasıl?"

"Annenin kıvılcımlarını topla Gabriel. Ve onun kabını kıran adamı cezalandır."

ERTESİ SABAH GABRIEL, koltuğunun altına sıkıştırdığı Radek'in portresiyle Tziona'yı uyandırmadan şafağın gölge-siz ve gri ortamında, kaldırım taşı basamaklardan sessizce inip evden çıktı. Sabah duasına giden bir Ortodoks Yahudi onun bir deli olduğunu sanarak, yanından geçerken öfkeden yumruklarını sıkıyordu. Gabriel resmi arabanın bagajına koydu ve Safed'den ayrılmak üzere yola çıktı. Kan kırmızısı güneş, bayırın üstünden doğarken, altında

kalan vadinin zemini, yani Galile Denizi ateşler içindeydi.

Kahvaltı etmek için Afula'da mola verdi ve Moshe Riv-lin'in telesekreterine mesaj bırakarak, Yad Vashem'e dönmekte olduğunu bildirdi. Oraya vardığında saat öğleye geliyordu. Gabriel ona resmi gösterdi.

"Kim yaptı bu resmi?"

"Annem."

"Annenin adı nedir?"

"irene Allon, ama Alman soyadı Frankel'di."

"Nerede bulunmuştu?"

"Birkenau'daki kadın kampında... 1943 yılının Ocak ayından, kamp kapanana ve sonsuza dek."

"Ölüm yürüyüşü mü?"

142

Gabriel kafasını salladı. Rivlin Gabriel'in kolunu kavrayarak, "Benimle gel," dedi.

RİVLİN GABRIEL! arşivdeki büyük okuma odasında duran masalardan birine oturttu ve bilgisayarın başına geçti, "irene Allon" kelimelerini yazdı ve giriş tuşuna bastı. Bilgisayardan gelecek cevabı beklerken, dolgun parmaklarını sabırsızca klavyenin üzerine vuruyordu. Birkaç saniye sonra bir kâğıt parçasının üzerine beş rakamdan oluşan bir numara yazdı ve Gabriel'e hiçbir şey söylemeden, arşiv odalarına çıkan kapıya yönelerek gözden kayboldu. Yirmi dakika sonra geri geldi ve masanın üzerine birtakım evraklar bıraktı. Dosyanın plastik kabının arkasında hem İbranice, hem de İngilizce olarak YAD VASHEM ARŞİVİ ve dosya numarası olan 03/812 yazıyordu. Gabriel plastik kabı dikkatle kaldırdı ve ilk sayfaya baktı. Başlık aniden ürpermesine neden olmuştu: İRENE ALLON'UN İFADESİ, 19 MART 1957 TARİHİNDE ALINMIŞTIR... Rivlin elini onun omzuna dayamış ve sessizce odadan dışarı çıkmıştı. Gabriel bir an tereddüt etti, sonra dosyayı okumaya başladı.

143

16

IRENE ALLON'UN İFADESİ 19 MART 1957

Gördüğüm her şeyi anlatmayacağım. Bunu yapmam mümkün değil. Ölen insanlara en azından bu kadarını borçluyum. Size ne o Ari ırk denen ırka mensup insanların elinden çektiğimiz ve dile getirilemez zalimlikleri, ne de aramızdan bazılarının sadece bir gün daha fazla yaşayabilmek için yaptıklarını anlatacağım. Bunlar ancak gerçekten o olayları yaşayanların anlayabileceği şeyler ve ben ölen insanların bir kez daha aşağılanmasına aracı olmayacağım. Size yalnızca yaptıklarımı ve bana yapılanları anlatacağım. Auschwitz-Birkenau'da iki yıl geçir-

dim, günü gününe, saati saatine tam iki yıl. Adım irene Allon. Eski adım irene Frankel'di. Bunlar Ocak 1945'te, Birkenau'daki ölüm yürüyüşü sırasında tanık olduğum şeylerdir.

Ölüm yürüyüşünün ne tür bir sefalet olduğunu anlayabilmek için, öncelikle daha önceden yaşananları bilmeniz gerek. Hikâyeyi başkalarından da duydunuz. Benimki de çok farklı değil. Diğer herkes gibi, bizler de oraya trenle gittik. Berlin 'den gece yarısı yola çıkmıştık. Bize çalışmak için doğuya gideceğimizi söylemişlerdi. Biz de onlara inandık. Koltuklu vagonlarla seyahat edeceğimiz söylenmişti. Bize yemek ve su temin edileceği garantisi verilmişti. Onlara inandık. Babam, ressam Viktor Frankel, resim defterini ve kalemelerini yanına almıştı. Babam öğretmenlik görevinden azledilmiş ve eserleri Naziler tarafından "yozlaşmış" olarak ilan edilmişti. Eserlerinin çoğu yok edildi ve yakıldı. Doğuya gittiğimizde Nazilerin çalışmasına izin vereceklerini umuyordu.

Tabii ki, koltuklu vagonlar söz konusu değildi ve bize ne su ne de yemek verdiler. Seyahatin ne kadar sürdüğünü tam olarak hatırlamıyorum. Güneşin kaç kere doğup battığını, kaç kere karanlığın çöküp, etrafın aydınlandığını unutmuştum. Trende tuvalet yoktu, tek bir kova vardı, altmış insan için tek bir kova. Hangi koşullarda seyahat ettiğimizi gözünüzün önüne getirebilirsiniz. Tahammül edilemez kokuyu hayal edebilirsiniz. Susuzluk had safhaya ulaştığında, bazılarımızın insanlıkdış-ş şeyler yapmaya mecbur kaldıklarını tahmin edebilirsiniz. Seyahatin ikinci gününde yanımda duran yaşlı kadın öldü. Açık kalan gözlerini kapatıp, onun için dua ettim. Annem Hannah FrankeTi izliyor, onun ölümünü

Viyana'da Ölüm - F: 10

bekliyordum. Tren son durağa gelinceye kadar vagon-dakilerin yarışma yakını ölmüştü. Hayatta kalanlardan bazıları dua ediyor, bazıları seyahat sona erdiği için Tanrı'ya şükrediyordu.

On yıl boyunca Hitler'in baskısı altında ezilmiş, NürnbergKanunları'nın acısını çekmiştik. Kristallnacht kâbusunu yaşamış, sinagoglarımızın yakılışını izlemiştik. Bütün bunlara rağmen vagonun sürgüleri çekilip kapı açıldığında, beni karşılayan görüntüye hazırlıklı değildim. Kırmızı tuğlalı bacasından kalın dumanlar püskürten ince, upuzun kuleler vardı. Bacanın altındaki yapıdan öfkeli alevler fışkırıyordu. Havada korkunç bir koku vardı. Ne olduğunu anlayamamıştık. Kokusu bugün bile hâlâ burnumda. Rayların üzerindeki platformda bir tabela vardı: Auschwitz. Tabelayı gördüğümde cehenneme geldiğimi anlamıştım.

"Juden, raus, raus!" Bir SS subayı elindeki kırbağı belimde şaklatıyordu, "in vagondan aşağı Yahudi!" Karla kaplı platforma inmiştim. Günlerdir ayakta durmaktan bacaklarım tutmuyordu. SS subayı bir kez daha kamçıyı şaklattı. Bu kez omuzlarıma vuruyordu. Daha önceden hiç tanışmadığım bir acıyla karşılaşmıştım. Ayağa kalktım. Nasıl olduysa ağlamamayı başarmıştım. Annemin vagondan inmesine yardım etmek istediğimde SS subayı beni itti. Babam aşağı atlamış ve yere kapak-lanmıştı. Annem de aynı vaziyetteydi. Onlar da bacaklarından kırbaçlandı.

Çizgili pijama giymiş birkaç adam güçlkle vagona tırmanmış, bavullarımızı dışarı atıyordu.

O an yanımızda getirmemize izin verdikleri üç beş parça eşyamızı çalmaya çalışan bu adamlar da kim diye düşünmüştüm.

146

Kazınmış kafaları, bitik yüz ifadeleri, çürümüş dişleriyle adamlar akıl hastanesinden gelmişe benziyorlar di. Babam SS subayına dönerek, "Bakın bu adamlar eşyalarımızı alıyor. Durdurun onları!" demişti. SS subayı gayet sakin bir biçimde bavullarımızın çalınmadığını, sadece sınıflandırılmak üzere götürüldüğünü söyledi. Yerlerimiz belirlendikten sonra geri getirilecekti. Babam subaya teşekkür etti.

Sopalar ve kırbaçlarla bizleri kadın erkek olarak ayırdılar ve beşer kişilik düzgün sıralar yapmamızı emrettiler. O anda bilmiyordum tabii, ama sonraki iki yıl boyunca zamanın çoğunu, beşer kişilik düzgün sıralar halinde ayakta durarak veya uygun adım yürüyerek geçirecektim. Kendimi annemin yanına atmayı başarmıştım. Onun elini tutmaya çalışıyordum. Bir SS subayı sopayla vurarak bana engel oldu. Kulağıma müzik sesi geliyordu. Bir yerlerde bir oda orkestrası Schubert çalıyordu.

Sıranın en başında bir masa vardı ve etrafında birkaç SS subayı oturuyordu. Aralarından biri ayakta idi. Adam siyah saçlı, açık tenli bir subaydı. Yakışıklı yüzüne gülümseyen bir ifade yerleştirmişti. Üzerindeki üniforma temiz ve düzgündü, güzelce ütülenmişti. Çizmeleri rayların üzerinden yansıyan ışıkla parlıyordu. Bembeyaz, tertemiz eldivenler giymişti. Işığıyla, "Mavi Tuna Valsi"ni çalıyordu. O günden sonra bu melodiye tahammül edemez olmuştum. Daha sonra adamın Ausch-witz'in başhekimi' Mengele olduğunu öğrenecektim. Kamptakiler arasında kimin çalışabileceğine, kimin derhal gaz odasına gönderilmesi gerektiğine karar veren kişi oydu. Sağ ve sol, yaşam ve ölüm.

Babam bir adım ileri çıkmıştı. Mengele ısıkl çalmaya devam ederek onu süzdü, sonra nazik bir biçimde, "So-

147

la lütfen," dedi.

"Bana aile kampına gönderileceğime dair güvence vermişlerdi," dedi. "Eşim de benimle birlikte gelecek mi?"

"Sizinle gelmesini mi istiyorsunuz?"

"Evet, tabii."

"İçlerinden hangisi karınız?"

Babam annemi işaret etti. "Sen, oradaki, sıradan çık ve sol tarafa, kocanın yanına gel. Acele edin lütfen, bütün gece bekleyemeyiz."

Anne babamın diğerleriyle beraber sol tarafa geçmesini izledim. O grupta yaşlılar ve küçük çocuklar vardı. Gençler ve sağlıklı olanlar sağa ayrılıyordu. Sıra bana geldiğinde kusursuz üniforması içindeki adamla yüz yüze geldim. Kafasını kaldırıp bana baktı ve hiçbir şey söylemeksizin, yüzünde memnun olduğunu belirtir bir ifadeyle sağa geçmemi işaret etti.

"Ama anne babam solda kaldı."

Şeytan gülümsedi. Ön iki dişinin arası açıktı. "Sen de çok yakında onlara katılacaksın, güven bana, ama şimdi sen en iyisi sağ tarafa geç."

Adam çok nazik ve kibar görünüyordu. Ona inanmışım. Sağ tarafta bekleyenlerin arasına karıştım. Anne babama bakındım, ama kir pas içinde insanlıklarından utanma derecesine gelen kalabalık arasında kaybolmuşlar ve beş kişilik düzgün sıralar halinde sessizce gaz odasına doğru yürüyüşlerine başlamışlardı.

Sonraki iki yılda olan her şeyi size anlatmam mümkün değil. Bazılarını hatırlamıyorum, bazılarınıysa özellikle unutmak istedim. Birkenau'nun acımasız bir ritmi vardı. Oldukça yoğun ve etkili biçimde düzenlenen

148

kamp programı, monoton bir zalimliği peşi sıra getiriyordu. Ölüm oranının ayrılmaz bir parçasıydı, ölüm bile monotonlaşmıştı.

Sadece başlarımızı değil, kollarımızı, bacaklarımızı, hatta bacak aralarımızı bile tıraş ettiler. Bunu yaparken cildimize zarar gelmesini, çığlıklarımızı umursamıyor gibiydiler. Hepimize bir numara verilmişti ve sol kollarımızı, dirseğin hemen altından numaralarla dövmelediler. Ben irene Erankel olarak damgalanmışım ve Re-ich'm 29395 numaralı malıydım. Bizi dezenfektanladılar, kaba kumaştan yapılmış hapishane giysileri verdiler. Benim giysim ter ve kan kokuyordu, o nedenle derin nefes almamaya çalışıyordum. "Ayakkabı" olarak deri kayışlı tahta parçaları vermişlerdi. Onlarla yürümemiz imkânsızdı. Kim yürüyebilirdi ki? Hepimize birer metal kâse vermişler ve sürekli yanımızda taşımamızı söylemişlerdi. Kaybettiğimiz takdirde derhal kurşunlanacaktık. Onlara inandık.

Hayvanların bile yaşamayacağı barakalara götürüldük. Bizi orada bekleyen kadınlar insanlıktan çıkmıştı. Açlıktan ölmek üzereydiler, boş boş bakıyorlardı, hareketleri yavaş ve kayıtsızdı. Ben ne kadar zaman sonra onlara benzeyeceğimi merak ediyordum. Bu yarı insan diyebileceğim kadınlardan biri bana boş bir ranzayı işaret etti. Beş kız, tahta bir rafın üzerinde şilte niyetine kullanılan, böceklerin istilasına uğramış saman döşeğin üzerine doluştuk. Onlarla tanıştım. Roza ve Regina kardeşti. Diğerlerinin' adı Lene ve Rachel'di. Hepimiz Alman 'dik. Hepimiz yakınlarımızı kamptaki sağ sol ayrımı sırasında kaybetmiştik. O gece bir aile olmuştuk. Birbirimize sarılıp dua ettik. Hiçbirimiz uyumamıştık.

Ertesi sabah dörtte uyandırıldık. Gece yarısı yoklama yapmak için bizi saatlerce dondurucu soğukta tut-

149

tukları zamanlar haricinde, önümdeki iki yıl boyunca her sabah saat dörtte uyanacaktım. Kendi aramızda birimlere ayrılıp, çalışmaya yollanıyorduk. Birçok gün askeri düzen içinde çevredeki kırsal bölgeye gidip inşaat kumlarını kürekliyor, elekten geçiriyor veya tarımsal projelerde çalışıyorduk. Bazen yol yapımına gönderiliyor, bazen de bir yerden bir yere taş taşıyorduk. Dövül-mediğim tek bir gün bile yoktu; sopayla yüzüme vuruyorlar, sırtımı kırbaçlıyorlar, kaburgalarımı tekmeliyorlardı. Savunma olarak tek yapabildiğimiz elimizdeki

taşı düşürmek veya kürekle oyalanmaktı, iki kış çok soğuk geçmişti. Dışarda çalışırken bile giymemiz için fazladan giysi vermemişlerdi. Yaz ayları dayanılmaz sıcak oluyordu. Hepimiz sıtmaya yakalanmıştık. Sivrisinekler Alman efendiler ile Yahudi köleler arasında ayırım yapmıyordu. Mengele bile sonunda sıtma olmuştu.

Hayatta kalmamızı sağlayacak kadar yiyecek vermiyorlardı, yalnızca açlıktan yavaş yavaş ölürken, Reich 'a hizmet etmemize yetecek kadar yemeğimiz vardı. Önce âdet dönemlerim sona erdi, sonra göğüslerimi kaybettim. Çok geçmeden Birkenau'da ilk gün gördüğüm yarı insan yaratıklara benzemeye başlamıştım. Kahvaltıda "çay" dedikleri gri sudan veriyorlardı. Öğle yemeği, ekşimiş, kokmuş çorbayı, çalıştığımız yerlerde içiyorduk. Bazen küçük bir parça et olabiliyordu. Kızlardan bazıları bunun dini inanışlarına göre temiz olmadığını düşünerek yemeyi reddediyorlardı. Ben Auschwitz-Birke-nau'da bu tip şeylere dikkat edecek durumda hissetmiyordum kendimi. Tanrı ölüm kamplarına uğramamıştı ve bizi kaderimizle baş başa bıraktığı için Tanrı 'dan nefret ediyordum. Kâsemin içinde et varsa, yiyordum. Akşamları ekmek veriyorlardı. Çoğunlukla talaş gibi olurdu. Ekmeğin yarısını geceleri yemeyi, yarısını da sabah-

150

lan çalışmaya boş mideyle gitmemek için saklamayı öğrenmiştik. Çalışırken düşüp bayılırsan dövüyorlardı. Ayağa kalkamazsan sedyeye atıp, doğrudan gaz odasına götürüyorlardı.

Birkenau kadınlar kampındaki hayatımız böyleydi. Sabahları uyanıp, uykusunda huzurlu bir biçimde ölen şanslıları ranzalarından kaldırıyorlardı. Gri çayımızı içiyorduk. Yoklama için toplanıyorduk. Beş kişilik düzgün sıralar halinde çalışacağımız yere uygun adımlarla gidiyorduk. Öğlen yemeğimizi yiyorduk. Dövülüyorduk. Kampa geri dönüyorduk. Yoklama için tekrar toplanıyorduk. Ekmeğimizi yiyor, uyuyor ve bu düzenin tekrar başlaması için bekliyorduk. Bizleri Şabat'ta çalıştırıyorlardı. Onların kutsal günü olan pazar günlerinde ise çalışma yoktu. Her ayın üçüncü pazarı, bizleri tıraş ediyorlardı, insanların ayırımı dışında her şey program dahilinde yürüyordu.

Onların nasıl davranacaklarını önceden kestirebiliyorduk. Hayatta kalma güdümüz, hayvanlar gibi oldukça gelişmişti. Kamp nüfusu en güvenilir uyarı işaretiydi. Kamp çok fazla kalabalıklaştığında insan ayırımı gündeme geliyordu. Önceden hiçbir uyarı söz konusu değildi. Yoklama yapıldıktan sonra Lagerstrasse'de sıraya dizilip Mengele ve onun insan seçme ekibinin önünde sıramızı bekliyorduk. Bu bizim hâlâ çalışabilecek güçte ve hayatta kalmaya değer durumda olduğumuzu kanıtlama fırsatımızdı.

İnsan seçimi bütün bir gün boyunca devam ediyordu. O zaman zarfında yiyecek ve içecek vermiyorlardı. Bazıları, Mengele'nin Tanrı rolüne soyunduğu masaya kadar gelemeden ölüyordu. Onlar SS sadistlerince çok

151

daha önceden "seçilmişlerdi. Sıramızı beklerken, seçim öncesinde güçlü kalabilmemiz için Taube isimli hayvan bizlere "egzersiz" yaptırmaktan zevk alıyordu. Bizleri yüzüstü yatırıp hareketler yapmaya zorluyor, sonra yüzümüzü çamura gömüp, öylece beklememizi emrediyordu. Taube'nin kıpırdayanlar için verdiği özel bir ceza vardı. Postallarıyla kafalarına basar, sonra tüm gücüyle abanır di.

Sonunda sıra bizlere geldiğinde, hâkim karşısındaki yerimizi alırdık. Bizleri gözleriyle baştan aşağı süzer, numaramızı not alırdı. Ağzını aç Yahudi. Kollarını kaldır. .. Bu lağım çukurunda sağlığını korumaya çalışıyordum, ama bu imkânsızdı. Boğazda oluşan yara, gaz odasına yolculuk anlamına geliyordu. Merhem ve ilaçlar Yahudiler için harcanmayacak kadar değerliydi, yani eldeki ufak bir kesik bile, bir dahaki sefere Mengele'nin nüfusu azaltmasına yeterli bir neden olabilirdi.

Gözle yapılan incelemeden geçerse, hâkim bize son bir test daha uyguluyordu. Bir hendeği işaret ederek, "Atla bakalım Yahudi," diyordu. Ben hendeğin önünde durup, kalan kuvvetimi toplamaya çalışırdım. Öbür tarafa geçmeyi başardığımda hayatta kalıyordum, ta ki bir dahaki sefere kadar. Hendeğe düşenler bir sedyeye atılıp, doğruca gaz odasına gönderiliyordu. Bu çılgınlığı ilk kez yaşadığımda şunu düşünmüştüm: Ben Berlin'den gelen, iyi bir aileye mensup Alman-Yahudisiyim. Babam meşhur bir ressam. Neden bu hendekten atıyorum ki?... Daha sonra karşı tarafa sağ salim geçmekten başka bir şey düşünemez olmuştum.

Roza, yeni ailemizden seçilen ilk kişi olmuştu. Tam da büyük seçim öncesinde ağır bir sıtmaya yakalanma şanssızlığına uğramıştı ve bu durumu Mengele'nin uzman gözlerinden gizleme imkânı yoktu. Regina, kardeşi-

152

nin gaz odasında yalnız başına ölmemesi için şeytandan kendisini de alması için yalvarmıştı. Mengele ayrıık dişlerini ortaya çıkaran bir gülümsemeyle, "Sen de yakında oraya gideceksin, ama biraz daha çalışman gerek. Sağ tarafa geç," demişti. Hayatımda ilk kez kız kardeşim olmadığına sevinmişim.

Regina yemeden içmeden kesilmişti. Çalışma sırasında yediği dayaklar karşısında bile kayıtsız kalıyordu. O, çizgiyi çoktan geçmişti. Şimdiden ölü sayılırdı. Bir sonraki büyük seçimde, sonu gelmeyecek gibi görünen sırada sabırla beklemiş, Tauba'nın "egzersizlerine" tahammül etmiş ve kafası ezilmesin diye yüzü çamurun içindeyken hiç kıpırdamamıştı. Sonunda masanın önüne geldiğinde Mengele'nin üzerine çullanmış ve elindeki kaşığın sapını adamın gözüne saplamaya çalışmıştı. Bir SS subayı onu midesinden vurarak öldürdü.

Mengele'nin korktuğu her halinden belli oluyordu. "Onun için boşuna gaz harcamayın! Canlı canlı ateşe atın!"

Regina'yı tekerlekli el arabasına attılar. Onu izlerken, yakılmadan önce ölmesi için dua ediyorduk.

1944 sonbaharında, Rus toplarının seslerini duymaya başlamıştık. Eylülde, kampın hava saldırısı alarmı ilk kez çalmıştı. Üç hafta sonra alarm tekrar çalmış ve kamptaki uçaksavarlar ilk atışlarını yapmıştı. Aynı gün 4 numaralı krematoryumdaki Sonderkommando'lar isyan çıkardı ve SS subaylarına baltalar ve çekiçlerle saldırdılar. Makineli tüfekle öldürülmeden evvel subayların barakalarını ve krematoryumu ateşe vermeyi başarmışlardı. Bir hafta sonra kampa bomba yağmaya başladı. Efendilerimiz korku alametleri gösteriyorlardı. Artık eski yı-

153

kılmaz, yenilmez görüntülerinden eser yoktu. Hatta bazen dehşete düşmüş gibi görünüyorlardı. Bu bize zevk ve bir nebze de olsa umut veriyordu. Gaz odalarındaki katliam

durmuştu. Hâlâ insan öldürmeye devam ediyorlardı, ama bunu kendileri yapmak zorundaydı. Seçilmiş esirler gaz odalarında veya 5 numaralı krematoryum yakınlarında kurşuna diziliyordu. Kısa bir zaman sonra krematoryumu yıkmaya başladılar. Kurtulma umutlarımız artıyordu.

O sonbahar ve kış mevsiminde durum kötüye gitmeye başlamıştı. Yemek stokları erimek üzereydi. Her gün birçok kadın açlık ve yorgunluktan düşüp öylece kalıyordu. Tifüs kol geziyordu. Aralık ayında Müttefikler f. G. Farben sentetik yakıt ve kauçuk fabrikalarını bombaladı. Birkaç gün sonra Müttefikler yeniden saldırıya geçti ama bu kez bombalar Birkenau içindeki SS subaylarının revir barakalarına düşmüştü. Beş SS subayı öldü. Muhafızlar daha da tedirgin olmaya başlamış ve hareketleri önceden kestirilemez hale gelmişti. Onlardan uzak durmaya çalışıyor, gözlerine görünmemeye uğraşıyordum.

Yeni yıla girmiştik. 1944 geride kalmış, 1945 yılınday-dık. Auschwitz'in ölmekte olduğunu hissediyor ve bunun bir an evvel gerçekleşmesi için dua ediyorduk. Aramızda ne yapmamız gerektiğini tartıştık. Bizleri özgürlüğümüze kavuşturması için Rusları beklemeli miydik? Kaçmaya mı çalışmalıydık? Tellerin ötesine geçmeyi başardığımızda nereye gidecektik? Polonya köylüleri bizlerden en az Almanlar kadar nefret ediyordu. Beklemeye karar verdik. Başka ne yapabilirdik ki?

Ocak ayının ortalarında bir gün burnuma duman kokusu geldi. Barakanın kapısından dışarı baktığımda, kampın çeşitli yerlerinde ateşler yakılmış olduğunu gördüm. Bu kez farklı bir koku vardı, ilk kez, insanlar yan-

154

mıyordu. Yanan şey kâğıttı. Naziler işledikleri suçun kanıtlarını yakıyorlardı. Küller, kar taneleri gibi bütün Bir-kenau'nun üzerine yağıyordu, iki yıldır ilk kez gülümse-miştim.

17 Ocak'ta Mengele kampı terk etti. Sona yaklaşıyorduk. Gece yarısından biraz sonra yoklama çağrısı geldi ve bize tüm Auschwitz kampının boşaltıldığı söylendi. Reich hâlâ cesetlerimizi istiyordu. Sağlıklı olanlar kamptan yayan olarak ayrıldı. Hasta olanlarsa kaderlerine terk edilmişti. Ranzalarımızdan indik ve beşli sıramıza girdik.

Sabaha karşı birde, oraya ayak bastıktan tam tamına iki yıl sonra yine aynı saatte cehennemin kapısından son kez geçtim. Henüz özgür değildim. Geçmem gereken bir test daha vardı.

Kar yoğun biçimde ve aralıksız yağıyordu. Uzaklardan topların düello seslerini duyuyorduk. Ayağımızda tahta ayakkabılar ve üzerimizde çizgili paçavralarla hiç sonu gelmeyecekmiş gibi görünen yarı insan zincirinin bir halkası olarak yürümeye başlamıştık. Silah sesleri, yağın kar gibi hiç kesintiye uğramadan devam ediyordu. Silah seslerini saymaya başlamıştık. Yüz... iki yüz... üç yüz... dört yüz... beş yüz... Sonra saymaktan vazgeçtik. Her bir silah atışı sönen bir yaşamı, bir cinayeti haber veriyordu. Yolda ilerlerken birkaç bin cesetle karşılaşmıştık. Varacağımız yere ulaşmayı başaramadan hepimizin öleceğinden korkmaya başlamıştım.

Lene solumda, Rachel ise sağ tarafımda yürüyordu. Sendelemeye cesaret edemiyorduk. Sendeleleyenler vurulup hendeğe atılıyordu, cesetleri yerden kaldırmaya kalkışanlar da aynı şekilde öldürülüyordu. Düzenimizi

155

bozmamaya ve geri kalmamaya gayret ediyorduk. Bunu başaramayanlar da diğerleriyle aynı akıbeti paylaşıyorlardı. Yol, ceset yığınlarıyla kaplıydı. Onlara basmama-ya ve düşmemeye çalışıyorduk. Açlığımızı bastırmak için kar yiyorduk. Korkunç soğukla başa çıkmak için yapabileceğimiz başka hiçbir şey yoktu. Çevredeki kadınlardan biri bize acımış ve haşlanmış patates atmıştı. Bunları yerden alma aptallığını gösterenler vuruluyordu.

Ahırlarda ve terk edilmiş barakalarda uyuyorduk. Zamanında uyanamayanlar öldürülüyordu. Açlıktan midem delinmiş gibiydi. O an yaşadığımız açlık, Birke-nau'dan çok daha kötüydü. Ben bir şekilde adım atma gücünü kendimde bulabiliyordum. Evet, hayatta kalmak istiyordum; ama bir yandan da meydan okumaydı bu. Onlar beni öldürmek için tökezlememi bekliyordu. Bense onların bin yıllık Reich 'larının yok olmasına tanıklık etmek ve ortadan kalkmasının zevkini yaşamak istiyordum. Aynı Almanların bizlerin ölümünden zevk aldıkları gibi... Mengele'ye saldırıp, onu kaşığıyla öldürmek isteyen Regina'yı düşünüyordum. Regina'nın cesaretinden güç alıyordum. Attığım her adım bir ayaklanmaydı.

Üçüncü günün akşamında o ortaya çıktı. Atın üzerindeydi. Bizler karla kaplı yolun kenarında oturmuş, dinleniyorduk. Lene bana yaslanmıştı, gözleri kapalıydı. Onun ölmüş olabileceğinden korkuyordum. Rachel onu ayıltmak için dudaklarını karla ovuyordu. Aramızdaki en güçlü kişi Rachel'di. Bütün öğleden sonra Lene'yi sırtında taşımıştı.

Adam bana bakıyordu. SS'te Sturmbannführer'di. Nazilerin zulmü altında on iki yıl yaşadktan sonra onları rütbelerinden tanımayı öğrenmiştim. Ona görünmemeye çalışıyor ve başımı çevirip Lene'yle ilgileniyor-

156

dum. Beni daha iyi görebilecek pozisyona gelmek için atının dizginleriyle oynuyordu. Bende ne gördüğünü merak ediyordum. Evet, bir zamanlar güzel bir kız olabilirdim; ama o anda yorgunluktan ölmüş, pislik içinde, hasta, yürüyen bir iskelettim, iğrenç bir haldeydim. Kendi kokuma bile zor tahammül ediyordum. Onunla göz göze gelirimse sonumun kötü olacağını biliyordum. Başımı dizlerimin arasına gömerek uyuyor görünmeye çalıştım. Ama o bunu yutmayacak kadar zeki idi.

"Hey, sen, oradaki."

Başımı kaldırıp baktım. Atın üzerindeki adam bana işaret ediyordu.

"Evet, sen. Ayağa kalk ve benimle gel."

Ayağa kalktım. Ölmüştüm. Biliyordum bunu. Rachel de biliyordu. Gözlerinden anlamıştım. Ama onun dökecek gözyaşı kalmamıştı.

Atın üzerindeki adamı ağaçlara doğru izlerken ona, "Beni unutma," diye fısıldadım.

Neyse ki beni çok fazla yürütmedi. Birkaç metre ilerde, yolun kenarında devrilmiş büyük bir ağacın bulunduğu yere kadar geldik. Adam inip atını bağladı. Devrilmiş ağacın üzerine oturarak yanma gelmemi emretti. Tereddüt ediyordum. O ana kadar hiçbir SS subayı böyle bir şey istememişti benden. Avucunun içiyle hafifçe ağacın gövdesine vurarak oturmamı işaret etti. Gösterdiği yerden biraz uzakta bir yere oturdum. Hem korkuyordum, hem de kokum

yüzünden aşağılanmış hissediyordum. Yanıma doğru kaydı. Ağır bir alkol kokusu duyuluyordu, işimin bitmesi sadece an meselesiydi.

Doğrudan ileri bakıyordum. Adam eldivenlerini çıkarttı ve yüzüme dokundu. Birkenau'da geçirdiğim iki

157

yıl boyunca hiçbir 55 subayı bana dokunmamıştı. Şimdi bu Sturmbannführer neden dokunuyordu ki bana? Birçok işkenceye göğüs germiştim, ama yaşadıklarım içinde en kötüsü buydu. Gözlerimi ileri dikmişim. Vücudum alev alev yanıyordu.

"Ne kadar yazık," dedi, "bir zamanlar çok güzel bir kız olmalıymışım, öyle değil mi?"

Söyleyecek bir şey bulamıyordum. Birkenau'da geçirdiğim iki yıl, böylesine durumlarda hiçbir zaman doğru cevabın olmadığını öğretmişti bana. Ona evet dersem beni Yahudi kibirliliğiyle suçlayacak ve öldürecekti. Hayır dersem, bu kez yalan söylediğim için öldürecekti.

"Seninle bir sırrı paylaşmak istiyorum. Ben her zaman için Yahudileri çekici bulmuşumdur. Bana sorsalar erkekleri öldürüp, kadınları eğlence aracı olarak kullanırdım. Çocuğun var mı?"

Birkenau'da gaz odalarına giderken gördüğüm o çocukları düşündüm. Yüzümü parmaklarının arasında sıkarak beni cevap vermeye zorladı. Gözlerimi kapattım, ağlamamaya çalışıyordum. Adam sorusunu tekrarladı. Başımı hayır anlamında salladığımda, mengene gibi sıkıdığı parmaklarını gevşetti.

"Önümüzdeki birkaç saat içinde hayatta kalmayı başarırsan, bir gün bir çocuk sahibi olabilirsin. Savaş sırasında yaşadıklarını bu çocuğa anlatacak mısın? Yoksa utancından bir şey söylemeyecek misin?"

Bir çocuk mu? Benim durumundaki biri bir çocuğa hayat vermeyi nasıl düşünebilirdi ki? tki yıl boyunca yalnızca hayatta kalmaya çalışmışım. Çocuk fikri, bana çok uzaktı.

"Cevap ver bana Yahudi!"

Adamın sesi aniden kabalaşmıştı. Durumun kontrol-

158

den çıkmakta olduğunu hissediyordum. Yüzümü tekrar elinin arasına alarak kendine doğru çevirdi. Başka tarafa bakmaya çalışıyordum, ama o beni sarsarak, kendisine bakmam için zorluyordu. Ona karşı koyacak gücüm yoktu. Yüzü o anda hafızama kazınmıştı. Avusturya aksanlı Almancası da öyle... Ses hâlâ kulaklarımda çınlıyor.

"Çocuğuna savaşla ilgili ne anlatacaksın?"

Ne duymak istiyordu acaba? Benden ne dememi bekliyordu?

Parmaklarıyla yüzümü sıkı. "Konuş, Yahudi! Savaş hakkında çocuğuna neler anlatacaksın?"

"Gerçeği Herr Sturmbannführer. Çocuğuma gerçeği anlatacağım."

Bu sözler nereden çıkıyordu, bilmiyorum. Tek bildiğim Şey  leceksem, hiç olmazsa onurumla ölmek isteğiydi. O anda aklıma kaşığıyla Mengele'ye saldıran Regi-na gelmişti.

Parmaklarını gevşetti. İlk kriz geçmişe benziyordu. Yorucu günün ardından eve dönmüş biri gibi derin bir nefes verdi ve paltosunun cebinden ufak matarasını çıkararak, birkaç iri yudum aldı. Őükürler olsun ki benden içmeme istemedi. Matarasını cebine koyarak bir sigara yaktı. Bana ikram etmemişti. Bende içki ve sigara var. Senin ise hiçbir Şeyin yok diyordu bana.

"Gerçek mi? Gördüğün kadarıyla gerçek nedir Yahudi?"

"Gerçek, Birkenau'dur, Herr Sturmbannführer."

"Hayır güzelim, gerçek Birkenau değildir. Birkenau bir dedikodudur. Birkenau, Reich ve Hristiyan düşmanlarının bir uydurmasıdır. Stalinci, ateist bir propagandadır."

"Ya gaz odaları? Krematoryumlar?"

159

"Bu saydıklarının hiçbiri Birkenau'da var olmamıŝtır. "

"Ama ben gördüm Herr Sturmbannführer. Hepimiz gördük."

"Kimse böyle bir Şeye inanmaz. Kimse bu kadar insanın öldürüldüğüne inanmaz. Binlerce insan mı? Tabii binlerce kişinin ölümü mümkündür. Ne de olsa bir savaş yaşanıyor. Yüz binlerce insan? Belki... Ama ya milyonlarcası?" Sigarasından bir nefes çekti. "Sana gerçeği söylemem gerekirse, ben de kendi gözlerimle gördüm ve ben bile inanmadım."

Ormandan bir silah sesi geldi ve onu bir ikincisi izledi. İki kız  ld r lm ŝti. Sturmbannführer bir kez daha matarasına uzanıp, i kisini yudumladı. Adam neden içiyordu acaba? Soğuktan korunmak için mi? Yoksa beni öldürürken ayık olmak istemediği için mi?

"Savaşla ilgili neler söyleyeceğini ben sana anlatayım. Doğuya gönderildiğini ve orada çalıştığını söyleyeceksin. Orada iyi beslendiğini ve yeterli tıbbi yardımı aldığını, sana iyi ve insanca davranıldığını söyleyeceksin."

"Eğer gerçek buysa Herr Sturmbannführer, neden ben bir iskelete dönüŝtüm?"

Adam hiçbir cevap vermedi, tabancasını çıkarıp ŝakaęıma dayadı.

"Savaşta neler yaşadığını tekrar edeceğim ve sen bunları ezberleyeceksin Yahudi. Doğuya gönderildin. Yemek sıkıntısı  ekmedin ve gerekli tıbbi bakımı gördün. Gaz odaları ve krematoryumlar Bolşeviklerin ve Yahudilerin uydurması. Sözlerimi tekrarla Yahudi."

Bu andan kaçış olmadığını biliyordum. O sözleri tek-rarlasam bile  lecektim. Onun dediğini yapmayacaktım. Ona bu tatmin duygusunu yaŝatmayacaktım. Gözlerimi kapattım, namludan çıkıp beynime girecek ve beni bu

işkenceden kurtaracak kurşunun gelmesini bekledim.

Adam silahını indirdi ve birilerine seslendi. Başka bir SS subayı koşarak yanımıza geldi. Sturmbannführer ona başımda beklemesini emretti. Ayağa kalktı ve ağaçların içinden geçip, yola çıktı. Geri geldiğinde yanında iki kadın vardı. Kadınlardan biri Rachel, diğeri Lene'ydı. Adam SS subayından gitmesini istedi, sonra silahını Le-ne'nin alına dayadı. Lene doğrudan gözlerime bakıyordu. Hayatı benim elimdeydi.

"Sözlerimi tekrarla Yahudi! Doğuya gönderildin. Orada iyi beslendin ve gerekli tıbbi yardımı aldın. Gaz odaları ve krematoryumlar Bolşevik ve Yahudi yalanlarıdır. "

Sessiz kalarak Lene 'nin ölmesine izin veremezdim. Tam ağzımı açıp, söylediklerini tekrar etmeye başlayacakken Rachel, "Hiçbir şey söyleme irene. Nasılsa hepimizi öldürecek. Ona bu zevki yaşatma," diye bağırdı.

Sturmbannführer silahını Lene'nin kafasından çekip, bu kez Rachel'in başına dayamıştı. "Sen söyle Yahudi orospusu."

Rachel ona gözlerini dikmiş, hiçbir şey söylemeden öylece duruyordu.

Sturmbannführer tetiği çekti ve Rachel'in cansız bedeni karların üzerine düştü. Silahını yine Lene'nin kafasına dayamış, sözleri tekrarlamam için bana emir veriyordu. Lene yavaşça kafasını salladı. Gözlerimizle veda-laşıyorduk. Yine bir silah sesi duyulduğunda Lene, Rachel'in yanına düşmüştü.

Ölme sırası bana gelmişti.

Sturmbannführer silahını bana doğrulttu. Yoldan bağrışmalar geliyordu. Raus! Raus! SS subayı kızları ayaklarıyla dürtüyordu. Yürüyüşümün sonuna geldiğimi biliyordum. Buradan canlı çıkamayacağımı biliyor-

160

161

Viyana'da Ölüm - F: 11

dum. Ölümüm bir Polonya kasabasının yolu üzerinde olacak ve mezarımda mazevoth olmaksızın gömülecektim.

"Çocuklarına savaş hakkında neler anlatacaksın Yahudi?"

"Gerçeği Herr Sturmbannführer. Çocuğuma gerçeği anlatacağım."

"Kimse sana inanmayacak." Adam silahını kılıfına koymuştu. "Ekibin ayrılmak üzere. Onlara katılmalısın. Geride kalanlara ne olduğunu çok iyi biliyorsun."

Adam atma bindi ve dizginlerine asıldı. Ben yerde yatan iki arkadaşımın cesetlerine kapaklanmışım. Onlar için dua ettim ve günahlarının bağışlanmasını diledim. Ekibin son

sırası önümden geçiyordu. Ağaçların arasından bütün gücümle koşup onlara yetiştim. O gece boyunca beşli sırayı bozmadan hep yürüdük. Gözyaşla-rım soğukta buz taneciklerine dönüşüyordu.

Birkenau'dan yola çıktıktan beş gün sonra Wodzis-law'm Silesian köyündeki tren istasyonuna varmıştık. Hepimiz hayvan sürüsü gibi, açık kömür arabalarına tıktık ve ocak ayının şiddetli soğuna maruz kalmış bir halde gece boyunca yol aldık. Almanlar değerli cephanelerini bizim için harcamaya gerek duymuyorlardı artık. Yalnızca benim bulunduğum yerdeki kızların yarısı soğuktan ölmüştü bile.

Ravensbrück'te yeni bir kampa varmıştık, ama burada yeni mahkûmlara yetecek kadar yiyecek yoktu. Birkaç gün sonra aramızdan ölenlerin cesetleri kamyonu yüklendi. Uzun süren yolculuğum Neüstadt Glewe'de sona erecekti. 2 Mayıs 1945 günü uyandıığımızda, 55 vahşilerinin kamptan kaçtığını gördük. O günden sonra

162

Amerikan ve Rus askerleri sayesinde özgürlüğümüze kavuşmuştuk.

Aradan on iki yıl geçti. Bu süre boyunca Rachel, Le-ne ve onları katleden adamın yüzü bir gün olsun gözümün önünden gitmedi. Ölümeleri bir kâbus gibi üzerime çökmüştü. Sturmbanführer'in sözlerini tekrarlasaydım belki de hayatta kalırlardı ve ben de Polonya'da bir yolun kenarında bir başka isimsiz kurban olarak, isimsiz bir mezarda yatıyor olurum. Katledilmelerinin yıldönümünde onlar için Kadiş okurum. Bunu inancımdan değil, bir alışkanlık olarak yapıyorum. Tanrı'ya olan inancım Birkenau'da kayboldu.

Adım irene Allon. Eski adım irene Frankel'di. Kampta 29395 numaralı mahkûm olarak biliniyordum. Ocak 1945'te Birkenau'dan yapılan ölüm yürüyüşünde tanıklık ettiğim şeyler bunlardır.

163

17

TEBRİZ, İSRAİL

Şubat zamanıydı. Shamron akşam yemeği için Gabriel'i Tebriz'e çağırmıştı. Gabriel çamur içinde kalmış bayırda arabasını sürerken başını kaldırıp Shamron'un terasına baktığında, gölden gelen rüzgârla dans eden gaz lambalarının ışığını ve ebedi gözcü Shamron'un alevlerin ortasında yavaşça dolandığını gördü. Gilah yemek servisini yapmadan evvel, yemek odasında iki mum yakmış ve Tann'nın inayetinin onların üzerinden eksik olmamasını dilemişti. Gabriel dindar bir çevrede yetişmemişti, ama Shamron'un karısını gözleri kapalı, mumun ışığını yüzüne yaklaştırırken

164

gördüğünde onun, o ana dek gördüğü en güzel şey olduğunu düşündü.

Shamron yemek esnasında sessizdi ve düşüncelere dalmış görünüyordu. Havadan sudan konuşacak gibi hissetmiyordu kendini. Gilah'ın önünde işinden söz etmemesinin nedeni,

karısına güvenmemesi değildi. Neler yaptığını öğrenirse karısının artık kendisini sevmemesinden korkuyordu. Gilah uzun bir sessizlikten sonra, babasından uzaklaşmak için Yeni Zelanda'ya giden kızından söz etti ve onun tavuk çiftliğinde bir adamla beraber yaşadığını anlattı. Kadın Gab-riel'in bir şekilde servisle bağlantısı olduğunun farkındaydı, ama işinin gerçekten ne olduğu konusunda net bir bilgisi yoktu. Onun, zamanının büyük bölümünü yurtdışında geçiren, sanatsever bir memur olduğunu düşünüyordu.

İki adama kahve, bisküvi ve kuru meyve ikram ettikten sonra masayı topladı ve bulaşıkları yıkamaya gitti. Gabriel mutfaktan gelen su ve tabak sesleri eşliğinde Shamron'u bilgilendirdi. Titreşen Şabat mumları arasında kısık sesle konuşuyorlardı. Gabriel ona Erich Radek ve Aktion 1005'le ilgili dosyayı gösterdi. Shamron fotoğrafı mum ışığına doğru tuttu ve gözlerini kısıtı, sonra okuma gözlüklerini yerleştirdi ve Gabriel'e bir kez daha dik dik bakmaya başladı.

"Savaş sırasında anneme neler olduğu konusunda ne biliyorsun?"

Shamron'un ihtiyatlı bakışları kahve fincanının kenarından ona ulaşıyor ve dobra dobra söylenmiş sözlere dönüşüyordu. Shamron onun hayatı hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Buna savaşta annesinin yaşadıkları da dahildi. "Berlin'de yaşıyordun," dedi Shamron. "1943 yılının Ocak ayında Auschwitz'e gönderildin ve Birkenau'daki kadınlar kampında iki yıl kaldın. Ölüm yürüyüşü sırasında Birkenau'dan ayrıldın. Diğer binlerce insan gibi hayatta kalmayı başardın ve Neüs-tadt Glewe'deki Amerikan ve Rus askerleri sayesinde özgürlüğüne kavuştun. Atladığın bir şey var mı?"

165

"Ölüm yürüyüşü sırasında bir şeyler olmuş, bana asla söz etmediği şeyler..." Gabriel Erich Radek'in fotoğrafını eline aldı. "Rivlin, Yad Vashem'de bunu bana gösterdiğinde, bu yüzü daha önce bir yerlerde gördüğümü biliyordum. Hatırlamam biraz vakit aldı, ama sonunda başardım. Bu yüzü küçükken, annemin stüdyosunda bir tuvalin üzerinde görmüştüm."

"Safed'e bunun için gittin, Tziona Levin'i görmek için."

"Nereden biliyorsun?"

Shamron içini çekti ve kahvesinden bir yudum aldı. Gabriel cesareti kırılmış bir halde Shamron'a, o sabah Yad Vashem'i ikinci kez ziyaretinden söz etti. Annesinin ifadesinin yazılı olduğu sayfaları masanın üzerine koyduğunda, Shamron gözlerini Gabriel'den ayırmamıştı. Gabriel bundan Shamron'un bilgisi olduğunu anladı. Memuneh annesi hakkındaki her şeyi biliyordu. Memuneh her şeyi bilirdi.

Shamron, "Servisin tarihindeki en önemli görev için senin adın geçiyordu," dedi. Sesinde pişmanlığın izine rastlanmıyordu. "Seninle ilgili her şeyi bilmeliydim. Ordu psikoloji profilin seni yalnız bir kurt olarak tanımlıyor, senin egoist ve doğuştan katillere özgü soğukluğa sahip biri olduğunu söylüyordu. Seninle ilgili ilk araştırmam bunu doğrulamıştı, ayrıca senin dayanılmaz biçimde sert ve tedavi edilmeye muhtaç derecede utangaç olduğunu öğrenmiştim. Senin nasıl böyle bir insan olduğunu anlamak istedim ve bunun için annenin iyi bir başlangıç olacağını düşündüm."

"Sen de gidip onun Yad Vashem'deki ifadesini okudun."

Shamron gözlerini kapattı ve kafasını bir kez salladı.

"Neden bugüne kadar bana hiçbir şey söylemedin?"

"Bu bana düşmezdi," Shamron'un sesi duygudan yoksun çıkıyordu. "Böyle bir şeyi ancak annen anlatabilir. Belli ki bu korkunç yükü öldüğü güne dek sırtında taşımış. Senin bilmeni istememiş. Onun gibi kurtulan ve hatıralarıyla gerçekten yüzleşemeyecek birçok kişi vardı. Savaş sonrası yıl-

166

larda, sen doğmadan evvel bu ülkenin çevresinde bir sessizlik duvarı örülmüştü. Soykırım mı? Sonsuza dek tartışılır. Ama buna gerçekten tahammül etmek zorunda kalmış insanlar, hatıralarını umutsuzca gömmeye ve hayatlarına o şekilde devam etmeye çalıştı. Ama maalesef, bu acı bir sonraki nesle, onların çocuklarına geçti. Gabriel Allon gibi insanlara mesela..."

Gilah kafasını kapıdan içeri uzatıp biraz daha kahve isteyip istemediklerini sorduğunda, Shamron konuşmasına ara vermişti. Shamron elini kaldırdı. Gilah onların işten söz ettiklerini anlamış ve sessizce mutfığa geri dönmüştü. Shamron kollarını masaya dayadı ve öne doğru eğildi.

"Onun ifade verdiğinden şüphelenmiş olman gerekir. Doğuştan gelen o merak etme duygun nasıl oldu da seni Yad Vashem'e yönlendirmedir?" Shamron, Gabriel'in sessiz-liğiyle karşılaştığında, kendi sorusunu kendi cevapladı. "Çünkü bütün kurtulanların çocukları gibi, sen de annenin hassas duygusal yapısına zarar gelmemesine dikkat ediyordun. Çok zorlarsan onu bir daha içinden hiç çıkamayacağı bir depresyona sokmaktan korkuyordun." Bir an durakladı. "Yoksa bazı şeylerle karşılaşmaktan mı korktun? Gerçeği öğrenmek seni korkuttu mu?"

Gabriel ona ters ters baktı, ama hiçbir cevap vermedi. Shamron konuşmadan evvel bir süre düşünceli tavırlarla kahvesini inceledi.

"Sana dürüst davranmam gerekirse Gabriel, annenin ifadesini okuduğumda senin mükemmel olduğunu anlamıştım. Benimle çalışmanın nedeni annen. O sana büyük bir sevgi verebilecek durumda değildi. Sevdiği herkes elinden alınmıştı. Anne babasını seçilme aşamasında kaybetmiş, Birke-nau'da arkadaşlık ettiği kızlar, SS Sturmbannführer'in ondan söylemesini istediği şeyleri söylemediği için öldürülmüştü."

"Bana anlatmayı denese onu anlayabilirdim."

167

Shamron yavaşça kafasını salladı. "Hayır Gabriel, bunu kimse gerçekten anlayamaz. Suçluluk duygusu, utanç duygusu... Annen savaş sonrası bu dünyada kendine bir yol çizmeyi başarmıştı, ama hayatı birçok açıdan o gece Polonya kasabasındaki yol üzerinde sona erdi." Avucunu masaya dayadığında henüz toplanmamış tabaklar sallandı. "Öyleyse ne yapacağız? Kendimize acıyıp duracak mıyız, yoksa işe koyulup, bu adamın gerçekten Erich Radek olup olmadığını anlamaya mı çalışacağız?"

"Sanırım bunun cevabını biliyorsun."

"Moshe Rivlin'e göre Radek, Auschwitz'in tahliye edilmesi işine karışmış olabilir mi?"

Gabriel kafasını salladı. "Doğuda işgal edilmiş topraklar tekrar Sovyetlerin eline geçmeden evvel, Ocak 1945 sıralarında, Aktion 1005 operasyonu büyük ölçüde tamamlanmıştı. Onun Auschwitz'e gidip gaz odaları ve krematoryumları ortadan kaldırması ve geri kalan tutukluların tahliye edilmesi işi için hazırlık yapması mümkün. Onlar ne de olsa suça tanıklık etmişlerdi."

"Bu pisliğin savaştan sonra Avrupa'dan nasıl kaçtığını biliyor muyuz?"

Gabriel ona, Radek'in Avusturyalı bir Katolik olmasından dolayı Roma'daki Piskopos Alois Hudal'ın yardımından faydalandığına dair Rivlin'in teorisinden söz etti.

"Öyleyse izi neden takip etmiyoruz," dedi Shamron. "Böylece ipuçlarının tekrar Avusturya'ya uzanıp uzanmadığını görürüz."

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum. Roma'dan başlamak iyi olur bence. Hudal'ın evraklarına bir göz atmak isterim."

"Tabii başka birçok insan da aynı şeyin peşinde."

"Ama Papalık Sarayı'nın en üst katında oturan adamın özel numarası onlarda yok."

Shamron omuzlarını silkti. "Doğru."

"Temiz bir pasaporta ihtiyacım var."

168

"Sorun değil. Elimde kullanabileceğin çok iyi bir Kanada pasaportu var. Fransızcan nasıl bu günlerde?"

"Pas mal, maisje dois pratiquer ['accent d'un Quebecois]."

"Bazen beni bile korkutuyorsun."

"Bu da bir şeydir."

"Geceyi burada geçirip, yarın Roma'ya uçarsın. Seni Lod'a bırakırım. Yol üzerinde Amerikan Elçiliği'nde durarak oranın başı olan adamla biraz sohbet ederiz."

"Ne hakkında?"

"Avusturya devlet arşivine göre Vogel, işgal sırasında Avusturya'da Amerikalılar için çalışmış. Langley'deki dostlarımızdan dosyalara bakmalarını rica edelim ve Vogel'in adına rastlayıp rastlamadıklarını bir soralım. Uzak bir ihtimal, ama belki şansımız yaver gider."

Gabriel gözlerini annesinin ifadesine çevirdi: Gördüğüm her şeyi anlatmayacağım. Bunu

yapmam mümkün değil. Ölen insanlara en azından bu kadarını boçluyum...

"Annen çok cesur bir kadındı Gabriel. Bu yüzden seni seçtim. İşe yarar bilgiler elde edip, geri döneceğini biliyorum."

"O benden çok daha cesurdu."

Shamron, "Evet," diyerek onunla aynı fikirde olduğunu belirtti. "O hepimizden daha cesurdu."

BRUCE CRAWFORD'UN GERÇEK işi, İsrail'in en kötü biçimde korunan sırlarından biriydi. Uzun boylu, asilzade Amerikalı, CIA'in Tel Aviv şubesi müdürüydü. Hem İsrail hükümetine, hem de Filistinli yetkililere onun savaştan iki taraf arasında arabulucu rolü üstlendiği söylenmişti. Crawford'un telefonunun gecenin olmadık bir saati çalması pek de ender görülen bir durum değildi. Adam kendini yorgun hissediyordu ama telefona cevap verdi.

Crawford, Shamron'u Haraykon Caddesi'ndeki elçilik binasının kapısında karşıladı ve binaya kadar eşlik etti. Ada-

169

mın bürosu oldukça büyük ve Shamron'un zevkine göre fazla şatafatlıydı. Büro, bir casus ininden çok, büyük bir şirketin başkan yardımcının bürosuna benziyordu. Shamron deri koltuğa gömüldü ve sekreterin limonlu maden suyu önerisini kabul etti. Aklından bir Türk sigarası yakmayı geçirdi, ama Crawford'un masası üzerinde göze çarpacak biçimde duran SİGARA İÇİLMEZ yazısını görünce vazgeçti.

Crawford konuya girmekte hiç acele etmiyordu. Bu durum Shamron için sürpriz olmamıştı aslında. Casuslar arasında yazılı olmayan kurallar vardı; biri bir arkadaştan iyilik yapmasını rica ettiğinde, karşılık olarak bir şey sunmak durumundaydı. Shamron kâğıt üzerinde oyun dışında olduğundan, karşısındakine elle tutulabilecek, somut hiçbir şey verebilecek durumda değildi. Verse verse, zamanında birçok hata yapmış bir adamın bilgeliğini ve tavsiyelerini verebilirdi.

Crawford, aradan bir saat geçtikten sonra sonunda, "Şu Vogel meselesi hakkında," dedi.

Amerikalının sesi gittikçe kısılıyordu. Shamron onun sesindeki hafif zayıflamayı aklının bir köşesine not etmiş, iskemlesinden ümitle öne doğru eğilmişti. Crawford manyetik ayıracındaki kâğıt klipsle oynayarak onu düzeltmeye çalışarak oyalanıyordu.

"Kendi dosyalarımıza bir göz gezdirdik," dedi Crawford. Gözleri evrakların üzerindeydi. "Hatta ilave arşivlere bakmaları için Maryland'e bir ekip yolladık, ama korkarım ki oyun dışı kaldık."

"Oyun dışı kalmak mı?" Shamron, Amerikan günlük konuşma dilinde sporla ilgili deyimlerin, iş hayatına olduğu gibi, casusluk dünyasına da pek uygun düşmediğini düşünüyordu. Shamron'un dünyasında ajanlar oyun dışı kalmaz; ya topu düşürür ya da potaya smaç basarlardı. Ya başarı ya da başarısızlık söz konusuydu ve Ortadoğu gibi bir yerde başarısızlık kanla sonuçlanırdı. "Bu tam olarak ne anlama

geliyor?"

Crawford bilgiç tavırlarla, "Şu anlama geliyor," dedi. "Araştırmamızdan hiçbir sonuç alamadık. Üzgünüm Ari, bazen böyle durumlarla karşılaşabiliyoruz."

Adam klipsi eline alarak hafifçe havaya kaldırdı ve inceledi. Başarısı onu gururlandırmış gibiydi.

GABRIEL, SHAMRON'UN Peugeot'sunun arka koltuğunda onu bekliyordu.

"Nasıl gitti?"

Shamron bir sigara yaktı ve sorusuna cevap verdi.

"Söylediklerine inanıyor musun?"

"Bana her zamanki kişisel dosyalarda veya geçmişe yönelik güvenlik araştırması raporunda bulduklarını söylemiş olsaydı, ona inanabilirdim. Ama hiçbir şey bulamamak da ne demek oluyor? O herif kiminle dans ettiğini sanıyor. Resmen bana hakaret etti."

"Amerikalıların Vogel hakkında bir şeyler bildiğini mi düşünüyorsun?"

Shamron, "Bruce Crawford sözleriyle bunu onaylamış oldu," dedi. Paslanmaz çelikten saatine baktı. "Kahretsin! Yalan söylemek için bir saat boyunca beni oyaladı, şimdi de uçağını kaçıracaksın."

Gabriel konsolunda duran telefona baktı ve, "Haydi yap şunu," diye mırıldandı.

"Sana meydan okuyorum."

Shamron telefonu kaparak, numaralan tuşladı. "Ben Shamron," gözlerinden kıvılcımlar saçılıyordu, "Lod'dan otuz dakika sonra Roma'ya gidecek bir El Al uçağı var. Biraz önce kalkışını bir saat kadar geciktirecek mekanik bir arıza çıktı. Anlaşıldı mı?"

İKİ SAAT SONRA Bruce Crawford'un telefonu çaldı. Adam almacı kulağına götürdüğünde, hattın öbür ucundaki

sesi tanıdı. Bu Shamron'u izlemekle görevlendirilen adamdı. Servis'in eski başkanına karşı, onun kendi toprakları üzerinde tehlikeli bir oyun oynanıyordu, ama Crawford da nihayetinde emir kuluymdu.

"Elçilikten ayrıldıktan sonra Lod'a gitti."

"Havaalanında ne işi varmış?"

"Bir yolcu bıraktı."

"Yolcuyu tanıyor musun?"

Takiple görevli adam onu tanıdığını söyledi. Yolcunun adını söylemeden, onun servisin dikkate değer, önemli ajanlarından biri olduğu ve son zamanlarda bir Orta Avrupa şehrinde iş üzerinde olduğu gerçeğini aktardı.

"Adamın o olduğuna emin misin?"

"Hiç şüphem yok."

"Nereye gidiyordun?"

Crawford cevabı aldıktan sonra bağlantıyı kesmişti. Kısa süre sonra bilgisayarının başına geçerek karargâhla güvenli hattan bağlantı kurdu. Mesaj, karşı tarafın hoşlandığı türden kısa ve özdü.

Elijah Roma'ya gidiyor. Bu akşam Tel Aviv'den kalkan El Al uçağıyla orada olacak.

18 ROMA

172

GABRIEL, VATİKAN'DAN GELEN adamla, Psikoposluk Sarayı'nın üst katındaki bürosunun dışında başka bir yerde buluşmak istemişti. Tiber yakınlarında sessiz bir meydanda bulunan Piperno isimli eski bir restoranda buluştular. Burası eski Yahudi mahallesine birkaç sokak uzaktaydı. Hava, aralık ayının bir öğleden sonrasında ancak Roma'da yaşanabilecek türde bir havaydı ve Gabriel, aralarından restorana gelen ilk kişi olarak dışarda, parlak güneşin vurduğu bir masayı seçmişti.

Birkaç dakika sonra meydanda bir rahip belirmiş ve ka-

173

rarh adımlarla restorana yönelmişti. Adam zayıf, uzun boyluydu ve İtalyan film artistleri kadar yakışıklıydı. Siyah papaz cüppesinin kesimi ve Romalılara özgü yakaları, onun sadeliğinin yanı sıra, aynı zamanda kişisel veya profesyonel kibrini bir kenara atmamış olduğuna vurgu yapıyordu. Adamın bu profiline uygun bir görevi vardı. Papa Cenapları VII. Paul'ün özel sekreteri olan Monsenyör Luigi Donati, Roma Katolik Kilisesi'nin tartışmasız en güçlü ikinci adamıydı.

Luigi Donati'nin oldukça soğuk bir yapısı vardı. Gabriel onu bebekleri vaftiz ederken veya Umbrian'ın tozlu köylerinde hastaları iyileştirmek için onları meshederken gözünde canlandırmakta zorlanıyordu. Koyu renk gözlerinden hiddet ve ulaşılmaz zekâ parıltıları yayılıyor, çenesinin inatçılığı vurgulayan yapısı, onun kolaylıkla başa çıkılamayacak tehlikeli bir adam olduğunu ifşa ediyordu. Bir yıl kadar önce yaşanan bir olay, Gabriel'i Vatikan'a ve Donati'nin maharetli ellerine yönlendirmiş ve ikisi Papa VII. Paul'e yönelik çok tehlikeli bir tehditi ortadan kaldırmışlardı. Luigi Donati'nin Gabriel'e bir iyilik borcu vardı. Gabriel onun borçlarına sadık bir adam olduğuna dair iddiaya girebilirdi.

Donati güneşli bir günde Roma kafelerinde birkaç saat vakit geçirmekten çok hoşlanan bir adamdı. Buyurgan tarzı ona papazlar heyeti içinde birkaç dost kazandırmış ve aynı patronu gibi, her fırsatta Vatikan'dan uzaklaşabilme imkânı sağlamıştı. Adam Gabriel'in öğle yemeği davetine, boğulmakta olan adamın can simidine sarılması gibi sarılmıştı. Gabriel, Luigi Donati'nin çok yalnız bir adam olduğu konusunda bir izlenime kapılıyor, bazen onun yaptığı seçimden dolayı pişman olduğunu düşünüyordu.

Papaz özel, altın bir çakmakla sigarasını yaktı. "İşler nasıl?"

"Başka bir Bellini üzerinde çalışıyorum. Crisosto-mo'nun mihrap resmi."

"Evet, biliyorum."

174

Kardinal Pietro Lucchesi, Papa VII. Paul olmadan evvel Venedik patriği idi ve Donati de onun yardımcısıydı. Venedik'le oldukça güçlü bağlantıları vardı. Eskiden kardinalin idaresi altındaki bölgede olup biten her şeyden onun da haberi olurdu.

"Eminim Francesco Tiepolo sana iyi davranıyordur."

"Gayet tabii."

"Ya Chiara?"

"O da gayet iyi, teşekkür ederim."

"İkiniz... ilişkinizi resmileştirmeyi hiç düşündünüz mü?"

"Bu çok karmaşık bir durum Luigi."

"Evet, ama karmaşık olmayan ne var ki?"

"Farkında mısın, bir an papaz gibi konuştun."

Donati kafasını arkaya atarak güldü. Gevşemeye başlamıştı. "Papa sana selamlarını yolladı. Bize katılamadığı için üzgün olduğunu söyledi. Piperno onun en sevdiği restoranlardan biridir. Bize filetti di bacala ile başlamamızı önerdi. Roma'da bu yemeği en iyi buranın yaptığına yemin ediyor."

"Yanılmazlık, iştah açıcı yemeklerin tavsiyesine kadar uzandı mı dersin?"

"Papanın yanılmazlığı ancak inanç ve ahlaki değerlerle ilgili olaylarda en üst karar verici konumundayken geçerlidir. Korkarım ki öğretileri, kılıksız morina balığı etine kadar uzanmıyor. Ama bu tür dünyevi olaylarda da oldukça tecrübe sahibidir. Senin yerinde olsam filetti ile başladım."

Beyaz ceketli garson masalarına gelmişti. Donati sipariş verme işini üstlendi. İçkinin akmaya başlaması, Donati'nin ruh halini öğleden sonranın yumuşak havasına uygun hale getirmişti.

Beş dakika boyunca Gabriel'e papazlar heyetiyle ilgili dedikodulardan, gizlice yapılan tartışmalardan, entrikalardan söz etti. Hepside insana oldukça tanıdık gelen şeylerdi. Vatikan'ın durumu, servisten pek de farklı görünmüyordu. Gabriel, nihayet sohbeti Soykırım sırasında Roma Katolik Kilisesi'nin rolüne getirmişti.

175

"Tarih Komisyonu'nun çalışmaları nasıl gidiyor?"

"Aynen beklendiği gibi. Gizli arşivlerden onlara belge temin ediyoruz, onlar da bizim müdahale etmemizi mümkün olduğunca engellemeye çalışarak, incelemelerini yürütüyorlar. Bulgularıyla ilgili ilk raporu altı ay içinde açıklayacaklar. Sonra detaylı tarih araştırmasına girişecekler."

"İlk raporun nasıl çıkacağına dair bir ipucu var mı?"

"Dediğim gibi, tarihçilerin mümkün olduğunca Papalık Sarayı'nın etkisi altında kalmadan çalışmasına gayret ediyoruz."

Gabriel Donati'yi kadehinin üzerinden şüpheli gözlerle süzdü. Monsenyorun üzerinde papaz cübbesi ve Romalılara özgü yakaları olmasa, onun profesyonel bir casus olduğunu düşünebilirdi. Donati'nin komisyon üyeleri arasında ona bilgi verecek en azından iki kaynağı olmaması, onun için hakaret sayılırdı. Gabriel içkisinden bir yudum alarak bu durumu Monsenyor Donati'ye aktardı. Papaz sonunda itiraf etti.

"Peki, tamam. Diyelim ki komisyonun aldığı kararlardan tamamen habersiz değilim."

"Ve?"

"Rapor, Pius'a oldukça yükleniyor, ama buna rağmen, korkarım ki onun faaliyetleri Orta ve Doğu Avrupa'daki ulusal kiliselerle ilgili çok korkunç bir tablo ortaya koymayacak."

"Sinirli gibisin Luigi."

Papaz masanın üzerinden öne doğru eğildi, sözlerini çok özenle seçiyor gibiydi. "Pandora'nın kutusunu açtık, dostum. Böylesi bir süreç bir kere başladı mı, nerede duracağını önceden kestirmek ve Kilise'nin hangi yönlerden etkileneceğini tahmin etmek imkânsızdır. Liberaller papanın faaliyetlerini didikliyor ve bir üçüncü Vatikan Konseyi kurulması gibi aşırı taleplerde bulunuyorlar. Gericiler ise bunun dince kabul olunmuş doktrinlere aykırı olduğu yönünde kıyameti koparıyorlar."

176

"Ciddi bir şey var mı?"

Monsenyor soruya cevap vermeden önce yine oldukça uzun düşünmüştü. "Fransa'nın Languedoc bölgesindeki gericilerden ciddi tepkiler alıyoruz. Bunlar, ikinci Vatikan'ın şeytanın işi olduğuna ve Papa XXIII. John'dan beri bütün papaların dine karşı geldiğine inanan gericiler bir grup."

"Kilise'nin böyle insanlarla dolu olduğunu düşünürdüm. Benim de yüksek rütbeli din adamları ve Crux Vera denilen rahip sınıfına mensup olmayan dostlarım arasında yürüttüğüm bir araştırmam var."

Donati gülümsedi. "Korkarım ki söz konusu grubun elbisesi de aynı kumaştan biçilmiş, yalnızca Crux Vera'dan farklı olarak, onların papazlar heyeti içerisinde bir güçleri yok. Onlar kapıları zorlayan barbar yabancılar. Papanın onlar üzerinde pek bir kontrolü yok ve hava şimdiden ısınmaya başladı bile."

"Yardım edebileceğim bir şey olursa bana haber ver."

"Dikkatli ol dostum, senden yine bir iyilik isteyebilirim."

Filetti di baccala'lar gelmişti. Donati tabağa biraz limon gezdirdi ve iri bir et parçasını bütün olarak ağzına attı. İçkisini yudumlariken, balığını silip süpürmüş, şimdi de sırtını iskemleye dayamış, duyduğu memnuniyet, yüzünün güzel hatlarına yansımıştı. Vatikan'da çalışan bir papaz olarak ruhani olmayan dünya, güneş ışığıyla yıkanan Roma meydanında öğle yemeği yemenin verdiği zevkten daha çok, hayal kırıklıkları sunuyordu ona. Bir tabak filetti daha sipariş etti ve Gabriel'e şehirde ne yaptığını sordu.

"Tarih Komisyonu'nun çalışmalarıyla bağlantılı bir iş üzerinde çalıştığımı söyleyebilirim."

"Nasıl yani?"

"Vatikan'ın, savaş sonrasında aranan bir savaş suçlusunu olan Erich Radek isimli bir SS subayının Avrupa'dan kaçırılmasına yardım ettiğine dair haklı şüphelerim var."

Donati aniden ağzındaki lokmayı çiğnemeyi bırakmış,

Viyana'da Ölüm - F: 12

177

yüzü ciddileşmişti. "Kullandığın kelimelere ve yaptığın çıkarımlara dikkat et dostum. Bu Radek denilen adamın Ro-ma'dan birinden yardım almış olması kuvvetli bir olasılıktır, Vatikan'dan değil."

"Yardım edenin Anima Piskoposu Hudal olduğuna inanıyoruz."

Donati'nin yüzündeki gerginlik azalmıştı. "Maalesef cömert piskopos birçok kaçak Nazi'ye yardım etmişti. Bunu kimse inkâr etmiyor. Radek denilen adama yardım ettiğini sena düşündüren şey ne oldu?"

"İyi bir araştırma sonunda yapılan tahmin... Radek, Avusturyalı bir Katolik'ti. Hudal Roma'daki Alman İlahiyat Fakültesi'nin rektörü ve Alman-Avusturya cemaatinin önde gelen papazıydı. Radek Roma'ya yardım bulma ümidiyle gelmişse, Piskopos Hudal'a yönelmiş olması oldukça mantıklı."

Donati ona katıldığını belirtircesine kafasını salladı. "Buna karşı çıkacak değilim. Piskopos Hudal, intikam niyeti taşıdığına inandığı muzaffer Müteffiklere karşı, ülkesinin vatandaşlarını

korumaya adanmıştı kendisini. Ama bu onun Erich Radek'in savaş suçlusu olduğunu bildiğini göstermez. Nasıl bilsin ki? İtalya savaşından sonra yerlerinden yurtlarından olmuş milyonlarca insanla dolup taşıyordu ve bu insanların hepsi yardım bulmak umudundaydı. Radek Hudal'a gelip, ona acıklı bir hikâyeye anlatmışsa, Hudal'ın onu korumaya çalışıp yardım etmesi çok normal."

"Hudal'ın Radek gibi bir adama kaçmasının sebebini sorması gerekmez miydi?"

"Evet, belki de sorması gerekirdi, ama Radek'in bu soruya gerçekleri anlatarak cevap verdiğini düşünmek saadillik olur. Radek yalan söyleyecekti ve Piskopos Hudal'ın onun anlattıklarının aksini düşünmesi için bir sebebi yoktu."

"Bir adam sebepsiz yere kaçak durumuna düşmez Luigi ve Soykırım da öyle gizli saklı bir şey değildi. Piskopos Hu-

dal, adaletten kaçan savaş suçlularına yardım ettiğini fark etmeliydi."

Donati cevap vermeden önce garsonun makarna servisini yapmasını bekledi. "O zamanlar Kilise'nin içinde ve dışında göçmenlere yardım eden birçok kurum ve kişi olduğunu anlayan gerek. Hudal bu konuda tek değildi."

"Operasyonunu yürütecek parayı nereden buldu?"

"Bütün paranın ilahiyat fakültesine bağlı hesaplardan geldiğini iddia ediyordu."

"Ve sen de buna inanıyorsun öyle mi? Hudal'ın yardım ettiği her bir SS subayına cep harçlığı, yolculuk parası veriliyor, vize temin ediliyor ve gideceği yabancı ülkede yaşamasına yetecek kadar para yardımı yapılıyordu. Tabii Ro-ma'da kaldığı süre içinde, yolculuğa çıkana kadar geçen zamanda yapılan masraflardan hiç söz etmiyorum. Hudal'ın bu şekilde yüzlerce SS subayına yardım ettiği sanılıyor. Bu çok büyük miktarda para demek Luigi, yüz binlerce dolar para demek. Anima'nın bu kadar parası olduğuna inanmam oldukça güç."

Donati makarnayı çatalına ustaca sararken, "Yani bu paranın ona birileri tarafından verildiğini mi düşünüyorsun?" diye sordu. "Papa tarafından mesela."

"Sonuçta paranın bir yerlerden gelmiş olması gerek."

Donati çatalını tabağına bırakmış, düşünceli bir biçimde ellerini kenetlemişti. "Piskopos Hudal'ın göçmenlerle ilgili faaliyetleri için Vatikan hesaplarından para aldığını düşünmemizi sağlayacak yeterli kanıt var."

"O insanlar göçmen değildi Luigi. En azından hepsi değildi. Birçoğu korkunç suçlar işlemişti. Hudal'ın aranmakta olan savaş suçlularının adaletten kaçmasına yardım ettiğinden Pius'un haberi olmadığını mı söylüyorsun?"

"Belgelere dayanan kanıtlara ve kurtulan tanıkların ifadelerine göre, bu suçu ispatlamanın oldukça zor olduğunu söylüyorum diyelim."

"Senin fıkıh öğrenimi aldığını bilmiyordum Luigi." Gabriel ilgili kelimelerin üzerine bir savcı edasıyla vurgu yaparak, alçak sesle sorusunu tekrarladı. "Papa, Hudal'ın savaş suçlularının adaletten kaçmasına yardım ettiğini biliyor muydu?"

"Papa Cenapları, Almanları daha çok zayıflatacağına ve komünistlere cesaret vereceğine inandığından, Nürnberg Mahkemeleri'ne karşı çıkmışlardı. Ayrıca Müttefikler'in adalet değil, intikam peşinde koştuklarına inanıyordu. Papanın, Hudal'ın Nazilere yardım ettiğinden haberdar olması ve bu faaliyetleri onaylamış olması oldukça muhtemel. Ama bu iddiayı ispat etmek, bambaşka bir olay." Donati çatalını Gabriel'in henüz dokunmadığı makarnasına yöneltmişti. "Soğumadan yesen iyi olur."

"Korkarım ki iştahım kaçtı."

Donati çatalını Gabriel'in makarnasına daldırdı. "Peki bu Radek denilen adamın ne yaptığı iddia ediliyor?"

Gabriel, Sturmbannführer Erich Radek'in, Viyana'daki Yahudi göçmen bürosunda Adolf Eichmann'a yardım etmesiyle başlayan ve Aktion 1005'i yönetmesiyle sona eren SS kariyeri hakkında kısa bir özet verdi. Gabriel anlatacaklarının sonuna geldiğinde, Donati'nin de iştahı kaçmıştı.

"Böylesine büyük bir suça ait tüm delilleri gizleyebile-ceklerine gerçekten inanmışlar mı?"

"Bunun mümkün olacağına inandıklarını sanmıyorum, ama büyük ölçüde başarılı oldular. Erich Radek gibilerinin yüzünden Shoah'ta gerçekten kaç insanın katledildiğini asla bilemeyeceğiz."

Donati şarap kadehine düşünceli tavırlarla bakıyordu. "Piskopos Hudal'ın Radek'e yardım etmesiyle ilgili ne öğrenmek istiyorsun?"

"Radek'in pasaporta ihtiyacı olduğunu düşünmek mümkün. Hudal, pasaport temin etmek için Kızılhaç'a müracaat etmiş olmalı. Radek'in ayrıca bir yerlere kaçması gerekiyor-

du, bunun için de vizeye ihtiyacı olacaktı." Gabriel bir an duraladı. "Bu olayın üzerinden çok uzun zaman geçtiğini biliyorum, ama Piskopos Hudal kayıt tutuyordu değil mi?"

Donati kafasını yavaşça salladı. "Piskopos Hudal'ın özel evrakları Anima'daki arşivde korunuyor. Tahmin edebileceğin gibi mühürlenmiş durumda..."

"Roma'da bu mührü kıracak biri varsa, o da sensin Lu-

igi" ..

"Öyle kafamızın estiği gibi Anima'ya dalıp, psikoposun

evraklarını göremeyiz. Rektör, Psikopos Theodor Drexler ve adam da aptal değil. Bir

mazerete ihtiyacımız var, ne bileyim, sizin işlerinizde dendiği gibi, sahte bir öykü mesela..."

"Böyle bir mazeretimiz var."

"Nedir?"

"Tarih Komisyonu."

"Rektöre, komisyonun Hudal'ın evraklarını istediğini söylememizi mi öneriyorsun?"

"Aynen öyle."

"Ya karşı çıkarsa?"

"O zaman ünlü bir ismi öne süreriz."

"Peki hangi ünlü kişinin yerine geçmeyi düşünüyorsun?"

Gabriel elini cebine attı ve fotoğraflı bir kimlik kartı çıkarıp, Donati'ye uzattı.

"Kudüs İbrani Üniversitesi'nden karşılaştırmalı din profesörü Shmuel Rubenstein." Donati kartı Gabriel'e geri verdi ve kafasını saldı. "Theodor Drexler çok iyi bir ilahiyatçıdır. Seninle bu konular hakkında konuşmak isteyecek; mesela Batı dünyasındaki en eski iki dinin ortak kökenleri hakkında tartışma arzusunda olacaktır. Böyle bir tartışmada eminim ki sen yüzüstü çakılırsın ve psikopos da senin küçük numaranı açığa çıkarır."

"Bunun böyle olmayacağını görmek senin işin."

181

"Yeteneklerimi abartıyorsun Gabriel."

"Onu ara Luigi. Psikopos Hudal'ın evraklarını muhakkak görmem lazım."

"Arayacağım, ama önce bir sorum var. Neden?"

Donati Gabriel'in verdiği cevabı dinledikten sonra cep telefonundan bir numara tuşladı ve kendisine Anima'yı bağlamalarını istedi.

182

19

ROMA

SANTA MARIA dell'Anima Kilisesi, Piazza Navona'nın hemen batısında kalan Centro Storico'daydı ve dört yüz yıldan beri Roma'daki Alman kilisesi olarak faaliyetliydi. Utrecht'li bir Alman gemi yapımcısının oğlu olan Papa VI. Adrian, John II. Paul'den önceki son İtalyan olmayan papaydı ve bu kilisenin ana mihrabının hemen sağ tarafındaki muhteşem türbede gömülüydü. Bitişindeki ilahiyat fakültesine Via della Pace'den ulaşılıyordu ve ertesi sabah

Gabriel, Psikopos Theodor Drexler'la o noktada, avlunun soğuk gölgeleri altında buluşacaktı.

183

Monsenyor Donati, İtalyan aksanlı mükemmel Almanca-sıyla onu karşılamış ve Gabriel'i "İbrani Üniversitesi'nden uzman profesör Shmuel Rubenstein" olarak tanıtmıştı. Drexler Gabriel'e elini öyle bir biçimde uzatmıştı ki, Gabriel onun elini sıkmakla yüzüğünü öpmek arasında tereddüt geçirdi. Kısa bir duraklamadan sonra elini samimi bir biçimde sıktı. Adamın teni kilise mermeri kadar soğuktu.

Rektör merdivenleri çıkarak onlara mütevazı sayılabilecek, kitap raflarıyla dolu bir büroya kadar eşlik etti. Orada bulunan en büyük koltuğa otururken, papaz cübbesi hışır-damıştı. Göğsünde sallanan iri, altın haç, uzun pencerelerden içeri dolan güneş ışığıyla parlıyordu. Rektör kısa boylu, sağlıklı görünümlü, yetmişli yaşlarına yaklaşmış bir adamdı. Yanakları pespembeydi ve ince beyaz saçları, kafasının üzerinde hale gibi duruyordu. O anda mutsuz olduğu her halinden belliyken bile, ufak ağzının köşeleri, yüzüne sürekli gülümsüyormuş ifadesi verecek şekilde kalkıktı ve soluk mavi gözleri zekâ parıltıları saçıyordu. Bu, hastaları rahatlatacak, günahkârların ruhuna Tanrı korkusu salacak bir yüzdü. Monsenyor Donati haklıydı. Gabriel'in adımlarına dikkat etmesi gerekecekti.

Donati ve piskopos, beş dakika boyunca birbirlerine papa hakkında iyi dileklerini sundular. Piskopos Donati'ye, papanın sağlığının devamı için dua ettiğini söyledi. Donati de ona, Papa Cenaplarının Piskopos Drexler'm Anima'daki çalışmalarından çok büyük memnuniyet duyduğunu ilettili. Donati piskoposa mümkün olduğu kadar unvanıyla hitap etmeye çalışıyordu. Karşılıklı lütuflardan sonra Donati Drex-ler'ı o kadar yağlamıştı ki, Gabriel onun oturduğu yerden kaymasından endişe etti.

Monsenyor Donati sonunda Anima'ya ziyaretlerinin amacını açıkladıktan sonra, Drexler'm havası, güneşin önünü kapayan bir bulut gibi hemen kararmıştı ama yüzündeki gülümsemesi aynen duruyordu.

184

"Piskopos Hudal'ın savaş sonrası göçmenlerle ilgili çalışmalarına yönelik polemik yaratabilecek bir araştırmanın, Romalı Katoliklerle Yahudiler arasında düzelmeye başlayan ilişkilere nasıl olumlu katkı yapacağını anlamakta güçlük çekiyorum." Viyana aksanlı Almancasıyla konuşurken sesi yumuşak ve kuru çıkıyordu. "Piskopos Hudal'ın faaliyetleriyle ilgili yapılacak dürüst ve dengeli bir araştırma, onun birçok Yahudi'ye de yardım ettiğini ortaya çıkaracaktır."

Gabriel hafifçe öne eğildi. İbrani Üniversitesi'nden gelen uzman profesörün konuşmaya dahil olma zamanı gelmişti. "Efendim, Roma'nın toparlanması sırasında Psikopos Hudal'ın Yahudileri sakladığını mı söylüyorsunuz?"

"Hem toparlanma sırasında, hem de sonrasında... Ani-ma'nın sınırları içinde yaşayan birçok Yahudi vardı. Vaftiz edilmiş Yahudilerden söz ediyorum tabii."

"Ya vaftiz edilmemiş olanlar?"

"Onlar burada gizlenemezdi. Bu uygun olmazdı. Onlar başka yerlere gönderilmişti."

"Ekselansları bağışlayın beni ama, vaftiz edilmiş Yahudi ile sıradan bir Yahudi arasındaki fark nasıl anlaşıyor?"

Monsenyör Donati bacak bacak üstüne attı ve dikkatle pantolonundaki kat çizgisini düzeltmeye çalıştı. Bu, konunun fazla üstüne gidilmemesini anlatmaya yönelik bir işaretti. Psikopos derin bir nefes aldı ve soruyu cevapladı.

"Onlara inançları ve Katolik öğretileriyle ilgili birkaç basit soru sorulmuş olabilir. Bilinen bir iki önemli duayı ezberden okumaları istenmiş olabilir. Kimin gerçeği söylediği, kimin ilahiyat fakültesine sığınmak için yalan söylediği genellikle hemen ortaya çıkar."

O an kapının çalınması, Luigi Donati'nin konunun değiştirilmesi yolundaki hedefine ulaşmasını sağlamıştı. Genç bir çömez papaz odaya girdi, elinde gümüş bir tepsi vardı. Donati ve Gabriel'in fincanlarına çay doldurdu. Psikopos, içine ince bir limon parçası attığı kaynamış su içiyordu.

185

Genç papaz ayrıldıktan sonra Drexler, "Eminim ki Piskopos Hudal'ın Yahudileri Nazilerden korumasıyla ilgilenmiyorsunuz, öyle değil mi Profesör Rubenstein? Sizin ilginizi onun savaş sonrasında Alman subaylara yaptığı yardım çekiyor sanırım."

"Alman subaylara değil, aranan SS savaş suçlularına yaptığı yardımla ilgileniyorum."

"Psikopos onların suçlu olduğunu bilmiyordu ki."

"Korkarım bu savunma zorlama ve safdillik olur Ekselansları. Piskopos Hudal kendini anti-semitizme adamıştı ve Hitler rejiminin destekçisiydi. Bu durumda, onun Avusturyalılara ve Almanlara, işledikleri suçlara rağmen savaş sonrasında gönüllü yardım etmesi mantıklı sayılmaz mı?"

"Onun Yahudilere olan muhalefeti ilahiyat açısndandı, sosyal açıdan değil. Onun Nazi rejimini desteklemesini ben de savunmuyorum. Piskopos Hudal kendi söylemleri ve faaliyetleri ile kendi kendini suçlu çıkarmıştır zaten."

"Ve tabii arabasıyla da." Gabriel, Moshe Rivlin'in dosyasını rektörün görebileceği biçimde masaya koydu. "Piskopos Hudal, birleşik Reich'ın bayrağını resmi arabasında dalgalandırıyordu. Sempati beslediği görüşleri saklamak gibi bir kaygısı olmamıştı."

Drexler limonlu suyundan bir yudum aldı ve donmuş bakışlarını Donati'ye yönlendirdi. "Kilise içinde olan diğer birçokları gibi, benim de papanın Tarih Komisyonu hakkında endişelerim var, ama Papa Cenaplarına olan saygımdan dolayı bunları kimseyle paylaşmadım. Şimdi görüyorum ki, Anima da mikroskobun altına yatırılmış vaziyette. Ben bir sınır koymak zorundayım. Bu büyük kurumun iyi şöhretinin, tarihin çamuruna sürüklenmesine izin vermeyeceğim."

Monsenyör Donati pantolonuna bir süre düşünceli tavırlarla baktı, sonra kafasını kaldırdı. Papanın sekreterinin sakın görünüşünün altında, rektörün küstahlığının getirdiği kızgınlık yatıyordu. Psikopos ileri gitmişti; Donati de aynı

I

şekilde karşılık vermek üzereydi. Ama bir şekilde sesini al-çaltmayı becerdi.

"Ekselans, konuyla ilgili endişeleriniz bir kenara, Profesör Rubenstein'a Piskopos Hudal'ın evraklarını görme izni verilmesi papanın isteğidir."

Derin bir sessizlik odada asılı kalmıştı. Drexler göğsündeki haçla oynuyor, kendine bir kaçış noktası bulmaya çalışıyordu. Piskopos kısa bir süre sonra bunun imkânsız olduğunu anlamıştı; istifa, en onurlu davranıştı ama bu da hükümdarlığının sonu demekti.

"Bu olayda Papa Cenaplarına karşı gelmek gibi bir arzum yok. Bana işbirliği yapmaktan başka çare bırakmadınız Monsenyor Donati."

"Papa bunu unutmayacak Piskopos Drexler."

"Ben de Monsenyor."

Donati alaycı bir ifade takınmıştı. "Anladığım kadarıyla piskoposun özel evrakları burada, Anima'daymış."

"Doğru. Arşivlerimizde muhafaza ediliyor. Yerlerini tespit etmek ve Profesör Rubenstein gibi bir bilim adamı tarafından okunabilecek ve anlaşılabilir hale getirilmesi için organize etmek birkaç gün alır."

"Ne kadar düşüncelisiniz Ekselans," dedi Monsenyor Donati. "Ama biz bu evrakları şimdi görmek istiyoruz."

PİSKOPOS ONLARI zaman içinde aşınmış ve buz gibi kayganlaşmış, taştan helezonik basamaklara yönlendirdi. Basamakların sonunda dökme demirden teçhizatlarıyla ağır, meşe bir kapı vardı. Kapı, zamanında sert darbelere karşı koyması için yapılmış, ama Venetolu zeki papazla Kudüs'ten gelen "profesör"e karşı koyamamıştı.

Piskopos Drexler kilidi çevirdi ve omzundan güç alarak kapıyı açtı. Karanlıkta bir süre el yordamıyla yürüdü, sonra bir düğmeyi çevirdi. Düğmenin sesi, sessizlikte yankılan-mıştı. Bir dizi tavan lambası ani elektrik akımının etkisiyle

186

187

cızırdıyarak yanmış ve taş kemerden tavanı olan gizli dehlizleri ortaya çıkarmıştı. Psikopos sesini çıkarmadan, başıyla onları işaret etti.

Mahzen ufak yapılı insanlar için inşa edilmişti. Tıknaç psikopos eğilmeye gerek duymadan geçitlerden geçebiliyordu. Gabriel lambalara çarpmamak için kafasını eğerken, Monsenyor Donati bir seksen beşlik boyuyla, belkemiği kaymasından mustarip biri gibi kıvrılmış halde yürümek zorundaydı. İşte, Anima'nın ve ilahiyat fakültesinin kurumsal belleği burada saklanıyordu. Dört yüz yıllık vaftizle ilgili kayıtlar, evlilik sertifikaları ve ölüm ilanları, hepsi

buradaydı. Ayrıca burada hizmet vermiş papazların ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmüş öğrencilerin kayıtları da saklanıyordu. Belgelerin bazıları cam dolaplarda, bazıları da sandıklarda veya sıradan karton kutuların içindeydi. Daha yeni sayılabilecek evraklar modern, plastik kapaklı dosyalarda muhafaza edilmişti. Etraf rutubet ve küf kokuyor, duvarların bir yerlerinden su damlıyordu. Soğuk ve rutubetin kâğıda ne kadar zarar verdiğini iyi bilen Gabriel, Piskopos Hudal'ın evraklarını sağ salim görme umudunu hızla yitirmeye başlamıştı.

Geçidin sonuna yakın bir yerde küçük, yeraltı mezarlarına benzer bir odacık vardı. Odanın içinde duran birçok iri sandık, paslı asma kilitlerle güvence altına alınmıştı. Piskopos Drexler'da bir dizi anahtar vardı. Anahtarlardan birini ilk kilide soktu. Anahtar dönmüyordu. Bir süre uğraştıktan sonra anahtarları "Profesör Rubenstein"a teslim etti. Profesör eski kilidi açmakta hiç zorlanmamıştı.

Piskopos Drexler bir süre onların etrafında dolaşıp durmuş ve evrakları ararken onlara yardımcı olmayı teklif etmişti. Monsenyör Donati, omzuna dostça vurarak, kendilerinin halledebileceklerini söyledi. Ufak yapılı, gösterişli piskopos istavroz çıkarmış ve kemerli geçide yönelerek onları yalnız bırakmıştı.

188

ARADAN İKİ SAAT GEÇTİKTEN SONRA evrakları bulan Gabriel olmuştu. Erich Radek 3 Mart 1948 tarihinde Ani-ma'ya gelmişti. 24 Mayıs'ta, Vatikan'ın göçmenlere yardım etmek amacıyla kurduğu Papalık Yardım Komisyonu, Ra-dek'e 9645 / 99 numarayla ve Otto Krebs sahte ismi altında Vatikan kimlik kartı çıkartmıştı. Yine aynı gün Otto Krebs, Piskopos Hudal'ın yardımıyla Vatikan kimlik kartını kullanarak Kızılhaç pasaportu almış, sonraki hafta Suriye Arap Cumhuriyeti'ne giriş vizesi temin etmişti. Kendisine Piskopos Hudal tarafından verilen parayla ikinci sınıf bir bilet satın almış ve haziran ayının sonlarına doğru Cenova Lima-nı'ndan denize açılmıştı. Krebs'e beş yüz dolar cep harçlığı verilmişti. Paranın verildiğine dair, üzerinde Radek'in imzası olan makbuz Piskopos Hudal tarafından saklanmıştı. Radek'in dosyasında saklanan son evrak, bir mektuptu. Suriye pulu ve üzerinde Şam posta damgası olan mektupta Radek, Piskopos Hudal'a ve papaya yardımları için müteşşekkiri olduğunu belirtiyor ve onlara olan borcunu bir gün ödeyeceğini söylüyordu. Mektup Otto Krebs adıyla imzalanmıştı.

189

20

ROMA

PİSKOPOS DREXLER, KASEDİ son bir kez daha dinledi ve sonra Viyana'yı aradı. "Korkarım bir problemimiz var." "Nasıl bir problem?"

Drexler, Viyana'daki adama o sabah Anima'ya gelen Mon-senyör Donati ve Kudüs'teki İbrani profesörden söz etti. "Kendini kim olarak tanıttı?"

"Rubenstein. Tarih Komisyonu üyesi olduğunu iddia etti."

"O adam profesör falan değil."

"Bunu anlamıştım zaten, ama onun hilesine meydan okuyacak durumda değildim. Monsenyör Donati, Vatikan içinde oldukça güçlü bir isim. Ondan daha güçlü tek bir isim var, o da kabul olmuş doktrinlere karşı çalışmalar yürütüyor."

"Adamlar neyin peşindeydi?"

"Piskopos Hudal'ın savaş sonrasında yardım ettiği Avusturyalı bir göçmene ait evrakları arıyorlardı."

Adam sonraki sorusunu yöneltmeden evvel uzun bir sessizlik yaşandı.

"Anima'dan ayrıldılar mı?"

"Evet, bir saat kadar önce."

"Telefon açmak için neden bu kadar çok bekledin?"

"İşine yarayabilecek birkaç bilgi toparım diye düşünmüştüm."

"Toplayabildin mi bari?"

"Evet, sanırım."

"Anlat."

"Profesör, Via Giulia'da Kardinal Otel'i'nde kalıyor. Otele Kanada pasaportuyla, Rene Duran adıyla kayıt yaptırmış."

"ROMA'DAKİ BİR SAATLİ TOPARLAMANI istiyorum."

"Ne zaman?"

"Derhal."

"Nerede?"

"Via Giulia'daki Kardinal Otel'i'nde kalan bir adam var. Rene Duran ismiyle kayıt yaptırmış, ama bazen Rubenstein adını da kullanıyor."

"Roma'da ne kadar kalacak?"

"Belli değil. Bu yüzden hemen yola çıkman gerekiyor, iki saat içinde Roma'ya gidecek olan bir Alitalia uçağı var. Birinci mevkide adına rezervasyon yapıldı."

"Uçakla seyahat edceksem, tamirat için gerekli aletleri

yanıma alamam. Aletleri Roma'da bana temin edecek biri lazım."

"Tam da bu işe uygun biri var." Adam ezberinden bir telefon numarası söyledi, Saatçi de numarayı hafızasına kaydetti. "Adamımız çok profesyonel ve en önemlisi çok tedbirli biridir. Öyle biri olmasa seni bu işe yollamazdım."

"Sende bu Duran denilen beyefendinin fotoğrafı var mı?"

"Bir dakika içinde sana fakslıyorum."

Saatçi telefonu kapattı, dükkânın ön ışıklarını söndürerek atölyesine geçti ve depo olarak kullandığı dolabı açtı. İçinde, temiz elbiseler ve tıraş takımının bulunduğu, kısa süreli seyahatlerde kullandığı bir çanta duruyordu. İçerden faks makinesinin sesini duydu. Ölü adamın resmi makinede yavaşça belirirken, Saatçi o sırada paltosunu giyip şapkasını takıyordu.

192

21

ROMA

GABRIEL ERTESİ SABAH Doney'in kapalı bölümünde oturmuş, kahvesini içiyordu. Yarım saat kadar sonra kafeye bir adam girmiş ve bara yönelmişti. Adamın saçları bulaşık teline benziyor ve iri yanaklarında akne izleri görünüyordu. Üzerindeki elbiseler pahalıydı, ama üstündeki-ler ona yakışmamıştı. Adam iki espresso bitirmiş ve sürekli sigara içmişti. Gabriel kafasını önünde duran La Repubblica gazetesine çevirdi ve gülümsedi. Shimon Pazner, Roma'da beş yıldır servisin adamı olarak çalışıyordu, ama dış görünüşü itibarıyla hâlâ göçmen havasından kurtulamamıştı.

Viyana'da Ölüm - F: 13

193

Pazner hesabını ödeyip tuvalete gitti. Dışarı çıktığında gözünde güneş gözlükleri vardı. Bu, buluşmanın gerçekleşebileceği anlamına gelen bir işaretti. Adam döner kapıdan geçti, Via Veneto yolu üzerinde bir an durakladı, sonra sağa dönüp yürümeye başladı. Gabriel, hesabını ödemiş ve onu takip etmeye başlamıştı.

Adam Pazner Corso d'Italia'yı geçti ve Villa Borghese'ye girdi. Gabriel, Corso'nun biraz ilerisinde yürüyordu ve parkın başka bir tarafından giriş yaptı. Pazner'le ağaçların sıralandığı patika üzerinde buluştular ve Gabriel kendini Mont-realli Rene Duran olarak tanıttı. İki adam beraberce Galle-ria'ya doğru yürümeye başladı. Pazner bir sigara yaktı.

"Geçen gece Alpler'de yakın tıraşa giriştiğine dair söylenti var."

"Dedikodu çok hızlı yayılıyor."

"Bilirsin, servis bir araya toplanıp, kermes için dikiş diken Yahudi kadınlar topluluğu gibidir. Ama senin daha büyük bir problemin var. Lev kuralları uygulamakta ısrarcı. Al-lon sınırı aştı.

Allon kapını çalarsa, onu tekrar sokağa yönlendirmelisin." Pazner yere tükürdü. "Ben Yaşlı Adam'a olan sadakatimden ötürü buradayım, senin için değil Bay Duran. Bu iş iyi neticelense senin adına iyi olur."

Galleria Borghese'nin ön bahçesinde mermer bir bankın üzerine oturdular. Takip edilip edilmediklerini anlamak için ikisi de farklı yönleri kolaçan etti. Gabriel Pazner'e, Otto Krebs sahte ismi altında Suriye'ye giden SS subayı Erich Ra-dek'ten söz etti. "Şam'a, eski medeniyetleri incelemek için gitmedi," dedi Gabriel. "Suriyelilerin onu kabul etmeleri için bir nedenleri olmalı. Rejime yakınlığı söz konusuysa, bunun dosyalarda ortaya çıkması gerekir."

"Yani benden bir araştırma başlatmamı ve izine Şam'da rastlayıp rastlamadığımıza bakmamı mı istiyorsun?"

"Evet, aynen öyle."

"Peki Lev'in ve servisin bilgisi dışında böyle bir araştır-

194

mayı nasıl yürütmemi bekliyorsun?"

Gabriel Pazner'e sorusunu aşağılayıcı bulduğunu ima edercesine bakmıştı. Pazner yelkenleri suya indirdi. "Tamam, diyelim ki araştırmada benim için dosyalara bakacak bir kız var."

"Yalnızca bir kız mı?"

Pazner omuzlarını silkti ve sigarasını çakılların üzerine bastırdı. "Bu iş uzun bir zaman alacakmış gibi geliyor bana. Nerede kalıyorsun?"

Gabriel ona kaldığı yeri söyledi.

"Campo dei Fiori'nin kuzey ucunda, çeşmenin hemen yanında La Carbonara denilen bir yer var."

"Biliyorum."

"Saat sekizde orada ol. Brunacci adına, sekiz buçuk için rezervasyon yapılmış olacak. Rezervasyon iki kişilikse, araştırma yatmış demektir. Dört kişilikse, o zaman Piazza Farnese'ye gel."

TİBER'İN KARŞI KIYISINDA, St. Anne Kapısı'ndan birkaç adım ötede küçük bir meydanda Saatçi, soğuk öğleden sonrasının gölgeleri altında, kafenin dışardaki masalarından birine oturmuş, cappuccinosunu yudumluyordu. Yandaki masada cübbeli iki papaz hararetli bir tartışma içindeydi. Saatçi İtalyanca bilmemesine rağmen, onların Vatikan bürokratları olduğunu tahmin etti. Bir sokak kedisi, yiyecek bir şeyler bulma umuduyla Saatçi'nin ayaklarına sürtünmeye başlamıştı. Adam kediyi boynundan yakalayarak, güçlü parmaklarıyla artan bir kuvvetle sıktı, kedi feryat edene kadar onu bırakmadı. Kedi panik içinde koşarak oradan uzaklaştığında papazlar, Saatçi'ye kınayan ifadelerle baktı. Saatçi masaya para bıraktı ve kafeden ayrıldı. Kafede gezinen bir kedi... Düşünebiliyor musunuz? Saatçi Roma'daki işini bir an evvel bitirip Viyana'ya dönmeyi dört gözle bekliyordu.

Adam Bernini'nin Colonnade'sinin kenarından yürüdü ve Tiber'in karşısına düşen geniş Via della Conciliazione'ye göz atmak için bir süre durakladı. Yanına yaklaşan bir turist elinde tuttuğu kamerayla onu dürterek, anlaşılmaz Slav aksanıyla Saatçi'den Vatikan'ın önünde fotoğrafını çekmesini rica ediyordu. Avusturyalı hiçbir şey söylemeksizin saatini işaret ederek, randevusuna geç kaldığını ima etti ve arkasını dönüp uzaklaştı.

Adam Colonnade'nin girişinin hemen ardında kalan geniş meydanı geçti. Burası son papanın adını taşıyan bir meydandı. Saatçi, antik saatler dışında başka şeylere pek ilgi duymasa da, şimdiki papanın oldukça tartışmalı bir kişilik olduğunu biliyor, onun etrafında dönen konuşmaları oldukça eğlenceli buluyordu. Savaş sırasında papa Yahudilere yardım etmemişmiş. Yahudilere yardım etmek ne zamandan beri papaların sorumluluğundaydı ki?

Sonuçta Yahudiler Kilise'nin düşmanıydı.

Saatçi Vatikan'dan uzaklaşıp, Janiculum Parkı'nın girişine açılan dar bir sokağın ağzına yöneldi. Sokak tamamen gölgeler altında kalmıştı. Yol boyunca koyu sarı renkte, tozlu binalar sıralanıyordu. O sabah kendisine telefonla iletilen adresi bulmak üzere, çatlamış yol üzerinde yürümeye devam etti. Aradığı yere geldiğinde içeri girmeden önce tereddüt etti. isli, madeni bir levha üzerinde ARTICOLIRELIGIOSI yazısını okudu. Onun altında küçük harflerle GUISEPPE MONDIANI yazıyordu. Saatçi adresin yazılı olduğu kâğıdı cebinden çıkardı: Via Borgo Santo Spirito, 22 Numara... Doğru yere gelmişti.

Yüzünü cama yasladı. Görebildiği kadarıyla içerde haçlar, Meryem Ana heykelcikleri, azizlerin oyma sanat eserleri, tespihler ve nişanlardan oluşan bir karmaşa ve tüm bu eşyaların papa tarafından bizzat kutsandığına dair belgeler vardı. Her şey sokaktan gelen ince tozla kaplanmış gibiydi. Saatçi, Avusturyalı sofı bir Katolik ailede yetiştirilmiş ol-

masına rağmen, insanı bir heykele ibadet etmesi için zorlamanın nasıl bir şey olduğunu merak ediyordu. Onun artık ne Tanrı'ya, ne de Kilise'ye inancı vardı. Kadere, ilahi takdire, sonraki yaşama veya şansa inanmazdı. Saatin mekanizmasının insan eliyle kontrol edilmesi gibi, insanın yaşamında kendi yolunu kendisinin çiziceğine inanırdı.

Kapıyı çekip içeri girerken küçük bir zilden gelen tınlama sesini duydu. İçinde gömlek olmayan, kehribar rengi V yaka bir süveter giymiş bir adam arka odadan çıkagelmişti. Adamın kırışmış ten rengi gabardin pantolonu, artık ütü tutacak gibi görünmüyordu. Zayıf, seyreli saçları kafasının üzerinde toplanmıştı. Saatçi ondan birkaç adım uzakta olmasına rağmen, tıraş losyonunun itici kokusunu duyabiliyordu. Vatikan'daki adamın, kutsanmış dini parçaların bu takdire şayan yaratık tarafından sağa sola saçılmış olduğundan haberi var mıdır acaba diye merak etti.

"Yardımcı olabilir miyim?"

"Signor Mondiani'yi arıyordum."

Adam aradığın kişiyi buldun dercesine kafasını salladı. Sulu bir gülümseme, adamın birkaç dışından yoksun olduğu gerçeğini gözler önüne seriyordu. "Siz Viyana'dan gelen beyefendi olmalısınız," dedi Mondiani. "Sizi sesinizden tanıdım."

Adam elini uzattı. Eli, Saatçi'nin düşündüğü gibi sünge-rimsi ve nemliydi. Mondiani ön kapıyı kilitledi ve kapıya dükkânın kapalı olduğunu belirten hem İngilizce, hem de İtalyanca yazılmış bir levha astı. Sonra Saatçi'yi bir holden geçirdi ve yakın bir zamanda çökmesi muhtemel tahta basamaklardan yukarı çıkardı. Basamakların bitiminde bir büro vardı. Perdeler çekilmiş ve içeriye ağır bir kadın parfümü kokusu sinmişti. Ayrıca ekşi, amonyağa benzer başka bir koku daha duyuluyordu. Mondiani ona koltuğa oturmasını işaret etti. Saatçi yere doğru baktığında, gözlerinin önünden aniden bir şeyin geçtiği fark etti. İçinden oturmak gel-

196

197

iniyordu. Mondiani, Siz bilirsiniz dercesine dar omuzlarını silkti.

İtalyan masasına oturdu, birkaç evrakı dosyasına kaldırdı ve doğal olmayan koyu turuncu tondaki saçlarını düzeltti. Saatçi kel kafasındaki birkaç tutam perçemin, adamın özgüvenini artırdığını fark etmişti.

"Viyanalı meslektaşınız bir silaha ihtiyacınız olduğunu söyledi." Mondiani masanın çekmecesini çekti ve içinden düz, metalik rötuşlu koyu bir cisim çıkararak, kutsal bir emanetmişçesine saygılı tavırlarla kahve lekeli kurutma kâğıdının üzerine bıraktı, "işinize yarayacağını umarım."

Saatçi elini uzattı. Mondiani silahı onun avucuna bıraktı.

"Gördüğünüz gibi dokuz milimetrelik bir Glock. Bu silaha yabancı olmadığınıza eminim. Ne de olsa Avusturya malı."

Saatçi gözlerini silahtan ayırarak, "Diğer eşyalarınız gibi, bu da papa tartından kutsanmış mıdır?" diye sordu

Mondiani asılan yüzünden anlaşıldığı kadarıyla, bu sözleri hiç komik bulmamıştı. Bir kez daha çekmeceye uzanarak bu kez şarjör kutusunu çıkardı.

"İkinci bir şarjör ister misiniz?"

Saatçi silahlı çatışmaya girmeye niyetli değildi, ama insan cebinde dolu yedek bir şarjör olduğunda daha rahat hissedirdi. Evet dercesine kafasını salladığında, ikinci şarjör masanın üzerindeydi.

Saatçi kutuyu açıp parmaklarını şarjörün üzerinde gezdirmeye başladı. Mondiani bu kez susturucuya ihtiyacı olup olmadığını sordu. Saatçi yere doğru bakarken, olumlu anlamda kafasını salladı.

"Silahtan farklı olarak, bu Avusturya malı değildir." Mondiani gururlandığını vurgularcasına, "İtalyan malıdır ve çok etkilidir. Silah ateşlendiğinde, ısıklık sesinden çok da kuvvetli olmayan bir ses çıkarır," dedi.

Saatçi susturucuyu sağ gözüne götürerek namludan baktı, işçiliği onu memnun etmişti. Aleti diğer malzemelerin yanına, masanın üzerine bıraktı.

"Başka bir ihtiyacınız var mı?"

Saatçi, Signor Mondiani'ye daha önceden bir motosiklet istemiş olduğunu hatırlattı.

Mondiani, "Ah, evet motorino," dedi ve anahtarları havaya doğru kaldırdı. "Dükkânın hemen dışındaki park yerinde. İsteddiğiniz gibi farklı renklerde iki kaskı var. Ben kırmızı ve siyah rengi seçtim. Umarım memnun kalırsınız."

Saatçi saatine göz attı. Mondiani imayı anlamış ve malzemeleri masadan taşımaya başlamıştı. Ucu çiğnenmiş bir kalemle sumenin üzerinde faturayı yazmaya başladı.

Kalemi kâğıdın üzerinde gezinirken, "Silah temiz ve sabıkasızdır," dedi. "İşiniz bittiğinde nehre atmanızı öneririm. Polizia di Stato, onu orada asla bulamaz."

"Ya motosiklet?"

Mondiani onun çalıntı olduğunu söyledi. "Anahtarları üzerinde, kalabalık bir yerde bırakın; işlek bir pizzacı dükkânı önünde olabilir mesela. Eminim ki birkaç dakika içinde kendine yeni bir sahip bulacaktır."

Mondiani son satırları yazdı ve faturayı görmesi için sumeni Saatçi'ye doğru çevirdi. Fatura neyse ki euro cinsinden kesilmişti. Saatçi, kendisi de bir işadamı olmasına rağmen, lirt üzerinden iş yapmakta isteksiz davranırdı.

"Rakam oldukça yüksek değil mi Signor Mondiani?"

Mondiani omuzlarını silkti ve ona iğrenç gülümsemelerinden birini daha gösterdi. Saatçi susturucuyu aldı ve namlunun ucundaki yuvasına yavaşça monte etti. Serbest kalan elinin işaretparmağıyla faturanın üzerine hafifçe vurarak, "Burada yazan kalem," dedi. "Bu nedir?"

Mondiani, "Komisyon ücretim," dedi. Bu kez gülümsememeyi başarmıştı.

"Glock'a Avusturya'da ödediğim paranın üç katı rakam

çıkarmışsınız. Bu, Signor Mondiani, sizin komisyon ücretiniz mi oluyor?"

Mondiani küstah tavırlarla kollarını göğsünde kavuşturdu. "İtalya'da işler böyle yürüyor. Silahı istiyor musunuz, istemiyor musunuz?"

"Evet," dedi Saatçi, "ama makul bir fiyata..." "Korkarım bu aralar Roma piyasasında fiyatlar böyle." "Bu fiyat İtalyanlar için de geçerli mi, yoksa yabancılara uyguladığınız bir tarife mi bu?"

"İşinizi başka yerde halletseniz daha iyi olacak." Mondiani elini uzattı. Elleri tir tir titriyordu. "Lütfen silahı verin ve dışarı çıkın."

Saatçi içini çekti. Belki de böyle olmasında bir hayır vardı. Viyana'daki adam her ne kadar teminat vermiş olsa da, Signor Mondiani güvenilecek bir tipe benzemiyordu. Saatçi göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir sürede şarjörü Glock'a yerleştirmiş ve ilk kurşunu namluya sürmüştü. Signor Mal-diani kendini korumak istercesine ellerini kaldırdığında, kurşun yüzüne isabet etmeden önce avuç içini delip geçti. Saatçi bürodan sıvışırken adamın en azından bir konuda dürüst davrandığını fark etmişti. Silah, ateşlendiğinde ısıktan daha fazla ses çıkarmıyordu.

SAATÇİ DÜKKÂNDAN ÇIKTI ve kapıyı arkasından kilitledi. Hava oldukça kararmıştı; Basilica'nın kubbesi, siyaha dönmekte olan gökyüzünün içinde kayboluyordu. Motosikletin anahtarını yuvasına yerleştirdi ve motoru çalıştırdı. Kısa bir süre sonra Via della Conciliazione'den aşağı, çamur renkli duvarları olan Castel San Angelo'ya doğru hızla yol alıyordu. Tiber'den geçti ve Via Giulia'ya giden Centro Storico'nun dar sokaklarına daldı.

Kardinal Oteli'nin dışındaki bir park yerinde durmuştu. Kaskını çıkardı, lobiye girdi ve sağa yönelerek, duvarları eski Roma granitleriyle dekore edilmiş, yeraltı mezarına ben-

200

..-reil

zer küçük bir bara girdi. Barmene bir bardak kola sipariş etti. Bu zor işin altından, Avusturya aksanlı Almancasına ihanet etmeden kalkacağına güveni tamdı ve bardağını lobi ile bar arasında kalan holün bitişiğindeki masaya taşıdı. Zaman geçirmek için fıstıklardan atıştırdı, İtalyan gazetelerine göz gezdirdi.

Saat yedi buçuk olduğunda, esmer, kısa saçlı, şakakları grileşmiş ve yeşil gözlü bir adam asansörden indi. Adam anahtarını resepsiyona bırakarak sokağa çıkmıştı.

Saatçi kolasını bitirip kendini sokağa attı. Signor Mondiani'nin motorino'suna atladı ve motoru çalıştırdı. Siyah kas-kı, kayışlardan gidona asılmıştı. Saatçi motosikletin yan bölmesinden kırmızı kaskı çıkardı ve taktı, sonra siyah kaskı bölmeye koyarak, kapağını kilitledi.

Kafasını kaldırdı ve yeşil gözlü adamın kararlı adımlarla Via Giulia'nın karanlığına doğru yürümesini izledi. Sonra yavaşça onu takip etmeye başladı.

201

22

ROMA

LA CARBONARA'DAKİ REZERVASYON dört kişilikti. Gabriel, Piazza Farnese'ye yürüdü ve Pazner'i Fransız Konsolosluğu'nun yanında beklerken buldu. Beraber Al Pompierre'e doğru yürüdüler ve arka sıralarda sessiz bir masaya oturdular. Pazner kırmızı şarap ile polenta sipariş etti ve elindeki zarfı Gabriel'e uzattı.

Pazner, "Biraz zaman aldı," dedi, "ama sonunda Alois Brunner isimli bir Nazi'ye ait raporda Krebs'le ilgili bilgilere ulaşıldı. Brunner'le ilgili bir şeyler biliyor musun?" Gabriel onun Eichmann'ın en büyük yardımcısı olduğu-

202

nu söyledi. Yahudilerin kamplara ve oradan da gaz odalarına sevk edilmesi konusunda oldukça yetenekli biri olduğundan söz etti. Avusturya Yahudilerinin sevkياتında Eichmann'la beraber çalışmıştı. Daha sonra savaş sırasında Selanik ve Vichy, Fransa'daki sevkياتları üstlenmişti.

Duyduklarından hayli etkilenmiş benzeyen Pazner, ekmeğini bir parça polentaya batırdı. "Savaştan sonra Suriye'ye kaçmış, orada George Fischer ismini alarak hükümete danışman olarak hizmet etmiş. Suriye'nin modern anlamdaki haberalma ve güvenlik servisleri Alois Brunner tarafından kurulmuş."

"Krebs de onun hesabına mı çalışıyordu?" "Öyle görünüyor. Zarfı açsana. Bu arada, rapora hak ettiği saygıyı gösterdiğinden emin ol. Raporu yazan adam buna oldukça yüksek bir bedel ödemiş. Ajanın kod adına bir bak."

"MENASHE", EFSANEVİ İsrail casusu Eli Cohen'in kod adıydı. Cohen 1924 yılında Mısır'da doğmuş, 1957'de İsrail'e göç etmiş ve İsrail gizli servisinde hemen çalışmaya başlamak konusunda gönüllü olmuştu. Cohen'e yapılan psikolojik testler, birçok karmaşık sonuç üretmişti. Karakter uzmanları onun çok zeki ve detayları hatırlamak konusunda müthiş bir hafızaya sahip, yetenekli biri olduğunu söylemişler, ama aynı zamanda tehlikeli boyutlarda, "abartılı kendini beğenme" huyu olduğunu ortaya çıkarmışlardı. Cohen, işinde gereksiz riskler üstlenebilecek bir adamdı.

Cohen'in dosyası 1960 yılına kadar tozlanmıştı. Bu tarihte Suriye sınırında tansiyon yükselmiş ve israil haberalma servisi umutsuzca, Şam'da onlar adına çalışacak bir casus arayışına girmişti, ilk adaylar konusunda yapılan uzun araştırmalar uygun birinin bulunmasına yetmemiş, sonra araştırma başka nedenler yüzünden ilk elemelerde yer almamış adayları da kapsayacak şekilde genişletilmişti. Cohen'in

203

dosyası bir kez daha açılmış ve adam kendini, sonuçta ölümüyle sonuçlanacak bir görev için hazırlanırken bulmuştu.

Altı aylık yoğun bir eğitimden sonra Cohen, Kemal Amin Tebit ismiyle, sahte geçmişine kılıf uydurmak üzere Arjantin'e gönderilmişti. Tebit, hayatı boyunca yurtdışında yaşamış başarılı bir işadamıydı ve tek isteği memleketine geri dönmekti. Buenos Aires'teki Suriye azınlığı içinde kendini sevdirmiş ve birçok önemli arkadaş edinmişti. Bu arkadaşlardan biri de, ilerde Suriye'nin devlet başkanı olacak Binbaşı Emin el-Hafız'dı.

1962 yılının Ocak ayında Cohen Şam'a taşınmış ve itha-lat-ihracatla uğraşan bir şirket kurmuştu. Buenos Aires'te yaşayan Suriyelilerin tavsiyeleriyle, kısa zamanda Şam'ın sosyal ve politik hayatında popüler bir kişilik olmuş, üst düzey askeri yetkililer ve iktidardaki Baas Partisi'nin ileri gelenleriyle arkadaşlıklarını ilerletmişti. Suriyeli subaylar onu askeri tesislerde

gezdiriyor, Golan Tepeleri'nde stratejik öneme sahip istihkam mevzilerini bile gösteriyorlardı. Binbaşı el-Hafız başkan olduktan sonra, "Kemal Amin Tebit'in hükümette görev alacağı, hatta savunma bakanı olacağı yönünde spekülasyonlar yapılmaya başlanmıştı.

Suriye haberalma servisinin, hatırlı Tebit'in gerçekte sınırın öbür tarafındaki üstlerine düzenli bilgi akışı sağlayan israili bir ajan olduğu konusunda hiçbir bilgisi yoktu. Cohen acil raporlarını Mors alfabesini kullanarak telsizle yolluyor, daha uzun ve detaylı raporlarını ise görünmez mürekkeple yazıp, kakma süslü sandıkların içine gizliyerek Avrupa'da yaşayan bir İsraillinin adresine yolluyordu. Co-hen'in ilettiği bilgiler sayesinde İsrailli askeri planlamacıların önünde müthiş bir pencere açılmış, yetkililer Şam'ın askeri ve politik durumuyla ilgili çok önemli şeyler öğrenmişlerdi.

Sonunda Cohen'in risk alma eğilimi konusunda yapılan uyarıların doğruluğu kanıtlanacaktı. Telsizi kullanırken gü-

204

venliğine yeteri özeni göstermiyor, mesajlarını her sabah aynı saatte yolluyor veya aynı gün içerisinde birden fazla bağlantı kurabiliyordu. Ailesine selam yolluyor, milli maçta İsrailli takımının yenilmesinden dolayı duyduğu üzüntüyü aktarıyordu. Rus yapımı, son model telsiz tespit etme aletleriyle donanmış Suriye güvenlik güçleri, Şam'daki İsrailli casusunu aramaya başlamışlardı. 18 Ocak 1965 tarihinde Co-hen'i israil'deki üstlerine mesaj yollarken evinde suçüstü yakaladılar. Cohen'in 1965 Mayıs'ında asılarak gerçekleştirilen infazı, Suriye televizyonundan naklen yayınlanmıştı.

Gabriel masa üzerinde titreşmekte olan mumun ışığında ilk raporu okudu. Bu rapor 1963 Mayıs'ında Avrupa'daki bağlantı üzerinden gönderilmişti ve Baas'ın ayrıntılı parti politikaları ve entrikalarını içermesinin yanı sıra, Alois Brunner'le ilgili bir paragrafa yer vermişti.

"Herr Fischer"le, Baas Partisi'nin önde gelenlerinden birinin ev sahipliğini yaptığı bir kokteylde tanıştım. Herr Fischer, Kahire'de bombalı mektubun patlaması sonucu birkaç parmağını kaybettiğinden, pek iyi görünmüyordu. Bu olayın sorumlusu olarak, Tel Aviv'de intikam peşinde koşan pis Yahudileri gösteriyordu. Mısır'daki işinin, onu öldürmek isteyen İsrailli ajanlarla hesaplaşmanın ötesinde bir iş olacağını söyledi. O akşam Herr Fischer'e eşlik eden Otto Krebs isminde bir adam vardı. Krebs'i daha önce hiç görmemişim. Uzun boylu, mavi gözlüydü ve Brunner'in aksine, çok tipik bir Alman görüntüsü vardı. Adam o akşam çok viski içti, sanki kendisine şantaj yapılıyormuş veya başka yollarla rahatsız ediliyormuş gibi çok kırılgan bir görünümü vardı.

Gabriel, "Hepsi bu mu?" diye sordu. "Bir kokteyl parti izlenimi mi?"

"Öyle görünüyor, ama cesaretin kırılmasın. Cohen sana

205

bir başka ipucu daha vermiş. Sonraki rapora bak." Gabriel raporu okumaya başladı.

Geçen hafta Savunma Bakanlığı'nın verdiği bir davette "Herr Fischer"i gördüğümde, ona arkadaşı Herr Krebs'i sordum. Krebs ve benim bir iş meselesini konuştuğumuzu, ama o günden beri ondan haber alamamanın hayal kırıklığını yaşadığımı söyledim. Fischer bunun

normal olduğunu, çünkü Krebs'in kısa bir süre önce Arjantin'e taşındığını belirtti."

Pazner Gabriel'in kadehine şarap doldurdu. "Yılın bu mevsiminde Buenos Aires'in çok güzel olduğunu duymuştum."

GABRIEL VE PAZNER Piazza Farnese'de ayrılmış, sonra Gabriel Via Guila'daki oteline doğru yalnız yürümeye başlamıştı. Gece gittikçe soğuyordu ve sokaklar çok karanlıktı. Sokakların derin sessizliği, ayaklarının altındaki iri kaldırım taşlarıyla birleştiğinde, Gabriel'in bir buçuk asır öncesinde Vatikan'daki adamın hüküm sürdüğü o günleri gözünün önüne getirebilmesi kolaylaşıyordu. Gabriel, Erich Radek'i pasaportunu ve onu özgürlüğe kavuşturacak bileti beklerken, bu sokaklarda yürürken hayal etti.

Acaba Roma'ya gelen kişi gerçekten Radek miydi?

Piskopos Hudal'ın evraklarına göre Radek, Anima'ya 1948 yılında gelmiş ve kısa bir süre sonra Otto Krebs olarak oradan ayrılmıştı. Eli Cohen "Krebs'M 1963 yılının sonlarına doğru Şam'da görmüştü. Sonra Krebs'in Arjantin'e taşındığı söylenmişti. Gerçekler, göz kamaştırıcı ve belki de Lud-wig Vogel'e karşı öne sürülecek savlarla uyuşması söz konusu olmayan aykırıkları ortaya seriyordu. Avusturya devlet arşivi kayıtlarına göre Vogel, 1946'da Avusturya'da yaşıyor ve Amerikan işgal kuvvetleri hesabına çalışıyordu. Bu

206

doğruysa, Vogel ve Radek'in aynı adam olması imkânsızdı. Peki o zaman Max Klein'in Vogel'i Birkenau'da gördüğü iddiasına ne demeli? Ya Gabriel'in, Vogel'in Kuzey Avusturya'daki dağ evinden aldığı yüzük? 7005, bravo, Heinrich... Ya kol saati? Taptığım Erich'e, Monica... 1948 yılında Roma'ya kendini Erich Radek olarak tanıtan başka biri mi gelmişti? Eğer öyleyse, neden?

Gabriel'in kafasından birçok soru geçiyordu ve peşinden gidilmesi mümkün tek bir ipucu vardı: Fischer bunun normal olduğunu, çünkü Krebs'in kısa süre önce Arjantin'e taşındığını söyledi. Pazner haklıydı. Gabriel'in araştırmayı Arjantin'de sürdürmekten başka çaresi yoktu.

Derin sessizlik, bir motorino'nun böcek vızıltısına benzer sesiyle parçalanmıştı. Gabriel arkasına dönüp baktığında, bir motosikletin köşeyi dönerek, Via Giulia tarafına yöneldiğini gördü. Motosiklet aniden hızlanmış, doğrudan üzerine geliyordu. Gabriel olduğu yerde durdu ve ellerini cebinden çıkardı. Vermesi gereken bir karar vardı. Ya sıradan bir Romalı gibi olduğu yerde bekleyecek, ya da dönüp kaçacaktı. Birkaç saniye sonra, motosikletin kasklı sürücüsü ceketine uzanıp, susturuculu silahını çektiğinde kararını vermişti.

SİLAH ÜÇ KEZ ATEŞ KUSTUKTAN sonra Gabriel dar sokağa doğru hamle yapmış, kurşunlar binanın köşe taşlarını-na saplanmıştı. Gabriel kafasını eğerek koşmaya başladı.

Motorino virajı alamayacak kadar hızlıydı. Kaymış ve sokağın girişini geçmişti. Sonra garip bir daire çizerek yalpalamış, bu arada Gabriel kendisiyle saldırgan arasına mesafe koyacak birkaç kritik saniye kazanmıştı. Gabriel, Via Giulia'ya paralel giden sokağa, sağa döndü, sonra sola ani bir dönüş yaptı. Aklından geçen şey, Roma'nın en geniş

207

meydanlarından biri olan Corso Vittorio Emanuele H'ye ulaşabilmekti. Burada trafik yoğunlaşır, kaldırımlarda yayalar eksik olmazdı. Corso'da gizlenecek bir yer bulabilirdi.

Motorino'nun vızıltısı gittikçe yakınlaşıyordu. Gabriel omzunun üstünden baktı. Motosiklet hâlâ kendisini izliyordu ve tehlikeli olabilecek kadar yaklaştırmaya başlamıştı. Kafasını öne eğdi ve kollarından güç alarak, depar attı. Bu arada öfkeyle, hızlı hızlı nefes alıyordu. Sokak lambalarından biri parçalanmış, camlar üzerine yağmaya başlamıştı. Kaldırım taşları üzerinde delicesine koşan, kendi gölgesini görüyordu.

Bu esnada ikinci bir motosiklet sokağın diğer tarafından girmiş, doğrudan ona doğru geliyordu. Motosiklet kayarak durdu ve kasklı sürücü silahını çekti. Demek böyle olacaktı; bir tuzak, iki katil, hiçbir kaçma umudu olmaksızın... Atış poligonunda, üzerine kurşun yağmasını bekleyen hedef gibi hissetti kendini.

Işığa doğru koşmaya devam etti. Kolları kalkık haldeyken bir an için elleri gözüne ilişti; ekspresyonist bir ressamın fırçasından çıkmışçasına, bükülmüş, gerilmişti. Bağırmakta olduğunu fark etti. Sesi çevredeki binaların sıva ve tuğlalarında yankılanıp sonra kendi kulaklarında titreşiyor, bu yüzden arkasından gelmekte olan motosikletin sesini artık duymuyordu. Gözlerinin önünden bir görüntü geçti: Bir Polonya kasabasının yol kenarında duran annesi ve onun şakağına tabancasını dayamış olan Erich Radek... O anda, çığlıklarının Almanca çıktığının farkına vardı. Rüyalarının lisanı... Kâbuslarının lisanı.

İkinci suikastçı silahını alçaltmış, sonra kaskının siperliğini kaldırmıştı.

Gabriel kendine seslenildiğini duyabiliyordu.

"Eğil! Eğil Gabrieir

Bu sesin Chiara'ya ait olduğunu fark etti.

Kendini aniden yola attı.

208

Chiara'nın silahından çıkan kurşun Gabriel'in başının üzerinden geçti ve arkasından gelen motorino'nun sürücüsüne isabet etti. Motosiklet kontrolden çıkarak yön değiştirmiş ve binaya bindirmişti. Suikastçı motosikletin üzerinden uçup kaldırım taşları üzerine devrilmiş, bu arada silahı Gabriel'in birkaç metre önüne savrulmuştu. Gabriel silaha uzanmak için hamle yaptığında Chiara, "Hayır Gabriel! Bırak! Acele etF diye bağırıldı.

Gabriel kafasını kaldırıp baktığında, Chiara'nın elini kendisine doğru uzattığını gördü. Motosikletin arkasına atlayarak kadının dudaklarına yapıştı. Nehrin karşısında kalan Corso'ya doğru hızla uzaklaştılar.

SHAMRON'UN GÜVENLİKLE ilgili kesin bir kuralı vardı; erkek ve kadın ajanlar arasında fiziksel temas söz konusu olamazdı. O akşam Tiber'in tembel tembel kıvrılan sularının yakınında, Roma'nın kuzeyinde kalan servise ait bir evde Gabriel ve Chiara, ölüm korkusunun getirdiği yoğun duyguların etkisiyle Shamron'un bu kuralını çiğnemişlerdi. Gabriel ancak sevişmelerinden sonra Chiara'ya kendisini nasıl bulduğunu sorabildi.

"Shamron, Roma'ya geleceğini söyledi ve seni kollamamı istedi. Ben de kabul ettim tabii. Hayatta kalman, kişisel çıkarlarıma hizmet ediyor, biliyorsun."

Gabriel, nasıl oldu da uzun boylu İtalyan tanrıçası tarafından izlendiğimi fark edemedim diye düşünüyordu. Ama sonra Chiara Zolli'nin işinde ne kadar iyi olduğunu hatırladı.

"Sana Piperno'daki öğle yemeğinde eşlik etmek istiyordum," dedi, yaramaz çocuk havalarında. "Bunun korkunç bir fikir olduğunu düşünmemiştim."

"Olay hakkında neler biliyorsun?"

"Yalnızca Viyana hakkındaki korkularımın gerçeğe dönüştüğünü... Gerisini sen anlat."

Viyana'da Ölüm - F: 14

209

Gabriel, Viyana'dan uçağa binmesinden başlayıp, o gece Shimon Pazner'den aldığı raporla sonuçlanan olaylar dizisini Chiara'ya anlattı.

"Peki seni öldürmeleri için o adamı Roma'ya kim yolladı?"

"Sanırım Max Klein'ı öldürme işini üstlenen adamla bunun aynı adam olduğunu düşünmek yanlış olmaz."

"Seni burada nasıl buldular?"

Gabriel de kendisine aynı soruyu sormuştu. Bütün şüpheler, Anima'daki pembe yanaklı Avusturyalı rektör, Piskopos Theodor Drexler üzerinde yoğunlaşıyordu.

Chiara, "Peki şimdi nereye gideceğiz?" diye sordu.

"Biz mi?"

"Shamron seni kollamamı istedi. Memuneh'in verdiği emirlere karşı gelmemi mi istiyorsun?"

"Sana, beni Roma'da kollaman için emir verdi."

"Verdiği görevin ucu açıldı," diye cevapladı Chiara. Sesi meydan okuyormuş gibi çıkıyordu.

Gabriel bir süre uzanarak, kadının saçlarını okşadı. Doğrusu, seyahatinde ona eşlik edecek birinin varlığı, sokaklara çıktığında onu izleyecek bir çift gözün olması işine geliyordu. Olaydaki riskler göz önüne alındığında, yanındaki kişinin sevdiği kadın değil de bir başkası olmasını tercih ederdi. Ama kadın, değerli bir ortak olduğunu ispatlamıştı.

Yatağın yanındaki komodinin üzerinde güvenli hattan konuşabileceği bir telefon duruyordu. Kudüs'ü aradı ve Moshe Rivlin'i tam uykusunun ortasında uyandırdı. Rivlin ona Buenos Aires'teki adamın ismini, telefon numarasını ve San Telmo Barrio'sundaki adresini verdi. Sonra Gabriel Arjantin Havayolu'nun arayarak bir sonraki akşam uçağında birinci mevkide iki kişilik yer ayırttı ve telefonu kapattı. Chiara yanaklarını onun göğsüne dayamıştı.

"O sokakta bana doğru koşarken bir şeyler haykırıyordun," dedi. "Ne dediğini hatırlıyor musun?"

210

Gabriel hatırlamıyordu. Uykusunun ortasında uyanmasına neden olan rahatsız edici rüyayı bir türlü çıkaramıyor gibiydi.

"Ona sesleniyordun," dedi Chiara.

"Kime?"

"Annene."

Motorino'lu adamdan delicesine kaçarken, o an gözünün önüne gelen görüntüyü hatırlamıştı. Annesine seslenmiş olması gerçekten mümkündü. Ne de olsa ifadesini okuduğundan beri aklından hiç çıkmıyordu.

"Polonya'da o zavallı kızları öldürenin Erich Radek olduğuna emin misin?"

"Olayın üzerinden altmış yıl geçtikten sonra, insan ne kadar emin olabilirse, ben de o kadar eminim."

"Peki Ludwig Vogel'in gerçekten de Erich Radek olduğuna inanıyor musun?"

Gabriel lambaya uzandı ve ışığı söndürdü.

211

23

ROMA

VIA DELLA YOLU bomboştu. Saatçi, Anima kapısında durmuş ve motorino 'nun motorunu durdurmuştu. Titreyen ellerle dahili iletişim cihazının düğmesine bastı. Cevap yoktu. Adam zili tekrar çaldı. Bu kez genç birine ait olduğunu sandığı bir ses ona İtalyanca cevap verdi. Saatçi, Almanca olarak rektörü görmeyi istediğini söyledi.

"Korkarım ki bu mümkün değil. Lütfen yarın sabah telefon edip randevu alın. Piskopos Drexler sizi görmekten çok memnun olacaktır. Buonanotte signore."

Saatçi dahili cihaza iyice yaklaşarak, "Piskoposun Viya-

212

nalı bir arkadaşı tarafından buraya gelmem söylendi. Acil bir durum söz konusu."

"Adamın adı neydi?"

Saatçi soruyu, gerçeği söyleyerek cevapladı.

Kısa bir sessizlikten sonra diğer sesin, "Bir dakika sonra oradayım Signore," dediği duyuldu.

Saatçi ceketini açarak, sağ köprücük kemiğinin hemen altındaki pıhtılaşmakta olan yarasına baktı. Kurşunun ısı, derinin altındaki damarları dağlamıştı. Az kan akmıştı; ani bir zonklama, yaşadığı şokun ürpertisi ve sıcaklık... Tabancanın küçük kalibreli bir tabanca olduğunu sanıyordu, daha çok 22'liğe benziyordu. İç organlarına ciddi zarar verebilecek türde bir silah değildi. Ama kurşunu çıkarması için bir doktora ihtiyacı vardı ve yaranın mikrop kapmadan, bir an evvel temizlenmesi gerekiyordu.

Saatçi kafasını kaldırıp baktı. Avluda papaz cübbesi giymiş birinin silueti belirmişti. Kapıya yaklaştığında bunun on beş yaşlarında, melek yüzlü, genç bir papaz adayı olduğunu gördü. "Rektör, bu saatte fakülteye gelmenizin uygun olmadığını söylüyor," dedi genç papaz adayı. "Rektör bu gece kalacak başka bir yer bulmanızı öneriyor."

Saatçi Glock'unu çıkardı ve melek yüze doğrulttu.

"Kapıyı aç," diye fısıldadı. "Şimdi."

"EVET AMA, NEDEN onu buraya gönderdin?" Piskoposun sesi, cemaatinin ruhunu günahların tehlikeleri konusunda uyarıyormuşçasına yükseliyordu. "Bu işe bulaşmış herkes açısından Roma'yı hemen terk etmesi çok daha iyi olacaktı."

"Theodor, adam yolculuk yapamaz. Doktora ve dinlenecek bir yere ihtiyacı var."

"Bunu görebiliyorum." Psikoposun gözleri kısa bir süreliğine masasının karşısında oturmuş, saçları hemen hemen dökülmüş, sirklerde güç gösterisi yapan adamlarınki gibi

213

geniş omuzlara sahip kişiye yöneldi. "Ama şunu bil ki, Ani-ma'yı çok büyük bir tehlikeye atıyorsunuz."

"Dostumuz Profesör Rubenstein başarılı olursa, Anima çok daha kötü durumlara düşecek."

Piskopos derin derin içini çekti. "Burada yirmi dört saat kalabilir, ama bir dakika daha fazlasına izin vermem."

"Ona bir doktor bulacaksın değil mi? Güvenilir biri."

"Güvenilir birini tanıyorum. Bizimkilerden biri birkaç yıl önce Romalı bir kabadayı ile başını belaya soktuğunda bana yardım etmişti. Kurşun yarası ilahiyat fakültesinde her-gün görülen bir durum olmasa da, bu olayda onun basiretine güvenebileceğimden eminim."

"Olayı açıklamanın yolunu bir şekilde bulursun. Senin oldukça zeki olduğunu biliyorum Theodor. Onunla konuşabilir miyim?"

Piskopos telefonu adama uzattı. Saatçi kanla lekelenmiş eliyle telefonu aldı, sonra kafasını kaldırıp karşısında duran yüksek rütbeli din adamına baktı ve başıyla bir hareket yapıp onu

kendi bürosundan kovdu. Suikastçı telefonu kulağına yaklaştırdı. Viyana'daki adam neyin ters gittiğini soruyordu.

"Hedefin korunduğunu söylemedin. Ters giden buydu işte."

Saatçi, motosikletiyle aniden ortaya çıkan ikinci şahıstan söz etti sonra. Bir süre sessizlik yaşandıktan sonra Vi-yanalı adam, sanki bir itirafta bulunuyormuş edasıyla konuşmaya başlamıştı.

"Seni apar topar Roma'ya gönderirken, hedefle ilgili önemli bir bilgiyi aktarmayı ihmal etmişim. 0 anı düşündüğümde benim hatam olduğunu anlıyorum."

"Önemli bir bilgi mi? Peki neymiş bu bilgi?"

Viyanah adam, hedefin bir zamanlar İsrail gizli servisiyle olan bağlantısından söz etti. "Bu akşam Roma'da yaşananlardan sonra," dedi, "söz konusu bağlantı, her zaman-

214

kinden daha çok sağlamlaşmış olmalı."

Saatçi Tanrı aşkına diye geçirdi içinden. Bir İsrail ajanı mı? Bu ufak bir detay değildi ki. Aklından Viyana'ya geri dönüp, yaşlı adamı bu pislikle baş başa bırakmak geçti. Sonra bu durumu, alacağı para açısından avantaja çevirecek bir konuma getirmeye karar verdi. Ama başka bir şey daha vardı. Daha önce anlaşılmayı yerine getirmekte hiç başarısızlığa uğramamıştı. Bu yalnızca profesyonel gurur ve ismine leke sürme meselesi değildi. Potansiyel düşmanın yalan söyleme akıllığında bulunabileceğini düşünmemişti, özellikle İsrail gizli servisi gibi acımasız bir teşkilatla bağlantılı bir düşman konusunda... Omzu zonklamaya başlamıştı. O kokuşmuş Yahudi'ye kurşunu sıkmayı dört gözle bekliyordu. Ve tabii arkadaşına da...

"Bu iş için istediğim ücret arttı," dedi Saatçi. "Hem de önemli ölçüde..."

Viyanah adam, "Bunu bekliyordum," diye cevap verdi. "Ücretini iki katına çıkaracağım."

Saatçi, "Üç katı," diye karşılık verdi. Viyanah adam kısa bir tereddütten sonra kabul ettiğini söyledi.

"Peki onun yerini tekrar tespit edebilecek misin?"

"Bu konuda önemli bir avantaja sahibiz."

"Neymiş o?"

"Onun neyin peşinde olduğunu ve nereye gideceğini biliyoruz. Psikopos Drexler yaranın iyileşmesi için gerekli tedaviyi sağlayacak. Bu arada sen biraz dinlen. Benden kısa süre sonra haber alacağından emin olabilirsiniz."

215

BUENOS AIRES

ALFONSO RAMÍREZ'İN ÇOK ÖNCEDEN ölmüş olması gerekirdi. Adam hiç şüphesiz ki, Arjantin'in ve bütün Latin Amerika'nın en cesur adamlarından biriydi. Dünyayı dolaşan bir gazeteci ve yazar olarak, hayatını Arjantin'i çevreleyen duvarları ve onun cinayetlerle dolu geçmişini eşelemekle geçirmişti. Eserlerini Arjantinli bir yayınevine bağlı olarak yayınlamanın tehlikeli olacağı ve ihtilaflara yol açabileceğinden hareketle, kitaplarının çoğunu Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Avrupa'da yayınlamıştı. Aydın politikacılar ve iş dünyasına mensup kişiler dışında

216

çok az Arjantinli Ramirez'in yazdıklarını okuyabilmişti.

Ramirez Arjantin vahşetini ilk elden yaşamıştı. İç savaş sırasında askeri cuntaya karşı olan muhalefeti onun hapse girmesine neden olmuş ve burada kaldığı yaklaşık dokuz ay süresince ölümüne işkence görmüştü. Solcu bir eylemci olan karısı, askeri ölüm birliği tarafından kaçırılmış ve uçaktan canlı canlı, Güney Atlantik'in dondurucu sularına atılmıştı. Uluslararası İnsan Hakları Örgütü devreye girmemiş olsa, Ramirez'in de aynı sonla karşılaşacağı kesindi. Ramirez serbest bırakıldığında neredeyse tanınmayacak hale gelmiş, dengesini yitirmişti. Ama o generallere karşı savaşına devam etmişti. 1983 yılında generaller iktidarı bırakmış ve demokratik seçimle işbaşına gelen sivil hükümet görevi devralmıştı. Ramirez, iç savaş sırasında işledikleri suçlardan ötürü düzinelerce ordu subayınının yargılanması için yeni hükümeti teşvik etmiş ve onlara yardımcı olmuştu. Yargılanan subaylar arasında, Alfonso Ramirez'in karısını denize atan yüzbaşı da vardı.

Son yıllarda Ramirez çok önemli yeteneklerini hükümetin, basının ve yurttaşlarının büyük bölümünün inkâr etme yolunu seçtiği, Arjantin tarihinin bir başka sevimsiz bölümünü aydınlatmaya adanmıştı. Hitler'in Reich'ının çökmesinden sonra Alman, Fransız, Belçikalı ve Hırvat binlerce savaş suçlusu, Peron Hükümeti'nin onayı ve Vatikan'ın bitmek bilmez yardımları sayesinde Arjantin'e akın etmişlerdi. Ramirez, Nazi olayının derinden derine hâlâ etkisini gösterdiğini söylediğinde, Arjantinli yetkililer bu sözleri dikkate almamış ve Ramirez, bu konudaki çalışmaları sırasında, aynı generallerle ilgili araştırmalarını yaparken olduğu gibi, tehlikelerle yüz yüze kalmıştı. Bürosu iki kez bombalanmıştı, posta kutusuna o kadar çok bombalı mektup bırakılmaya başlanmıştı ki, posta idaresi mektuplarını teslim etmeyi reddetmişti. Moshe Rivlin'in referansları olmasa Gabriel, Ramirez'in kendisiyle buluşmayı kabul edeceğini hiç sanmıyordu.

217

Ramirez öğle yemeği davetini seve seve kabul etmiş ve San Telmo civarında bir kafede buluşmayı önermişti. Kafenin satranç tahtası gibi siyah beyaz zemininde ahşap, kare masalar rasgele yerleştirilmişti. Duvarlar beyaza boyanmış ve üzerine boş şarap şişelerinin sıralandığı raflar monte edilmişti. Kafenin geniş kapıları gürültülü sokağa açılıyor ve kaldırımın üzerinde, çadır bezinden tentenin altında da masalar duruyordu. Tavana monte edilmiş üç havalandırma fanı, ağır havayı sürekli temizliyordu. Bir Alman kurt köpeği barın önünde uzanmış, hızlı hızlı nefes alıyordu. Gabriel randevu saati olan iki buçukta oradaydı. Arjantinli geç kalmıştı.

Ocak ayı, Arjantin'de yaz mevsiminin en yoğun yaşandığı aydı ve dayanılmaz bir sıcak vardı. Cizre Vadisi'nde yetişen ve yaz mevsimini Venedik'te geçiren Gabriel sığağa alıştı, ama Avusturya Alpleri'nden geleli sadece birkaç gün olduğundan, bu ani ısı değişikliği vücudunu etkilemişti. Trafikten sıcak dalgaları yükseliyor ve kafenin açık pencerelerinden içeri akıyordu. Her geçen kamyonla sıcaklık sanki bir iki derece daha artıyor gibiydi. Gabriel güneş gözlüklerini çıkarmadı. Gömleği terden sırtına yapışmıştı.

Sokağı seyrederken soğuk su içiyor, limon kabuğu çiğniyordu ve bu arada gözleri ara sıra Chiara'ya kayıyordu. Kadın Campari ve sodasını yudumluyor, kayıtsız tavırlarla empanada tabağından atıştırıyordu. Şort giymişti. Güneşe doğru uzattığı bacaklarının baldırı şimdiden yanmaya başlamıştı. Saçlarını kıvrıp, kafasının üzerinde rasgele toplamıştı. Ensesinden gelen birkaç damla ter, kolsuz bluzundan içeri giriyordu. Saati sol kolundaydı. Bu önceden kararlaştırılmış bir işaretti. Sol kola takılan saat, takip edildiklerine dair bir ize rastlamadığı anlamına geliyordu. Gerçi Gabriel, Chiara gibi yetenekli bir ajanın bile günün bu saatinde San Telmo kalabalığı arasında bunu tam olarak çözmesinin güç olduğunu farkındaydı.

218

Ramirez randevusuna yarım saat gecikmiş olmasına rağmen özür dilememişti. Kalın kolları ve koyu sakalıyla, iri bir adamdı. Gabriel adamın yüzünde işkence izi aradı ama göremedi, iki biftek ve bir şişe şarap sipariş ederken, sesi nazik ve çok yüksek çıkmıştı, neredeyse raflardaki boş şişeler takırdıyacaktı. Gabriel bu korkunç sıcakta biftek ve kırmızı şarabın iyi seçim olup olmadığını merak ediyordu. Ramirez ona öyle bir bakmıştı ki, Gabriel'in sorusunu bir skandal olarak değerlendirmiş gibiydi. "Biftek bu ülkedeki tek gerçektir," dedi. "Ayrıca ekonominin gidişatına bakılırsa...." Sözlerinin geri kalanı, kafenin önünden geçen çimento kamyonun gümbürtüsü içinde boğuldu.

Garson şarap şişesini masaya bıraktı. Yeşil renkte, etiketsiz bir şişeydi. Ramirez iki kadehi de doldurdu ve Gabri-el'e aradığı adamın adını sordu. Cevabı duyan Arjantinli, kaşlarını ilgiyle çattı.

"Otto Krebs, öyle mi? Bu onun gerçek adı mı, yoksa takma adı mı?"

"Takma adı."

"Bundan nasıl emin olabiliyorsun?"

Gabriel Roma'da, Santa Maria dell'Anima'dan aldığı evrakları ona verdi. Ramirez yağlanmış gözlüklerini gömlek cebinden çıkarıp taktı. Evrakların böylesine ortada olması Gabriel'i huzursuz etmişti. Bakışlarını Chiara'nın bulunduğu yere yöneltti. Saat, hâlâ sol kolundaydı. Ramirez okumayı bitirdiğinde oldukça etkilenmişe benziyordu.

"Piskopos Hudal'ın belgelerini inceleme iznini nasıl aldın?"

"Vatikan'da bir arkadaşım var."

"Hayır, Vatikan'da çok güçlü bir arkadaşın var. Psikopos Drexler'i Hudal'ın evraklarını göstermeye razı edecek tek kişi, // papa'nın kendisidir!" Ramirez kadehini Gabriel'e doğru kaldırdı. "Yani, 1948 yılında Erich Radek isminde bir SS subayı Roma'ya geliyor ve Piskopos

Hudal'ın kollarına atlıyor.

219

Birkaç ay sonra Roma'dan Otto Krebs olarak ayrılıyor ve Suriye'ye gitmek üzere gemiye biniyor. Başka ne biliyorsun?"

Gabriel'in tahta masanın üzerine koyduğu ikinci evrak, Arjantinli gazetecinin yüzüne tanıdık hayret ifadesinin yeniden yerleşmesine neden olmuştu.

"Gördüğün gibi İsrail gizli servisi, Otto Krebs olarak bilinen adamı 1963 yılının sonlarında Şam'da ortaya çıkarıyor. Kaynak Alois Brunner, yani oldukça sağlam. Brunner'e göre Krebs 1963 yılında Suriye'yi terk ediyor ve buraya geliyor."

"Ve sen, onun hâlâ burada olduğuna inanıyorsun."

"Gerçekten böyle olup olmadığını anlamak istiyorum."

Ramirez iri kollarını kavuşturdu ve gözlerini Gabriel'e çevirdi. Aralarına çöken sessizliği, trafiğin monoton vızıltısı dolduruyordu. Arjantinli, hikâyenin kokusunu almıştı. Gabriel bunu anlayabiliyordu.

"Peki Rene Duran ismindeki Montreal'li beyin elleri, nasıl oluyor da Vatikan'ın gizli belgelerine ve israil gizli servisine kadar uzanabiliyor?"

"Gördüğün gibi oldukça iyi kaynaklarım var."

"Ben çok meşgul bir adamım Mösyö Duran."

"Eğer istediğin paraysa..."

Arjantinli onu uyarırcasına elini kaldırdı.

"Sizin paranızı istemiyorum Mösyö Duran. Ben kendi paramı kendim kazanabilirim. Ben hikâyeyi istiyorum."

"Araştırmamın basına yansımaları engelleyeceğimi tahmin edebilirsiniz."

Ramirez kendisine hakaret edilmiş gibi bir ifade takınmıştı. "Mösyö Duran, Erich Radek gibi bir adamı bulup çıkarmak konusunda sizden çok daha deneyimli olduğuma eminim. Araştırmayı sessizce yürüteceğim ve yayınlayacağım zamanı çok iyi bilirim."

Gabriel bir an tereddüt etti. Arjantinli gazeteciyle birlik-

220

te quid pro quo'ya girme konusunda isteksizdi, ama aynı zamanda Alfonso Ramirez'in değerli bir arkadaş olduğunu ispatlayabileceğim de biliyordu.

Gabriel, "Nereden başlıyoruz?" diye sordu.

"Sanırım Alois Brunner'in, arkadaşı Otto Krebs hakkında doğruyu söyleyip söylemediğini anlamamız gerek."

"Yani, Arajantin'e gelip gelmediğini mi demek istiyorsun?"

"Evet, aynen öyle."

"Peki bunu nasıl yapacağız?"

O anda garson ortaya çıkıvermişti. Gabriel'in önüne koyduğu biftek, dört kişilik bir aileyi doyuracak kadar büyüktü. Ramirez gülümsedi ve bifteği kesmeye başladı.

"Bon appetit, Mösyö Duran. Yiyin! İçimden bir ses, güçlü olmanız gerektiğini söylüyor."

ALFONSO RAMIREZ, BATI yarıkürede hayatta kalan son Volkswagen Sirocco'yu kullanıyordu. Araba bir zamanlar koyu mavi renkte olmalıydı; şimdi ise rengi sünger taşına dönmüştü. Ön camın ortası, yıldırım düşmüş gibi çatlamıştı. Gabriel'in kapısı darbe almış, içeri göçmüştü, açmak için fazladan güç harcaması gerekiyordu. Havalandırma çalışmıyor, motoru uçak pervanesi gibi kükrüyordu.

Geniş Avenida 9 de Julio'yu, pencereler açık halde geçtiler. Yolda, kâğıt parçaları girdaba kapılmış, uçuşuyordu. Biraz ilerde, sokağın ortasında bu kez sayfa büyüklüğünde kâğıtlar gördüklerinde, Ramirez fark etmemiş veya umursa-mamış gibiydi. Öğlenin ilerleyen saatlerinde hava daha da ısınmıştı. Sert şarap Gabriel'de baş ağrısı yapmıştı. Yüzünü açık pencereye doğru çevirdi. Çok çirkin bir meydandı burası. Zarif, eski binaların cephesi, Arjantin halkına değerini çok kısa bir zamanda yitiren paralarıyla, lüks Alman arabaları ve Amerikan gazozlarını almaları için tezgâhtarlığa soyunan duvar ilanlarıyla kaplanmıştı. Büyük ağaçların dalla-

221

rı, kirlilik ve sıcaklığın altında boyunlarını bükmüştü.

Nehre doğru uzanan yola saptılar. Ramirez dikiz aynasından bakıyordu. Hayatı katil askerler ve Nazi sempatizanları tarafından takip edilmekle geçmiş bir adam olduğundan, sokak güdülleri oldukça iyi gelişmişti.

"Motosikleti bir kız tarafından takip ediliyoruz."

"Evet, biliyorum."

"Biliyorsan, neden bir şey söylemedin?"

"Çünkü o benim için çalışıyor."

Ramirez dikiz aynasına uzun uzun baktı.

"O baldırlar bana tanıdık geliyor. Kız yemek yediğimiz kafedeydi, değil mi?"

Gabriel kafasını yavaşça salladı. Başı dayak yemişçesine ağrıyordu.

"Sen çok ilginç bir adamsın Mösyö Duran. Aynı zamanda çok da şanslı... Kız çok güzel."

"Sen yalnızca yola konsantre ol Alfonso. O bizi kolluyor."

Ramirez, beş dakika sonra liman kıyısı boyunca uzanan bir sokakta durmuştu. Chiara onları hızla geçmiş, sonra ilerden dönüş yaparak, bir ağacın gölgesine park etmişti. Güneş arabanın tepesinde acımasızca ısıldıyordu. Gabriel bir an evvel arabadan çıkmak istiyordu, ama Arjantinli onu biraz bilgilendirmek niyetindeydi.

"Arjantin'deki Nazilerle ilgili dosyaların çoğu kilit altındadır ve anahtar Bilgilendirme Bürosu'nda saklanır. Otuz yıllık gizli kalma süresi çoktan geride kalmış olmasına rağmen, gazetecilerin ve araştırmacıların dosyaları incelemesi hâlâ resmi olarak yasaktır. Bilgilendirme Bürosu'nun depolarına girebilsek bile, muhtemelen çok fazla bir şey bulamayacağız. Birçok insanın ifadesine göre Peron, 1955 yılında askeri darbeden kaçarken dosyaların çoğunu yok etmiş."

Sokağın diğer tarafında bir araba yavaşlamış, direksiyonun başındaki adam motosikletin üzerindeki kıza uzun

222

uzun bakmıştı. Ramirez de arabanın farkındaydı. Sözlerine devam etmeden önce bir süre dikiz aynasından arabaya baktı.

"1997 yılında hükümet, Arjantin'deki Nazi Faaliyetlerini Soruşturma Komisyonu kurdu. Komisyon kurulduğu andan beri birçok ciddi problemle karşı karşıya kalmıştı. Hükümet elinin altında bulunan, sorun yaratabilecek dosyaların hepsini 1996'da yakıtı."

"Öyleyse neden bir komisyon kurdular?"

"Bir şeyler yapıyor görünmek istemişlerdi tabii. Ama Arjantin'de gerçeği aramak ancak bir noktaya kadar mümkündür. Gerçek bir soruşturma, savaş sonrası Avrupa'dan kaçan Nazilerle Peron'un suç ortaklığını derinlemesine ortaya serebilir, ayrıca birçok Nazi'nin hâlâ burada yaşadığı gerçeğini açığa çıkarabilirdi. Kim bilir? Belki senin adamın da hâlâ buradadır."

Gabriel bir binayı işaret ederek, "Bu nedir?" diye sordu.

"Göçmenler Oteli, on dokuzuncu ve yirminci yüzyılda Arjantin'e gelen milyonlarca göçmenin ilk durağı olmuştur. Bu insanlar iş ve başlarını sokacak bir yer bulana kadar hükümet burada barınmalarına izin vermiş. Şimdi Göçmen Bürosu, burayı özel ardiye binası olarak kullanıyor."

"Ne amaçla?"

Ramirez torpido gözünü açarak ameliyatlarda kullanılan lastik eldivenlerden ve steril maskelerden çıkardı. "Oranın dünyanın en temiz yeri olduğunu söyleyemem. Umarım farelerden korkmuyorsundur."

Gabriel kapı mandalını kaldırdı ve omzunu kapıya dayadı. Sokağın karşısında Chiara, motosikletinin motorunu durdurmuş ve beklemeye geçmişti.

SIKILMIŞ GÖRÜNEN BİR polis, girişte nöbet bekliyordu. İçeri girdiklerinde, üniformalı bir kızın kayıt masasının üzerindeki vantilatörün karşısında oturduğunu gördüler. Kız

223

kayıt defterini tozlu masanın üzerinden kaydırıp ve Ramirez giriş saatini not ederek imzaladı. Plastik kaplı iki ziyaretçi kartı aldılar. Gabriel'in numarası 165'ti. Kartı gömleğinin cebine tutturdu ve asansörlere yönelen Ramirez'i takip etti. Kayıt masasındaki kız, "İki saat sonra kapanıyoruz," diye seslendi ve okumakta olduğu dergiye geri döndü.

Gabriel ve Ramirez bir yük asansörüne binmişti. Ramirez perde kapıyı çekti ve düğmeye bastı. Asansör yavaşça yukarı hareket etti. Kısa bir süre sonra istedikleri kata geldiğinde, sarsılarak durdu. Hava o kadar sıcak ve ağırdı ki, nefes almakta güçlük çekiyorlardı. Ramirez eldivenlerini ve maskesini taktı. Gabriel de onu izledi.

Bulundukları alan kabaca iki sokak uzunluğundaydı ve üzerindeki derme çatma sandıklar yüzünden bel vermiş uçsuz bucaksız çelik raflarla doluydu. Kırık pencerelerden giren martılar içerde tur atıyordu. Gabriel bir kedi miyavlaması ve ardından patilerinden çıkan tırmık sesi duydu. Toz ve çürüyen kâğıtların yaydığı koku, taktıkları maskelerden içeri sızıyordu. Gabriel Roma'daki Anima arşivlerinin bulunduğu yeraltı odalarını bu sefil yerle karşılaştığında, orasının cennet gibi durduğunu düşündü.

"Bunlar nedir?"

"Peron ve onun Menem hükümetindeki ruhani vârislerinin imha etmedikleri belgeler. Burada 1920'den 1970'e kadar Buenos Aires Limanı'na ayak basan her bir yolcunun doldurduğu göçmen kartları muhafaza ediliyor. Bir kat aşağıda ise, her geminin resmi olarak beyan ettiği yolcu bildirim cetvelleri saklanır. Mengele, Eichmann, hepsinin parmak izleri buradadır. Belki Otto Krebs'in de..."

"Neden böyle bir karmaşa yaşanıyor burada?"

"İster inan ister inanma, ama eskiden daha da kötüydü. Birkaç yıl önce Chela adında cesur biri kartları yıllara göre alfabetik sıraya dizdi. Bu odaya onun adını verdiler. 1963 yılına ait göçmen kartları şurada duruyor. Benimle gel." Ra-

224

mirez bir an durdu ve ilerideki bir rafa doğru yöneldi. "Kedi pisliklerine dikkat et."

Yarım sokak uzunluğundaki bir bölgeyi kat ettiler. 1963 yılı göçmen kartları, birkaç düzine rafı doldurmuştu. Ramirez soyadları K ile başlayan yolcuların kartlarının muhafaza edildiği tahta kutuların yerini tespit etti, sonra raftan indirerek dikkatlice yere serdi. Soyadı Krebs olan dört göçmen kartı buldu, hiçbirinin ilk adı Otto değildi.

"Yanlı dosyalanmış olabilir mi?"

"Tabii."

"Birinin almış olması mümkün mü?"

"Burası Arjantin, dostum. Burada her şey mümkün."

Gabriel hevesi kırılmış bir halde rafa doğru eğildi. Ramirez göçmen kartlarını kutusuna koydu, sonra kutuyu raftaki yerine kaldırıp saatine baktı.

"Buranın kapanmasına bir saat kırk beş dakika var. Sen 1963'ten sonraki kartlara bak, ben de 1963 öncesi kartları incelerim. Kaybeden içkileri ısmarlar."

FIRTINA ÇIKMIŞ, GÖK GÜRLÜYORDU ve fırtına, nehrin aşağısından bulundukları bölgeye yaklaşıyordu. Gabriel kırık pencereden baktığında, limandaki vinçlerin arasına yıldırım düştüğünü gördü. Koyu bulutlar, sona ermekte olan güne akşamın erken çökmesine neden oluyorlardı. Chela odasında etrafı görebilmek neredeyse imkânsızdı. Yağmur aniden bastırılmış, kırık pencerelerden içeri dolarak değerli dosyaları ıslatıyordu. Gabriel bir restorasyoncu titizliğiyle akan mürekkepleri ve sonsuza dek silinen yazıları gözünün önüne getirdi.

Biri 1965'e, diğer ikisi 1969'a ait olan üç ayrı adamın göçmen kartlarını bulmuştu. Bunların da ilk adları Otto değildi. Odanın içine çöken karanlık, araştırmasını oldukça ya-vaşlatmıştı. Göçmen kartlarını okuyabilmek için kutuları

Viyana'da Ölüm - F: 15

225

pencerenin yanına taşımak zorunda kalmıştı, sırtını içeri dolan yağmura vererek araştırmasını sürdürüyordu.

Kayıt masasında oturan kız odaya gelmişti ve onlara on dakikaları kaldığını söylüyordu. Gabriel o ana kadar yalnızca 1972 yılına kadar olan kartlara bakabilmişti. Ertesi gün tekrar gelmek istemiyordu. Araştırmasını hızlandırdı.

Fırtına başladığı gibi, aniden sona ermişti. Hava biraz serinlemiş ve ferahlamıştı. Oluklardan akan yağmur sularının çağıltısı dışında etraf sessizdi. Gabriel araştırmasına devam ediyordu. 1973... 1974... 1975... 1976... Krebs adında hiçbir yolcu yoktu, hiçbir şey bulamamıştı.

Kız geri gelmiş, bu kez dışarı çıkmalarını istiyordu. Gabriel son sandığı da ait olduğu rafa taşırken, Ramirez ve kızın İspanyolca bir şeyler konuştuklarını duydu.

Gabriel, "Bir şey bulabildin mi?" diye sordu.

Ramirez olumsuz anlamda kafasını salladı.

"Ne kadar yol alabildin?"

"Sonuna kadar gittim. Ya sen?"

Gabriel araştırmasını anlattı. "Yarın tekrar gelmeye değer mi sence?"

"Muhtemelen, hayır." Elini Gabriel'in omzuna koydu. "Haydi gel, sana bira ısmarlayayım."

Kız giriş kartlarını aldı ve yük asansörüne kadar onlara eşlik etti. Sirocco'nun pencereleri açık kalmıştı. Gabriel başarısızlığa uğramanın verdiği üzüntüyle, sırlıslıkla olmuş koltuğa çöktü. Motorun yıldırım gümbürdemesine benzeyen sesi sokağın sessizliğini parçalamıştı. Araba park ettiği yerden uzaklaşırken, Chiara onları takip ediyordu. Kadın iyi bir banyo yapmışa benziyordu.

Arşiv binasını iki sokak geçtikten sonra Ramirez, elini gömleğinin cebine attı ve içinden bir göçmen kartı çıkardı. "Neşelen Mösyö Duran," dedi, kartı Gabriel'e uzatırken. "Arjantin'de bazen görevliler için el altından uygulanan taktikler olumlu sonuçlar verebiliyor. O binada yalnızca bir tane

226

fotokopi makinesi var ve onu da kız işletiyor. Bir kopya benim için, bir kopya da amirleri için çıkardı."

"O zaman Otto Krebs halâ Arjantin'deyse ve hayattaysa, onu aradığımızdan pekâlâ haberi var demektir."

"Çok doğru."

Gabriel kartı eline aldı. "Neredeydi?"

"1949. Sanırım Chela yanlış kutulamış."

Gabriel kartı okumaya başladı. Otto Krebs Atina'dan kalkan bir gemiyle, Aralık 1963'te Buenos Aires'e gelmişti. Ramirez kartın alt bölümünde elle yazılmış numarayı işaret etti. 245276 / 62.

"Bu onun ülkeye giriş izin numarası. Muhtemelen Şam'daki Arjantin Konsolosluğu tarafından düzenlenmiştir. Satırın sonundaki altmış iki, iznin verildiği yılı gösteriyor."

"Peki şimdi ne olacak?"

"Adamın Arjantin'e geldiğini biliyoruz." Ramirez geniş omuzlarını silkti. "Bakalım onu bulabilecek miyiz?"

ISLAK CADDELERDEN GEÇEREK San Telmo'ya geri döndüler ve İtalyan tarzında yapılmış bir apartmanın dışında park ettiler. Buenos Aires'teki birçok bina gibi, bu apartmanın da eskiden çok güzel olduğu belliydi. Şimdi ise binanın ön cephesi Ramirez'in arabasına dönmüş ve kirden yol yol olmuştu.

Loş bir ortamda basamakları tırmandılar. İçerinin havası bayat ve sıcaktı. Ramirez arkalarından kapıyı kilitlemiş ve dışardaki serin havanın içeri dolması için pencereleri açmıştı. Gabriel sokağa baktığında, Chiara'nın kaldırımın karşı tarafında park etmiş olduğunu gördü.

Ramirez mutfağa gidip, iki şişe Arjantin birasıyla geri döndü. Biranın birini Gabriel'e uzattı. Şişe şimdiden terlemeye başlamıştı bile. Gabriel bir dikişte yarısını içti. Alkol başağrısını azdırmıştı.

Ramirez onu bürosuna götürdü. Burası tıpkı Gabriel'in

227

beklediği gibi büyük ve pejmürdeydi, tıpkı Ramirez'in kendisi gibi... Kitaplar iskemlelerin üzerlerine yığılmış, büyük masa sınıflandırılmayı bekleyen kâğıt dağlarının altına gömülmüştü. Ağır perdeler sokağın gürültüsünü ve ışığı engelliyordu. Gabriel bir iskemleye oturup kalan birasını yudumlarken Ramirez çalışmaya başlamış, birkaç yere telefon açmıştı.

Ramirez'in ilk ipucunu elde etmesi bir saatini aldı. Öğrendiğine göre 1964 yılında Otto Krebs, Kuzey Patagonya, Bariloche'deki Ulusal Polis'in kayıtlarına geçmişti. Aradan kırk beş dakika geçtikten sonra bulmacanın bir parçası daha ortaya çıktı: 1972'de Arjantin pasaportu almak için yapılan başvurusunda Krebs, adres olarak Bariloche'den çok uzak olmayan Puerto Blest'i göstermişti. Sonraki bilgiyi elde etmek için yalnızca on beş dakika beklemesi gerekti. Pasaport 1982 yılında iptal edilmişti.

Gabriel, "Neden?" diye sordu.

"Çünkü pasaport sahibi ölmüş."

ARJANTİNLİ, kenarı kıvrılmış karayolu haritasını masaya sermiş, kirli okuma gözlüklerinin ardında gözlerini kısıarak, ülkenin batı kesimini inceliyordu.

Parmağını haritaya vurarak, "İşte," dedi. "San Carlos de Bariloche, veya kısa adıyla Bariloche. İsviçreli ve Alman yerleşimciler tarafından XIX. yüzyılda kurulmuş, Patagonya bölgesinin kuzeyinde kalan gölün çevresindeki sayfiye yeri. Hâlâ Arjantin'in İsviçresi olarak biliniyor. Günümüzde kayak yapmaktan hoşlananların toplandığı bir yer, ama Naziler ve onların yakınları için bir çeşit Valhalla* sayılıyor."

"Oraya nasıl gidebilirim?"

"En hızlı yol, uçakla gitmek. Orada bir havaalanı var ve saat başı Buenos Aires'ten uçak kalkıyor." Bir an durakladı

* Valhalla: İskandinav mitolojisinde ölen kahramanların ruhlarının sonsuz mutluluk içinde yaşadığı Tanrı Odin'in sarayı, (ç.n.)

228

ve, "Mezar görmek için çok uzun bir yol," diye ekledi.

"Gözlerimle görmek istiyorum."

Ramirez kafasını salladı. "Edelweiss Oteli'nde kal."

"Edelweiss mi?"

"Almanlara özel yapılmıştır," dedi Ramirez. "Arjantin'de olduğuna inanamayacaksın."

"Neden sen de geliniyorsun?"

"Korkarım bunu yapmam zor. Ben Bariloche'nin belirli yerlerinde yaşayan halk için persona non grata'yım.* Zamanında, araştırma yapmak için oraları biraz fazlaca karıştırmıştım, ne dediğimi anlıyorsun değil mi? Yüzüm o insanlar için oldukça aşına sayılır."

Arjantinlinin tavırları oldukça ciddileşmişti.

"Sen de kendine dikkat etmelisin Mösyö Duran. Bariloche elini kolunu sallayarak araştırma yapabileceğin bir yer değildir. Yabancıların orada yaşayan belli kişiler için soru sormaları hoş karşılanmaz. Ayrıca Arjantin'e oldukça sıkıntılı bir zamanda geldiğini bilmelisin."

Ramirez masasının üzerindeki kâğıt yığınının dikkatle araştırdı ve Newsweek dergisinin iki ay öncesine ait uluslararası baskısını bularak, çıkardı. Dergiyi Gabriel'e uzatarak, "Benimle ilgili yazıyı otuz altıncı sayfada bulabilirsin," dedi ve biraz daha bira almak üzere mutfığa yöneldi.

ÖLDÜRÜLEN İLK ADAMIN adı Enrique Calderon'du. Buenos Aires'in Palermo Chico bölgesindeki evinin yatak odasında, kafasına dört kurşun sıkılmış olarak bulunmuştu. Çok profesyonelce işlenmiş bir cinayetti. Olay hakkında bilgisi olmayan GabrieTin tahmin yürütmesi zor olmadı ve, "Ya ikinci cinayet?" diye sordu.

"Gustavo Estrada. İlk cinayetten iki hafta sonra, Mexico City'ye yaptığı bir iş gezisi sırasında öldürüldü. Sabah kahvaltısı randevusuna gelmeyince yapılan araştırma sonunda

* Persona non grata : İstenmeyen kişi. (ç.n.)

229

otel odasında bulundu. Yine kafaya sıkılan dört kurşun..." Ramirez bir an için durakladı. "İki tanınmış işadımı, iki hafta arayla dikkat çekici biçimde ve birbirlerine çok benzer yöntemle öldürülüyor. Arjantinlilerin bayıldığı türden bir olay. Bir süreliğine de olsa insanlar, her iki adamın hayatları boyunca sahip oldukları tüm birikimin bir anda ortadan yok olduğunu ve değersiz hale geldiğini unutmuş göründü-ler."

"Bu iki cinayet arasında bağlantı olduğunu mu söylüyorsun?"

"Bunu hiçbir zaman kesin olarak bilemeyeceğiz, ama ben öyle olduğunu düşünüyorum. Enrique Calderon ve Gustavo Estrada arasında bir ilişki yoktu, ama babaları birbirlerini tanırdı. Alejandro Calderon, Juan Peron'un yardımcısıydı, ona çok yakındı, Martin Estrada ise savaş sonrası yıllarda Arjantin'in polis teşkilatının başında bulunmuştu."

"Peki bu adamların oğulları neden cinayete kurban gittiler?"

"Dürüst olmak gerekirse, elimde bununla ilgili bir ipucu yok. Aslında olaya mantıklı bir açıklama getirecek bir teoriye de sahip değilim. Bildiğim şey şu; suçlamalar Alman cemiyeti üzerinde yoğunlaşıyor. Sinirler oldukça yıpranmış durumda." Ramirez birasından iri bir yudum aldı. "Tekrar ediyorum, Bariloche'de atacağınız adımlara dikkat edin Mösyö Duran."

Karanlık iyice çökene ve dışardaki trafiğin gürültüsü yatışana kadar iki adam biraz daha sohbet etti. Gabriel işi gereği tanıştığı birçok insandan hoşlanmazdı, ama Alfonso Ramirez bu konuda bir istisnaydı. Onu kandırmak durumunda kaldığı için üzülyordu.

Bariloche'den, Arjantin'den ve geçmişten konuştular. Ramirez Erich Radek'in işlediği suçlarla ilgili soru sorduğunda, Gabriel bildiği her şeyi ona anlattı. Duydukları Ar-

230

jantinlinin düşüncelere dalmasına ve uzun süre sessizleşmesine neden olmuştu. Radek gibi adamların çok sevdiği ülkesinin topraklarında kendilerine sığınak bulmasından dolayı acı çekiyor gibiydi.

Gabriel'in Bariloche'den dönüşü sonrasında tekrar bir araya gelmeyi kararlaştırdılar, sonra karanlığın iyice çöktüğü apartmanın koridorunda ayrıldılar. Dışarda San Telmo Barrio'su gecenin serinliğinde tekrar hayata dönmeye başlamıştı. Gabriel bir süre kalabalık kaldırımlarda yürüdü, sonra yanına yaklaşan kırmızı motosikletli kızın arkasına atlayarak oradan uzaklaştı.

231

25

BUENOS AIRES. ROMA. VIYANA

OLDUKÇA KARMAŞIK VE GELİŞMİŞ elektronik aletin konsolu Alman malıydı. Hedefin apartmanına gizlenmiş olan mikrofonlar ve vericiler, son teknolojinin ürünüydü; Soğuk Savaş sırasında Doğu'daki muhaliflerin faaliyetlerini gözlemlemek amacıyla Batı Alman haberalma teşkilatı tarafından tasarlanmış ve imal edilmişti. Aletlerin kullanıcısı olan adam her ne kadar soyu Braunau am Inn, Avusturya'ya kadar uzanıyor olsa da, doğma büyüme Arjantinliydi. Adolf Hitler'in de aynı köyde doğmuş olması, yoldaşları arasında ona belli bir itibar sağlamıştı. Yahudi,

232

apartmanın girişinde bir an durakladığında, onu izlemekle görevli bu adam, telefoto objektifli fotoğraf makinesiyle birkaç fotoğrafını çekmişti. Kısa bir süre sonra motosikletli bir kız sokağı dönüp onun yanına geldiğinde, kızı da fotoğrafla-mayı başardı. Ama kızın kafasındaki siyah kask, yüzünün görünmesini engelliyordu. Adam, hedefin dairesinde gerçekleşen konuşmaları tekrar gözden geçirmek üzere biraz oyalandı, sonra elde ettiği sonuçtan tatmin olmuş halde telefona uzandı ve bir Viyana numarası tuşladı. Viyana aksanlı Almanca, kulağına müzik sesi gibi gelmişti.

ROMA'DAKİ SANTA MARİA deli'Anima Pontoficio'da ye-niyetme papaz, ikinci kattaki koğuşun koridorlarında aceleyle koşuştururken, Viyana'dan gelen ziyaretçinin kaldığı odanın kapısının önünde bir an durakladı. Kapıya vurmakta tereddüt etti, sonra içeri girmeden önce adamın izin vermesini bekledi. Işık kümesi, portatif karyolanın üzerindeki güçlü siluetin tam üzerinde düşüyor, adamın gözleri karanlıkta zeytin taneleri gibi parlıyordu.

"Size telefon var." Çocuk konuşurken gözlerini adamdan kaçırmıştı, ilahiyat fakültesindeki herkes, bir gece önce ön kapıda yaşananlardan haberdardı. "Rektörün bürosundan konuşabilirsiniz."

Adam ayağa kalktı ve hızlı adımlarla yürümeye başladı. Her adım atışında omuzları ve sırtındaki kalın kaslar hareket ediyordu. Omzundaki sargı bezine bir an için dokundu ve sonra üzerine yuvarlak yaka süveterini geçirdi.

Yeniyetme papaz, ziyaretçiyi taş merdivenlere yönlendirdi, sonra küçük bir avluyu geçtiler. Rektörün bürosu boştu. Masada tek bir lamba yanıyordu. Telefonun ahizesi masa üzerinde duran defterin üzerine bırakılmıştı. Ziyaretçi ahizeyi eline alırken çocuk sessizce büroyu terk etti.

"Adamımızın yerini tespit ettik."

"Neredeymiş?"

233

Viyanah adam onun yerini söyledi. "Sabah Bariloche'ye gidiyor. Adam oraya vardığında orada bekliyor olacaksın."

Saatçi saatine baktı ve aradaki saat farkını hesapladı. "Bu mümkün değil ki. Öğleden önce Roma'dan uçak kalkmıyor."

"Aslında birkaç dakika sonra kalkan bir uçak var."

"Sen neden söz ediyorsun?"

"Fiumicino'ya ne kadar zamanda varabilirsin?"

ÜÇ ARABALIK KONVOY, PARTİ sempatizanlarıma bir araya gelme toplantısı için Imperial Otel'e vardığında, göstericiler de otel dışında bekliyordu. Peter Metzler siyah bir Mercedes limuzinin arka koltuğunda oturmuş, pencereden dışarı bakıyordu. Kendisi bu konuda uyarılmıştı ama o, her zaman olduğu gibi asık suratlı tiplerden oluşan bir kalabalık beklentisindeydi. Karşısında ellerinde afişler ve kornalarla organize olmuş bir çapulcu sürüsü göreceğini ummuyordu. Bu durum kaçınılmazdı aslında: Yaklaşan seçimler, adayın üzerinde tepkilerin yoğunlaşmasını da beraberinde getiriyordu. Avusturya solu ve onların New York ve Kudüs'teki destekçileri tam bir panik içindeydi.

Dieter Graff, Metzler'in tam karşısında oturuyor ve oldukça endişeli görünüyordu. Neden öyle olmasındı ki? Adam yirmi yıl boyunca Avusturya Ulusal Cephesi'ni, eski SS subaylarının ve neofaşist hayalperestlerin can çekişen ittifakından alıp, birbirine bağlı ve modern, muhafazakâr bir politik güce dönüştürmek için yırtınıp durmuştu. Nerdeyse tek başına partinin ideolojisini yeniden şekillendirmiş ve halk önündeki imajını parlatmıştı. Çok dikkatlice işlenmiş mesajları, Halk Partisi ve Sosyal Demokratlar arasındaki samimi güç birliği sayesinde oyları zamanında o yöne kaymış seçmenleri kendine çekmeyi başarmıştı. Şimdi Metzler'i aday göstererek, Avusturya politikasının nihai ödülü olan başbakanlığın kapısının eşiğine gelmişti. Graff'ın seçimlere

üç hafta kala isteyeceği en son şey, bir avuç sol kanat savunucusu salak ve Yahudi'yle karşı karşı gelip, karmaşa ya-şanmasıydı.

Metzler, "Ne düşündüğünü biliyorum Dieter," dedi. "Garanti oynamamız gerektiğini, arka kapıyı kullanarak ayak takımından uzak durmamızın menfaatimize olacağını düşünüyorsun."

"Evet, aynen öyle. Üç puan ilerdeyiz ve durumumuzu koruyoruz. Kendimizi Imperial'in önünde yaşanabilecek bir kargaşadan kolayca sakınma imkânımız varken, aradaki puan farkını böyle bir olay yüzünden çarçur etmemeyi yeğlerim."

"Arka kapıdan girerek mi?"

Graff kafasını salladı. Metzler televizyon kameralarını ve fotoğrafçıları işaret etti.

"Yarınki Die Press'in manşetinde ne olacak biliyor musun? Metzler, Viyanah protestoculara boyun eğdi! Benim bir korkak olduğumu söyleyecekler Dieter; ben korkak değilim."

"Kimse seni korkaklıkla suçlamadı Peter. Bu sadece bir zamanlama sorunu."

"Arka kapıyı gereğinden fazla kullandık." Metzler kravatını ve yakalarını düzelitti. "Ayrıca başbakanlar arka kapıdan girmez. Ya başımız dik, savaşa hazır bir biçimde ön kapıdan gireceğiz, ya da hiç girmeyeceğiz."

"Çok etkileyici bir hatip oldun Peter."

"Çok iyi bir öğretmenim var." Metzler gülümsedi ve elini Graff'ın omzuna dayadı. "Ama korkarım ki, uzun süren kampanya onun içgüdülerini zedelemeye başladı."

"Neden böyle konuşuyorsun?"

"Şu fanatiklere bir baksana. Bunların çoğu Avusturyalı bile değil. Ellerindeki pankartların yarısı İngilizce. Belli ki bu küçük gösteri, yurtdışındaki provakötörlerce organize edilen bir olay. Bu insanlarla yüz yüze gelecek kadar şanslı

olursam, yarın puan farkımız beşe yükselir."

"Ben pek öyle düşünmüyorum."

"Sen sadece güvenliğe biraz daha esnek olmalarını söyle. Protestocuların bize değil, Kahverengi Gömleklilere doğru gelmeleri çok önemli."

Peter Metzler kapıyı açıp arabadan dışarı çıktı. Kalabalıktan bir öfke dalgası yükselmiş, pankartlar inip kalkmaya başlamıştı.

Nazi domuzu!

Reichsführer Metzler!

Başbakan adayı, etrafındaki kalabalığa aldırmadan uzun adımlarla yürümeye başladı. Elinde kırmızıya boyanmış bez parçası taşıyan bir genç kız, korumaları aşarak pankartı Metzler'in önünde savurduğunda Metzler o kadar ustaca bir hamleyle sıyrılmıştı ki, yürüyüşüne hiçbir şey olmamış gibi devam etmeyi başarmıştı. Pankart bir polise isabet etmiş, bu da göstericileri memnun etmeye yetmişti. Kız, iki polis tarafından kısıvrak yakalanmış ve oradan uzaklaştırılmıştı.

Metzler gayet sakin otelin lobisine girmiş ve kendisini üç saatten beri bekleyen bin kişilik kalabalığın toplandığı balo salonuna doğru yönelmişti. Kapıdan içeri girmeden önce kendini toparlamak için kısa bir süre bekledi, sonra tezahüratlar altında salona adımını attı. Graff ondan ayrılmış ve adayının coşkun kalabalığa karışmasını izlemişti. Erkekler onun elini sıkmak veya sırtını sıvazlamak için birbirleriyle yarışıyor, kadınlar onu yanaklarından öpüyorlardı. Metzler muhafazakâr seksiliğine bürünmüştü yine.

Salonda konuşma yapacağı yere gelmesi beş dakika almıştı. Metzler podyuma çıkarken Avusturyalılara özgü renkli etek giymiş olan çok güzel bir kız, ona büyük bir bira bardağı uzattı. Metzler bardağı havaya kaldırdığında kalabalık kendisini coşkulu bir biçimde alkışladı. Aday, biradan fotoğrafçılara poz verircesine bir iki yudum değil, Avustur-

236

yalı tarzında uzun uzun içmiş, sonra mikrofonun karşısına

geçmişti.

"Bu gece burada olduğunuz için hepinize teşekkür etmek istiyorum. Ayrıca sevgili arkadaşlarımıza otel dışında bana hazırladıkları sıcak karşılama için de teşekkür ederim." Salona büyük bir kahkaha dalgası yayılmıştı. "Bu insanların anlamadıkları şey, Avusturya'nın Avusturyalılar için olduğudur. Bizler geleceğimizi Avusturya değerleri ve Avusturya terbiyesi üzerine inşa etmeyi seçtik. Yabancılar ve dışardan yapılan eleştiriler, kutsanmış topraklarımızın içişleriyle ilgili hiçbir şey söyleyemez. Bizler kendi geleceğimizi, Avusturya'nın geleceğini, kendimiz tayin edeceğiz ve o gelecek, bu gecedan itibaren üç hafta sonra başlıyor!"

Ve bu sözler üzerine kıyamet koptu.

237

26

BARILOCHE, ARJANTİN

BARILOCHER TAGEBLATT'taki kabul memuresi, Gabriel içeri girip kendisine doğru yaklaşırken onu sıradan bir bakışın ötesinde bir gözle incelemişti. Kızın kısa, siyah saçları vardı, mavi gözlüydü ve cildi, çok çekici görünmesini sağlayacak biçimde güneşten kararmıştı. Tageb-latt ismi bir Alman gazetesine aitti, kız da hiç sürpriz olmayan bir biçimde Almanca olarak, "Yardım edebilir miyim?" diye sormuştu.

Gabriel, Almanca'yı kızın konuştuğu gibi kusursuz konuştuğunu ustaca gizlemeyi başarak, ona aynı dilden kar-

238

şılık vermiş, kıza Bariloche'ye şeceresini araştırmak amacıyla geldiğini söylemiş, annesinin Otto Krebs isminde bir erkek kardeşi olduğuna inandığından söz etmişti. Elinde Herr Krebs'in, Bariloche'de 1982 yılının Ekim ayında öldüğüne dair bilgiler bulunduğunu aktardı. Acaba gazetenin arşivine girip, söz konusu tarihte yayımlanmış bir ölüm ilanı olup olmadığını araştırabilir miydi?

Kız iki sıra bembeyaz dişlerini gösterecek biçimde gülümsedi ve telefonu eline alıp, üç haneli bir numara tuşladı. Gabriel'in isteği hızlı bir Almanca'yla ilgili amire iletilmişti. Kız birkaç saniye sessiz kaldıktan sonra telefonu kapattı.

"Beni izleyin."

Topukları, rengi solmakta olan zemin döşemesinde cınlarken, onu küçük bir haber odasına aldı. Yarım düzine kadar gazete çalışanı, gömleklerinin kollarını sıvayıp ayaklarını uzatmışlar, sigara ve kahve içip dinleniyorlardı. Kimse ziyaretçiyle ilgilenmemiş gibiydi. Arşiv odasına açılan kapı aralandı ve kız odanın ışıklarını açtı.

"Her şey bilgisayara kaydedilmiştir, yani bütün yazılar kolayca ulaşılabilen veritabanına aktarılmıştır. Ama korkarım bu çalışma 1998 yılına kadar gidiyor. Adamın ne zaman öldüğünü söylemişsiniz?"

"1982 yılında sanırım."

"Şanslısınız. Tüm ölüm ilanları fihristlenmiştir, tabii elle, yani eski usulle."

Kız bir masaya doğru yürüdü ve deri kaplı, oldukça kalın bir defterin kapağını kaldırdı. Düzenli sayfalar, elle yazılmış minik notlarla doluydu.

"İsim neydi demiştiniz?"

"Otto Krebs."

Kız sayfaları çevirip, Ks ile başlayan isimlerin bölümüne doğru ilerlerken, bir yandan da "Krebs, Otto," diye tekrarlıyordu. "Krebs, Otto... Ah, işte burada. Burada yazılanlara göre Kasım 1983'te ölmüş. Ölüm ilanını görmek istiyor musunuz?"

239

Gabriel evet dercesine kafasını salladı. Kız referans numarasını bir yere kaydetti ve mukavva kartonların durduğu kutu yığınının doğru yöneldi. Parmağını etiketlerin üzerinde bir süre gezdirdikten sonra aradığını buldu ve Gabriel'den üzerindeki kutu yığının kaldırmasını rica etti. Kız dosyanın kapağını kaldırdığında etrafa toz ve çürümüş kâğıt kokusu yayılmıştı. Evrakları birbirine tutturarak madeni tutacak, kolay yırtılır hale gelmiş ve sararmış dosya klasörlerini bira-rada tutuyordu. Otto Krebs'in ölüm ilanı yırtılmıştı. Kız şeffaf bir bantla kâğıdı yapıştırıp Gabriel'e gösterdi.

"Aradığınız adam bu muydu?"

Gabriel gerçeği dile getirerek, "Bilmiyorum," dedi.

Kız evrakı onun elinden geri alarak hızla okumaya başladı. "Burada onun tek çocuk olduğu yazıyor." Kız Gabriel'e bakıyordu. "Bu pek fazla bir şey ifade etmez. Bu insanların çoğu halen Avrupa'da yaşayan ailelerini korumak adına geçmişlerini silmek durumunda kalmışlardı. Benim büyükbabam ise şanslıydı. En azından kendi adını korumayı başarmıştı."

Kız tekrar Gabriel'e baktı, gözlerinden düşüncelerini okumaya çalışıyordu. "Hırvatistan'dan gelmişti," dedi. Sesinde bir suça ortak olmuş birinin çekingenliği seziliyordu. "Savaşın sonra komünistler onu yargılayıp asmak istemişler. Şansına Peron ona bu ülkede kucak açmış."

Kız evrakı fotokopi makinesinin yanına götürdü ve üç kopya aldı. Sonra evrakı dosyasına kaldırıp, kutusuna yerleştirdi. Kopyalardan birini Gabriel'e verdi. Gabriel yürürken bir yandan da evrakı okuyordu.

"Ölüm ilanına göre, Puerto Blest'teki Katolik mezarlığına gömülmüş."

Kabul memuresi kafasını salladı. "Hemen gölün karşı tarafında, Şili sınırının birkaç kilometre uzağında kalıyor. Orada geniş bir estancia ayarlamayı başarmış. İlanda bu da yazıyor."

240

"Oraya nasıl gidebilirim?"

"Bariloche'nin batısındaki otobanı izleyin. Ama bilmelisiniz ki hep asfalttan gitmeyeceksiniz. Umarım iyi bir arabanız vardır. Göl kıyısı boyunca uzanan yolu takip edin, sonra kuzeye yönelin. O yol sizi doğrudan Puerto Blest'e çıkarır. Şimdi yola koyulursanız, hava kararmadan oraya varmış olursunuz."

Lobiye geldiklerine el sıkıştılar. Kız ona iyi şanslar diledi.

"Umarım aradığınız adam odur," dedi. "Veya belki de değildir. Böyle durumlarda emin olmak oldukça zor."

ZİYARETÇİ GİTTİKTEN sonra kabul memuresi telefonu kaldırarak bir numara tuşladı.

"Biraz önce ayrıldı."

"Nasıl hallettin?"

"Bana yapmamı söylediğiniz şeyleri yaptım. Ona arkadaşça davrandım ve görmek istediği şeyleri gösterdim."

"Görmek istediği şey neymiş?"

Kız ona bilgi verdi.

"Tepkisi ne oldu?"

"Puerto Blest'e nasıl gidileceğini sordu."

Hat kesilmişti. Kız yavaşça telefonu yerine koydu. Aniden midesinde bir boşluk hissetmişti. Adamı Puerto Blest'te neyin beklediği konusunda hiçbir şüphesi yoktu. O adamın kaderi de, Patagonya'nın bu bölgesine gelip, izinin bulunmasını istemeyen kişiyle ilgili araştırma yapan diğer adamların kaderiyle aynı olacaktı. Kız gerçekten de adam için üzülüyor, onun aptal olduğunu düşünüyordu. Şeceresini araştırmakla ilgili o beceriksizce yalanla insanları kandırabileceğini mi sanmıştı? Kendini ne sanıyordu? Bu onun kendi hatasıydı. Ama zaten Yahudiler hep böyle değil miydi? Hep kendi kendilerinin başını belaya sokarlardı.

Ön kapı açılmış ve lobiye yazlık kıyafetleri içerisinde bir

241

Viyana'da Ölüm - F: 16

kadın girmişti. Kabul memuresi kafasını kaldırdı ve gülümsedi.

"Yardım edebilir miyim?"

YAKICI GÜNEŞİN ALTINDA beraberce otele yürürlerken, Gabriel ölüm ilanını Chiara'ya tercüme ediyordu.

"1913 yılında Kuzey Avusturya'da doğduğu, polis memuru olduğu ve 1938 yılında Wehrmacht'a kaydolarak, Polonyalılara ve Sovyetler Birliği'ne karşı yürütülen kampanyalarda yer aldığı yazıyor. Biri Führer'in bizzat kendisinden olmak üzere, iki kez cesaret madalyası almış. Sanırım bu Ba-riloch'e övünülecek bir olay."

"Ya savaş sonrasında?"

"1963'te Arjantin'e gelinceye dek hiçbir bilgi yok. Bari-loche'de bir otelde iki yıl boyunca çalışmış, sonra Puerto Blest yakınlarında bir çiftlikte iş bulmuş. 1972 yılında araziyi sahibinden satın almış ve ölene kadar burayı işletmiş."

"Ailesi olmuş mu?"

"Bu belgeye göre hiç evlenmemiş ve hayatta kalan akrabası yokmuş."

Edelweiss Otel'i'ne geri dönmüşlerdi. Meyilli çatısıyla Avenida San Martin'in göl kıyısına iki sokak ötede konumlanan otel, İsviçre tarzında inşa edilmişti. Gabriel ertesi sabah erkenden havaalanına gitmek için dört çekerli bir Toyota kiralamıştı. Park görevlisinden arabayı otelin garajına getirmesini istemiş, sonra lobiye girerek bölgenin karayolu haritasını almıştı. Puerto Blest, gazetedeki kızın tarif ettiği gibi gölün tam karşısında, Şili sınırının yakınlarındaydı.

Gabriel ve Chiara göl kıyısındaki yolu takip ediyorlardı. Yol, Bariloch'e'den uzaklaştıkça yavaş yavaş bozulmaya başlamış, sık ağaçlı bölgelerde ise çoğunlukla su basmıştı. Gabriel birikintilerin etrafından dolaşıyor, bazen sıklaşan ağaçların yanından geçiyor ve göl, parlak maviliğiyle iri ağaçların arkasına saklanmış olarak kendisini arada bir gösteriyordu.

Gabriel gölün en güneyde kalan ucundan dolaşmış ve Cerro Lopez'in tepelerinde sürü halinde daireler çizmekte olan akbabaların uzaktan hayal gibi gözüken görüntülerini izlemek için kısa bir süre oyalanmıştı. Sonra tek şeritli, tozlu bir yolu takip ettiğinde, karşısına grili yeşilli bir fundalık ve arrayân ağaçlarıyla kaplı bir plato çıkmıştı. Tepelerdeki çayırlarda soğuk iklime dayanıklı Patagonya koyun sürüleri otlamaktaydı. Uzaklarda, Şili sınırının karşısına düşen bölgede, And zirvelerinin üzerine düşen yıldırımın ani parlamasını gördü.

Puerto Blest'e vardıklarında güneş gitmiş ve gölgeler altında kalan köy, sessizleşmişti. Gabriel yolu sormak için bir kafeye girdi. Kırmızı yüzlü, ufak tefek bir adam olan garson, onunla beraber dışarı çıkarak yolu tarif etti.

KAFENİN KAPIYA YAKIN masasında oturan Saatçi birasını içiyor, sokakta olan bitenleri izliyordu. Biraz önce içeri girmiş olan kısa siyah saçlı, şakakları grileşmiş ince uzun adamı tanımıştı. Dört çekerli Toyota'nın yolcu koltuğunda ise esmer, uzun saçlı bir kadın oturuyordu. Onun Roma'da omzuna kurşun sıkan kadın olma ihtimali var mıydı acaba? Bu pek bir şeyi değiştirmeyecekti. O olmasa bile, kısa bir süre sonra ölecekti nasılsa.

İsrailli Toyota'nın direksiyonuna geçmiş ve hızla oradan uzaklaşırken, garson içeri girmişti.

Saatçi Almanca, "Toyota ne tarafa gidiyordu?" diye sordu.

Garson ona aynı dilde cevap verdi.

Saatçi birasının kalanını içti ve masaya para bıraktı. Para çıkarmak için elini paltosunun cebine atarken olduğu gibi, en ufak hareketinde bile omzu zonkluyordu. Sokağa çıktı ve akşamın serin havasında bir süre oyalandı, sonra geri dönüp kiliseye doğru yavaşça yürümeye başladı.

DAĞLARIMIZIN SAHİBESİ Kilisesi, köyün batı kanadında kurulmuş, giriş kapısının önündeki direklerin alt bölümünün sol tarafında çan kulesi olan, beyaz sıvalı, sömürge döneminden kalmış ufak bir kiliseydi. Kilisenin ön bölümünde, bir çift büyük çınar ağacının gölgesinin düştüğü, demir parmaklıklarla çevrilmiş taşlı bir avlu vardı. Gabriel kilisenin arka tarafına doğru yürüdü. Mezarlık, sık çam ağaçlarından oluşan korunun karşısında, tepeden aşağı eğim yapacak biçimde konumlanmıştı. Ölenlerin anısına dikilmiş bine yakın mezar taşı ve heykelcik, uzamış yabani otların arasında, geri çekilmekte olan perişan bir ordu gibi düzensizce dağılmıştı. Gabriel elleri belinde, bir süre öylece durdu. Üzerine karanlığın çökmekte olduğu mezarlıkta Otto Krebs adını taşıyan bir mezar taşı bulmanın zorluğuyla ümitsizliğe kapılmıştı.

Tekrar kilisenin önüne doğru gitti. Chiara avlunun gölgesi altında onu bekliyordu. Gabriel kilisenin meşe ağacından yapılmış ağır kapısını çektiğinde kilitli olmadığını anladı. Chiara'yla beraber içeri girdiler. İçerinin serin havası Gabriell'in yüzüne çarpmış ve Venedik'ten ayrıldığından beri teneffüs etmediği kokuyu yine duymuştu; Katolik kiliselerinin olmazsa olmaz, mum, tütsü, tahta cilası ve küf karışımı bir kokuydu bu... Bu kilise Cannaregio'daki San Giovanni Crisostomo Kilisesi'nden oldukça farklıydı ama... Burada ne altın kaplama

mihrap, ne mermer kolonlar, ne yarım daire şeklinde yükselen çıkıntılı kısım, ne de muhteşem mihrap resimleri vardı. Tahtadan yapılmış kasvetli haç, tamamen sade mihrabın arka bölümüne asılmış, Meryem Ana heykelinin önüne, titreşen ışıklarıyla birkaç mum yakılıp bırakılmıştı. Kilisenin orta kısmının kenarlarında yer alan kirli cam pencereler, ölmekte olan gün ışığını içeri yansıtmaktan çok uzak görünüyordu.

Gabriel kilisenin ortasından tereddütlü adımlarla yürüyordu. O anda karanlıklar içinde kalmış bir siluet, kilisenin

244

i/.

idari bölümünden çıkmış ve mihraba doğru ilerlemeye başlamıştı. Adam haçın önüne geldiğinde bir an durdu ve dizlerinin üzerine çöktü, sonra yüzünü Gabriel'e doğru çevirdi. Sıska, ufak yapılı, siyah pantolon ve Roma yakalı siyah kısa kollu gömlek giymiş bir adamdı. Düzgün kesilmiş saçları şakaklarında grileşmiş, esmer yüzünde hafif kırmızılaşmış yanaklarıyla oldukça yakışıklı görünüyordu. Kilisesindeki iki yabancı onu şaşırtmışa benzemiyordu. Gabriel yavaşça ona doğru yaklaştı. Peder kendisini Ruben Morales olarak tanıtmış ve elini uzatmıştı.

Gabriel, "Adım Rene Duran," dedi. "Montreal'den geliyorum."

Peder yabancı ziyaretçilere alışkın olduğunu belirtirce-sine kafasını salladı.

"Sizin için ne yapabilirim Mösyö Duran?"

Gabriel o sabah Bariloche Tageblatttaki kıza yaptığı açıklamanın aynısını peder için de yaptı, ona dayısı olduğuna inandığı Otto Krebs isminde bir adamı bulmak için Pata-gonya'ya geldiğinden söz etti. Gabriel konuşurken peder ellerini birbirine kenetlemiş, ilgili tavırlarla onu izliyordu. Karşısında duran bu köy papazının, Kilise bürokratı Mon-senyör Donati'den veya Anima'nın sevimsiz rektörü Piskopos Drexler'dan ne kadar farklı olduğunu düşündü. Gabriel yalan söylediği için kendini kötü hissetmişti.

Peder Morales, "Otto Krebs'i iyi tanırdım," dedi. "Çok üzgünüm, aradığınız adamın o olması imkânsız. Herr Krebs'in kardeşi yoktu. Hatta akrabası da yoktu. Bir kadın ve bir çocuk için sorumluluk yüklenebilecek duruma gelmeyi başardığında, kendisi..." Pederin sesi gittikçe zayıflamıştı. "Bunu nasıl söylesem? Kendisi eski havasında değildi. Aradan geçen yıllar ona ağır darbeler indirmişti."

"Size ailesinden söz etmiş miydi?" Gabriel bir an durakladı, sonra, "Veya savaştan?" diye ekledi.

245

Peder kaşlarını kaldırmıştı. "Ben onun itiraflarını dinleyen papazı ve arkadaşıydım Mösyö Duran. Ölmeden önce onunla birçok şey hakkında konuşmuştuk. Herr Krebs kendi yaşlılarındaki birçok erkek gibi, ölümlere ve yıkımlara tanıklık etmişti. Ayrıca çok büyük bir utanç duyduğu ve bağışlanmasını dilediği birçok suç işlemişti."

"Siz onun bu günahlarını bağışlama lütfunda bulundunuz mu?"

"Ben ona huzur bahşettim Mösyö Duran. Onun itiraflarını dinledim, pişman olduğunu gördüm. Katolik inancı çerçevesinde ruhunu İsa'yla karşılaşmaya hazırladım. Ama basit bir köy papazı böylesine günahları silecek bir güce sahip midir? Bundan pek emin değilim."

Gabriel adamı denemek açısından, "Tartıştığınız konularla ilgili birkaç şey sorabilir miyim?" dedi. Kutsal ve kaygan bir zemin üzerinde durduğunun farkındaydı ve aldığı cevap, tıpkı beklediği gibi olmuştu.

"Herr Krebs'le olan tartışmalarımızın çoğu, itirafları çerçevesinde gizli kalacaktır. Diğerlerini ise arkadaşlığımız adına ben muhafaza edeceğim. Bu konuşmaların içeriği hakkında konuşmam, takdir edersiniz ki doğru olmaz."

"Ama o öleli yirmi yıl oluyor."

"Ölen kişilerin bile gizlilik hakları vardır."

Annesinin itiraflarının ilk satırında anlattıkları Gabri-el'in kulaklarında çınlıyordu. Gördüğüm her şeyi anlatmayacağım. Bunu yapmam mümkün değil. Ölen insanlara en azından bu kadarını borçluyum.

"Vereceğiniz bilgilerin, bu adamın dayım olup olmadığı konusunda karar vermekte bana çok yardımcı olurdu."

Peder Morales dostça gülümsedi. "Ben basit bir köy papazıyım Mösyö Duran, ama aptal değilim. Kilisemin cemaatini de iyi tanırım. Buraya kayıp akrabalarını aramak amacıyla geldiğini söyleyen ilk kişi olduğunuza gerçekten inanıyor musunuz? Otto Krebs'in dayınız olmadığına hemen he-

246

men eminim. Ayrıca Montreal'li Rene Duran olduğunuz konusunda da şüphelerim var. Şimdi, izninizle lütfen."

Peder oradan ayrılmak üzere arkasını döndüğünde, Gabriel adamın koluna dokundu.

"En azından onun mezarını gösterebilir misiniz?"

Peder içini çekti, sonra gözlerini kirli pencerelere çevirdi. Pencereler tamamen kararmıştı.

"Karanlık oldu," dedi. "Bana biraz müsaade edin."

Adam mihrabı geçti ve kilisenin idari bölümüne doğru yürüyerek gözden kayboldu. Bir süre sonra üzerinde rüzgârlık ve el feneriyle geri döndü. Gabriel'le beraber dışarı çıktılar, sonra kilise ile papaz evinin arasında yer alan mezarlık yoluna girdiler. Yolun sonunda mezarlık kapısı vardı. Peder Morales kapı mandalını kaldırdı, fenerin düğmesine bastı ve mezarlığa girdiler. Gabriel uzamış çalılarla kaplı dar yolda pederin yanında yürüyordu. Chiara bir adım geri-lerindeydi.

"Cenaze törenini siz mi yönettiniz Peder Morales?"

"Evet, tabii. Aslında bütün düzenlemeleri benim yapmam gerekmişti. Bunu yapacak başka kimse yoktu."

Bir kedi mezar taşının arkasından yola fırlamış ve önlerinde kalakalmıştı, pederin fenerinden yayılan ışık, hayvanın gözlerinde sarı yansımalar yapıyordu. Peder Morales ıslığını öttürdüğünde kedi, uzun çimenler arasında kaybolmuştu.

Mezarlığın alt kısmındaki ağaçların yanına geldiler. Peder sola döndü ve diz boyuna gelen çimenler arasında yürümeye başladılar. Bu bölgede yol, yan yana durulmayacak kadar daraldığından, arka arkaya yürümeye başlamışlardı. Chiara Gabriel'in elini tutuyordu.

Peder Morales bir sıra mezar taşının yanına geldiğinde durdu ve elindeki feneri 45 derece açı yapacak şekilde tuttu. Işık, üzerinde OTTO KREBS yazan bir mezar taşını aydınlatıyordu. Doğum tarihi 1913, ölüm tarihi 1983 olarak yazıl-

247

mıştı. İsmi üzerinde, çizilmiş ve hava şartlarından bozulmuş küçük, oval bir camın altında bir fotoğraf vardı.

GABRIEL DİZLERİNİN ÜZERİNE çöktü ve üzerinde biriken toz tabakasını temizleyerek resmi inceledi. Fotoğrafın, adamın ölümünden çok önce çekildiği belliydi, çünkü resimdeki adam orta yaşlarda, muhtemelen kırklı yaşlardaydı. Gabriel tek bir şeyden emindi artık. Bu, Erich Radek'in yüzü değildi.

"Sanırım bu sizin dayınız değil Mösyö Duran?" "Fotoğrafın ona ait olduğundan emin misiniz?" "Tabii ki eminim. Fotoğrafı onun özel eşyalarını sakladığı sağlam bir kutunun içinde kendim bulmuştum." "Bu eşyaları görmeme izin vermezsiniz sanırım." "Eşyaları artık bende değil. Bende olsaydı bile..." Peder Morales sözünü tamamlamadı ve elindeki feneri Gabriel'e uzattı. "Sizleri yalnız bırakayım. Ben fener olmadan da yolumu bulabilirim. Ayrılırken feneri papaz evinin kapısına bırakırsanız sevinirim. Sizinle tanıştığıma memnun oldum Mösyö Duran."

Peder bu sözleri söyledikten sonra arkasını dönerek mezar taşlarının arasında kayboldu.

Gabriel kafasını kaldırıp Chiara'ya baktı. "Fotoğrafın Ra-dek'e ait olması gerekirdi. Radek Roma'ya gitmiş ve Otto Krebs adına Kızılhaç pasaportu çıkartmıştı. Krebs 1948'de Şam'a gitmiş, sonra 1963'te Arjantin'e göçmüştü. Yaşadığı bölgedeki polis kayıtlarında adı vardı. Bu Radek olmalıydı." "Yani?"

"Yani birileri Radek ismini kullanarak Roma'ya gitmiş." Gabriel mezar taşı üzerindeki resme işaret ediyordu. "O bu adamdı. Piskopos Hudal'dan yardım almak için Anima'ya giden Avusturyalı, bu adamdı. Radek başka bir yerlerdeydi, hâlâ Avrupa'da saklanıyor olmalı. Neden böyle karmaşık bir yola sapmış olabilir ki? Herhalde insanların kendisinin

.248

uzaklara gittiğine inanmalarını istemişti. İzini bulmak isteyen biri çıktığında Roma'dan

Şam'a, oradan da Arjantin'e kadar uzanan ipuçlarını takip ederek yanlış adama, mütevazı otel çalışanına, Şili sınırında birkaç dönüm arsa alacak kadar para biriktirmiş Otto Krebs'e ulaşmalarını sağlayacaktı."

"Ama hâlâ önemli bir sorunun var," dedi Chiara. "Lud-wig Vogel'in Erich Radek olduğunu ispatlayamazsın."

"Her şey sırayla," dedi Gabriel. "Bir insanın ortadan kaybolması öyle kolay bir iş değildir. Radek'in yardıma ihtiyacı olmuştur ve bunu bilen birileri mutlaka vardır." "Evet, ama adam hâlâ hayatta mı?" Gabriel ayağa kalktı ve kilise tarafına doğru baktı. Çan kulesinin silueti ortaya çıkmıştı. Sonra mezar taşlarının arasından birinin kendilerine doğru geldiğini fark etti. Bir an için Peder Morales olduğunu düşündü, ama gölge yaklaştıkça bunun farklı biri olduğunu anladı. Peder zayıf ve ufak yapıydı. Ama üzerlerine gelmekte olan adam bodur ve güçlü yapıydı, kayarcasına hızla yürüyor, mezar taşları arasında tepeden aşağı, çevik adımlarla ilerliyordu.

Gabriel feneri yaklaşmakta olan adama doğru tuttu. Adam iri elini yüzüne götürmeden önce onu kısa bir an görme imkânı olmuştu; kel ve gözlüklüydü, siyah kalın kaşları vardı.

Gabriel arkasından gelen bir ses duydu. Dönerek, feneri ağaçlara doğru, mezarlığın çevresinde dolaştırdı. Koyu elbiseli iki adam ellerinde hafif makineli tüfeklerle koşarak ağaçların içinden çıkıyorlardı.

Gabriel elindeki ışığı bir kez daha mezar taşlarının oradan gelen adama doğru yönelttiğinde, adamın ceketinden silah çıkardığını gördü. Sonra silahlı adam aniden durdu. Gözleri ne Gabriel'in ne de Chiara'nın üzerindeydi. Adam ağaçların bulunduğu taraftan gelen iki kişiye bakıyordu. Bir saniyeden kısa bir süre hareketsiz kaldı, sonra ani ve sinir-

249

li bir tavırla silahı tekrar yerine koydu ve arkasını dönüp, tam tersi yöne koşmaya başladı.

Gabriel tekrar arkasını dönerken hafif makineli tüfekli iki adam onun birkaç metre yakınma kadar yaklaşmışlardı ve hâlâ koşmaya devam ediyorlardı. Adamlardan biri Gab-riel'e çarparak onu mezarlığın sert zeminine yapıştırdı. İkinci adam Chiara'ya yumruğunu savurup onu yere yıkarken, kadın yüzünü korumayı başarmıştı. Gabriel önce eldivenli bir elin ağzına sıkıca bastırdığını, sonra da saldırganın sıcak nefesini kulağında hissetti.

"Rahatla Allon, dostlar arasındasın." Adam Amerikan aksanıyla İngilizce konuşuyordu. "İşimizi zorlaştırma."

Gabriel ağzını kapayan eli itti ve saldırganın gözlerine baktı. "Kimsin sen?"

"Bizi koruyucu meleğin olarak düşünebilirsin. Biraz önce burada olan adam profesyonel bir katildir ve az kalsın ikinizi de öldürecekti."

"Peki bize ne yapacaksınız?"

Silahlı adamlar, Gabriel ve Chiara'nın ayağa kalkmasına izin vererek, ağaçların arasından mezarlığın dışına çıkan yola sapmalarını istediler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KÜL NEHRİ

250

27

PUERTO BLEST, ARJANTİN

ORMAN, MEZARLIĞIN BİTİMİNDEN, kararmış olan dar ve derin nehrin ıssızlığına doğru keskin bir dönüş yapıyordu. Sarp bayırı zorlukla tırmanıyorlar, ağaçların arasında yollarını güçlkle buluyorlardı. O gece ay ortaya çıkmamıştı, tamamıyla karanlık hâkimdi. Grup arka arkaya yürüyordu. Amerikalılardan biri en öndeyken, onu Gabriel ve Chiara izliyor, diğer Amerikalı ise en arkadan geliyordu. Amerikalılarda gece görüşünü sağlayan gözlükler vardı. Gabriel'in onların seçme askerler olduklarını düşündü. Küçük, iyi gizlenmiş bir karargâha gelmişlerdi. Siyah ça-

253

dır, siyah uyku tulumları vardı, ateş veya ocakta yemek pişirmeye yarayan aletlerin varlığına dair hiçbir işaret yoktu. Gabriel onların ne kadar zamandan beri orada bulunduklarını ve mezarlığı izlediklerini merak etti. Yanaklarının renginden çok uzun süre beklemediklerine karar verdi. Adamlar kırk sekiz saat, belki biraz daha kısa bir süredir orada olmalıydı.

Amerikalılar toparlanmaya başlamıştı. Gabriel bir kez daha onların kim olduğunu ve kimin için çalıştıklarını öğrenmeye uğraştığında, bezgin bir gülümseme ve ölüm ses-sizliğiyle karşılaştı.

Adamların kampı yerle bir etmeleri ve varlıklarına dair kalan son birkaç izi silmeleri sadece birkaç dakikalarını almıştı. Gabriel adamların eşyalarının bir kısmını taşımak konusunda gönüllü olduğunda, Amerikalılar onu reddetti.

Tekrar yürümeye başlamışlardı. On dakika sonra kayalık nehir yatağının altında duruyorlardı. Çam ağacı dalları ve kamuflej muşambasının altına gizlenmiş bir araç onları bekliyordu. Bu, motor kapağının üzerine yedek lastiği ve arka tarafına benzin bidonları monte edilmiş olan eski bir Ro-ver'dı.

Amerikalılar araca oturma düzenini belirlemişler, Chi-ara'yı öne ve Gabriel'i, kendisini kurtaranların niyetleri hakkında bir ara şüpheye düşmesi ihtimalini göz önüne alarak, midesine dayanmış bir silahla arkaya oturtmuşlardı. Tozlu yola girmeden önce nehir yatağında giderken araba birkaç kilometre boyunca yalpalamış, sığ suların üzerinden geçerken ıslanmıştı. Birkaç kilometre daha ilerledikten sonra, Puerto Blest'e giden otobana çıktılar. Amerikalı sağa, And Dağları'na doğru dönmüştü.

Gabriel, "Şili'ye doğru gidiyorsun," diye işaret etti.

Amerikalının tepkisi sadece gülmek oldu.

On dakika sonra sınıra gelmişlerdi. Görünentek şey, tuğladan bir gözetleme binası ve titreyen bir muhafızdı. Ro-

254

ver yavaşlamadan sınırdan geçti ve Pasifik tarafına, And-lar'a doğru yöneldi.

ANCUD KÖRFEZİ'NİN KUZEY UCUNDA, bir sayfiye yeri olan ve seyahat gemilerinin sık sık uğradığı liman kasabası Porto Montt uzanıyordu. Kasabanın hemen dışında özel Gulfstream G500 jetinin havalanabileceği büyüklükte bir havaalanı vardı. Rover geldiğinde, asfalt iniş yolunun üzerinde motorları çalışır halde bekliyordu. Gri saçlı bir Amerikalı uçağın kapısında onları karşılamış, Gabriel ve Chiara'ya hoş geldiniz demişti. Adam kendini pek de inandırıcı olmayan bir biçimde, "Bay Alexander," olarak tanıtmıştı. Gabriel rahat deri koltuklara oturmadan evvel ona nereye gittiklerini sordu. "Eve dönüyoruz Bay Allon. Siz ve arkadaşınız sanırım biraz dinlenmek istersiniz. Uzun bir uçuş olacak."

SAATÇİ BARILOCHE'DEKİ OTEL odasındaki telefonda Viyana'yı aradı.

"Hallettin mi?"

"Maalesef hayır."

"Ne oldu?"

"Doğruyu söylemek gerekirse," dedi Saatçi, "Bu konu hakkında bir bok bilmiyorum."

255

28

VIRGINIA OVASI

SERVİSE TAHSİS EDİLMİŞ EV, zenginlerin ve ayrıcalıklı olanların güneyin kırsal hayatının çetin gerçekleriyle karşılaştıkları Virginia at kulübünün köşesinde konumlanmıştı. Eve, kenarlarında yıkılacak halde çiftlikler ve bahçelerinde harap arabalar duran tahta kaplama tek katlı evlerin sıralanmış olduğu virajlı bir yoldan ulaşılıyordu. Yolun bir noktasında arazinin özel mülk olduğunu vurgulayan levhanın asılı olduğu kapı vardı. Ama aslında resmi açıdan bakıldığında, burası hükümete ait bir yapıydı. Eve giden yol çakıllı ve yaklaşık bir buçuk kilometre uzunluğundaydı. Sağ

256

tarafı kalın ağaçlıklı bir orman, solda ise etrafı yer yer parçalanmış bir çitle çevrilmiş mera vardı. "Mülk sahibi" gerekli tamirin yapılması için dışardan birilerini getirttiğinde çit, yerel ustalar arasında bir çeşit skandala yol açmıştı. İki doru at merada otliyordu. Servisin yaklaşımı, diğer tüm çalışanlar gibi onların da "karşı tarafa" geçmediklerinden emin olmak için "karşı taraf" neyi ifade ediyorsa artık her sene yapılan yalan makinesi testine onların da tabi tutulması gerektiği yönündeydi.

Koloni tarzı inşa edilmiş ev, arazinin en tepesindeydi ve yüksek ağaçlarla çevriliydi. Bakır

kaplı çatısı ve iki verandası vardı. Mobilyalar geleneksel tarzda ve oldukça rahattı, insanı işbirliğine ve dostluğa davet eder havası vardı. Dost servislerden gelen heyetlerin yanı sıra, ülkelerine ihanet etmiş adamlar da bu evde kalırdı. Bunlardan sonuncusu, Sad-dam'a nükleer bomba yapması için yardım eden bir Iraklıydı. Adamın karısı, ünlü Watergate'te bir daire beklentisi içindeydi ve bu evde kaldığı sıralarda sürekli şikâyet etmiş, kadının oğulları çiftliği ateşe vermişlerdi. Yönetim onları seve seve serbest bırakmıştı.

O öğlen yeni kar taneleri merayı kaplamaya başlamıştı. Her türlü rengi içinde barındıran hantal banliyö manzaralı pencereler, Gabriel'e karakalem eskizi gibi görünüyordu. Gözleri kapalı bir halde ön koltukta boylu boyunca uzanmış Alexander, aniden uyandı. Adam esneyerek saatine baktı, sonra yanlış zamana ayarlandığını fark edince hiddetle kaşlarını çatı.

Üst verandadaki korkuluğa dayanmış, nöbetçiye benzer kel adamı ilk fark eden Gabriel'in yanında oturan Chiara oldu. Gabriel arka koltuktan eğilerek onu görmeye çalıştı. Shamron elini kaldırmış ve arkasını dönüp evin içinde kaybolana dek bir süre havada tutmuştu.

Shamron onları girişteki holde karşıladı. Yanında fitilli kadife pantolon ve hırka giymiş, gri kıvrıkcık saçlı ve gri bı-

Viyana'da Ölüm - F: 17

257

yıklı ince, zayıf bir adam duruyordu. Kahverengi gözleri durgun, tokalaşması soğuk ve kısaydı. Üniversite profesörü veya bir hastane doktoruna benziyordu. Aslında adam ne profesör, ne de doktordu. Gerçekte CIA'in operasyonlardan sorumlu müdür yardımcısıydı ve adı Adrian Carter'dı. Halinden hiç memnun görünmezdi, ama dünyada yaşanan olaylarla ilgili son durum kendisine aktarıldığında, yüzü az da olsa gülerdi.

Gizli serviste çalışan insanların alışık olduğu üzere, birbirlerini ihtiyatlı biçimde selamladılar. Herkes birbirini tanıdığı için gerçek adlarını kullanıyorlardı ve iş esnasında kullandıkları sahte isimler bir süreliğine de olsa askıya alınmıştı. Carter'ın berrak bakışları kısa bir süre Chiara'nın üzerinde toplanmıştı. Adam kıza, kendisine fazladan bir yatak hazırlanması gereken davetsiz bir misafir gibi bakmış ve bu tavrını yumuşatmak adına hiçbir girişimde bulunmamıştı.

Carter, "Bu görüşmeyi çok üst düzeyde tutmayı umuyordum," dedi. Sesi çok kısık çıkmıştı; onu duyabilmek için karşısındakinin hiç ses çıkarmadan, dikkatle dinlemesi gerekiyordu. "Ayrıca size aktaracağım bilginin çok az kişi tarafından paylaşılmasını umuyordum."

Gabriel, "O benim ortağım," dedi. "Her şeyden haberi var ve burada bizimle kalacak."

Carter'ın gözleri yavaşça Chiara'dan Gabriel'e çevrilmişti. "Seni bir süredir izliyorduk, tam olarak söylemek gerekirse, Viyana'ya geldiğinden beri gözlem altındaydın. Özellikle Merkez Kafe'ye yaptığın ziyaret sırasında çok eğlendik. Vogel'le yüz yüze gelmen müthiş bir sahneydi."

"Aslında benimle yüzleşen Vogel'di."

"Vogel'in tarzı bu."

"Kim bu adam?"

"Onun geçmişini didikleyen sensin. Neden sen anlatmıyorsun?"

"Onun Erich Radek isminde bir SS katili olduğuna ve bir

258

nedenden dolayı sizin onu koruduğunuza inanıyorum. Nedeni konusunda bir tahminde bulunacak olsam, onun ajanlarınızdan biri olduğunu söylerdim."

Carter elini Gabriel'in omzuna dayadı ve, "Haydi," dedi. "Belli ki konuşma zamanımız gelmiş."

OTURMA ODASINDA BİR LAMBA yanıyordu ama çok aydınlık olduğu söylenemezdi. Şöminede büyük bir ateş yanıyor, âdetten olduğu üzere büfede metal kahve makinesi duruyordu. Carter arkası ve yanları yüksek koltuğa çökmeden evvel biraz kahve aldı. Shamron, kendisini uzun bir gecenin beklediğini bilen bir nöbetçi gibi odayı arşınlarken, Gabriel ve Chiara kanepeye oturmuştu.

Carter, "Sana bir hikâye anlatmak istiyorum Gabriel," diye söze girdi. "Bu istememesine rağmen zorla savaşa sokulmuş, dünyada bilinen en güçlü orduları mağlup etmiş, birkaç aylık bir süre zarfında eski müttefiki Sovyetler Birliği ile kendisini savaşta bulacak bir ülkenin hikâyesi. Dürüst olmak gerekirse, bu durum bizi oldukça endişelendiriyordu. Savaştan önce gizli haberalma teşkilatımız yoktu, yani gerçek bir teşkilattan söz ediyorum... Neyse, sizin servisinizin geçmişi de bizimkinden daha eski sayılmaz. Savaştan önce Sovyetler Birliği içinde yürüttüğümüz haberalma operasyonları, Harvard'h birkaç çocuk ve bir teleks makinesinden ibaretti. Kendimizi aniden Rus toromanları ile burun buruna gelmiş bir halde bulduğumuzda, onlar hakkında hiçbir bok bilmiyorduk. Onların gücü, zayıf yönleri, niyeti hakkında bilgi sahibi değijdik. Daha da önemlisi, bunu nasıl öğrenebileceğimizi bilmiyorduk. Yakında patlak vermesinden korkulan savaş, kaçınılmaz bir sonuçu. Peki bizim elimizde ne vardı? Koca bir hiç. Ne iletişim ağı, ne ajan... Çölde kaybolmuş bir halde avare avare dolaşıyorduk. Yardıma ihtiyacımız vardı. Sonra ufukta Musa belirdi, bize Sina Çölü'nde

259

rehberlik edecek, bizi Vaadedilmiş Topraklar'a sokacak bir adam..."

Shamron söz konusu Musa'nın adını duymak için bir süre sessiz kaldı. Bu, Hitler'in Rus cephesindeki başcasusu, Alman Yabancı Ordular Personeli Doğu Kolordu Komutanı General Reinhard Gehlen'di.

"Şu adama puro ikram et." Carter başıyla Shamron'u işaret ediyordu. "Gehlen, Rus seferberliği hakkında gerçekleri Hitler'e anlatabilecek cesarete sahip, az sayıda adamdan biriydi. Hitler ona o kadar öfkelenmişti ki, onu akıl hastanesine kapatmakla tehdit etti. Reich'in sonunun yaklaştığını gören Gehlen, kendi postunu kurtarmaya karar vermişti. Personeline Sovyetler Birliği'ndeki kolordu arşivinde bulunan evrakların ve çok iyi korunan, gizlilik derecesi yüksek bilgilerin mikrofimlerini almalarını emretti. Söz konusu bilgiler Bavyera ve Avusturya'daki dağlara gizlenmişti, Gehlen ve onun önde gelen elemanları,

bunları bizim karşı istihbarat müfrezesine teslim ettiler."

Shamron, "Ve sen de ona kucak açtın," dedi.

"Sen de aynı şeyi yapardın Ari." Carter ellerini kenetleyip, bir süre yanan ateşi seyretti. Gabriel adamın, öfkesini bastırmak için kendisini zorladığını hissedebiliyordu. "Gehlen dualarımızın karşılığıydı adeta. Adam Sovyetler Birli-ği'nde casus olarak büyük bir kariyer yapmıştı ve şimdi de bize rehberlik edecekti. Onu ülkemize getirdik ve bulunduğumuz yere birkaç kilometre uzaktaki Fort Hunt'a yerleştirdik. Adam tüm Amerikan güvenlik teşkilatını avucunun içi gibi biliyordu. Bize duymak istediğimiz şeyleri anlattı. Stali-nizm, insanlık tarihinde emsali olmayan bir kötülüktü. Sta-lin Batı Avrupa ülkelerini içten yıkmak ve sonrasında askeri bir harekâtla onların işini bitirmek niyetindeydi. Stalin'in hırsı bütün dünyaya yönelikti. Gehlen bize korkmamamızı söyledi. Elimde iletişim ağı, büyük bir potansiyel güç ve eleman vardı. Stalin ve onun uşakları hakkında bilinmesi gere-

260

ken her şeyi biliyordum. Gehlen'le beraber Stalin'in kafasını ezecektik."

Carter ayağa kalktı ve kahve almak için büfeye yöneldi.

"Gehlen, Fort Hunt'ta on ay boyunca kamp kurdu. Çok iyi pazarlık yapan bir adamdı ve adamlarım ondan o kadar etkilenmişlerdi ki, bütün taleplerini kabul ettiler. Sonunda Gehlen teşkilatı kuruldu. Sonra Almanya'da, Pullach yakınlarında etrafı duvarlarla çevrili bir binaya taşındı. Biz ona maddi destek sağlıyor ve emirlerimizi iletiyorduk. Gehlen teşkikatın başındaydı ve ajanları o belirliyordu. Nihayetinde teşkilat, servisin fiili bir uzantısı haline gelmişti."

Carter elinde kahve fincanıyla beraber koltuğuna geri döndü.

"Gehlen teşkilatının başlıca hedefi Sovyetler Birliği olması nedeniyle general, o topraklarda tecrübe sahibi olan kişileri işe alıyordu. Bu adamlardan biri Erich Radek adında genç, enerjik, parlak bir casustu. Radek Reichskommissari-at'ın Ukrayna kolunun SD başkanı olan bir Avusturyalıydı. Radek o zamanlar Mannheim'da bizim yönettiğimiz tutuklu kampında esirdi. Gehlen'in emriyle serbest bırakılmış ve kısa bir süre sonra teşkilatın PuUach'taki karargâhına geçerek, Ukrayna'da daha önceden sahip olduğu bağlantıları yeniden canlandırmaya başlamıştı."

"Radek SD idi," dedi Gabriel. "SS, SD ve Gestapo, savaş sonrasında suç örgütleri olarak ilan edilmiş ve tüm mensuplarının derhal tutuklanması için emir çıkarılmıştı. Sizler Gehlen'in onu işe almasına izin verdiniz."

Carter, soruya doğru cevap vermiş, ama çok daha önemli bir noktayı gözden kaçırmış öğrenci havalarında kafasını yavaşça salladı. "Gehlen Fort Hunt'tayken eski SS, SD veya Gestapo subaylarını işe almayacağına yemin etmişti; ama bu yemin kâğıt üzerinde kaldı, zaten biz de onun sözünü tutmasını hiç beklemiyorduk."

Gabriel, "Radek'in Ukrayna'daki Einsatzgruppen faali-

261

yetleriyle bağlantılı olduğunu biliyor muydunuz?" diye sordu. "Bu genç, enerjik ve parlak adamın tarihin en büyük suçunu gizlemeye çalıştığından haberiniz var mıydı?"

Carter kafasını salladı. "Almanların gaddarlığının boyutları hakkında o zamanlar yeterli bilgi yoktu. Aktion 1005'i de kimseler bilmiyordu ve Radek'in SS dosyasına, onun Ukrayna'dan transferiyle ilgili hiçbir bilgi yansıtılmamıştı. Aktion 1005 çok gizli bir Reich meselesiydi ve çok gizli Reich meseleleri, hiçbir zaman kâğıda dökülmezdi."

Chiara, "Ama General Gehlen'in Radek'in çalışmaları hakkında kesinlikle bilgisi vardı, öyle değil mi?" dedi.

Carter, Chiara'nın konuşma yeteneğine şaşırmış gibi kaşlarını havaya kaldırmıştı. "Olabilir, ama o durumda bile Gehlen açısından bir şeyin değişeceğini zannetmiyorum. Teşkilat için çalışmakta olan tek eski SS subayı Radek değildi. En az elli kişi teşkilatta iş bulmuştu ve içlerinden bazılarının Radek gibi, nihai çözüm projesiyle bağlantısı vardı."

"Korkarım adamın geçmişi, Gehlen'in amirleri açısından da pek bir şey fark ettirmiyordu," dedi Shamron. "O piç kim olursa olsun, komünizm karşıtı olduktan sonra akan sular duruyordu. Bu, servisin Soğuk Savaş dönemi casuslarını işe alırken göz önünde bulundurduğu başlıca kriterlerden biri değil miydi?"

"Richard Helms'in çok eleştirilen sözünde olduğu gibi; Burası izci kampı değil. İzci kampında olmak isteseydik, izci olurduk."

Gabriel, "Sesin pek sıkılmış gibi gelmiyor Adrian," dedi.

"Olayları fazla dramatize etmek âdetim değildir Gabriel. Ben de senin ve orada oturan efsaneleşmiş patronun gibi bir profesyonelim. Beğenmesem de, gerçek hayatla başa çıkmaya çalışıyorum. Senin ve Shamron'un yaptığı iş nasıl mazeret kabul etmezse, benim de çalışanlarımın faaliyetleriyle ilgili hiçbir mazeret üretme şansım olmaz. Bazen habe-ralma servisleri, daha istikrarlı bir dünya, anavatanın gü-

venliği, değer verilen arkadaşların korunması gibi ulvi amaçlar adına çok büyük kötülükler yapmış adamlardan istifade edebilirler. Reinhard Gehlen ve Erich Radek gibi adamları işe almayı kabul eden insanlar, zaman kadar eski bir oyun olan kuvvete dayalı politika oyununu oynuyordu ve bunu oldukça başarılı oynadılar. Onların faaliyetleri beni bağlar, bundan kaçacak değilim ve sizlerin onları yargılamalarınıza izin vermeye de hiç niyetim yok."

Gabriel dirseklerini dizlerine dayadı, ellerini kenetledi ve hafifçe öne doğru eğildi. Şöminenin sıcaklığını yüzünde hissedebiliyor ve sıcaklık, öfkesini daha çok pompalıyordu.

"Şeytani işler yapmış adamları bilgi kaynağı olarak kullanmakla, haberalma servisleri için işe almak arasında fark var. Ve Erich Radek basit bir katil değildi. Toplu katliamlarda başrol oynamıştı."

"Radek Yahudilerin imha edilmesi işine doğrudan bulaşmamıştı. O, ölümler gerçekleşikten sonra devreye girdi."

Chiara, Carter daha cevabını bitirmeden kafasını sallamaya başlamıştı. Adam hiddetle

kaşlarını çatıyordu. Belli ki kadını olaya dahil etmekten dolayı pişmanlık duymaya başlamıştı.

"Söylediklerime itirazınız mı var Bayan Zolli?"

"Evet, öyle," dedi Chiara. "Şurası çok açık ki, Aktion 1005 hakkında pek fazla bilginiz yok. Sizce Radek kimin için o toplu mezarları açıp, cesetleri yok ediyordu? İşini bitirdiğinde, o cesetleri ne yapıyordu sanıyorsunuz?" Sözlerine karşılık alamayınca, bu konuda inandığı gerçeği vurguladı. "Erich Radek toplu katliamlar işlemişti ve siz onu casus olarak işe aldınız."

Carter sözlerin doğruluğunu kabul edercesine hafifçe kafasını salladı. Shamron kanepenin arkasına gelerek onu teskin etmek istercesine elini Chiara'nın omzuna dayadı. Sonra Carter'a dönüp, Radek'in Avrupa'dan kaçmış gibi

262

263

gösterilmesiyle ilgili bir soru sordu. Carter el değmemiş topraklara girilmesinden dolayı rahatlamışa benziyordu. "Ah, evet," dedi, "Avrupa'dan kaçış. İşte bu noktada işler ilginçleşiyor."

ERICH RADEK, KISA ZAMANDA General Gehlen'in en önemli yardımcısı haline gelmişti. Generalin himayesi altında olan bu yıldızın tutuklanmasını ve yargılanmasını önlemekte istekli görünen general ve onun Amerikan işbirlikçileri, Radek için yeni bir kimlik yaratmışlardı: Ludwig Vo-gel... Wehrmacht tarafından mecburi askerliğe alınan ve savaşın son günlerinde kaybolan Avusturyalı. Radek, iki yıl boyunca Pullach'ta Vogel olarak yaşamış ve yeni kimliğini iyice benimsemişti. Bu durum 1947 sonbaharında, Nürnberg Mahkemeleri'ni izleyen ve 9 Numaralı Dava olarak bilinen Einsatzgruppen mahkemesine kadar devam etmişti. Söz konusu mahkemede Radek'in ismi, Einsatzgruppen katliamları delillerinin yok edilmesi için yapılan gizli operasyon Aktion 1005'le ilgili olarak birçok kez telaffuz edilmişti.

"Gehlen alarma geçmişti," dedi Carter. "Radek resmi olarak kayıplar listesindeydi ve sorumlular arasında gösterilmiyordu, Gehlen bu durumun korunması için çok istekliydi."

"Böylece siz de kendini Radek olarak tanıtan bir adamı Roma'ya yolladınız," dedi Gabriel, "Ve ilerde izleri takip edecek biri çıktığında, yanlış yoldan gitmesine yetecek ipu-cuları bıraktınız."

"Çok doğru."

Shamron odayı arşınlamaya devam ediyordu. "Kendi teşkilatınızı kullanmak yerine neden Vatikan yolunu tercih ettiniz?"

"Karşı istihbarat müfrezesinden mi söz ediyorsun?"

Shamron kısa bir süre gözünü yumdu ve kafasını salladı.

264

"Karşı istihbarat Müfrezesi genelde Rusya'dan kaçıp bize sığınanlar için kullanılırdı. Radek'i bu bağlantıdan faydalanarak gönderseydik, onun bizim için çalıştığı gerçeğine ihanet etmiş olacaktık. Vatikan yolunu, onun Müttefiklerin adaletinden kaçan Nazi savaş suçlusu kimliğini güçlendirmek için kullandık."

"Ne kadar zekice, Adrian. Sözüünü kestiğim için kusura bakma. Lütfen, devam et."

Carter, "Radek ortadan kaybolmuştu," dedi. "Teşkilat ara sıra onun sahte kaçış hikâyesini diğer birçok Nazi avcısının önüne yanıltıcı bir görünüm sermek için de kullanıyor, Radek'in güney Amerika ülkelerinin farklı şehirlerinde saklandığını öne sürüyordu. Tabii gerçekte o Pullach'ta yaşıyor, Ludwig Vogel ismi altında Gehlen için çalışıyordu." "İğrenç bir olay," dedi Chiara.

Carter, "1948 yılında," dedi, "işler değişmeye başlamıştı. Nürnberg süreci amacına ulaşmış ve insanların daha fazla kelle isteme hevesi kaybolmuştu. Nazi doktorlar çalışmalarına geri dönmüş, Nazi teorisyenleri yine üniversitelerde ders vermeye devam etmiş, Nazi yargıçlar mahkemelerdeki yerlerini tekrar almışlardı."

Gabriel, "Ve Erich Radek isimli toplu katliamlar sorumlusu bir adam, şimdi korunmaya muhtaç bir Amerikan ajanı oldu," dedi. "Viyana'ya ne zaman döndü?"

"1956'da Konrad Adenauer, teşkilatı Batı Almanya'nın gizli servisi, Bundesnachrichtendienst, bilinen adıyla BND'ye dönüştürdü. Artık Ludwig Vogel olarak tanınan Erich Radek, bir kez daha Alman hükümeti adına çalışmaya başlamıştı. 1965 yılında örgütü kurmak ve Avusturya hükümetinin resmi tarafsızlığının, kuvvetle NATO ve Batı'ya doğru meyil etmesini sağlamak için Viyana'ya döndü. Vogel, BND ile CIA arasındaki işbirliğin bir parçasıydı. Onun geçmişini silmek adına beraber çalıştık, Avusturya devlet arşivlerindeki dosyasını temizledik. Başına geçeceği Tuna Va-

265

dişi Ticaret ve Yatırım isimli bir şirket kurduk ve şirketin başarılı olmasına yetecek kadar iş imkânı yarattık. Vogel dirayetli bir işadamıydı ve şirketin elde ettiği kâr, çok öncesinden beri bizim Avusturya organizasyonumuz için sermaye yaratmada kullanılıyordu. Kısacası, Vogel bizim Avustur-ya'daki en önemli varlığımız ve Avrupa'daki en değerli ada-mımızdı. O usta bir casustu. Berlin Duvarı yıkıldıktan sonra onun da işi sona ermişti. Aradan geçen yıllar boyunca idare etmesini bildi. İlişkimiz sona erdiğinde verdiği hizmetler için ona teşekkür ettik ve şirketle olan bağlantımızı kestik." Carter ellerini havaya kaldırdı ve, "Ve hepsi bu. Korkarım hikâye burada sona eriyor," dedi.

Gabriel, "Ama bu doğru değil," dedi, "aksi takdirde burada olmazdık."

"Max Klein'ın Vogel'le ilgili suçlamalarını mı kastediyorsun?"

"Bundan haberiniz var mıydı?"

"Vogel bizi Viyana'da bir olayla ilgili uyarmıştı. Bizden aracılık etmemizi ve suçlamaları ortadan kaldırmak için yardım istedi. Biz de ona bunu yapamayacağımızı bildirdik."

"Böylece olayı kendi halletme yoluna gitti."

"Savaştan Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Büro-su'nun bombalanmasının Vogel'in işi olduğunu mu söylüyorsun?"

"Yalnız onu değil, ayrıca Max Klein'ı susturmak amacıyla öldürttüğünü de söylüyorum."

Carter cevap vermeden bir süre bekledi. "Vogel o işe karışmışsa, onu asla suçlayamayacağınız ve kendisiyle ilişki-lendiremeyeceğiniz adamlarla çalışmıştır. Ayrıca bombalama ve Max Klein'ın ölümü Avusturya yetkililerinin işi, İsraillilerin değil... Ve hiçbir Avusturyalı savcı, Ludwig Vogel'i bir cinayet soruşturmasına dahil etmeyecektir. Bu akıntıya kürek çekmek olur."

"Onun adı Radek, Adrian, Vogel değil ve düşünmemiz

266

gereken şey nedeni. Neden Radek Eli Lavon'un soruşturmasından bu kadar çekindi de cinayet işlemeyi göze aldı? Eli ve Max Klein, sonuçta Vogel'in gerçekten Erich Radek olduğunu ispat etmeyi başarabilselerdi bile Radek, Avusturya savcıları tarafından asla mahkemeye çıkarılmayacaktı. Adam çok yaşlı. Aradan çok zaman geçmiş. Klein dışında ortada hiçbir şahit yok ve Radek'in, yaşlı bir Yahudi'nin sözüyle Avusturya'da mahkûm edilmesi söz konusu değil. Öyleyse neden şiddete başvurdu?"

"Bu konuda bir teorin varmış gibi geldi bana." Gabriel omzunun üzerinden bakarak Shamron'a tbrani-ce birkaç kelime mırıldandı. Shamron bunun üzerine Gabri-el'e konuyla ilgili yaptığı araştırmalardan topladığı tüm bilgileri içeren dosyayı uzattı. Gabriel dosyayı açarak içinden tek bir sayfa çıkardı: Radek'in Salzkammergut'taki evinden aldığı, Radek'i bir kadın ve genç bir çocukla gösteren resim... Resmi masaya koydu ve Carter'ın görebilmesi için ona doğru çevirdi. Carter önce resme, sonra da Gabriel'e baktı.

Gabriel, "Kadın kim?" diye sordu. "Karısı Monica." "Onunla ne zaman evlendi?" "Savaş sırasında," dedi Carter. "Berlin'de." "Dosyasında SS tarafından onaylanmış bir evlilikten hiç söz edilmiyor."

"Radek'in SS dosyasına girmemiş birçok şey var." "Ya savaş sonrasında?"

"Kadın Pullach'a yerleşti, gerçek adını kullanıyordu. Çocuk 1949 yılında doğdu. Vogel Viyana'ya geri döndüğünde General Gehlen, Monica ve oğlanın onunla birlikte gitmelerinin hem onlar, hem de servis açısından güvenli olmayacağını düşündü. Vogel'in emri altında çalışan biriyle göstermelik bir evlilik ayarlandı. Kadın Viyana'da Vogel'in apartmanının hemen arkasında kalan bir evde yaşamaya başladı.

267

Vogel akşamları kadını ziyaret ediyordu. Sonunda evler arasında bir geçit inşa etmek durumunda kalmıştık; böylece Monica ve çocuk, izlenme korkusu yaşamadan iki ev arasında rahatça gidip gelebiliyordu. Onları kimlerin izleyeceğini bilemezdik. Ruslar onunla uzlaşıp, kendi taraflarına çekmek için her şeyi yapabilirlerdi."

"Çocuğun adı neydi?"

"Peter."

"Ya Monica Radek'le evlenen ajanın adı? Lütfen Adrian, bize çocuğun soyadını da ver."

"Sanırım onun soyadını zaten biliyorsun Gabriel," dedi Carter. Bir an için tereddüt etti, sonra, "Metzler," dedi.

"Yani yakında Avusturya başbakanı olması beklenen adam Peter Metzler, Nazi savaş suçlusu Erich Radek'in oğlu ve Eli Lavon bu gerçeği ortaya çıkaracaktı."

"Şimdi anladın."

"Bu bana cinayet için yeterli bir neden olarak görünüyor Adrian."

"Aferin Gabriel," dedi Carter. "Ama ne yapabilirsin ki? Radek hakkındaki suçlamaları gündeme getirip, Avusturyalıları onu yargılamaya mı ikna edeceksin? Sana iyi şanslar. Dünyaya Peter Metzler'in Radek'in oğlu olduğunu mu duyuracaksın? Bunu yaparsan, aynı zamanda Radek'in bizim Vi-yana'daki adamımız olduğu gerçeğini de gözler önüne serersin. Bu, benim ve senin ülkeni yok etmek isteyen güçlere karşı seferberliğin ilan edildiği bugünlerde, servisi halkın gözünde küçük düşürmekten başka bir işe yaramaz. Ayrıca senin tam da desteğimize ihtiyacın olduğu bir zamanda, servislerimiz arasındaki ilişkiyi zora sokar."

"Beni tehdit ediyormuşsun gibime geliyor Adrian."

"Hayır, bu sadece bir tavsiye," dedi Carter. "Bu kuvvete dayanan bir politika. Vazgeç bundan. Olaya başka bir açıdan bak. Adamın ölmesini bekle ve geçmişte olanları unut."

Shamron, "Hayır," dedi.

268

Carter'ın bakışları Gabriel'den Shamron'a kaymıştı. "Senin bu cevabı vereceğini nasıl tahmin ettim acaba?" "Çünkü benim adım Shamron ve ben asla unutmam." "Öyleyse bu olayı, servisimi tarihin lağım çukuruna ba-tırmayacak şekilde çözmemiz gerek." Carter saatine baktı. "Geç olmuş, ben acıktım. Bir şeyler yiyelim mi?"

SONRAKİ BİR SAAT BOYUNCA yemek salonunda, mum ışığı altında fırında ördek ve su pilavı yerlerken, Erich Radek'in adı hiç geçmemişti. Shamron'un bu tür durumlarla ilgili olarak, ritmin bozulmaması veya olayın aceleye getiril-memesiyle ilgili sıkı sıkıya sarılı olduğu prensipleri vardı. Çetin geçecek pazarlıkların vakti ayrıydı. Zamanı geldiğinde de arkanıza yaslanıp her şey konuşulduğunda, size kalpten duygular besleyen bir arkadaşın refakatinden zevk almak başka bir şeydi.

Böylece Carter'ın kibarca teşvik etmesiyle Shamron, akşamın eğlence bölümünü üstlenmeye gönüllü oldu ve bir süreliğine ondan beklenen role soyundu. Düşman topraklara geceleri yaptıkları baskınlardan, çaldıkları sırlardan, düşmanları alt etmelerinden, özellikle Shamron gibi uzun ve inişli çıkışlı bir meslek hayatı olan herkesin başına gelebilecek felaketlerden ve yaşanan fiyaskolardan söz etti. Carter çatalını tabağına dayamış ve büyülenmiş bir halde Shamron'un ateşi karşısında ellerini ısıtıyordu. Gabriel masanın ucundaki yerinden

konuşmaları izliyordu. Kolay kolay duyamayacağı şeylere tanıklık ettiğinin farkındaydı. Shamron her zaman, kusursuz bir baştan çıkarmanın kalpte yaşandığını söylerdi. Ufak bir flörtle başlardı her şey; duyguların itiraf edilmemesi, sözlere dökülmemesi gerekiyordu. Çünkü insan sadece toprak tamamen işlendiği zaman ihanet tohumlarını serperdi.

Shamron elma tatlısını yiyip kahvesini içtikten sonra, başrolünü oynadığı olaylardan değil, kendi hakkında konuş-

269

maya başlamıştı: Polonya'da geçirdiği çocukluğu, Polonya'nın şiddete dayalı anti-semitizminin verdiği acı, Nazi Al-manyası sınırında toplanmakta olan fırtına bulutları... "1936'da annemle babam benim Polonya'dan ayrılıp Filistin'e gitmeme karar verdi," dedi Shamron. "Onlar iki ablamla beraber orada kalacak ve durumun iyiye gitmesini bekleyeceklerdi. Diğer birçok insan gibi onlar da gereğinden fazla bekledi. Eylül 1939'da, radyodan Almanların Polonya'yı işgal ettiğini duyduk. Ailemi bir daha asla göremeyeceğimi biliyordum."

Shamron bir süre sessiz kaldı. Sigarasını yakan elleri hafifçe titriyordu. Tohumları tarlaya serpilmişti. Hiç dile getirmemiş de olsa, isteği oldukça açıktı. Erich Radek'i cebine koymadan bu evden ayrılmayacaktı ve Adrian Carter bu işte ona yardım edecekti.

TOPLANTILARININ AKŞAMKI BÖLÜMÜ için oturma odasına geri döndüklerinde, kanepenin önündeki masada bir teyp duruyordu. Carter ateşin yanındaki koltuğuna oturmuş, piposuna İngiliz tütününü dolduruyordu. Kibriti çaktı, çöpü dişlerinin arasına alarak teybi işaret etti ve bu şerefi Gabriel'e bahşetti. Gabriel PLAY tuşuna bastı: İki adam, aralarında Almanca sohbet ediyordu. Adamlardan biri Zürih, diğeri ise Viyana aksanıyla konuşuyordu. Gabriel Viyana aksanıyla konuşan adamı tanımıştı. Bu ses bir hafta kadar önce Merkez Kafe'de duyduğu sesi ve ses Erich Radek'e aitti.

"Bu sabah itibarıyla hesapta, toplam iki buçuk milyar dolar var. Bu paranın yaklaşık bir milyarlık kısmı eşit olarak dolar ve euro'da. Geri kalanı hatırı sayılır miktarda gayrimenkulun yanı sıra, teminat ve bono yatırımlarıyla değerlendirilm iş vaziyette..."

ARADAN ON DAKİKA GEÇTİKTEN sonra Gabriel teybi durdurmuştu. Carter piposunun temizliğini şöminede yap-

270

tıktan sonra, içini yeni tütünle doldurmakla meşguldü.

"Bu sohbet geçen hafta Viyana'da gerçekleşti," dedi Carter. "Adam, Konrad Becker isminde Zürihli bir bankacı."

Gabriel, "Ya hesap?" diye sordu.

"Savaştan sonra binlerce Nazi kaçağı gizlenmek üzere Avusturya'ya gelmiş ve gelirken yanlarında birkaç milyon dolar değerinde altın, nakit, sanat eseri, mücevher, gümüş ev eşyası, halı, duvar örtüsü gibi ganimet getirmişlerdi. Tüm bu eşyalar Alpler'de saklanmıştı. Bu Nazilerin çoğu, Reich'i yeniden diriltmek arzusundaydı ve söz konusu eşyaları amaçlarına

ulaşabilmek adına kullanacaklardı. Ama küçük bir grup, Hitler'in suçunun büyüklüğünün farkındaydı ve Nasyonel Sosyalizm'in politik olarak tekrar hayat bulabilmesi için aradan en azından bir veya birkaç neslin geçmesi gerektiğini biliyorlardı. Bu grup çok önemli miktarda bir parayı Zürih'te bir bankaya yatırmaya karar vermiş ve hesabın kullanılmasına ilişkin, benzerine daha önce hiç rastlanmamış bir dizi talimat eklemişti. Buna göre hesap, yalnızca Avusturya başbakanı tarafından gönderilecek bir mektupla işler hale gelecekti. Gördüğünüz gibi, bu insanlar devrimin Hitler'le beraber Avusturya'da başladığına inanıyorlardı ve o Avusturya, yeniden doğuşun kaynağı olacaktı. Başlangıçta hesap numarası ve parola, beş adama emanet edilmişti. Bunlardan dördü öldü. Beşincisi, hastalandığında vekil tayin edeceği birinin arayışına girişti."

"Vekil Erich Radek'ti, değil mi?"

Carter kafasını evet dercesine salladı ve piposunu yakmak için bir süre oyalandı. "Radek başbakanına kavuşmak üzere, ama o paranın bir kuruşuna dahi dokunamayacak. Biz bu hesabın varlığını birkaç yıl evvel öğrendik. Radek'in 1945 yılına ait geçmişini dikkate almamak bambaşka bir şey, ama Soykırım ganimetlerinden oluşan iki buçuk milyar dolarlık bu hesabı kullanmasına izin vermeyeceğiz. Herr Becker ve bankasını Radek'in aleyhinde çalışmaya ikna et-

271

tik. Radek'in bu durumdan henüz haberi yok, ama parayı ona koklatmayacağız."

Gabriel teybe uzandı, önce GERİ SAR düğmesine, sonra DUR ve en sonunda da PLAY düğmesine bastı;

"Arkadaşlarınız bu çabada onlara yardımı dokunanlara oldukça cömert davrandı. Ama korkarım ki beklenmedik bir... engel çıktı."

"Ne tür bir engel?"

"Parayı almak durumunda olan söz konusu kişilerin çoğu son zamanlarda esrarengiz biçimde öldüler..."

DUR.

Gabriel başını kaldırmış, açıklama yapması için Carter'a bakmıştı.

"Hesabı açan adamlar, savaştan sonra Nazilerin kaçmasında yardımı olan kişileri ve kurumları ödüllendirmek istedi. Radek bunun duygusal ve aptalca bir düşünce olduğu fikrindeydi. Başkalarına yardım etmeye, hayırsever rolüne soyunmaya hiç niyeti yoktu. Hesapla ilgili talimatları değiştiremeyeceği için koşulları değiştirme yoluna gitti."

"Enrique Calderon ve Gustavo Estrada'nın bu hesaptan para almaları söz konusu muydu?"

"Görüyorum ki Alfonso Ramirez'le beraber geçirdiğin süre boyunca çok şey öğrenmişsin." Carter suçlu bir ifadeyle gülümsedi. "Seni Buenos Aires'te de izliyorduk."

"Radek yaşayacak fazla zamanı kalmamış, çok varlıklı bir adam," dedi Gabriel. "Onun en son

ihtiyaç duyduğu şey, para," dedi.

"Görüldüğü kadarıyla hesabın aslan payını oğluna ayırmayı planlıyor."

"Ya paranın geri kalanı?"

"Geri kalanını, hesabı açan adamların Reich'ın dirilti-mesiyle ilgili esas niyetlerini sürdürmek gayesinde olan, en önemli adamına havale edecek." Carter bir süre sessiz kaldı. "Sanırım sen ve o adam birbirinize pek yabancı değilsiniz."

Adamın adı Manfred Kruz."

Carter'ın piposu sönmüştü. Adam piposuna baktı, kaşlarını çatı ve tekrar yaktı.

"Ki bu durum bizi tekrar esas probleme geri döndürüyor." Carter içine çektiği dumanı Gabriel'e doğru üfledi. "Erich Radek'le ilgili olarak ne yapacağız? Avusturyalılarından onu mahkûm etmelerini istesek, ağırdan alacaklar ve adamın ölmesini bekleyecekler. Yaşlı Avusturyalıyı Viyana sokaklarından tutup kaçırırsak ve yargılamak üzere İsrail'e getirsek, bu sefer sizin başınıza bir sürü dert açılacak. Bu aralar Avrupa Birliği ile başınızın belada olduğunu düşünüyorsanız, adamı kaçırdığınızda sorunlarınız on misli büyüyecek. Ve onu mahkemeye çıkardığınızda, hiç şüphe yok ki, savunmasını bizimle olan bağlantısını açığa çıkaracak şekilde yapacak. Evet Beyler, bu koşullar altında ne yapmamızı öneriyorsunuz?"

"Belki bir üçüncü yol daha vardır," dedi Gabriel.

"Neymiş o?"

"Radek'i İsrail'e gönüllü gelmesi konusunda ikna etmek."

Carter piposunun üzerinden şüpheli bakışlarla Gabriel'i süzüyordu.

"Peki Erich Radek gibi birinci sınıf bir başbelasını nasıl ikna etmeyi düşünüyorsun?"

TOPLANTILARI BÜTÜN GECE boyunca devam etmişti. Bu Gabriel'in planıydı, dolayısıyla planın çerçevesini çizmek ve savunmak ona kalmıştı. Shamron, ortaya attığı birkaç değerli öneriyle plana katkıda bulunmuş, Carter başlarda karşı çıkmış olmasına rağmen kısa bir süre sonra Gabriel'in saflarında yer almıştı. Onu cezbeden şey, planın cüretkârlığıydı. Böylesine geleneklere aykırı bir fikri kendi servisinden biri ortaya atsa, onu muhtemelen vururdu.

Her insanın zayıf bir tarafı vardır, demişti Gabriel. Geç-

272

273

Viyana'da Ölüm - F: 18

misteki faaliyetleri göz önüne alındığında, Radek'in iki zayıf yönü vardı: Zürih hesabındaki parayı elde etme hırsı ve oğlunu Avusturya başbakanı olarak görmek arzusu... Gabriel,

Radek'i Eli Lavon ve Max Klein'a karşı harekete geçmeye zorlayan şeyin, onun söz konusu zayıf yönlerinden ikincisi olduğunu düşünüyordu. Radek geçmiş yaşamından dolayı, oğlunun da kendisiyle aynı kefeye konmasını istememiş ve onu korumak adına her şeyi yapabileceğini davranışlarıyla ispatlamıştı. Bu plan, imtiyaz talep etme hakkı olmayan bir adamla anlaşma yapmak da dahil olmak üzere, acı ilacı yutmayı öngörüyordu; ahlaki açıdan doğrudu ve istenen sonucun elde edilmesini sağlayacaktı: Erich Radek, Yahudi halkına karşı işlediği suçlardan dolayı demir parmaklıklar ardına atılacaktı... Burada zaman, kritik bir faktördü. Avus-turya'daki seçimlere üç haftadan daha az bir süre kalmıştı. İlk oylar sandığa atılmaya başlanmadan evvel Radek, İsraililerin elinde olmalıydı, aksi takdirde ona karşı sahip oldukları avantajı kaybedeceklerdi.

Şafak sökerken Carter, Gabriel'in araştırmasıyla ilgili ilk rapor masasına geldiğinden beri içini kemiren soruyu dile getirmişti: Neden? Neden Gabriel gibi servis adına suikastlar düzenleyen bir adam, Radek'in bunca yıl sonra adaletin karşısına çıkarılmasında bu kadar ısrarcı davranıyordu?

"Sana bir hikâye anlatmak istiyorum," dedi Gabriel, ifadesi ve sesi resmileşmişti. "Aslında kendi hikâyesini kendisi anlatsa daha iyi olur."

Gabriel, annesinin ifadesinin bir kopyasını Carter'ın eline tutuşturdu. Carter sönmekte olan ateşin başına kurulmuş, ifadeyi hiçbir yorum yapmaksızın başından sonuna okumuştı. Son sayfayı da okuyup bitirdikten sonra kafasını kaldırdığında, gözleri nemli görünüyordu, "irene Allon annendi sanırım." "Evet, annemdi. Çok uzun süre önce öldü." "Ormandaki SS subayının Radek olduğuna nasıl emin

274

olabiliyorsun?"

Gabriel ona annesinin yaptığı tabloları söz etti. "Bütün bunlardan, Radek'le yapılacak pazarlığı senin yürüteceğin sonucunu çıkarıyorum. Ya işbirliği yapmayı reddederse? O zaman ne olacak Gabriel?"

"Çok fazla seçeneği yok Adrian. Öyle veya böyle, Erich Radek Viyana'ya bir daha adımını atamayacak."

Carter ifadeyi Gabriel'e geri verdi. "Bu mükemmel bir plan," dedi. "Ama başbakanınız buna razı olacak mı?"

"Bazı çatlak seslerin yükseleceğine eminim," dedi Sham-ron.

"Lev'den mi söz ediyorsun?"

Shamron kafasını sallayarak onu doğruladı. "Benim işe karışmış olmam, ona planı veto etmesi için yeterli zemini hazırlıyor. Ama Gabriel'in, başbakanın bizim gibi düşünmesini sağlayacağına inanıyorum."

"Ben mi? Başbakana bu planı benim anlatacağımı da kim söylemiş?"

"Ben," dedi Shamron. "Carter'ı Radek'i altın tepside sunmaya ikna edebiliyorsan, başbakanı

da ziyafette yer almaya ikna edebilirsiniz. O çok iştahlı bir adamdır."

Carter ayağa kalkıp gerindi, sonra yavaş adımlarla pencereye doğru yürüdü. Bu haliyle bütün gecesini neticesi belirsiz bir ameliyatta geçirmiş bir doktora benziyordu. Perdeleri açtığında odanın içine ışık doldu.

"İsrail'e dönmeden önce konuşmamız gereken son bir şey daha var," dedi Shamron.

Carter arkasına döndü, silueti cama yansıyor. "Para mı?"

"Parayla ilgili planınız tam olarak nedir?"

"Henüz kesin bir karar vermedik."

"Ama ben bir karar verdim bile. İki buçuk milyar dolar, katil ve savaş suçlusu olduğunu bildiğiniz Erich Radek gibi bir adamı kullanmanızın bedelidir. Bu para, gaz odalarına

275

yollanan Yahudilerden çalınmıştır ve ben bunu geri istiyorum."

Carter bir kez daha arkasını döndü ve karla kaplı çayırlara baktı.

"Sen beş para etmez şantajcı adamın tekisin Ari Sham-ron."

Shamron ayağa kalktı ve paltosunu giydi. "Seninle iş yapmak gerçekten büyük zevk Adrian. Kudüs'te her şey planladığımız gibi giderse, kırk sekiz saat içinde Zürih'te görüşürüz."

276

29

KUDUS

BULUŞMA, O AKŞAM SAAT ONA ertelenmişti. Shamron, Gabriel ve Chiara hava koşulları yüzünden gecikmiş, beyaza teslim olmuş Ben Gurion Havaalanı'ndan şehre zar zor ulaştıklarında, yardımcısı onlara başbakanın gecikeceğini söylemişti. İlişkilerin pamuk ipliğine bağlı olduğu koalisyon hükümetinde yine bir sorun yaşandığı belliydi, çünkü başbakanın bürosunun bekleme odası, afet sonrası kullanılan sığınaklara benziyordu. Gabriel orada bulunduğu süre içinde her biri danışmanlar ve heyetlerden oluşan bir kalabalığın çevrelediği en az beş hükümet görev-

277

lisi saymıştı. Düğünde tartışan akrabalar gibi herkes birbirlerine bağırıyor, sigara dumanından göz gözü görmüyordu.

Başbakan yardımcısı onları güvenlik ve haberalma personeline ayrılmış odaya aldı ve kapıyı kapattı. Gabriel kafasını sallıyordu.

"İsrail bürokrasisi iş başında."

"İster inan ister inanma, ama bu akşam sakın geçiyor. Genelde çok daha kötü olur."

Gabriel oturduğu sandalyede iyice yayılmıştı. Bir anda iki gündür duş yapmadığını ve elbiselerini değiştirmedini fark etti. Gerçekten de pantolonu Puerto Blest'teki mezarlığın tozuyla pislik içindeydi. Bu durumdan Shamron'a söz ettiğinde yaşlı adam gülümsemiş ve, "Arjantin'in pisliğinin üzerinde olması vereceğin mesajı güçlendirir," demişti. "Başbakan halden anlayan bir adamdır."

"Daha önce başbakanla hiç toplantı yapmamıştım Ari. En azından bir duş alıp öyle çıkmak isterdim karşısına."

"Heyecanlı görüyorum seni." Shamron eğlenmişe benziyordu. "Seni daha önce hiç böyle gördüğümü hatırlamıyorum. Eh, sen de insansın sonuçta."

"Tabii heyecanlanırım. Onun sağı solu belli olmaz ki."

"Kafamızın tasının kolay atması gibi yönlerden birbirimize çok benzeriz."

"Şimdi bu sözler üzerine rahatlamamı mı bekliyorsun?"

"Sana bir öğüt verebilir miyim?"

"Gerekiyorsa, evet."

"Başbakan hikâyelerden hoşlanır. Ona iyi bir hikâye anlat."

Chiara Gabriel'in iskemlesinin koluna tünedi ve, "Başbakana hikâyeyi, bana Roma'da anlattığın gibi anlat," dedi.

Gabriel, "O anda benim kollarımın arasındaydın," dedi. "İçimden bir ses bu akşamki toplantının daha resmi geçeceğini söylüyor." Gülümsedi ve, "En azından ben öyle umuyorum," diye ekledi.

278

Başbakanın yardımcısı kafasını kapıdan içeri uzatıp da, önemli şahsiyetin sonunda onları görmeye hazır olduğunu söylediğinde, vakit neredeyse gece yarısına gelmek üzereydi. Gabriel ve Shamron ayağa kalkmış ve açık kapıya doğru ilerlemişlerdi. Chiara iskemlesinde oturmaya devam ediyordu. Shamron durdu ve kadına doğru döndü.

"Niye oyalanıyorsun? Başbakan bizi bekliyor."

Chiara'nın gözleri irileşti. "Ben sadece bir bat levey-/za'yım," diye karşı çıktı. "Başbakanla toplantıya girmiyorum. Tanrım, ben İsrailli bile değilim."

Shamron sakın bir ses tonuyla, "Sen bu ülkeyi savunmak adına hayatını tehlikeye attın," dedi. "Bu toplantıda olmak senin de hakkın."

Hep beraber başbakanın bürosuna girdiler. Büro oldukça geniş ve beklenmedik ölçüde sadeydi, aydınlatılmış masanın çevresi dışında genelde loştu. Lev her nasıl olduysa onlardan önce davranmış ve yerini almıştı. Kemikli kel kafası, zayıf ışığın altında parlıyordu, uzun parmaklarını ona cüretkâr bir hava veren çenesinin altında kenetlemişti. Onları gördüğünde gönülsüzce ayağa kalkmış ve ellerini zoraki biçimde sıkmıştı. Shamron, Gabriel ve Chiara yerlerine oturdu. Deri kaplı koltuklar biraz önceki konukların sıcaklığını muhafaza ediyordu.

Başbakan gömleğinin kollarını sıvamış ve gece boyunca verdiği politik savaştan dolayı yorgun düşmüş halde bürosuna girdi. Adam Shamron gibi, fikirlerinden taviz vermeyen bir savaşçıydı. İsrail gibi birbirinden çok farklı ve her an isyan çıkarmaya, eğilimli gruplardan oluşan bir ülkeye hâkim olabilmek, bir çeşit mucize sayılırdı. Dikkatli gözleri hemen Gabriel'in üzerinde toplanmıştı. Shamron bu duruma alışıkta. Shamron'un, zamanında Tanrı'nın Gazabı operasyonu için Gabriel'i düşünmesinin ardında yatan neden, onun insanı etkileyen görünüşüydü. İnsanlar Gabriel'e bakıyorlardı.

279

Gabriel ve başbakan daha önceden tanışıyordu, ama bu tanışma çok farklı koşullar altında gerçekleşmişti. 1988 yılının Nisan ayında, Gabriel bir komando timi eşliğinde Tunus'ta bir villaya baskın yapıp, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün ikinci adamı olan Ebu Cihad'ı karısının ve çocuklarının önünde öldürdüğünde, başbakan İsrail Savunma Güçle-ri'nin personel başkanlığını yapıyordu. Başbakan o sırada Akdeniz'in üstünde, özel donanımlı bir uçaktaydı ve yanında Shamron vardı. Operasyonu Gabriel'e bağlı bir mikrofon sayesinde baştan sona takip etmiş, Gabriel'in adamı öldürmesi sonrasında sinir krizleri geçiren karısını ve kızını teselli edişini duymuştu. Gabriel, operasyon bitiminde ödüllendirilmesine karşı çıkmıştı. Şimdi de başbakan bunu nedenini öğrenmek istiyordu.

"Koşullar göz önüne alındığında, bunun uygun olmayacağını düşünüyordum Sayın Başbakan."

"Ebu Cihad'ın eline çok fazla Yahudi kanı bulaşmıştı. O adam ölmeyi hak etmişti."

"Evet ama karısının ve çocuklarının önünde değil."

"O hayat kendi tercihiydi," dedi başbakan. "Ailesi o villada onunla beraber olmamalıydı." Bu sözlerden sonra aniden, sanki yanlışlıkla mayın tarlasına girmiş gibi adımlarını ihtiyatla atmaya karar vermişe benziyordu. Adamın yapısı ve doğal kabalığı, konuşmayı zarif bir biçimde bağlamaya izin vermiyordu. O da konuyu aniden değiştirmeyi seçti. "Evet, Shamron bana bir Nazi'yi kaçırmak istediğinden söz etti," dedi başbakan.

"Evet Sayın Başbakan."

Başbakan, Ee, anlat bakalım o zaman dercesine ellerini kaldırmıştı.

GABRIEL HEYECANLI BİLE OLSA bunu hiç belli etmiyordu. Başbakana sunumu düzenli, kısa ve özdü, oldukça gü-

280

ven vericiydi. Kendisini bilgilendirmek üzere gelenlere kaba davranmasıyla ün salmış

başbakan, Gabriel'in konuşması boyunca koltuğuna mihlanıp kalmıştı. Roma'da onu öldürmek istediklerini duyduğunda öne doğru eğilmiş, yüzüne gergin bir ifade oturmuştu. Adrian Carter'ın Amerikalıların işe karışmalarıyla ilgili itifatlarını öğrendiğinde bariz biçimde öfkelenmişti. Belgelere dayanan kanıtları başbakana sunma zamanı geldiğinde Gabriel, ayağa kalkıp başbakanın yanında durmuş, delilleri lambayla aydınlatılan masanın üzerine birer birer sermişti. O esnada Shamron sessizce oturuyor, sessizlik yeminini bozmamak için kendi içinde mücadele veren bir adam gibi, iskemlesinin kollarını sıkıyordu. Lev ise, başbakanın masasının arkasındaki duvarda asılı duran Theodor Herzl'in tablosuna kim daha uzun süre bakacak yarışmasında birinci gelmeye azimli görünüyordu. Zaman zaman altın dolmakalemiyle notlar alıyor, sıkılmış tavırlarla saatine bakıyordu

Başbakan, "Onu yakalayabilir miyiz?" diye sordu, sonra, "Tabii dünyayı ayağa kaldırmadan," diye ekledi.

"Evet efendim, buna inanıyorum."

"Bana bunu nasıl yapmayı planladığını anlatsana."

Gabriel hiçbir detayı atlamadan planını anlattı. Başbakan tombul parmaklarını masaya dayamış, hiç sesini çıkarmadan dikkatle onu dinlemişti. Gabriel sözlerini bitirdiğinde başbakan kafasını sallamış ve gözlerini Lev'e çevirmişti; Sanırım bu noktada sen devreye giriyorsun?

Lev iflah olmaz bir teknokrat olarak, cevabını vermeden önce düşüncelerini topladı. Nihayet cevabını verdiğinde, sözlerinin soğukkanlı, hislerine hâkim ve düzenli olduğu anlaşılabilirdi. Odaya istatistiksel tablolar veya akış şemaları yerleştirme imkânı olsa Lev, hiç şüphesiz bunu yapar, eline lazer kalemını alıp sabaha kadar vızıldardı. Her zaman olduğu gibi oturduğu yerden kendisini dinleyenleri sıkıntıya boğmuştu. Konuşması duraklamalarla sürekli kesintiye uğ-

281

ruyor, bu esnada işaretparmağını ıslatıp, kansız dudaklarına bastırıyordu.

Lev, Gabriel'in etkileyici araştırmasını yarım ağızla överken, içinde bulundukları zamanın ve politik sermayenin, yaşlı Nazilerin peşinden koşmakla harcanmayacak ka-1 dar değerli olduğunu söylemeyi ihmal etmedi. Eichmann davası istisna olmak üzere, servisin ileri gelenlerinin, zamanında Shoah faillerinin bulunup yakalanması konusundaki ısrarlara direndiklerini, çünkü bunun servisin esas kuruluş amacı olan devletin korunması işini zaafa uğrattığını bildiklerinden söz etti. Aynı prensip, bugünün koşullarına da uygulanabilirdi. İsrail'e olan desteğin sorgulandığı şu günlerde, Radek'i Viyana'da tutuklamak, Avrupa'nın büyük tepkisini çekecekti. Bu girişim ayrıca, Yahudi karşıtlığının güçlendiği ve daha çok taraftar bulmaya başladığı Avusturya'da yaşayan küçük ve savunmasız Yahudi cemaatini tehlikeye atmak anlamına gelecekti. Yahudilere sokaklarda saldırmaya başlarsa ne yapacağız? Avusturyalı yetkililerin bunu durdurmak için parmaklarını kimildatacaklarını mı sanıyorsunuz? Lev nihayetinde son kozunu oynamıştı: Radek'i yargılamak neden İsraillilerin sorumluluğunda olsun ki? Bu işi Avusturyalılara bırakalım. Aynı şey Amerikalılar için de geçerli. Onları kendi pislikleri içinde boğalım. Radek ve Metzler'in gerçek kimliklerini dünyaya duyuralım ve işin içinden sıyrılalım. Biz hem amacımıza ulaşırız, hem de adam kaçırma gibi bir operasyonun doğuracağı tehlikeli neticelerin riskini de üstlenmemiş oluruz.

Başbakan konuşulanların üzerinde düşünmek üzere bir süre sessiz kaldı, sonra bakışlarını Gabriel'e yöneltti. "Lud-wig Vogel'in, Radek olduğuna dair hiçbir şüphemiz yok, değil mi?"

"Kesinlikle hayır, Sayın Başbakan."

Başbakan Shamron'a dönmüştü. "Ve Amerikalıları: ayak sürmeyecekleri konusunda da eminiz?"

282

"Amerikalılar bu işin bir an evvel çözümlenmesini istiyor."

Başbakan kararını vermeden önce önündeki evrakları inceledi.

"Geçen ay Avrupa'da birkaç ülkeyi dolaşmıştım," dedi. "Paris'te bulunduğum sırada, birkaç hafta önce yakılmış bir sinagogu ziyaret etmiştim. Ertesi sabah Fransız gazetelerinin birinde beni, politik amaçlarım doğrultusunda anti-semitizm ve Soykırım yaralarını kaşımakla suçlayan bir makale yayımlandı. Belki de, etrafımızın düşmanlarla çevrili olduğu bu topraklarda neden yaşadığımızı ve kendi hayatımızı korumaya çalıştığımızı bir kez daha dünyaya hatırlatmanın zamanı gelmiştir. Radek'i getirin buraya. Shoah'yı gizlemek için işlediği günahları dünyaya açıklamasını sağlayın. Belki bu kez Soykırım'ın, Ari ve benim gibi insanların, varlığımızı kabul ettirmek adına icat ettiğimiz bir şey olduğunu iddia edenlerin seslerini kesebiliriz."

Gabriel boğazını temizledi ve, "Bunun politikayla alakası yok Sayın Başbakan. Bunu adaletin yerine gelmesi için yapmalıyız," dedi.

Başbakan bu beklenmedik çıkış karşısında gülümsedi. "Doğru Gabriel, bu adaletin sağlanmasıyla ilgili bir olay, ama adalet ve politika genellikle at başı giden kavramlardır, adalet politikanın ihtiyaçlarına hizmet ettiği sürece, ahlaka ters düşmekten söz edilemez."

İlk raundu kaybetmiş olan Lev, operasyonun kontrolünü eline alarak ikinci raundu zaferle kapatmak istiyordu. Shamron ise onun amacının değişmediğini biliyordu; Lev operasyonu bozmak niyetindeydi. Ama Lev'in şanssızlığı, başbakanın da bunun farkında olmasıydı.

"İşi bu noktaya getiren Gabriel, bırakalım işi de o bitirsin."

"Efendim, saygısızlık etmek istemem ama, Gabriel gelmiş geçmiş en iyi kidon'dur, ama bu olayda ihtiyaç duydu-

283

ğumuz operasyon planlamacısı o değil."

"Planı bana gayet makul görünüyor."

"Evet, ama bunu hazırlayıp, hayata geçirebilecek mi?"

"Operasyon bitene kadar Shamron'un denetiminde olacak."

Lev acı acı, "işte benim korktuğum şey de bu," dedi.

Başbakan ayağa kalktı, diğerleri de onu izledi.

"Radek'i buraya getirin. Ama ne yaparsanız yapın, Viya-na'da bir karışıklık çıkarmayı aklınızın ucundan bile geçirmeyin. Temiz iş yapın, ne kan, ne de kalp krizi istiyorum." Başbakan Lev'e döndü. "İşi yapmaları için gerekli her türlü kaynağı onlara sağlayacaksınız. Bu boktan paçanı sıyırdığını sakın düşünme, çünkü sen plana karşı oy kullandın. Gabriel ve Shamron ateşe düşerse, sen de onlarla birlikte yanarsın. Kısacası bürokratik palavralarla beni oyalama. Hepiniz bu işte berabersiniz. Shalom."

SHAMRON KAPIDAN ÇIKARKEN, BAŞBAKAN onu kolundan yakaladı ve köşeye çekti. Bir elini Shamron'un omzunun üzerinden duvara dayayarak onun yolunu kesmişti. "Çocuk bu iş için yeterli mi Ari?" "O bir çocuk değil Sayın Başbakan, artık değil." "Biliyorum, ama bu işi başarabilecek mi? Radek'i buraya gelmeye gerçekten ikna edebilecek mi?" "Annesinin ifadesini okumuş muydunuz?" "Okudum ve onun yerinde ben olsam ne yapacağımı çok iyi biliyorum. Korkarım Radek'in birçoklarına yaptığı gibi, ben de o piçin beynine kurşunu sıkar ve keyfime bakardım."

"Böyle davranmak sizce doğru olur muydu?" "Medeni insanların bir adalet anlayışı vardır. Bu, mahkeme salonlarında cübbeli adamların dağıttığı adalettir ve bir de peygamberlerin adaleti vardır. Tanrının adaleti. Böylesine büyük bir suç işlemiş biri için kişi nasıl adalet dağıta-

284

bilir ki? Ne tür bir ceza böyle bir suç için uygun düşer? Ömür boyu hapis mi? Acısız bir infaz mı?"

"Gerçek, Sayın Başbakan. Bazen en iyi intikam, gerçektir."

"Ya Radek anlaşılmaya yanaşmazsa?"

Shamron omuzlarını silkti. "Bu durumda ne yapmam gerektiğine dair talimat mı veriyorsunuz?"

"Ne yeni bir Demjanuk macerasına, ne de sonuçta uluslararası medya sirkine dönüşecek bir Soykırım mahkemesine ihtiyacım var. Radek'in sessiz sedasız ortadan kaybolması çok daha iyi olur."

"Ortadan kaybolması mı dediniz Sayın Başbakan?"

Başbakan nefesini Shamron'un yüzüne doğru verdi.

"Bu adamın o olduğuna emin misin Ari?"

"Hiç şüphem yok."

"Öyleyse gerekirse adamı temizleyin."

Shamron gözlerini ayaklarına doğru çevirdi, ama tek gördüğü şey başbakanın şişkin göbeği olmuştu. "Gabriel'in omuzlarında çok ağır bir yük var. Korkarım durum, 72'deki olaya benziyor. Şu anda adam öldürme işini üstlenecek durumda değil."

"Erich Radek sen ortaya çıkmadan çok önce bu yükü Gabriel'in omuzlarına yükledi. Şimdi bu yükün bir kısmını hafifletmek için Gabriel'in eline bir fırsat geçti. İzin ver de bu konudaki isteğimi sadeleştireyim. Radek buraya gelmeyi kabul etmezse, karanlıklar prensine onu öldürmesini ve köpeklerin, kanını yalayıp yutmalarına izin vermesini söyle."

285

30 VİYANA

BİRİNCİ BÖLGE'YE GECE ÇÖKMÜŞ ve etrafı ancak Viya-na'da görülebilecek türden bir ölüm sessizliği, azametli bir boşluk kaplamıştı. Kruz bu ortamı güven verici buluyordu. Ama bu, çok uzun sürmeyecek bir his olacaktı. Yaşlı adamın onu evden araması ve gece yarısı toplantı yapmak için onu yatağından kaldırması pek sık görülen bir olay değildi. Haberlerin pek de iyi olmadığını sezin-lemişti.

Sokağı gözleriyle baştan aşağı taradığında, anormal sayılabilecek hiçbir şey göremedi. Arabasının dikiz aynasına

286

I

baktığında takip edildiğine dair hiçbir ize rastlamamıştı. Arabadan inip, yaşlı adamın gri taşlardan yapılmış heybetli evinin kapısına doğru yokuş yukarı yürümeye başladı. Dış kapıya geldiğinde, kapalı perdeler ardında evin zemin katındaki ışıkların açık olduğunu gördü, ikinci katta ise tek bir lamba açıktı. Kruz zili çaldı. Bir şekilde, hissedilemez biçimde, izlendiği gibi bir duyguya kapılmıştı, sanki ensesinde birinin nefesini duyuyordu. Omzunun üzerinden baktı, hiçbir şey görünmüyordu.

Tekrar zile uzandı, ama basmaya olanak bulamadan kapının açıldığını belirten vızıltıyı duydu kapı açılmıştı. Kapıyı itti ve avluya açılan yola girdi. Binanın giriş kapısına ulaştığı anda kapı açılmış ve takım elbisesinin önünü açmış, kravatını gevşetmiş bir adam kapı eşiğinde belirmişti. Adam, omzuna asılı duran siyah meşin tabanca kılıfının içindeki Glock marka silahını gizlemek adına hiçbir çaba sarf etmiyordu. Gördüğü manzara Kruz'u hiç şaşırtmamıştı; adamı gayet iyi tanıyordu. Adam, eski polis komiseri Klaus Hal-der'di. Yaşlı adamın koruyuculuğunu yapması için onu işe alan kişi Kruz'du. Haider yaşlı adama, genellikle dışarı çıktığında veya eve misafir kabul edeceği zamanlarda eşlik ederdi. Onun o anda evde olması, Kruz'un evine geceyarısı telefon gelmesi gibi iyiye işaret değildi.

"Nerede o?"

Haider hiçbir şey söylemeden yere bakıyordu. Kruz yağmurluğunun kemerini çözdü ve yaşlı adamın çalışma odasına girdi. Duvarın arkasına gizlenmiş bölme, yana doğru kaymaya başlamıştı. Bir kişinin girebileceği kapsüle benzer bir asansör onu bekliyordu. Kruz içeri girdi ve düğmeye basarak asansörün yavaşça aşağı doğru hareketlenmesini izledi. Birkaç saniye

sonra kapılar açıldığında Kruz'un karşısına, yaşlı adamın barok zevkine göre döşenmiş, açık sarı ve yaldızlı oda çıkmıştı. Bu odayı ona, Ruslar tarafından dinlenme korkusu yaşamadan önemli toplantılarını yapabilmesi için

287

Amerikalılar inşa etmişlerti. Aynı zamanda bir de geçit yapmışlardı, geçide girebilmek için paslanmaz çelikten, patlamalara karşı dayanıklı, şifreli bir kilidi olan kapıdan geçmek gerekiyordu. Geçidin nereye uzandığını ve diğer ucundaki evde kimin yaşadığını bilen Viyana'daki birkaç kişiden biri Kruz'du.

Yaşlı adam küçük masasının yanında oturuyor, masanın üzerinde içki kadehi duruyordu. Kruz onun husursuz olduğunu rahatlıkla söyleyebilirdi, adam sürekli kadehini iki kez sağa, iki kez sola çevirip duruyordu. Sağa, sağa, sola, sola... Garip bir alışkanlık diye düşündü Kruz. Tehditkâr bir tavır... Kruz onun bu alışkanlığı bir önceki yaşamında, tamamen farklı bir dünyada yaşarken edindiğini düşünüyordu. Gözünün önünde bir görüntü canlanmıştı; sorgulama masasına zincirlenmiş bir Rus yönetici, karşısında baştan aşağı siyahlar giymiş halde yaşlı adam oturmuş, içki kadehiyle oynuyor ve derin mavi gözleriyle avını süzüyor... Kruz bir an heyecanlandığını hissetmişti. Açması piçler, işler çok daha kötüye gitmeden, altlarına yapmış olmalıydılar.

Yaşlı adam kafasını kaldırıp baktı, kadehle oynamıyor-du artık. Soğuk bakışları Kruz'un gömleğinde toplanmıştı. Kruz kafasını indirdiğinde düğmelerinin yanlış iliklenmiş olduğunu gördü. Evden çıkmadan evvel karısını uyandırmamak için karanlıkta giyinmişti. Yaşlı adam oturması için boş bir iskemleyi işaret etti. Kruz düğmelerini doğru ilikleyip, oturdu. Adam yine kadehle oynamaya başlamıştı, iki kez sağa, iki kez sola. Sağ, sağ, sol, sol...

Yaşlı adam onu selamlamadan, hal hatır sormadan konuşmaya başladı. Sanki uzun süredir konuşuyorlardı da, konuşmaları biraz önce çalınan kapı yüzünden bölünmüş gibiydi. Yaşlı adam israiliye öldürmek üzere son yetmiş iki saattir ona karşı biri Roma'da, diğeri Arjantin'de olmak üzere iki suikastın planlandığını, ama maalesef adamın her ikisinden de kurtulduğunu söyledi. Roma'daki suikasttan, görün-

288

düğü kadarıyla İsrail gizli servisinden bir meslektaşının olaya müdahale etmesiyle kurtulmuştu. Arjantin'de ise işler çok daha karışıktı. Olaya şimdi de Amerikalıların müdahil olduğunu düşünecek kadar delil vardı.

Doğal olarak, Kruz'un kafasında sorular belirmişti. Normal koşullar altında olsa dilini tutar, yaşlı adamın konuşmasını bitirmesini beklerdi. Şimdi ise yatağından yarım saat önce kalkmış bir adam olarak, her zamanki sabrından oldukça uzaktı.

"israilinin Arjantin'de ne işi varmış?"

Yaşlı adamın yüzü donmuş gibiydi, elleri hiç hareket etmiyordu. Kruz, yaşlı adamın geçmiş hakkında bildikleri ile asla bilemeyeceği şeyleri birbirinden ayıran çizgiyi aşmıştı. Göğsünün, sabit bakışların baskısı altında sıkıştığını hissediyordu. Yetmiş iki saat içinde iki ayrı kıtada, iki suikast düzenleyebilecek kudrette bir adamı öfkelenmek her gün yaşanan bir olay değildi.

"İsrail'in neden Arjantin'de olduğunu, hatta oraya gittiğini bile bilmene gerek yok. Bilmen gereken şey, bu işin tehlikeli bir yöne doğru sapmaya başladığıdır." Kadeh tekrar sağa sola oynamaya başlamıştı. "Tahmin edebileceğin gibi Amerikalılar her şeyi biliyor. Gerçek kimliğimi, savaş sırasında yaptıklarımı... Bu gerçekleri onlardan gizleme şansım yok. Bizler müttefiktik. Komünistlere karşı yürütülen büyük savaşta beraber çalışmıştık. Geçmişte onların aldığı her karara güvenirdim, bana sadık olduklarından değil, benimle çalışmalarından dolayı duydukları utanç korkusundan kaynaklanıyordu bu güven. Ben hayal dünyasında yaşamıyorum Manfred. Ben onların gözünde bir fahişeyim. Bana gelmişlerdi, çünkü yalnızlardı ve bana ihtiyaçları vardı, ama şimdi Soğuk Savaş sona erdi ve ben onların hatırlamak istemeyecekleri bir kadın konumuna düştüm. Ve şimdi İsrailiyle bir şekilde iş birliği içindelerse..." Sözlerinin gerisini getirmede. "Ne demek istediğini anladın mı Manfred?"

Viyana'da Ölüm - F: 19

289

Kruz evet dercesine kafasını salladı. "Sanırım Peter'i biliyorlar?"

"Onlar her şeyi biliyor. Beni yok edebilecek güce sahipler. Ve kendilerine acı verecek bir yarayı kaşımayı göze alırlarsa, oğlumu da mahvedebilirler. Eskiden, bana karşı harekete geçmeyeceklerine neredeyse emindim. Şimdi ise o kadar emin olamıyorum."

"Benden ne yapmamı istiyorsun?"

"İsrail ve Amerikan elçiliklerini sürekli gözetim altında tut. Bilinen tüm haberalma personelinin yakın takibe alınması için harekete geç. Havaalanlarında ve tren istasyonlarında giren çıkanı izle. Ayrıca gazetelerdeki muhabirlerinle bağlantı kur. Başımıza bela olabilecek bir haberin çıkmasını engelle. Hazırlıksız yakalanmak istemiyorum."

Kruz bakışlarını aşağı doğru yönlendirdiğinde, masanın cilalı yüzünde yansımasını gördü. "Peki bakan, Amerikalılar ve İsraililerin izlenmesi için bu kadar adamı neden seferber ettiğini sorarsa ona ne diyeceğim?"

"Neyin tehlike altında olduğunu sana hatırlatmama gerek var mı Manfred? Bakana ne cevap vereceğin senin işin. Sen sadece işi yapmaya bak. Peter'in seçimleri kaybetmesine izin vermeyeceğim. Anlıyor musun?"

Kruz acımasız mavi gözlere baktığında yine baştan aşağı siyahlar giymiş adamı gördü. Gözlerini yumdu ve kafasını salladı.

Yaşlı adam kadehini dudaklarına götürdü ve içkisini yudumlamadan önce gülümsedi. Gülümsemesi cam tabakasında oluşan ani bir çatlak gibi tatlıydı. Elini kruvaze ceketinin göğüs cebine attı, içinden bir kâğıt çıkardı ve masanın üzerine serdi. Kruz kâğıda önüne düşen bir fırıldak gibi bakıyordu. Kafasını kaldırıp, "Bu nedir?" diye sordu.

"Telefon numarası."

Kruz kâğıda dokunmamıştı. "Telefon numarası mı?"

"İnsan böylesi bir olayın nasıl neticeleneceğini asla bile-

mez. Şiddet kullanmak durumunda kalabilir. Bense büyük bir ihtimalle böylesine tedbirleri almak için bizzat emir verme durumunda olamayacağım. Bu nedenle Manfred, sorumluluk sana düşüyor."

Kruz kâğıt parçasını aldı ve iki parmağının arasında havada tuttu. "Bu numarayı aradığımda kim cevap verecek?"

Yaşlı adam gülümsedi. "Şiddet."

290

291

31

ZÜRİH

D OLDER GRAND OTELİ özel toplantılar koordinatörü Herr Christian Zigerli, otelin kendisi gibi ağırbaşlı, azametli, kararlı, gerçek değerini göstermeyen ve başkalarının işine burnunu sokma imkânı verdiği için bulunduğu mevkiden zevk alan, işbilir bir adamdı. Sürprizlere pek aldırış etmezdi. Kural gereği özel rezervasyonların ve toplantı bağlantılarının yetmiş iki saat öncesinden yapılmasını talep ederdi, ama Heller Yatırım ve Systech İletişim şirketleri, birleşmeleriyle ilgili son pazarlıkların Dolder Ote-li'nde yapılması yönünde arzularını ifade ettiklerinde Herr

292

Zigerli, normal ücretin yüzde on beş daha fazlasını almak karşılığında yetmiş iki saat öncesinden rezervasyon yapma kuralını görmezden gelmişti. İsteddiği zaman uzlaşmacı bir tavır alabiliyordu, ama Dolder'daki her şey gibi, uzlaşmanın da fiyatı yüksekti.

Heller Yatırım birleşmeye talip olan taraftı, bu nedenle rezervasyonun yapılması işiyle Heller uğraşıyordu. Tabii bu işi yaşlı Rudolf Heller'in bizzat kendisi değil, kendine Elena denilmesini isteyen, onun girişken, özel İtalyan asistanı yürütüyordu. Herr Zigerli insanları hemen bir kalıba sokmak eğilimindeydi. Genelde İtalyanları pek dikkate almaz, fazla atak ve buyurucu tavırlarından dolayı onlardan hoşlanmazdı. Elena da onun gözde olmayan müşteriler listesinde en üst sıralarda yer almayı kısa bir sürede hak etmişti. Telefonda bağıra çağıra konuşmuş -ki bu Zigerli'nin defterinde en büyük kabahatlerden biriydi- ve patronun parasını kendi özel harcamalarında bolca kullanan bir çalışan havası vermişti ona. Oteli eskiden beri tanıyor gibi görünüyor, ki bu da oldukça garip bir durumdu aslında, çünkü Herr Zigerli gibi dosya dolabı hafızasına sahip biri bile onu Dolder'da daha önce gördüğünü hatırlamıyordu ve istekleri, insana işkence eden detaylar üzerinde yoğunlaşıyordu. Kadın, terasın yakınlarında göl manzarasına sahip, golf sahasını tepeden gören, birbirine bitişik dört büyük odayı istiyordu. Zigerli, ayrı ayrı ikişer veya üçü yan yana, biri ayrı olacak şekilde bir ayarlama yapabileceğini, yan yana dört odayı ayarlamasının mümkün olmadığını söylediğinde, misafirlerin onun isteğine uygun olarak sonradan da olsa yerleştirilebilmesi imkânı olup olmadığını sormuştu. Özür dilerim demişti otelci, Dolder Grand'ın misafirlerine göçmen

muamelesi yapmak gibi bir alışkanlığı yoktu. Sonunda üçü yan yana, diğeri koridorun biraz aşağısında kalan bir odanın ayarlanması üzerinde anlaşmışlardı. "Heyet yarın öğleden sonra saat ikide otelde olacak," demişti kadın. "Öğlen, hafif bir iş ye-

293

meği yemek istiyorlar." Sonraki on dakika boyunca "Hafif yemek mönüsü"nün hangi yemeklerden oluşacağı tartışılmıştı.

Mönü üzerinde anlaştıklarında Elena, onun önüne yeni bir istekle çıkmıştı. Heyet otele varmadan dört saat önce, Heller'in güvenlik müdürüyle odaları kontrol etmek üzere geleceklerdi. Kontrol tamamlandıktan sonra otel personeline hiç kimse, yanlarında Heller'in güvenlik elemanları olmaksızın odalara giremeyecekti. Herr Zigerli derin derin içini çekti ve kadının talebini kabul etti, sonra telefonu kapattı ve odasının kapılarını kilitleyerek sinirlerini yatıştırmak üzere derin nefes alma egzersizleri yapmaya başladı.

Pazarlıkların gerçekleşeceği günün sabahı, oldukça karanlık ve soğuktu. Dolder'in azametli ve eski ufak kuleleri, dondurucu sisin örtüsü altında kalmış, otel kapısına uzanan araba yolunun kusursuz asfaltı, granit gibi parlıyordu. Herr Zigerli parıldayan cam kapıların arkasında bacalarını omuz hizasında açmış, elleri yanda, savaşa hazır bir vaziyette durmuş, lobiyi izliyordu. Kadının gecikeceğini düşünüyordu. Hep geç kalırlardı. Kadın daha fazla oda talep edecek, mönüyü değiştirmek isteyecek, tüm şirretliğini gösterecekti.

Siyah bir Mercedes sedan kayarak ilerlemiş ve girişin önünde durmuştu. Herr Zigerli ihtiyatlı bir tavırla saatine baktı. Saat tam ondu. Çok etkileyici diye düşündü. Görevli arka kapıyı açtığında siyah, parlak bir çizme yere ayak bastı. Zigerli, Bruno Magli markasını hemen tanımıştı. Sonra onu, bir çift düzgün bacak takip etmişti. Herr Zigerli ayaklarının üzerinde bir an hafifçe yükseldi ve dökülen saçlarından artakalanları eliyle düzeltti. Dolder Grand'in ünlü holünden geçmiş birçok güzel kadın görmüştü, ama bunlardan çok azı Heller Yatınm'da çalışan Elena kadar zarif ve kendine has bir kadındı. Uzun, kestane renkli saçlarını ensesinde toplamıştı, cildi bal rengindeydi. Kahverengi gözle-

I

ri altın harelidi ve elini sıkarken daha da parlak görünüyorlardı sanki. Telefonda avaz avaz ve talepkâr çıkan sesi, şimdi İtalyan aksanı gibi yumuşak ve heyecan vericiydi. Kadın, elini çektikten sonra yanında somurtmakta olan adama döndü. "Herr Zigerli, bu Oskar. Oskar güvenlikten sorumlu."

Göründüğü kadarıyla Oskar'ın soyadı yoktu. İhtiyacı da yok aslında diye düşündü Zigerli. Kızıl saçlı, geniş yanaklarının üzerinde belli belirsiz çilleri olan, güreşçi gibi yapılı bir adamdı. Herr Zigerli insan sarrafıydı ve Oskar'da tanıdık bir şeyler görmüştü. Onun bir kabile üyesi olduğu söylenebilirdi mesela. Zigerli onu iki yüz yıl önce oduncu kılığında, kara ormana giden patika üzerinde ağaç keserken hayal edebiliyordu. İşbilir her güvenlik elemanı gibi gözleriyle konuşuyor ve gözleri Herr Zigerli'ye bir an evvel işe koyulmak istediğini anlatıyordu. Otel görevlisi, "Size odaları göstereyim," dedi. "Lütfen beni takip edin."

Herr Zigerli onları asansöre bindirmek yerine merdivenlerden çıkarmayı uygun buldu. Merdivenler Dolder'in en muhteşem taraflarından biriydi ve oduncu Oskar, merdivenleri çıkmak varken asansörü beklemekle vakit kaybedecek bir tipe benzemiyordu. Odalar

dördüncü kattaydı. Kata geldiklerinde Oskar elini uzatarak elektronik anahtar kartlarını otel görevlisinden istedi. "Sizin için bir sakıncası yoksa, bu noktadan itibaren işi biz devralalım. Odaları göstermenize gerek yok. Hepimiz daha önce otellerde kaldık." İşbilir bir göz kırpış, kola samimi bir dokunuş... "Sadece yolu gösterin, biz işimizi görürüz."

Zigerli ona ne şüphe, diye düşündü. Oskar karşısındaki erkeklere güven telkin eden bir adamdı. Muhtemelen kadınlar için de geçerlidir bu diye aklından geçirdi Zigerli. Zarif Elena'nın da -Zigerli daha şimdiden kadını kendi Elena'sı olarak görmeye başlamıştı- Oskar'ın fetihlerinden biri olup olmadığını merak ediyordu. Elektronik anahtar kartlarını avu-cunu açmış bekleyen Oskar'a verdi ve onlara yolu gösterdi.

294

295

Herr Zigerli veciz sözlere çok meraklı bir adamdı; "Sessiz müşteri, memnun müşteridir" bunlar arasında en çok değer verdiği sözlerden biriydi ve dördüncü katta yaşanan sessizliği, Elena ve Oskar'ın odalardan hoşnut kaldıkları şeklinde yorumlamıştı. Hoşnut olma sırası Zigerli'deydi. Elena'yı mutlu etmekten hoşlanıyordu. Kadın, eline sinen kokusu gibi o sabah boyunca aklından hiç çıkmamıştı. Zigerli bir problem yaşanmasını adeta dört gözle bekliyordu, kadınla oturup, çözmeleri gereken aptalca bir şikâyet mesela... Ama memnuniyetin verdiği sessizlik dışında hiçbir şey yoktu. Kadın şimdi Oskar'ına sahipti. Avrupa'nın en iyi otellerinden birinin özel toplantılar koordinatörüne ihtiyacı yoktu. Herr Zigerli bir kez daha işini fazlasıyla iyi yapmıştı.

Zigerli, Elena ve Oskar'ı, o öğlen otele giriş yapan heyeti karşılamak ve hoş geldiniz partilerine benzemesi ihtimal dışında olan biçimde selamlamak için lobide bir araya gelene kadar görmemişti. O saatlerde otelin avlusunda kar atıştırıyordu. Zigerli kötü havaların eski otelin çekiciliğini artırdığını düşünüyordu, fırtınadan kaçıp, sığınılabilir güvenli bir liman, aynı isviçre gibi...

İlk limuzin otelin önüne yanaşmış ve iki yolcusunu indirmişti. Bunlardan biri, pahalı, koyu renkli bir takım elbise giymiş, ipek kravat takmış olan yaşlı, ufak yapılı Herr Rudolf Heller'di. Hafif renkli gözlükleri, gözüyle ilgili bir probleme işaret ediyordu. Canlı, sabırsız yürüyüşü, yaşına rağmen kendi kendine yetecek bir adam görüntüsü veriyordu ona. Herr Zigerli adamı karşıladı ve uzattığı eli sıkı. Adamın mengene gibi elleri vardı.

Heller'e eşlik eden Herr Keppelmann, suratsız bir adamdı. Kısa kesilmiş saçları şakaklarında grileşmişti, yemyeşil gözleri vardı ve Heller'den muhtemelen yirmi beş yaş daha gençti. Herr Zigerli, Dolder'da sık sık korumalara rastlardı ve Herr Keppelmann'da da tam koruma olacak bir tip vardı. Sakin ama uyanık, bir kilise faresi kadar sessizdi, kendinden

296

emin ve güçlü bir görünümü vardı. Uysal görünümlü zümrüt yeşili gözleri sürekli etrafı tarıyordu. Herr Zigerli bakışlarını Elena'ya yönelttiğinde, kadının Herr Keppelmann'ı süzdüğünü gördü. Oskar hakkında belki yanılmıştı. Dünyanın en şanslı erkeği, belki de sessiz Keppelmann'dı.

Otele gelen ikinci heyet Amerikalılardı. Brat Cantwell ve Shelby Somerset, Reston Virginia

merkezli Systech İletişim'in koordinatörü ve başkanıydı. Bu adamlarda Zigerli'nin Amerikalılarda görmeye pek alışık olmadığı incelikli bir yön vardı. Davranışlarında abartılı bir samimiyet yoktu, lobiye girer girmez cep telefonlarına sarılıp, avaz avaz bağırarak konuşmamışlardı. Cantwell Herr Zigerli kadar iyi Almanca konuşuyor ve göz temasından kaçınıyordu. İçlerinden en nazik tavırlı olanı Somerset'ti. Adamın üzerindeki çok seyahat ettiği belli olan lacivert spor ceketi, hafif buruşmuş kravatı ve kelimeleri uzatarak konuşması, ona Doğulu zenginlerin gittiği üniversitede okumuş, üst sınıfa mensup biri havası veriyordu.

Herr Zigerli kısa bir sohbetten sonra geriye çekildi. Bu, onun benzersiz biçimde başarıyla yaptığı bir şeydi. Elena grubu merdivenlere yöneltirken, o da bürosuna gidip, kapısını kapattı. Çok etkileyici bir heyet diye düşündü. Zigerli bu işe çok büyük umutlar besliyordu. Olaydaki rolü büyük sayılmazdı, ama başarılı olması için dikkat ve ustalık gerekiyordu. Günümüz dünyasında bu tür özellikler çok takdir edilmiyor olsa da, Herr Zigerli'nin minik krallığında sonuçta para ediyordu. Zigerli, Heller Yatırım ve Systech İletişim'deki adamların da muhtemelen aynı şekilde düşündüklerinden şüpheliydi.

ZÜRİH'İN MERKEZİNDE, Limmat Nehri'nin koyu yeşil sularının göle döküldüğü bölgenin yakınlarındaki sessiz bir sokakta Konrad Becker, masasındaki telefonu yumuşak bir tonda mırıldandığında, özel bankasını o gece için kapatma

297

hazırlıkları yapıyordu. Resmi anlamda mesainin bitmesine beş dakika vardı, ama telefona cevap vermeye pek niyetli değildi. Becker'in tecrübelerine göre bu saatte ancak problemlili müşteriler arardı ve zaten o ana kadar yeterince zor bir gün geçirmişti. Ama aklından geçeni yapmak yerine, her iyi İsviçreli bankacının yaptığı gibi telefona uzanmış ve işini yapmaya programlanmış bir robot gibi cihazı kulağına götürmüştü.

"Becker ve Puhl."

"Konrad, ben Shelby Somerset. Nerelerdesin Allah aşkına?"

Becker zar zor yutkundu. Arayan, adının Somerset olduğunu söyleyen, CIA ajanı Amerikalıydı. Becker onun gerçek adının bu olduğuna hiç ihtimal vermiyordu.

"Sizin için ne yapabilirim Bay Somerset?"

"Başlangıç olarak formaliteleri bir kenara atabilirsin, Konrad."

"Ya sonra?"

"Talstrasse'ye geçip, orada bekleyen gümüş Merce-des'in arka koltuğuna oturabilirsin."

"Neden böyle bir şey yapacaktım?"

"Seninle görüşmemiz gerek."

"O Mercedes beni nereye götürecekt?"

"Oldukça hoş bir yere, bu konuda garanti verebilirim."

"Ne tarz giyinmeliyim?"

"İş kıyafetin yeterli olacaktır. Ha, aklıma gelmişken Konrad..."

"Evet, Bay Somerset?"

"Oyun oynayacak zamanımız yok. Bu önemli bir mesele. Talstrasse'yi geç ve arabaya bin. Seni izliyoruz. Seni her zaman izliyoruz."

"Ne kadar rahatlatıcı sözler bunlar Bay Somerset," dedi bankacı, ama hat çoktan kapanmıştı bile.

298

HERR ZİGERLİ, YİRMİ DAKİKA SONRA resepsiyona indiğinde, Amerikalı Shelby Somerset'in heyecanlı tavırlarla araba yoluna çıktığını fark etmişti. Kısa bir süre sonra gümüş Mercedes adamın yanına yanaşmış ve arabanın arka koltuğundan ufak yapılı, kel kafalı bir adam inmişti. Ayağında yeni boyanmış Bally ayakkabılar, elinde de yangına dayanıklı evrak çantası vardı. Bir banker diye düşündü Ziger-li. Maaşına iddiaya girebilirdi. Somerset adamı samimi bir şekilde selamlamış, dostça omzuna vurmuştu. Bu sıcak karşılamaya karşın ufak yapılı adamın tavırları, idama giden bir mahkûma benziyordu. Ama Herr Zigerli buna rağmen aralarındaki konuşmanın iyi geçtiğine hükmetti. Paralı adam otele teşrif etmişti.

"TÜNAYDIN HERR BECKER. Sizi görmek çok büyük zevk. Ben Heller. Rudolf Heller. Bu ortağım Bay Keppel-mann. Şurada duran beyefendi, Amerikan ortağımız Brad Cantwell. Bay Somerset'le zaten birbirinize yabancı değilsiniz sanırım."

Bankacı birkaç kere gözünü kırpmış, sonra kurnaz bakışlarını Shamron'a yöneltmişti, sanki adamın gerçek değerini hesaplamaya çalışıyor gibi bir hali vardı ve her an gelmesi muhtemel bir saldırıdan korunmak amacıyla evrak çantasını önüne siper etmişti.

"Ortaklarımız ve ben, önemli bir girişimin arifesindeyiz. Ama yardımınız olmadan bunu gerçekleştiremeyiz. Bankacıların görevi de budur zaten, değil mi Herr Becker? Önemli girişimlere destek olmak, insanlara düşlerini gerçekleştirmelerini, potansiyellerini kullanmaları için yardım etmek?"

"İşin riskine göre değişir Herr Heller."

"Anlıyorum," dedi Shamron gülümseyerek. "Mesela uzun yıllar evvel birtakım adamlar size başvuru. Alman ve Avusturyalılardan söz ediyorum. Onlar da önemli bir girişim başlatmak üzereydi. Size çok önemli miktarda bir para-

299

yi emanet ettiler ve parayı daha da büyütmeniz için size yetki verdiler. Siz de bu işi mükemmel biçimde başardınız, hatırı sayılır miktarda ana parayı, inanılmaz rakamlara ulaştırdınız. Sanırım bu beyefendileri hatırlıyorsunuz. Ve yine, sanırım paralarının kaynağı hakkında bilginiz var, değil mi?"

İsviçreli bankacının bakışları sertleşti. Shamron'un değeriyle ilgili yaptığı hesaplamayı bitirmişe benziyordu.

"Siz israillisiniz değil mi?"

"Kendimi dünya vatandaşı olarak görmeyi tercih ederim," diye cevapladı Shamron. "Birçok farklı yerde yaşadım, farklı ülkelerin dillerini konuştum. Sadakatim de, tıpkı iş menfaatlerim gibi, ulusal sınır tanımaz. Bir isviçreli olarak ne demek istediğimi anlamışsınızdır."

"Anlıyorum," dedi Becker, "ama size inanmıyorum."

Shamron, "Peki ya İsrailliysem?" diye sordu. "Bu durum vereceğiniz karara etki eder miydi?"

"Evet."

"Nasıl, peki?"

Becker açıksözlü davranarak, "israillilerden hoşlanmam," dedi. "Veya Yahudilerden diyelim."

"Bunu duyduğuma üzüldüm Herr Becker, ama politikanın işin önüne geçmesine asla izin vermem. Girişimimiz için yardıma ihtiyacım var ve bana yardım edebilecek tek kişi sizsiniz."

Becker şakacı bir tavırla kaşlarını çatı. "Bu girişimin içeriği tam olarak nedir Herr Heller?"

"Aslında oldukça basit. Müşterilerinizden birini kaçırmam için bana yardım etmenizi istiyorum."

"Herr Heller, anladığım kadarıyla önerdiğiniz girişim, İsviçre bankacılığının gizlilik yasalarının yanı sıra, daha birçok İsviçre yasasını ihlal etmeye dayanıyor."

"Öyleyse bu-jşleki rolünüzün gizli kalmasını sağlamamız gerekecek." h LV'^

300

"Ya işbirliği yapmayı reddedersem?"

"O zaman biz de sizin katillerin bankacısı olduğunuzu ve iki buçuk milyar dolarlık Soykırım ganimetinin üzerinde oturduğunuzu tüm dünyaya açıklamak mecburiyetinde kalacağız ve Dünya Yahudi Meclisi'nin çok iyi koku alan tazılarını üzerinize salacağız. Onlar işlerini bitirdiklerinde, siz ve bankanız paçavraya dönmüş olursunuz."

isviçre bankacısı, Shelby Somerset'e yalvaran bakışlarla bakıyordu. "Sizinle anlaşmamız vardı."

"Anlaşmamız hâlâ geçerli," dedi uzun boylu, sırığa benzeyen Amerikalı. Kelimeleri uzatarak konuşuyordu. "Ama anlaşmanın çerçevesi değişti. Müşteriniz çok tehlikeli bir adam. Onu etkisiz hale getirmek için adım atmamız var Konrad. Bu pisliği ortadan kaldırmamız için bize yardım edin. Beraber hayırlı bir iş yapalım."

Bankacı parmaklarını evrak çantasının üzerinde gezdiriyordu. "Haklısınız. O tehlikeli bir adam ve onu kaçırmamız için size yardım edersem, kendi mezarımı da kazmış olurum."

"Sizi yalnız bırakmayacağız, sizi koruyacağız Konrad."

"Ya 'anlaşmanın çerçevesi' yine değişirse ne olacak? O zaman beni kim koruyacak?"

Shamron araya girdi. "Hesabın dağıtılması sonrasında yüz milyon dolar alacaktınız. Şimdi hesabın dağıtılması diye bir şey söz konusu değil, çünkü bütün parayı bana vereceksiniz. İşbirliği yaparsanız, ilk anlaşmada size verilmesi öngörülen bu paranın yarısını alma şansınız var. Hesap yapabilirsiniz, değil mi Herr Becker?"

"Evet, yapabilirim."

"Elli milyon dolar hak ettiğinizin çok üzerinde bir para, ama bu olayda işbirliği yapmanızı sağlamak adına bu parayı size vermeyi kabul ediyorum. İnsan elli milyon dolarla kendini yeterince koruyabilecek güce kavuşur."

"Bunun yazıya dökülmesini istiyorum, teminat mektubu istiyorum."

301

Shamron üzgün bir tavırla kafasını salladı, ona bazı şeylerin yazıya dökülemeyeceğini anlatmak ister gibiydi. Sevgili dostum, bunu herkesten iyi senin bilmen gerekir.

"Benden ne istiyorsunuz?" diye sordu Becker.

"Evine girmemize yardım edeceksiniz."

"Nasıl?"

"Hesapla ilgili acil bir mesele için onu görmemiz gerekecek. Mesela bazı evrakların imzalanması gerekebilir veya hesabın nakte çevrilmesi, varlıkların dağıtılmasıyla ilgili hazırlıklara ait detayların konuşulması gerekebilir."

"Ya eve girdikten sonra ne olacak?"

"Sizin göreviniz o noktada sona eriyor. 0 andan sonra yeni asistanınız dizginleri ele alacak."

"Yeni asistanım mı?"

Shamron bakışlarını Gabriel'e çevirdi. "Sanırım Herr Becker'i yeni ortağıyla tanıştırmanın zamanı geldi."

ADAM BİRÇOK İSMİ VE KİŞİLİĞİ OLAN BİRİYDİ. Herr Zi-gerli onu Heller'in güvenlik şefi Oskar olarak tanırken, Paris'te kiraladığı evin sahibi onu, bağımsız çalışan ve vaktinin büyük bölümünü seyahatlerde geçiren gezi yazarı ve Breton soyundan gelen Vincent Laffont olarak biliyordu. Londra'da ise adı duyulmamış bir Kanada bilgisayar yazılım şirketinin, Avrupa pazarlama müdürü Clyde Bridges olarak tanınıyordu. Madrid'de, zamanını kafe ve barlarda öldüren, sıkıntısını gidermek için sık sık seyahatlere çıkan, avare, çok zengin bir

Alman olarak biliniyordu.

Adamın gerçek adı ise Uzi Navot'tu. İsrail gizli haberal-ma teşkilatının İbranice sözlüğünde Navot, gizli operasyonlarda bilfiil görev alan, planlamacı anlamına geliyordu. Na-vot'un görev alanı Batı Avrupa'ydı. Birçok yabancı dile hâkim, kadınların ilgisini üzerinde toplayan ve kaderci bir kibre sahip Navot, Filistin örgütlerinin içine sızmış ve Avrupa'nın çeşitli yerlerine dağılmış Arap elçiliklerine ajanlarını

302

sokmayı başarmıştı. Neredeyse tüm Avrupa gizli haberalma ve güvenlik teşkilatlarında kaynakları vardı ve yerel Yahudi topluluklarından seçilmiş, gönüllü yardımcılarını oluşturduğu, sayanım denilen çok büyük bir şebekeyi idare ediyordu. Paris Ritz Oteli'nin ızgara restoranında istediği her an en iyi masada yemek yeme şansı vardı, çünkü otelin metrodeli ve hizmetli personel müdürü onun maaşlı muhbirleriydi.

"Konrad Becker, Oskar Lange ile tanışın."

Bankacı beti benzi atmış bir halde uzunca bir süre hiç hareket etmeden oturmuş, sonra ufak, zeki ifadeli gözlerini Shamron'a yönelterek, sorarcasına ellerini havaya kaldırmıştı.

"Onunla nasıl bir işbirliği yapmam gerekiyor?"

"Bunu sen söyleyeceksin. Oskar çok beceriklidir."

"Avukat rolünü becerebilir mi?"

"İyi hazırlanırsa, annenin kişiliğine bile bürünebilir."

"Bu oyunun ne kadar sürmesi gerekiyor?"

"Beş dakika, belki daha bile az."

"Ludwig Vogel'le bir araya geldiğinizde, beş dakika sonsuzluk gibidir."

"Ben de öyle duymuştum," dedi Shamron.

"Ya Klaus?"

"Klaus mu?"

"Vogel'in koruması."

Shamron gülümsedi. Adam direnmeyi bırakmıştı artık. İsviçreli bankacı takıma dahil olmuştu. Şimdi Herr Heller ve onun asil girişimine sadakat yeminiyle bağlanmıştı.

Becker, "O çok profesyoneldir," dedi, "Vogel'in evine altı yedi kez gittim, ama o her defasında beni baştan aşağı aradı ve evrak çantamı kontrol etti. Yani eve silah sokmayı düşünüyorsanız..."

Shamron adamın sözünü kesti. "Böyle bir niyetimiz yok."

"Klaus her zaman silahlıdır."

303

"Emin misiniz?"

"Glock tabancasını yanından eksik etmez." Bankacı göğsünün sol kısmına hafifçe vurdu. "Tam burasında tutar ve saklamak için pek çaba sarf etmez."

"Bu anlattığınız oldukça güzel bir detay, Herr Becker."

Bankacı başını hafifçe eğerek iltifatı kabul etti. Detaylar benim isimdir Herr Heller.

"Küstahlığımı mazur görün Herr Heller ama, silahlı bir koruma tarafından korunan birini, silah olmaksızın nasıl kaçırmayı düşünüyorsunuz?"

"Herr Vogel evinden kendi arzusuyla ayrılacak."

"Gönüllü adam kaçırmaya öyle mi?" Becker'in sesinden duyduklarına inanmadığı belliydi. "Ne eşsiz bir plan. Peki karşınızdakini gönüllü olarak kaçırılmasına izin vermeye nasıl ikna edeceksiniz?"

Shamron kollarını göğsünde kavuşturdu. "Siz sadece Oskar'ı eve sokun ve gerisini bize bırakın."

304

32 MÜNİH

BURASI, MÜNİH'İN KÜÇÜK VE ŞİRİN Lehel bölgesinde, sokağa açılan kapısı ve düzenli avlusunda ana girişi olan eski bir apartmandı. Asansör hiç güven telkin etmediğinden, üçüncü kata çıkmak için sarmal merdiveni kullanmışlardı. Dairenin içindeki eşyalar eve otel odası havası veriyordu. Yatak odasında iki yatak vardı ve oturma odasına kanepeli divan konmuştu. Eşya dolabında fazladan dört portatif yatak vardı. Kilerde dayanıklı gıda maddeleri muhafaza ediliyor ve raflarda sekiz kişilik servis malzemeleri duruyordu. Oturma odasının pencereleri sokağa ba-

Viyana'da Ölüm - F: 20

305

kıyor, ama perdeler sürekli çekili olduğundan, daire hiç güneş yüzü görmüyordu ve hep karanlıktı. Telefonların zil tertibatı çıkarılmıştı, dışardan arandığında, üzerine monte edilmiş kırmızı lamba yanıp sönüyordu.

Oturma odasının duvarlarına Viyana'nın merkezi, Viyana'nın geneli, Doğu Avusturya ve Polonya'yı gösteren haritalar asılmıştı. Pencerelerin karşısına düşen duvarda ise, Viyana'dan başlayıp Baltık kıyılarına kadar uzanan Orta Avrupa'daki tüm kaçış rotalarının işaretlenmiş

olduğu, büyük bir harita daha vardı. Shamron ve Gabriel işaretlemeyi kırmızıyla yapmak konusunda anlaşmadan evvel, renk konusunda kısa bir tartışma yaşamışlardı. Haritaya uzaktan bakıldığında, üzerinde tam da Shamron'un görünmesini istediği gibi Erich Radek'in ellerinden fışkıran kan nehirlerine benzer bir görüntü vardı.

Evin içinde Almanca konuşuyorlardı. Bu Shamron'un emriydi. Radek'ten, yalnızca ve yalnızca Radek olarak söz ediliyor, Shamron ondan Amerikalılardan öğrendiği ilk adıyla bahsetmiyordu. Shamron'un başka emirleri de olmuştu. Bu Gabriel'in operasyonuydu, o nedenle gösteri Gabriel tarafından yönetilecekti. Ekipleri annesinin Berlin aksanıyla bilgilendiren, Viyana'dan gelen gözlemci raporlarını değerlendiren ve operasyonla ilgili son kararları veren kişi hep Gabriel olmuştu.

Shamron ilk birkaç gün boyunca yardımcı rolüne ısınmakta biraz güçlük çekmiş, ama Gabriel'e olan güveni zamanla arttıkça, geri planda kalması kolaylaşmıştı. Ama güvenli eve girip çıkan her ajan, onun tatsız ruh halini fark etmekte güçlük çekmiyordu. Shamron hiç uyumuyor gibiydi. Saatlerce haritaların karşısında dikiliyor veya içindeki suçluluk duygusuyla güreşen bir adam gibi karanlık mutfakta masaya oturup, arka arkaya sigara yakıyordu. Kaçış esnasında arabayı kullanması için Gabriel tarafından seçilmiş, Almanca konuşan eski bir ajan olan Oded, "Shamron kendi

306

cenazesini planlayan, ölüm döşeğindeki bir hastaya benziyor," demişti. "Ve cehenneme gidecek olursa, bunu mezar taşına, İsrail Yıldızı'nın hemen altına kazıyacaklar."

Koşullar zorlamamış olsa, böylesine bir operasyonun planlanması haftalar alırdı. Gabriel'in ise birkaç günü vardı. Tanrı'nın Gazabı Operasyonu'ndan gelen tecrübesi sayesinde, bu tür durumlara çok hazırlıklıydı... O zamanlar söz konusu operasyonun hedefindeki Kara Eylül isimli terörist grup sürekli hareket halindeydi, izlenmelerini çok güçleştirecek bir biçimde delicesine ortaya çıkıp, sonra tekrar kay-boluyorlardı. Teröristlerden biri tanımlandığında ve yeri kesin olarak belirlendiğinde, vurucu ekip ışık hızıyla harekete geçecekti. Gözetleme ekibi, teröristlerin bulunduğu yere baskın yapacaktı, gerekli araçlar ve güvenli mekânlar kiralanmış, kaçış güzergâhları belirlenmişti. Bu operasyondan elde ettiği tecrübe ve bilgi, Münih'te Gabriel'in çok işine yarıyordu. Hızlı planlama ve seri saldırı konusunda ondan ve Shamron'dan daha çok şey bilen ajan sayısı bir elin parmaklarını geçmezdi.

Akşamları Alman televizyonunda haberleri izliyorlardı. Komşuları Avusturya'da yapılacak seçimler, Almanların ilgisini toplamıştı. Metzler, yapılan anketlerde başta gidiyor, seçimde oylarını ona verecek seçmenlerin sayısı gün geçtikçe artıyordu. Görüldüğü kadarıyla Avusturya, tahminlerin ötesinde bir şey yaparak, aşırı sağdan birini başbakan seçmenin eşliğindeydi. Münih'teki güvenli evde Gabriel ve ekibi, Metzler'in oylarındaki artışı alkışlamak gibi garip bir durumda kalmışlardı, çünkü Metzler olmazsa, Radek'e açılan kapı yüzlerine kapanırdı.

Haberlerin bitmesinin ardından Lev, hiç aksatmadan yaptığı gibi King Saul Bulvarı'ndan Gabriel'i arayacak ve o gün yaşanan gelişmelere dair onu usandırıcı biçimde sorguya çekecekti. Bu durum, operasyonun yönetme işinde Shamron'un omuzlarından bir yükün eksilmesi anlamına

307

geliyordu. Gabriel telefon kulağında, Lev'in sorularına sabırla cevap verirken, o odayı arşınlayacaktı. Bazen ışık yeterli olduğunda Shamron Gabriel'in annesini, onunla beraber odada ileri geri dolaşırken görecekti. Kadın, kimse dile getirmemiş olsa da, ekibin bir parçasıydı.

GÜNDE BİR KEZ, genellikle öğleden sonraları, Gabriel ve Shamron evden ayrılıp İngiliz Bahçeleri'nde dolaşmaya çıkıyorlardı. Eichmann'ın gölgesi üzerlerindeydi. Gabriel, en başından beri onun orada olduğunu düşünüyordu. Max Kle-in'ın, Birkenau'da onlarca mahkûmu öldürmüş ve şimdilerde Merkez Kafe'de kahvesini içip keyfine bakan SS subayıyla ilgili hikâyeyi Gabriel'e anlattığı gece de, o Viyana'daydı. Shamron onun adından söz etmemek için hâlâ özel bir çaba sarf ediyordu.

Gabriel Eichmann'ın yakalanışıyla ilgili hikâyeyi birçok kez dinlemişti. Gerçekten de Shamron, Gabriel'i 1972 Ey-lül'ünde Tanrı'nın Gazabı Operasyonu'na katılmaya teşvik etmek için bu hikâyeden yararlanmıştı. İngiliz Bahçeleri'nin üç sıralı ağaçlıklı yolunda yürürlerken, hikâyenin Shamron'un anlattığı şekli ise, Gabriel'in aynı olaya ait dinlediği hikâyeler içinde en detaylıydı. Gabriel Shamron'un bunu kendisine nakledişinin, konudan konuya atlarken, yaşlı bir adamın eski zaferlerini anmasının ötesinde bir anlam taşıdığını biliyordu. Shamron kendi başarılarının reklamını yapan biri olmamıştı, yayınevleri Shamron'un anılarını yazmasını boşuna bekliyorlardı. Gabriel onun, Eichmann'ın hikâyesini kendisine anlatmasının altında belli bir amaç yattığını biliyordu. Senin yakın bir zamanda girişeceğin maceranın bir benzerini de ben yaşamıştım, diyordu Shamron. Bu, başka bir zamanda, başka bir yerde, başka insanlarla beraber yaşanmış bir maceraydı, ama yine de bilmen gereken şeyler var. Gabriel bazen canlı tarihle beraber olduğunun farkına varamıyordu.

"Kaçışta kullanılacak uçağı beklemek işin en zor bölümüydü. Bu rezil herifle beraber, servisin evinde kapana kısılmıştık. Ekipten bazıları ona bakmaya bile tahammül edemiyordu. Ben geceler boyu odasında oturup ona göz kulak olmak mecburiyetindeydim. Demir yatağa zincirlenmişti, üzerinde pijamaları, gözünde o donuk gözlükleri vardı. Onu konuşmaya zorlamamız kesinlikle yasaktı. Yalnızca sorgulamasını yapan kişinin onunla konuşmasına izin vardı. Ben bu emirlere itaat edemedim. Anlıyorsun değil mi, bilmem gerekiyordu. Bu kanı bozuk herif, nasıl olmuştu da halkımdan altı milyon kişiyi öldürmüştü? Ya annemi, babamı? İki kız kardeşimi? Ona bunu neden yaptığını sordum. Ve bana ne dedi biliyor musun? Bütün bunları işi gereği yaptığını söyledi, Gabriel, düşünebiliyor musun, işi gereği yapmış bunları... Sanki herifin işi banka memurluğu, ya da şoförlükmüş gibi..."

Daha sonra nehrin akıntısına tepeden bakan korkuluklu, kemerli köprünün üzerinde şu sözleri söylemişti:

"Bana Yahudilerden nefret etmediğini, aslında Yahudileri takdir ettiğini söylemeye çalıştığında, içimden onu gerçekten öldürmek gelmişti Gabriel. Yahudileri ne kadar sevdiğini göstermek için Shema, Yisrael, Adonai Eloheinu, Ada-onai Echad kelimelerini ezberlemiş, bana söylüyordu. Bu kelimelerin altı milyon insanın öldürülmesini emreden o ağızdan çıkmasına dayanamıyordum. Susması için elimle ağzını kapattım. Adam silkinmeye, kendini şiddetle sarsmaya başlamıştı. Onun kalp krizi geçirmesine sebep olduğumu düşünmüştüm. Bana kendisini öldürüp öldürmeyeceğimi soruyor, oğluna zarar vermemem için yalvarıyordu. Çocukları ailelerinden kopartıp alan ve onları ateşe atan adam, sanki bizler de çocuk katiliymişiz ve onun gibi davranacak-mışız gibi, kendi çocuğu için endişeleniyordu."

Sonra etrafta kimselerin olmadığı biracıda, yıpranmış tahta bir masaya oturduklarında devam etmişti:

308

309

"Onun kendi rızasıyla bizimle beraber İsrail'e gelmeyi kabul etmesini istiyorduk. O da doğal olarak buna yanaşmıyor, Arjantin veya Almanya'da yargılanmak istiyordu. Ona bunun mümkün olmadığını söyledim. Öyle veya böyle İsrail'de mahkemeye çıkacaktı... Bir kadeh kırmızı şarap ve sigara içmesine izin vererek meslek hayatımı tehlikeye atmıştım. Ben bir katille beraber içki içemezdim, bunu yapamazdım. Ona hikâyesini kendi açısından anlatacağı adil bir mahkemede, adil bir savunma yapma şansı bulacağı konusunda güvence verdim. Adam mahkemeden çıkacak sonuçlar konusunda hayale kapılmıyordu, ama kendini dünyaya anlatmak fikri ona bir şekilde cazip görünmüştü. Ayrıca Max Klein müziğini çalarken, soyunma odalarına ve oradan da gaz odalarına gönderdiği milyonlardan esirgediği, ölüme gönderilme gerçeğinin ondan gizlenmeyeceğine işaret ettim. Adam evrakları imzalayıp bir Alman bürokrat gibi tarih attıktan sonra iş bitmişti."

Gabriel paltosunun yakalarını kaldırmış, ellerini cebine sokmuş bir halde onu dikkatle dinliyordu. Shamron konuşmasını Adolf Eichmann'dan, Erich Radek'e yöneltmişti.

"Senin bir avantajın var, çünkü daha önceden onunla Merkez Kafe'de yüz yüze geldin. Bense onu, yakalama planları yaparken evini gözetim altında tuttuğumuz sırada, bir kez uzaktan görebilmişim, ama onunla yan yana gelme veya konuşma fırsatım olmamıştı. Onun ne kadar uzun boylu olduğunu iyi biliyor, ama gözümde canlandıramıyordum. Sesi hakkında bir fikrim vardı, ama gerçekte nasıl olduğunu bilmiyordum. Sen Radek'i tanıyorsun, ama Manfred Kruz sayesinde maalesef o da seni tanıyor. Senin hakkında daha çok şey bilmek isteyecektir. Bildiklerini kullanıp, seni zayıf tarafından vurmaya çalışacak, sana sorular sorarak, olay anında seninle konumunu eşitlemeye çalışacaktır. Neden kendisinin peşine düştüğünü bilmek isteyecektir. Hiçbir koşulda onun konuşmayı bu noktaya getirmesine izin verme-

310

yeceksin. Unutma, Erich Radek basit bir kamp muhafızı ya da gaz odası sorumlusu değil, bir SD subayı ve yetenekli bir sorgulama uzmanıydı. Başına geleceklerden kaçmak adına son bir kez bu yeteneklerinden faydalanmak isteyecektir. Sakın oyuna gelme. İpler senin elinde artık. İşleri kendi lehine çevirebilmek için beklenmedik bir şey yapmaya kalkışacaktır."

Gabriel sanki masanın üzerine kazınmış kelimeleri okumak istercesine bakışlarını aşağı doğru çevirmişti.

Sonunda, "Peki Filistinli Kara Eylül teröristlerinin cezasını hemen kesiyoruz da, neden Eichmann ile Radek'e adaletin karşısına çıkarılma lüksü veriyoruz?"

"Senden çok iyi Talmut âlimi olurmuş Gabriel."

"Sorumu cevaplamadın."

"Kara Eylül teröristlerini hedef alma kararımızda, tabii ki saf intikam hisleri rol oynamıştı,

ama iş onunla bitmiyor. Onlar insanlarımız için birer tehdit unsuruydu. Onları öldürmeseydik, onlar bizi öldürecekti. Aramızda bir savaş vardı."

"Neden onları tutuklamadık, mahkemeye çıkarmadık?"

"İsrail adaletini kullanarak kendi propagandalarını yapsınlar diye mi?" Shamron yavaşça kafasını salladı. "Bunu zaten yapmışlardı." Shamron elini kaldırarak, Olimpik Park'ın üzerinde yükselen kuleyi işaret ediyordu, "İşte tam orada, bütün dünyanın gözü önünde. Masumları katletmelerini haklı gösterme çabalarına bir fırsat daha tanımak, bizim işimiz değildi."

Shamron elini indirerek masaya doğru eğildi ve işte o anda başbakanın isteğini Gabriel'e ilettili. Konuşurken verdiği nefes havada donup kalıyordu.

Gabriel, "Yaşlı bir adamı öldürmek istemiyorum," dedi.

"O yaşlı bir adam değil. Yaşlı adam kıyafetleri giyip, yüzünü yaşlı adam maskesi ardına gizliyor, ama o hâlâ Brahms'ın parçasını tanımadıkları için bir düzine adamı

311

Auschwitz'de öldüren Erich Radek. Birkenau'da yaşanan gaddarlıkları inkâr etmeyi kabul etmedikleri için Polonya'da yol kenarında iki kadını öldüren, milyonlarca insanın mezarını açıp, onların bir kez daha aşağılanması neden olan canavar. Fiziki zayıflık, böylesine günahların affedilmesi için yeterli olamaz."

Gabriel kafasını kaldırdı ve ısrarlı gözlerle Shamron'a baktı. "Onun bir canavar olduğunu biliyorum, ama onu öldürmek istemiyorum. Bu herfin yediği bokları bütün dünyanın bilmesini istiyorum."

"Öyleyse savaşa hazır ol." Shamron saatine baktı. "Sana hazırlıklarında yardımcı olması için birini çağırttım. Aslına bakarsan, az sonra burada olur."

"Niçin bundan şimdi haberim oluyor? Operasyonla ilgili bütün kararları benim verdiğimi sanıyordum."

"Sen veriyorsun zaten," dedi Shamron. "Ama bazen sana yol göstermem gerekiyor. Yaşlı adamlar ne işe yarar sanıyorsun?"

NE GABRIEL, NE DE SHAMRON gelecekte haber verenele, kâhinlere inanırdı, İnansalardı, Moshe Rivlin'i Yad Vas-hem'den Münih'teki servis evine getirten operasyon, ekibin üstlendiği görevin altından kalkabilecek yetenekte olup olmadığına dair birtakım şüphelerin uyanmasına neden olabilirdi.

Shamron, Rivlin'in tantanasız bir biçimde getirtilmesini istemişti. Ama King Saul Bulvarı'ndaki yöneticiler bu işi akademiden yeni mezun olmuş ve görünümleri itibarıyla ıspanyol Yahudilerine benzeyen iki acemiye vermişlerdi. Servis Rivlin'le, Yad Vashem'den Yehuda Pazarı yakınlarındaki evine yürüyerek giderken temas kurmak istemişti. Bro-oklyn'in Bensonhurst bölgesinde büyümüş olan Rivlin, sokakta yürürken tetikte olma alışkanlığından hâlâ vazgeçmemişti ve arabalı iki kişi tarafından takip edildiğinin farkın-

daydı. Adam onların Hamas intihar bombacıları veya sokak serserileri olduğunu düşünmüştü. Araba yanına yanaşıp içindekilerden biri onunla konuşmak istediğini söylediğinde Rivlin, bütün gücüyle yalpalaya yalpalaya kaçmaya başlamış ve şişko arşivci, herkesi şaşırtan biçimde, kolay teslim olmayan bir av olduğunu ispat etmişti. Kendisini takip eden servis ajanlarını birkaç dakika uğraştırdıktan sonra, sonunda Ben Yehuda Caddesi'nde köşeye sıkıştırılmıştı.

Rivlin o gece geç saatlerde servisin Lehel'de gözetim altına aldığı evine, araştırma materyalleriyle dolu iki bavulla ve kendisini davet edenlerin omzuna yerleştirdikleri bir ciple getirilmişti. Rivlin Gabriel'i evin arkasına, onları kimselerin meşgul etmeyeceği odaya doğru sürüklerken, "Şişko bir arşivciyi yakalamaktan âcizken, Erich Radek'i nasıl kapıp getireceksiniz? Boşversene," demişti. "Yapacak çok işimiz var, ama vaktimiz az."

YEDİNCİ GÜN Adrian Carter Münih'e gelmiş, bir çarşamba günü öğleden sonra geç bir saatte, hava kararırken servisin evine varmıştı. Burberry paltosunun cebinde Brad Cantwell adına çıkarılan pasaport duruyordu hâlâ. O sırada Gabriel ve Shamron İngiliz Bahçeleri'ndeki yürüyüşlerinden dönmüş, şapkalarını ve atkılarını çıkartmakla meşgullerdi. Gabriel, ekibin geri kalanını son görev yerlerine dağıttığından, ev boştu. Yalnızca Rivlin evde kalmıştı. Gömleği pantolonundan sarkmış ve ayakkabılarını çıkarmış halde CIA'in müdür yardımcısını selamlarken, kendini Yaacov olarak tanıtmıştı. Arşivci, operasyonun havasına girmişti.

Gabriel çay hazırladı. Carter paltosunun düğmelerini çözerek, kendisinden önce gelenlerin yerleştiği evde dolaşmış, haritaları uzun uzun incelemişti. Carter haritalara güvenirdi. Haritalar insana yalan söylemezdi. Haritalar asla insanlara duymak istediklerini söylemezdi.

"Burada yaptığınız çalışmalardan oldukça etkilendim

Herr Heller." Carter nihayet paltosunu üzerinden çıkardı. "Sefaletin yeni, çağdaş bir yorumu. Ve duyduğum bu koku... Eminim bu kokuyu bir yerlerden tanıyorum. Yanılmıyorsam birkaç sokak ilerdeki Wienerwald'dan geliyor."

Gabriel ona içindeki poşet çayın ipi kenarından sarkan bardağı uzattı. "Neden buradasın Adrian?"

"Belki bir yardımım dokunur diye uğradım."

"Palavra atmayı bırak."

Carter, uzun ve başarısız bir yolculuktan dönmüş pazarlamacı edasıyla kanepenin üzerindeki bir lekeyi elinin tersiyle temizleyerek oturdu. "Doğruyu söylemek gerekirse, müdürümün emriyle buradayım. Hazırlıklar konusunda bazı endişeleri var sanırım. Dizginleri ele alıp ve bizi safdışı ettiğinizi düşünüyor, servisin tekrar etkin olmasını istiyor."

"Yani?"

"Plan hakkında bilgi sahibi olmak istiyor."

"Planı biliyorsun Adrian. Virginia'da bunu sana anlatmıştık. Değişen bir şey yok."

"Planı genel hatlarıyla biliyorum," dedi Carter. "Şimdi kesinleşmiş halini görmek istiyorum."

"Sen müdürünün planı gözden geçirip, altına imzasını ondan sonra koymak istediğini söylüyorsun."

"Evet, ona benzer bir şey. Ayrıca harekete geçildiğinde benim Ari'nin yanında olmamı istiyor."

"Ya ona cehenneme kadar yolu olduğunu söylersek?"

"Ben de o zaman birilerinin Erich Radek'in kulağına bir şeyler fısıldama olasılığının yüzde elli olduğunu ve onu kaybedebileceğinizi söylerim. Müdüre de pas at Gabriel. Ra-dek'i ele geçirebilmeniz tek yolu bu."

"Artık hazırlıklarımızı tamamladık Adrian. Yedinci katın yardım önerilerini dikkate alacak durumda değiliz."

Shamron Carter'ın yanına oturdu ve, "Müdürünün bir gram beyni varsa, bu işten mümkün olduğunca uzak durmaya çalışır," dedi.

314

"Bu sözlerle olmasa da, ona yakın bir tarzda bunu izah etmeye çalıştım, ama bana kulak asmadı. Müdürümüz Wall Street'ten yetişme biri. İşlerin kontrolünde olmasından hoşlanan bir tip. Her bölümün ne yaptığı konusunda muhakkak bilgisi vardır. Servisi bu şekilde yönetmeye çalışıyor. Bildiğiniz gibi, adam aynı zamanda başkanın da arkadaşı. Onu devredışı bırakırsanız, durumu Beyaz Saray'a anlatır, bu da her şeyin sonu demek olur."

Gabriel Shamron'a baktı. Shamron dişlerini gıcırdatıyor ve kafasını sallıyordu. Carter söyleyeceğini söylemişti. Shamron birkaç dakika boyunca sessiz kaldıktan sonra, ayağa kalkıp odayı arşınlamaya başladı. Gizli planlarını rakibine vermek durumunda kalan bir patron durumundaydı. Carter piposuna tütün doldururken, Shamron oda içindeki turunu tamamladı ve Gabriel'e dönüp, "Sanırım hazırlıklarınızı bitirdiniz," dedi. "O zaman ne bekliyorsunuz? Ben sizin yerinizde olsam, burnunu her şeye sokmaktan hoşlanan müdür, ekibin bir parçası olmaya karar vermeden harekete geçerdim," dedi.

Gabriel de onunla aynı fikirdeydi. Telefonu eline aldı ve Zürih'teki Uzi Navot'un numarasını tuşladı.

315

33

VIYANA, MÜNİH

KLAUS HALDER ÇALIŞMA ODASININ kapısını yavaşça tıklattı. Kapının diğer

tarafından, içeri girmesi için izin çıktığına dair sesi duydu. Kapıyı itip içeri süzül-düğünde, yaşlı adamın yarıkaranlık bir ortamda oturmuş, televizyon ekranına dikkatle baktığını gördü. Ekranda Metz-ler'in o gün Graz'da yaptığı toplantıdan görüntüler vardı. Kalabalık çılgınca tezahürat yapıyordu. Konuşmalar, seçimin sonucu belliymiş gibi, Metzler Hükümeti bakanlarının kimler olacağı üzerineydi. Yaşlı adam uzaktan kumandayla ekranı karartıp, mavi gözlerini korumasına çevirdi. Haider gözleriyle telefonu işaret ediyor, cihazın üzerindeki yeşil

316

ışık yanıp sönüyordu.

"Kim arıyor?"

"Zürih'ten Herr Becker."

Yaşlı adam telefonu eline aldı. "İyi akşamlar Konrad."

"İyi akşamlar Herr Vogel. Sizi bu geç saatte rahatsız ettiğim için özür dilerim, ama bekleyecek durumda değildim."

"Ters giden bir şeyler mi var?"

"Ah, hayır, tam tersine. Seçimlere dair son haberleri Vi-yana'dan aldıktan sonra hazırlıklarımı hızlandırmaya karar verdim. Peter Metzler'in zaferine herkes oldu bitti gözüyle bakıyor."

"Akıllıca davranmışsın Konrad."

"Sizin de aynı fikirde olduğunuzu tahmin ediyordum zaten. Elimde imzalamanız gereken birkaç evrak var. Son ana kadar bekleyeceğimize, işlemlere şimdiden başlamanın en iyisi olacağına karar verdim."

"Ne tür evraklar bunlar?"

"Avukatım benden daha iyi izah edecektir. Sorun olmazsa sizinle Viyana'da bir araya gelmek isterim. Beş dakikadan fazla vaktinizi almayacağım."

"Cuma uygun olur mu?"

"Öğleden sonra olursa, cuma benim için de uygun. Sabah saatlerinde iptal edemeyeceğim bir randevum var."

"Saat dört diyelim mi?"

"Beş benim için daha iyi olur Herr Vogel."

"Tamam, cuma saat beşte."

"Peki görüşmek üzere."

"Konrad?"

"Efendim Herr Vogel?"

"Bu avukat... bana adını söyler misin lütfen?"

"Oskar Lange, Herr Vogel. Kendisi çok yetenekli bir adamdır. Geçmişte birçok işte onunla beraber çalıştım."

"Umarım kendisi 'basiret' kelimesinin ne anlama geldiğini bilen bir adamdır."

317

"Basiret kelimesi onu tanımlamaya yetmez. Merak etmeyin, emin ellerdesiniz."

"Hoşça kal Konrad."

Yaşlı adam telefonu kapayarak Halder'e baktı.

Haider, "Yanında birini mi getiriyor?" diye sordu.

Kafa yavaşça sallandı.

"Eskiden hep yalnız gelirdi. Neden birdenbire bir yardımcı getirme gereği hissetti?"

"Herr Becker'in eline kısa bir zaman sonra yüz milyon dolar geçecek Konrad. Bu dünyada güvenebileceğimiz tek kişi varsa, o da Zürih'teki hazinemizin bekçisidir."

Koruma kapıya doğru yönelmişti.

'Konrad?"

"Efendim Herr Vogel?"

"Düşündüm de, belki de sen haklısın. Zürih'teki dostlarımızı bir ara, bak bakalım Oskar Lange adında bir avukat tanıyorlar mıymış."

BİR SAAT SONRA Zürih'teki Becker & Puhl'un ofisine gelen bir telefon görüşmesi kaydı, güvenli bir hattan aktarılarak Münih'teki güvenlik altına alınmış eve yönlendirilmişti. Evdekiler kaydı bir kez dinledikten sonra, iki kere daha dinleme gereği duymuşlardı. Adrian Carter duyduklarından hiç hoşlanmamıştı.

"Radek'in telefonu kapatır kapatmaz, Oskar Lange'yi soruşturmak için Zürih'i arayacağını anlamışsındır. Umarım önlemini aldın."

Shamron Carter'ın bu sözlerinden dolayı hayal kırıklığına uğramışa benziyordu. "Ne sanıyorsun Adrian? Daha önce buna benzer işler yapmadık mı? Bizi güdülmeye muhtaç çocuklar olarak mı görüyorsun?"

Carter piposunu yakıp dumanı havaya üflerken onun sorusuna cevap vermesini bekliyordu.

"Sayan tabirini hiç duymuş muydun?" dedi Shamron.

318

"Veya sayanim'ıl"

Carter piposunu dişlerinin arasına sıkıştırmış, kafasını sallıyordu. "Sizin küçük gönüllü yardımcılarınız," dedi. "Kaydınızı yapmadan size oda veren otel memuru; takip edilmesi mümkün olmayan arabalar temin eden araba kiralama şirketleri; yaralanan ajanlarınızı sorgusuz sualsiz tedavi eden doktorlar; size acil kredi temin eden bankacılar..."

Shamron evet dercesine kafasını salladı. "Bizim haberal-ma servisimiz, tam gün mesai yapan bin iki yüz kişiden oluşan ufak bir teşkilattır, hepsi o. Sqyamm'lerin yardımları olmaksızın bir şey yapamayız. Yahudilerin sürgünden sonra dünyanın her yanına yayılmasının avantajını kullanıyoruz. Onlar benim gönüllü küçük yardımcılardan oluşan özel ordum."

"Ya Oskar Lange?"

"O, Zürihli vergi ve emlak avukatı. Aynı zamanda bir Yahudi. Ama Zürih'te bu yönünü reklam etmekten kaçınmış bir adam. Birkaç yıl önce Oskar'ı gölün kıyısında sakın bir restorana götürüp, onu küçük yardımcılarımın listesine dahil etmiştim. Geçen hafta ondan bir iyilik yapmasını rica ettim. Pasaportunu ve bürosunu ödünç alarak, birkaç hafta ortadan kaybolmasını istedim. Nedenini anlattığımda yardım etmek için gönüllü oldu. Aslında Viyana'ya kendisi gidip, Radek'in yakalanmasında bizzat yer almak istiyordu."

"Umarım güvenli bir yerdedir."

"Emin olabilirsiniz Adrian. Şu anda Kudüs'te servise ait bir evde, güvenli ellerde..."

Shamron teybe uzanarak sırasıyla GERİ SAR, DURDUR ve PLAY tuşlarına bastı:

"Cuma uygun olur mu?"

"Öğleden sonra olursa, cuma benim için de uygun. Sabah saatlerinde iptal edemeyeceğim bir randevum var."

"Saat dört diyelim mi?"

319

fen

"Beş benim için daha iyi olur Hetr Vogel."

"Tamam, cuma saat beşte."

DURDUR.

MOSHE RIVLİN, ERTESİ sabah evden ayrılmış ve yanında servisten bir elemanla El Al uçağına binerek, İsrail'e geri dönmüştü. Gabriel perşembe akşamı saat yediye kadar evde

kalmış, sonra tepesine iki çift kayak takımı monte edilmiş bir Volkswagen minibüs evin kapısına yanaşarak kornasını iki kez öttürdüğünde, Baretta'sını beline yerleştirerek evden ayrılmıştı. Ayrılırken Carter şans dilemiş, Shamron yanaklarından öpmüştü.

Shamron perdeleri açmış, karanlık sokağa bakıyordu. Gabriel geçitten geçerek minibüse yaklaşmış ve şoförün yanındaki pencereye yönelmişti. Aralarında kısa bir konuşma geçtikten sonra kapı açılmış ve içerden Chiara çıkmıştı. Kadın farların parlak ışığında aydınlanmış bir halde minibüsün ön tarafından dolaşarak, yolcu koltuğuna oturmuştu.

Minibüs yanaştığı kaldırımın kenarından yavaşça hareketlenmiş, arkasındaki kırmızı farlar köşeden kayboluncaya dek Shamron minibüsü izlemişti. Hiç hareket etmiyordu. Beklemeye geçmişti. Hep beklerdi. Çakmağının alevi, sigarasının dumanı cama yansdı.

320

34 ZÜRİH

KONRAD BECKER ve Uzi Navot, cuma öğleden sonra saat tam biri dört geçte, Becker & Puhl'un bürosundan ayrılmışlardı. Zalman adında bir servis ajanı, gri renkli Fiat marka bir arabanın içinde Talstrasse'nin karşı tarafına park etmiş, onları izliyordu. Adam notlarının arasına onların evden çıkış zamanını ve bardaktan boşanırcasına yağın yağmuru kaydetmiş, sonra haberi Münih'teki servis evinde bekleyen Shamron'a geçmişti. Becker adeta bir cenazeye gider gibi gri çizgili bir elbise giymiş, siyah bir kravat takmıştı. Oskar'ın tarzını taklit eden Navot, Armani spor

Viyana'da Ölüm - F: 21

321

ceket ve içine koyu mavi gömlek giymiş, aynı renkte kravat takmıştı. Becker bir taksi çevirerek havaalanına gitmek istediklerini söylemişti. Shamron taksi yerine servis ajanının kullandığı özel bir arabayla gitmelerini tercih ederdi, ama Becker'in havaalanına taksiyle gitmek gibi bir alışkanlığı vardı ve Gabriel bu düzenin dışına çıkmak istememişti. Taksiyi bir Türk göçmen kullanıyordu. Adam Zürih'in merkezinden çıkıp, Kloten Havaalanı'na giden sisli vadiyi geçerken sürekli konuşarak kafalarını şişirmişti. Bu arada Gabri-el'in adamlarından biri taksiyi takip ediyordu.

Kısa bir süre sonra ilk problemle karşı karşıya kalmışlardı. Soğuk hava kütlesi Zürih'in üzerine hareketlenerek, karla karışık yağmur ve doluya çevirmiş, Kloten Havaalanı operatörlerinin, uçak kalkış ve inişlerini geçici bir süre durdurmalarına yol açmıştı. Viyana'ya uçacak 1578 sefer sayılı isviçre Havayolları uçağı, yolcuları zamanında uçağı almış, sonra hiç hareket etmeden pistte beklemeye geçmişti. Shamron ve Adrian, Münih'teki servis evinde bulunan bilgisayarlardan olan biteni izliyor, bir sonraki adımın ne olacağını aralarında tartışıyorlardı. Becker'e Radek'i aramasını söyleyip, onu gecikmeden haberdar etmeleri gerekir miydi? Ya Radek'in başka planları varsa ve toplantıyı iptal etmeye karar verip başka bir zamana ertelerse? Ekipler ve araçlar pozisyonlarını almış, nihai yerlerinde bekliyorlardı. Planda geçici de olsa bir değişiklik, operasyonun güvenliğini riske sokabilirdi. Shamron beklemekten yanaydı ve öyle yaptılar.

Saat 2.30 civarlarında hava biraz düzelmişti. Kloten Havaalanı tekrar uçuşlara açılmış ve

1578 sefer sayılı uçak pistte kalkış için bekleyen diğer uçakların arkasında sıraya girmişti. Bu arada Shamron hesap yapmaya başlamıştı. Viyana uçuşu doksan dakikadan biraz daha az sürüyordu. Kısa süre içinde kalkarlarsa, Viyana'ya zamanında varabilirdi.

Saat 2.45 olduğunda uçak havadaydı ve olası felaket atlatılmıştı. Shamron Viyana'daki Schwechat Havaalanı'nda

322

bekleyen karşılama ekibine, paketin yola çıktığı haberini ilettiler.

Alpler'in üzerindeki fırtına, Viyana uçuşunun Becker'in beklentilerinin çok üzerinde sarsıntılı geçmesine neden olmuştu. Adam sinirlerini yatıştırmak için üç küçük şişe votka içmiş, iki kere tuvalete gitmiş ve tüm bunlar üç sıra arkasında oturan Zalman tarafından kaydedilmişti. Bir konsantrasyon ve sakinlik abidesi olan Navot, kafasını pencereye çevirmiş, siyah bulut denizini seyrediyordu, sodasına do-kunmamıştı bile.

Uçağın tekerlekleri saat dördü birkaç dakika geçse, alacakaranlığın kirli gri ortamında Schwechat Havaalanı'nın pistine değdi. Zalman pasaport kontrolünün yapılacağı terminale kadar onları bir gölge gibi izlemişti. Becker bir kez daha tuvalete gitmiş, Navot gözleriyle neredeyse kimsenin fark edemeyeceği bir biçimde işaret ederek, Zalman'ı onu takip etmekle görevlendirmişti. Bankacı klozeti kullandıktan sonra, üstünü başını düzeltmek için ayna karşısında üç dakika harcamıştı. Zalman saç dökülmüş bir adam için bu sürenin gereğinden fazla uzun olduğunu düşünüyordu. Önceleri Becker'in ayak bileğine hafif bir tekme atarak acele etmesini söylemeyi aklından geçirmiş, sonra dizginleri ona bırakmaya karar vermişti. Adam ne de olsa kendisine zorla iş yaptırılan bir amatördü.

Pasaport kontrolünden geçtikten sonra Becker ve Navot, geliş salonuna doğru yürümeye başladılar. Tam orada, kalabalığın ortasında Mordecai isminde sopa gibi, ince uzun bir gözetleme uzmanı duruyordu. Koyu renkte bir takım elbise giymişti, elinde BAUER yazan bir pankart taşıyordu. Geniş ve siyah Mercedes sedan kısa süreli beklemenin yapıldığı park alanına bırakılmıştı. Onun iki araba önünde, Audi marka, gümüş renkli spor bir araba duruyordu. Audi'nin anahtarları Zalman'ın cebindeydi.

323

Zalman Viyana'ya giderlerken Mercedes'le aralarında oldukça geniş bir mesafe bırakmıştı. Münih'teki evi arayarak, dikkatle seçilmiş birkaç kelimeyle Navot ve Becker'in zamanında vardıklarını ve hedefe ilerlediklerini Shamron'a ilettiler. Mordecai, saat 4.45 civarlarında Tuna Kanalı'na varmıştı. Beş dakika sonra Birinci Bölge'ye giden yolu geçmiş ve Ringstrasse boyunca yaşanan iş çıkışı trafiğinin yoğunluğuna dalmıştı. Buradan sağa döndü ve arnavutkaldırımlı dar bir sokağa girdi, sonra ilk sola saptı. Kısa bir süre sonra Erich Radek'in gösterişli demir kapısının önüne gelmişti. Zalman sol taraftaki yolu takip ederek arabayı sürmeye devam etti.

"FARLARI YAK," dedi Becker, "koruma seni içeriye alır."

Mordecai söyleneni yaptı. Kapı aradan geçen birkaç gergin saniye boyunca hareket etmemiş, sonra motorun çalışmasını takiben, kuvvetli metalik ses duyulmuştu. Kapı yavaşça kayarak açılırken, Radek'in koruması ön kapıda belirdi. Evin içindeki avizenin yoğun ışığı, adamın

kafası ve omuzları üzerinde hale gibi görünüyordu. Mordecai at nalı şeklindeki yola girmeden evvel, kapının tamamen açılmasını bekledi.

Arabadan ilk inen Navot olmuş, Becker de onu takip etmişti. Bankacı korumanın elini sıkarak yanındaki adamı, "Zürih'ten ortağım, Herr Oskar Lange," diye tanıttı. Koruma kafasını sallamış ve içeri girmeleri için eliyle işaret etmiş, sonra ön kapı arkalarından kapanmıştı.

Mordecai saatine baktı. 4.58'i gösteriyordu. Cep telefonunu eline aldı ve Viyana'yı aradı.

"Akşam yemeğine geç kalacağım," dedi.

"Her şey yolunda mı?"

"Evet," dedi. "Her şey yolunda."

BİRKAÇ SANİYE SONRA Münih'te, Shamron'un bilgisa-

324

yar ekranında bir işaret belirmişti. Shamron saatine baktı. Carter, "Onlara ne kadar süre tanıyorsun?" diye sordu "Beş dakika," dedi Shamron. "Bir saniye fazla değil."

BAGAJININ ÜZERİNE UZUN bir anten monte edilmiş olan siyah Audi sedan, birkaç sokak ilerde park etmişti. Zalman onun arkasına yanaştı ve arabadan dışarı çıkıp, yolcu kapısına doğru yöneldi. Direksiyonun başında ufak tefek, açık kahverengi gözlü ve burnu boksörler gibi yassılaşmış Oded vardı. Zalman onun yanına yerleştiğinde nefes alışla-rındaki gerginliği hisdebiliyordu. Zalman o öğleden sonrasını hareketli geçirmek gibi bir avantaja sahipti, Oded ise Viyana'daki servis evinde tıkalı kalmış, bütün gün boyunca operasyonun başarısızlığıyla ilgili karabasanlar görmüştü. Koltuğun üzerindeki cep telefonunun Münih'le bağlantısı hâlâ açıktı. Zalman Shamron'un düzenli nefes alışlarını duyabiliyordu. O anda kafasında bir görüntü belirdi; genç Shamron Arjantin'de yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı bir günde sokakta yürüyor, belediye otobüsünden inen Eichmann ise karşı yönden ona doğru geliyordu. Oded arabayı çalıştırdığında, Zalman içinde bulunduğu zamana geri döndü. Kontrol panelindeki saat 5.03'ü gösteriyordu.

E 461, AVUSTURYALILAR tarafından bilinen adıyla Brünnerstrasse, Viyana'nın kuzeyinden gelip, Avusturya'nın şarap bölgesi olarak bilinen Weinuiertel'm tepelerine uzanan iki şeritli bir yoldu ve Çek sınırına yetmiş kilometre uzaktaydı. Burada yüksek kemerli bir kubbenin altından uzanan bir geçit vardı ve genellikle iki kişiden oluşan muhafızlar, gelip geçen araçları gelişigüzel aramak için bile alüminyum ve camdan yapılmış kulübelerini terk etmek konusunda isteksiz davranıyorlardı. Avusturya'dan gelen arabalar hiçbir sorun yaşamadan Çek tarafına geçerken, geçidin Çek topraklarında kalan kısmında sınırı geçmek isteyen

325

araçların evraklarının incelenmesi biraz daha zaman alıyordu.

Sınırın bir buçuk kilometre ötesinde, sırtını Güney Mo-ravya tepelerine dayamış, Mikulov adında eski bir kasaba vardı. Burası tipik bir sınır kasabasıydı ve kasabanın görünümü

Gabriel'in o anki ruh haliyle çok uyumluydu. Gabriel şehrin eski bölgesinin kırmızı kiremitli evlerine tepeden bakan iki çam ağacının altında, ortaçağdan kalma bir kalenin tuğladan yapılmış korkuluk duvarının önünde duruyor, soğuk yağmur, su geçirmez yağmurluğunun üzerine gözyaşı damlaları gibi akıyordu. Bakışları tepenin aşağısındaki sınıra yönelmişti. Karanlık ortamda yalnızca otoyolun üzerinde akan araba farları görünüyordu, beyaz ışıklar onun bulunduğu yöne akarken, kırmızı ışıklar Avusturya sınırına doğru uzaklaşıyordu.

Gabriel saatine baktı. Becker ve Navot Radek'in villasına girmiş olmalıydılar. Becker'in evrak çantasını açmasını, kahve ve içkilerin misafirlere ikram edilmesini gözünün önüne getirdi. Sonra hayalinde başka bir görüntü belirdi. Bu kanla sıvanmış karlı yol üzerinde belli bir düzen içinde yürümeye çalışan, gri giysiler içindeki kadınların görüntü-süydü. Annesinin gözyaşları, buz taneleri haline gelmiş, akıyordu.

"Savaş hakkında çocuklarına ne anlatacaksın Yahudi?"

"Gerçeği Herr Sturmbannführer. Çocuklarıma gerçeği anlatacağım."

"Sana kimse inanmayacak."

Annesi ona doğruyu söylememişti tabii. Doğrulan, sözlere dökmek yerine Yad Vashem'in dosyaları arasında muhafaza edilen ifadesinde saklamayı tercih etmişti. Belki de bunun için en uygun yer Yad Vashem'di. Gerçekler o kadar çarpıcıydı ki, onları korku arşivlerine hapsetmek, sağa sola bulaşmasını engellemek için karantina altına almak çok daha iyi olmuştu. Gabriel annesine Shamron'un infazcısı oldu-

326

ğunu nasıl söyleyemediyse, annesi de ona Radek'in kurbanı olduğunu söyleyememişti. Ama annesi Gabriel'in durumunu biliyordu. O, ölümün yüzünü tanırdı ve Gabriel'in gözlerinde ölümü görmüştü.

Cebinde duran telefon sessizce titreştiğinde, Gabriel telefonu çıkarıp yavaşça kulağına götürdü ve Shamron'un sesini duydu. Konuşması bitince telefonu yine cebine koydu ve Avusturya düzlüğünü geçip, kendisine doğru akan farları izlemek üzere bir süre öylece ayakta bekledi.

"Onu gördüğünde, ne diyeceksin?" diye sormuştu Chiara.

Gabriel şimdi, gerçeği diye düşünüyordu. Ona gerçeği söyleyeceğim.

Karanlığa doğru uzanan dar ve taşlı yoldan aşağı yürümeye başladı.

327

35 VİYANA

UZI NAVOT'UN ÜST ARAMA konusunda az çok bilgisi vardı ve Klaus Halder'in işinde çok iyi olduğunu söyleyebilirdi. Aramasına gömleğinin yakasından başlamış, Armani pantolonunun paçalarında bitirmişti. Sonra dikkatini evrak çantası üzerinde yoğunlaştırmış, hiç acele etmeden ve en ufak detayı atlamadan yavaş hareketlerle görevini tamamlamıştı.

Arama işi nihayet bittiğinde, evrakları itinayla düzeltip çantanın içine kaldırdı ve "Herr Vogel sizi bekliyor," dedi. "Lütfen beni takip edin."

Villanın ana koridoru boyunca yürüdüler, sonra kanatlı

kapıyı geçip çalışma odasına girdiler. Erich Radek çapraz dikişli bir ceket giymiş, pas rengi bir kravat takmış halde şöminenin yanında oturuyordu. Misafirlerini kafasını sallayarak selamlamış, ama ayağa kalkmak gibi bir girişimde bulunmamıştı. Navok, Radek'in misafirlerini oturarak karşılamayı âdet edinmiş bir adam olduğunu düşündü.

Koruma sessizce odayı terk etmiş ve kapıyı arkasından kapatmıştı. Becker gülümseyerek ileri doğru bir adım attı ve Radek'in elini sıktı. Navot canıye dokunmak istemese de, içinde bulunduğu koşullar ona başka bir şans tanımıyordu. Önüne uzatılan pençe gibi el serin ve kuruydu, heyecandan uzaktı. Navot bunun karşısındakini tartan türde bir tokalaşma olduğunu ve testi başarıyla geçtiğini hissetmişti.

Radek parmaklarıyla boş iskemleleri işaret etti, sonra kadeh tutan eli oturduğu iskemlenin koluna geri döndü. Ka-dehiyle ileri geri oynuyor, düzenli bir biçimde iki kez sağa, iki kez sola çevirip duruyordu. Onun bu hareketi nedense Navot'un kendisini kötü hissetmesine neden olmuştu.

Radek aniden, "Çalışmalarınız hakkında çok iyi şeyler duydum Herr Lange," dedi. "Zürih'teki meslektaşlarınız arasında oldukça iyi bir isminiz var."

"Sizi temin ederim, hepsi yalan Herr Vogel."

"Çok alçakgönüllüsünüz." Kadehiyle oynamaya başlamıştı. "Birkaç yıl önce Helmut Schneider isminde bir arkadaşımla çalışmışsınız."

Beni tuzağa düşürmeye çalışıyorsun diye düşündü Navot. Buna benzer hilelere karşı hazırlıklıydı. Gerçek Oskar Lange, son on yıl boyunca çalıştığı müşterilerinin listesini ona vermiş ve Navot da bu isimleri ezberlemişti. Helmut Schneider'ın adı bu listede yoktu.

"Son birkaç yıl içinde birçok müşterim oldu, ama korkarım Schneider isminde biriyle çalışmadım. Arkadaşınız beni başkasıyla karıştırdı herhalde."

Navot bakışlarını aşağı yöneltti ve evrak çantasını aç-

328

329

rak, kapağını kaldırdı. Kafasını kaldırdığında Radek'in mavi gözlerinin, gözlerini adeta delmekle meşgul olduğunu fark etti. Kadeh, iskemlesinin kolçağında ileri geri hareket ediyordu. Adamın gözlerinde korkutucu bir sükûnet vardı. Na-vot bir portre tarafından baştan aşağı süzülüyormuş gibi bir hisse kapıldı. "Belki de haklısınız." Radek'in yatıştırıcı ses tonu, yüz ifadesiyle hiç uyuşmuyordu. "Konrad bana, hesapta mevcut olan varlıkların nakde çevrilmesiyle ilgili bazı evrakları imzalamam gerektiğini söyledi."

"Evet, öyle."

Navot evrak çantasından bir dosya çıkardı ve çantayı yere, ayaklarının ucuna bıraktı. Radek o sırada dikkatle Na-vot'u izliyordu. Navot dosyanın kapağını kaldırıp ona baktı. Radek tam bir şeyler söylemeye hazırlanıyordu ki, o anda telefon çaldı. Tiz ve elektronik ses, Navot'un kulaklarında mezarlıktan gelen bir çığlık gibi çınlamıştı.

Radek yerinden kıpırdamadı. Navot bir an için cihazın durduğu masaya baktı, telefon çalmaya devam ediyordu. Üçüncü kez çalarken çığlık, ağıza tıkaç konmuş gibi aniden kesilmişti. Navot, Haider isimli korumanın koridorun ucundaki paralel telefonda konuştuğunu duyabiliyordu.

"İyi akşamlar... Hayır, kusura bakmayın, Herr Vogel şu anda toplantıda"

Navot dosyanın içinden ilk evrakı çıkardı. Radek'in o anda belirgin biçimde dikkati dağılmıştı, bakışları mesafeliydi. Korumasının sesine kulak kabartıyordu. Navot oturduğu yerden hafifçe öne doğru kaykıldı ve kâğıdı Radek'in görebileceği biçimde tuttu.

"Bu evrakın imzalanması..."

Radek elini kaldırdı, sessizlik istiyordu. Navot koridordan gelen ayak seslerini ve ardından kapıların açıldığını işitti. Koruma odaya girdi ve Radek'in yanına yürüdü.

"Manfred Kruz arıyor," dedi, kilisede ibadet edenlere saygısızlık etmemek için mırıldanan insanlara benziyordu.

330

"Sizinle konuşmak istiyor. Acil olduğunu ve bekleyemeye-ceğini söyledi."

ERİCH RADEK İSKEMLESİNDEN yavaşça kalktı ve telefona yürüdü.

"Ne var Manfred?"

"İsrailliler."

"Ne olmuş onlara?"

"Son günlerde hatırı sayılır sayıda ajanın sizi kaçırmak için Viyana'ya giriş yaptığı yönünde duyumlar aldım."

"Bu istihbarata ne kadar güvenebiliriz?"

"Artık evinizde kalmamanız gerektiğine karar verecek kadar... Bir polis ekibini sizi almaları ve emniyetli bir yere götürmeleri için oraya yolluyorum."

"Buraya kimse giremez Manfred. Dışarıya silahlı muhafızlar yerleştirmen yeterli olur."

"Karşımızdaki adamlar İsrailli Herr Vogel. O evden çıkmanızı istiyorum."

"Peki, madem o kadar ısrar ediyorsun... Ama ekip yollamana gerek yok, Klaus bu işi

halleder."

"Tek bir koruma yeterli olmaz. Ben sizin güvenliğinizden sorumluyum, polis koruması altına alınmanızı istiyorum ve korkarım ısrarcı olmak durumundayım. Aldığım istihbarat oldukça net."

"Polisler ne zaman burada olur?"

"Her an gelebilirler. Siz evi terk etmeye hazırlanın."

Radek telefonu kapattı ve şöminenin yanında oturan iki adama baktı. "Beyler, özür dilerim ama acil bir işim çıktı. Bunu başka bir zaman hallederiz." Korumasına döndü ve, "Kapıları aç Klaus ve bana paltomu getir. Hemen" dedi.

ÖN KAPININ MOTORLARI çalışmaya başlamıştı. Merce-des'in direksiyonu başında oturan Mordecai dikiz aynasından baktığında, tepesinde mavi ışıklar yanıp sönen bir ara-

331

banın yola saptığını gördü. Araba ani bir fren yaparak tam arkasında durmuştu. İki adam kendilerini dışarı atıp, ön basamakları hızla tırmanmışlardı. Mordecai anahtarlara uzandı ve kontağı yavaşça çevirdi.

ERICH RADEK KORİDORA çıkmıştı. Navot çantası toplayıp ayağa kalktı. Becker oturduğu yerde donup kalmıştı. Navot onu koltukaltlarından tutarak ayağa kaldırdı.

Radek'in peşi sıra koridora çıktılar. Polislerin mavi ışıkları evin duvarlarında ve tavanlarında yanıp söniyordu. Ra-dek korumasının yanında durmuş, onun kulağına bir şeyler fısıldıyordu. Korumanın elinde paltosu vardı ve oldukça gergin görünüyordu. Paltoyu giymesi için Radek'e yardım ederken, gözlerini Navot'un üzerinden ayırmamıştı.

Kapıya sertçe vurulmuş ve çıkan ses evin yüksek tavanlarında koridorun mermer zemininde yankılanmıştı. Koruma kapıya yönelerek mandalı çevirdi ve içeri iki sivil polis memuru girdi.

"Hazır mısınız Herr Vogel?"

Radek evet dercesine kafasını salladı ve bakışlarını bir kez daha Becker ve Navot'a yöneltti. "Tekrar beni mazur görmenizi rica ediyorum Beyler. Bu karmaşadan dolayı çok özür dilerim."

Radek kapıya doğru yürürken, Klaus onun hemen yanındaydı. Sivil polislerden biri korumanın yolunu keserek elini adamın göğsüne dayadı. Koruma sert bir hareketle eli itti.

"Sen ne yaptığını sanıyorsun?"

"Herr Kruz'un talimatları çok net. Yalnızca Herr Vogel koruma altına alınacak."

"Kruz asla böyle bir emir vermiş olamaz. O nereye giderse benim de onunla gittiğimi çok iyi bilir. Bu her zaman böyle olmuştur."

"Özür dilerim, aldığımız emir böyle."

"Bana kimliğinizi ve rozetinizi gösterin."

332

"Bunun için vaktimiz yok. Lütfen, Herr Vogel. Bizimle gelin."

Koruma bir adım geri çekildi ve eli ceketinin içine uzandı. Silah ortaya çıkar çıkmaz Navot ona doğru hamle yapmıştı. Sol eliyle korumanın bileğinden kavrayarak, karın boşluğuna yönelen silahı etkisiz hale getirmiş, sağ eliyle adamın ensesine iki sert darbe indirmişti. İlk darbe Halder'i sersemletmiş, ikincisi dizlerinin bükülmesine neden olmuştu. Elleri gevşemiş ve Glock, gürültüyle mermer zemine düşmüştü.

Radek bir an için silaha bakarak onu yerden almayı düşündü, ama düşündüğünü yapmak yerine arkasını dönüp, çalışma odasının açık kapısına doğru hızla yöneldi ve kapıyı arkasından çarparak odaya girdi.

Navot kapı koluna asıldı, ama kapı kilitliydi.

Birkaç adım geri çekildi ve koşarak omzuyla kapıya yüklendi. Tahta kapı parçalanmış ve adam karanlık odanın içine yuvarlanmıştı. Hemen ayaklarının üzerinde doğruldu ve o anda Radek'in bir kitaplığın arkasına gizlenmiş olan kapıdan içeri dalarak, ufak, telefon kulübesine benzer bir asansörün içine girdiğini gördü.

Navot asansör kapıları kapanırken hızla ileri atılmıştı. İki kolunu birden kapıdan içeri sokmuş ve Radek'i paltosunun yakalarından yakalamayı başarmıştı. Asansör kapısı Navot'un sol omzunu zorlarken Radek, onu bileklerinden kavrayarak kurtulmaya çalışıyordu. Navot ise Radek'e bütün gücüyle yapışmıştı.

Oded ve Zalman, Navot'un yardımına koştu. Aralarından daha uzun olan Zalman, Navot'un kafasının üzerinden uzanarak kapıyı itmeye çalışıyor, Oded ise Navot'un bacakları arasından kaymış, kapıya alttan baskı uyguluyordu. Üç adamın kuvvetine dayanamayan kapı, sonunda kayarak açılmıştı.

Navot Radek'i sürükleyerek asansörden çıkardı. Dolap

333

çevirmeye, kaçak dövüşmeye zaman yoktu. Navot eliyle yaşlı adamın ağzını kapatmış, Zalman ise bacaklarına yapışıp onu yerden kaldırmıştı. Bu arada Oded elektrik düğmesini bulmuş ve ışıkları söndürmüştü.

Navot bir an için Becker'e baktı. "Arabaya bin, haydi ne duruyorsun salak!"

Radek'i dışarda bekleyen Audi'ye bindireceklerdi. Adamı karga tulumba merdivenlerden indirmeye başladılar. Ra-dek, Navot'un eline yapışmış, ağzındaki mengeneyi gevşetmeye çalışıyor ve bütün gücüyle tekme savuruyordu. Navot, nefes nefese kalmış Zalman'ın bir yandan küfür ettiğini duyabiliyordu. O kargaşa sırasında bile Almanca sövmeyi başarmıştı.

Oded arka kapıyı açmış, sonra arabanın arkasından dolaşarak direksiyonun başına geçmişti. Navot, Radek'in başından bastırarak onu arabaya sokmuş ve arka koltuğa oturtmuştu. Zalman adamı iterek yanına gelmiş ve kapıyı kapatmıştı. Becker ise Mercedes'in arka koltuğundaydı. Mordecai gaza sertçe yüklenmiş ve araba Audi'nin hemen arkasından hızla yola koyulmuştu.

RADEK KARŞI koymaktan vazgeçmişti. Navot elini adamın ağzından çektiğinde, Avusturyalı oksijene aç bir halde delicesine soluyordu.

"Canımı acıtıyorsun," dedi, "nefes alamıyorum." "Doğrulmana izin veririm, ama doğru düzgün davranacağına söz ver. Kaçmaya kalkışmak yok. Söz mü?" "Bırakın da doğrulayım. Beni eziyorsun, salak." "Tamam, ama önce bana bir iyilik yap ve adını söyle lütfen."

"Adımı biliyorsun. Adım Vogel. Ludwig Vogel." "Hayır, hayır ondan söz etmiyorum. Gerçek adını soruyorum."

"Bu benim gerçek adım."

334

"Doğrulup, Viyana'yı adam gibi mi terk edeceksin, yoksa bütün yol boyunca üzerinde mi oturayım?"

"Doğrulamak istiyorum. Canımı acıtıyorsun kahrolası!"

"Sadece adını söyle."

Radek önce bir süre sessiz kalmış, sonra mırıldanmaya başlamıştı. "Adım Radek."

"Özür dilerim, ama seni duyamıyorum. Lütfen adını tekrarlayabilir misin? Bu kez yüksek sesle olsun."

Derin bir nefes aldı ve bedeni dikleşti, arabanın arka koltuğunda uzanmak yerine hazırola geçmiş gibi bir hali vardı.

"Adım... Sturmbannführer... Erich... Radek!"

SERVİSİN MÜNİH'TEKİ evinde mesaj, Shamron'un bilgisayar ekranında yanıp sönüyordu: PAKET TESLİM ALINDI.

Carter Shamron'un sırtına vurarak, "Vay canına! Onu ele geçirdiler, sonunda onu ele geçirdiler," dedi.

Shamron ayağa kalkıp haritanın önüne yürüdü. "Adamı ele geçirmek her zaman operasyonun en kolay bölümü olmuştur Adrian. Onu başka bir yere nakletmek ise bambaşka bir olaydır."

Gözünü haritaya dikmişti. Çek sınırına yetmiş kilometrelik yol vardı. Gazla Oded diye düşündü. Yanştaymıydın gibi, sonuna kadar gazla.

335

ODED, ÇEŞİTLİ OPERASYONLARDA birçok kez araba kullanma işini üstlenmişti, ama bu daha önceki işlere hiç benzemiyordu. Daha önce hiç sirenleri öten ve üzerinde yanıp sönen mavi ışığı olan bir arabada, dikiz aynasında kendisini incelemekte olan Erich Radek'in gözlerine bakarken araba kullanmamıştı. Şehir merkezindeki yolculukları, beklediklerinden daha iyi geçmişti. Akşam trafiği yoğundu, ama ağır da olsa ilerliyordu, sirenlere ve ışıklara gerek kalmamıştı. Radek iki kez ayaklanma girişiminde bulunmuş, her defasında Navot ve Zalman tarafından sert bir biçimde yatıştırılmıştı.

Şimdi E 461 otobanı üzerinde kuzeye doğru hızla yol alı-

336

yorlardı. Viyana trafiği geride kalmış, yağmur hızlanmış ve arabanın ön camının kenarları hafiften buzlanmaya başlamıştı bile. Üzerinde ÇEK CUMHURİYETİ 42 Km. yazan bir levhayı geçtiler. Navot omzunun üzerinden bir süre arkaya bakmış ve sonra Oded'e İbranice hitap ederek, sirenleri ve ışıkları söndürmesini söylemişti.

Radek sıkıntılı bir sesle, "Nereye gidiyoruz?" diye sordu. "Beni nereye götürüyorsunuz? Nereye?"

Navot Gabriel'den aldığı emir üzerine ona hiçbir şey söylememişti. "Bırakın yüzü morarana kadar soru sormaya devam etsin," demişti Gabriel. "Sadece, sorularına cevap alma zevkini tattırmayın ona. Belirsizlik beynini kemirsin. Roller farklı olsaydı, o da aynı şeyi yapardı."

Penceresinin önünden Mistelbach, Wilfersdorf, Erdberg köyleri geçerken, Navot'un aklında yalnızca Stöbbergas-se'deki Radek'in evinin girişinde baygın olarak bıraktığı koruma vardı.

Bir süre sonra Poysdorf önlerinde belirmişti. Oded hızla köye girmiş, sonra iki şeritli bir yola saparak, karla kaplı çam ağaçlarının bulunduğu doğu tarafındaki yolu izlemişti.

"Nereye gidiyoruz? Beni nereye götürüyorsunuz?"

Navot onun sorulan karşısında sessizliğini daha fazla koruyamadı.

Dişlerini gıcırdatarak, "Eve gidiyoruz," dedi. "Sen de bizimle beraber geliyorsun."

Radek buz gibi bir ifadeyle de olsa gülümsemeyi başarmıştı. "Herr Lange, bu akşam tek bir hata yaptınız," dedi. "Fırsatınız varken korumamı öldürmeliydiniz."

KLAUS HALDER YAVAŞÇA gözlerini açtı. Etraf zifiri karanlıktı. Yerde bir süre hiç hareket etmeden öylece durarak, vücudunun pozisyonunu belirlemeye çalıştı. Kolları yana açılmış bir halde yüzüstü düşmüş, sağ yanağı soğuk mermere yapışmıştı. Kafasını kaldırmaya çalıştığı anda ensesine

Viyana'da Ölüm - F: 22

337

korkunç bir ağı saplandı. Bir anda gelişen olayları hatırlamaya başlamıştı. Silahına uzanmaya çalışırken arkadan iki darbe almıştı. Kendisine saldıran Zürihli avukat Oskar Langeydi. Oskar'ın tek mesleğinin avukatlık olmadığı açıktı. Halder'in korktuğu şey başına gelmişti.

Dizlerinin üzerinde doğrulmaya ve sırtını duvara vererek oturmaya çalıştı. Gözlerini yumarak baş dönmesinin geçmesini bekledi, sonra kafasını ovuşturmaya başladı. Ensesinde elma büyüklüğünde bir şiş vardı. Sol bileğini kaldırdı ve gözlerini kısarak kol saatinin ışıklı kadranına baktı. Saat 5.57 idi. Bütün bunlar ne zaman olmuştu? Herhalde beşi birkaç dakika geçse, en geç 5.10 civarlarında diye düşündü. Stephansplatz'da onları bekleyen bir helikopter olmadığı sürece, büyük bir ihtimalle hâlâ Avusturya'da olmaları gerekiyordu.

Spor ceketinin sağ cebini yokladı ve cep telefonunun hâlâ orada olduğunu fark etti. Telefonu alıp numaralan tuşladı. Telefon iki kere çalıp açıldığında, karşı taraftaki tanıdık sesi duydu.

"Ben Kruz."

YARIM DAKİKA SONRA Manfred Kruz hırsla telefonu kapatmış ve neler yapabileceğini düşünmeye başlamıştı. Aklına ilk gelen seçenek, bütün güvenlik birimlerini alarma geçirmek, yaşlı adamın İsraililer tarafından kaçırıldığını haber vererek ülkedeki polisleri onu aramaya yönlendirmek, sınırları kapatıp havaalanındaki uçuşları iptal ettirmek oldu. Evet, aklına ilk gelen şey bu olmuştu, ama bu aynı zamanda oldukça tehlikeli bir seçenektir. Böyle bir girişim birçok rahatsız edici soruyu da beraberinde getirecekti. Herr Vogel neden kaçırıldı? Bu adamın gerçek kimliği nedir? Peter Metzler'in başbakanlık adaylığı tehlikeye girecek ve tabii Kruz'un meslek hayatı da aynı akıbete uğrayacaktı. Avusturya'da bile, buna benzer olayları ele alış biçimine özen

338

gösterilmeliydi ve Kruz, soruşturmanın Vogel'in kişiliğine yönelmemesi gerektiğini bilecek kadar tecrübeliydi.

İsraililer Vogel'in önemli bir adam olduğunu biliyor olmalıydı, zamanlama konusunda çok dikkatli davranmışlardı. Kruz olaya müdahale etmek için zekice bir yol bulmalı, İsrailileri, ortalığı karıştırmalarına fırsat vermeden engellemeliydi. Telefonu eline alıp numarayı tuşladı.

"Ben Kruz. Amerikalılar birkaç El-Kaide mensubunun bu akşam ülkeden transit geçiş yapacağına dair bir istihbarat iletiler. Teröristlerin fark edilmemek için yanlarına Avrupalı yandaşlarını da almış olabileceklerini söylediler. Şu andan itibaren terör alarmına geçmiş bulunuyoruz. Sınırlardaki, havaalanlarındaki ve tren istasyonlarındaki güvenliği artırın ve ikinci derecede alarm ilan edin."

Telefonu kapattı ve pencereden dışarı baktı. Yaşlı adama cankurtaran halatını atmıştı. Onun bu halata tutunabilecek konumda olup olmadığını merak ediyordu. Kruz, bunda başarılı olsa bile, kısa süre sonra başka bir problemle yüzleşmek zorunda kalacağını farkındaydı. İsrailileri nasıl halledecekti? Elini ceketinin göğüs cebine attı ve içinden bir kâğıt parçası çıkardı.

"Bu numarayı aradığımda kim cevap verecek?"

"Şiddet"

Manfred Kruz telefona uzandı.

SAATÇİ VİYANA'DAN DÖNDÜKTEN sonra, Stephans-dom bölgesindeki sığınağı olan küçük dükkânını terk etmek için bahane bulamamıştı. Düzenli müşterileri, tamir edilmeleri için, aralarında Viyanalı meşhur saatçi Ignaz Marenzel-ler'in 1840 yılında yaptığı Viyana Biedermeier saat rakkasının da bulunduğu, büyük paketleri ona teslim etmekte ısrarcıydılar. Saatin maun kutusu hiç bozulmamış durumdaydı, ama gümüş kadranının elden geçmesi gerekecekti ve bu da uzun süreceğe benziyordu. Saatin orijinal, el yapımı olan

339

Biedermeier makinesinin parçaları, çalışma masasının üzerine dikkatle serilmişti.

Telefon çaldı. Saatçi CD çalarının sesini, Bach'ın 4 numaralı Brandenburg konçertosu zar zor duyulacak seviyeye gelinceye kadar kısıtı. Bach, şiirin büyüünden mahrumdu, ama Saatçi Bach'ın dakikliğinin, antik saatlerin parçalarına ayrılması ve sonra tekrar birleştirilmesi işinde kendisine mükemmel bir biçimde eşlik ettiğini fark etmişti. Sol eliyle telefona uzandığında, koluna Roma ve Arjantin macerasını hatırlatacak biçimde korkunç bir acı dalgası yayıldı. Cihazı sağ kulağına götürdü ve omzuyla başı arasına sıkıştırdı. Sıradan bir sesle, "Evet," dedi. Elleri işe geri dönmüştü bile.

"Ortak bir arkadaşımız bana numaranızı verdi." "Anlıyorum," dedi Saatçi hiçbir yorum yapmaksızın. "Size nasıl yardımcı olabilirim."

"Yardıma ihtiyacı olan kişi ben değil, arkadaşımız." Saatçi aletlerini masanın üzerine bıraktı. "Arkadaşımız mı?" diye sordu.

"Roma ve Arjantin'de onun için bazı işler yapmışsınız. Sanırım kimi kastettiğimi anlamışsınızdır."

Saatçi gerçekten de karşısındakinin kimi kastettiğini anlamıştı. Demek, kendisini yanlış yola sevkeden ve iki kere tehlikeli durumla karşı karşıya gelmesine neden olan yaşlı adam, şimdi de adını bir yabancıya vererek ölümcül bir hata daha yapmıştı. Yaşlı adamın tehlikede olduğu açıktı. Saatçi bu durumun İsrailiilerle bağlantısı olduğundan şüphelendi ve bu anın, yaşlı adamla ilişkisini bitirmek için mükemmel bir fırsat olduğuna karar verdi. "Özür dilerim," dedi, "ama beni başkasıyla karıştırdınız."

Hattın diğer ucundaki adam itiraz etmeye yeltendi, ama Saatçi telefonu adamın yüzüne kapayarak CD çalarının sesini, Bach'ın müziği atölyesinin içini doldurana kadar açtı.

340

CARTER SERVİSİN MÜNİH'TEKİ EVİNDE, telefonu kapatmış, Radek'in Çek sınırına doğru ilerleyişini takip ediyor-muşçasına haritanın karşısında duran Shamron'a bakıyordu.

"Telefon Viyana şubemizden geldi. Avusturyalıların haberleşmelerini dinliyorlar. Görünen o ki, Manfred Kruz terör alarmını ikinci dereceye çekmiş."

"İkinci derece mi? Ne anlama geliyor bu?"

"Şu anlama geliyor; sınırda adamlarını zor anlar bekliyor..."

BİR OPEL SEDAN VE VOLKSWAGEN minibüs, donmuş nehir yatağının kenarında, yolun çıkmış bölümünde bekliyordu. Chiara farları söndürmüş, kontağı kapatmış, Volks-wagen'in direksiyonun başında, kucağında Beretta ile oturuyordu. Etrafta hiçbir yaşam belirtisi yoktu, ne köyden ışık sızıyor, ne de trafiğin otobandaki homurtusu duyuluyordu. Yalnızca yağın sulu karın, minibüsün tavanındaki hafif tıkırtısı ve fırtınanın çam ağaçlarının tepelerindeki fısıltısıydı duyulan.

Chiara omzunun üzerinden baktı ve Volkswagen'in yan bölümüne geçti. Araç Radek için özel olarak düzenlenmiş, yan taraftaki katlanır yatak açılmıştı. Yatağın altında sınırı geçerken adamın saklanacağı özel bir bölme vardı. Radek orada rahat edebilecekti, hem de hakettiğinden daha fazla...

Arabanın ön camından baktı. Karanlıklara bürünmüş uzaktaki tepeye doğru uzanan dar yol dışında görülecek fazla bir şey yoktu. Sonra aniden, ufku aydınlatan beyaz bir ışık belirdi ve siyah minareler gibi uzanan ağaçların bulunduğu tarafa saptı. Kısa bir an için sulu karın, fırtınanın savurduğu havada sineklerden oluşan bir bulut gibi uçtuğu görüldü. Sonra farlar ortaya çıktı. Araba tepeyi tırmanmış

341

ve ışıkları, ağaçların gölgelerini bir sağa, bir sola savuracak biçimde Chiara'nın gözüne girmeye başlamıştı. Chiara Be-retta'sını sıkıca kavradı ve parmağını tetiğin üzerine koydu. Araba hafifçe kayarak minibüsün yanında durmuştu. Chiara arka koltuğa doğru baktığında, caninin Navot ve Zal-man'ın arasında, kana susamış subay edasıyla dimdik oturmakta olduğunu gördü. Son kontrolleri yapmak üzere minibüsün arka bölümüne geçti.

NAVOT, "PALTONU ÇIKAR," diye emretti.

"Neden?"

"Öyle istiyorum da ondan."

"Neden olduğunu bilmeye hakkım var."

"Hakkın falan yok, sen yalnızca dediklerimi yap."

Radek hiç hareket etmiyordu. Zalman adamın paltosunun yakasına yapıştı, ama yaşlı adam kollarını sıkıca göğsünde kavuşturmuştu. Navot derin bir iç çekti. Yaşlı adam son bir kez güreşmek istiyorsa, ona istediğini verecekti. Zalman paltonun önce sağ, sonra sol kolunu çekerken, Navot adamın kollarını zorla açmıştı. Sonra sıra ceketine gelmiş, bir sonraki aşamada da Zalman, gömleğinin kolunu yırtarak açmış ve çıplak kolunun sarkık derisini ortaya çıkarmıştı. Navot, eline içinde yatıştırıcı bulunan bir şırınga aldı.

"Bu senin iyiliğin için," dedi Navot. "Canını yakmayacak ve etkisini kısa süre içinde yitirecek, seyahatinin çok daha rahat geçmesine yardım edecek. Kapalı yerde kalma korkusu diye bir şeyin olmayacak."

"Benim hiçbir zaman öyle bir korkum olmadı."

"Fark etmez."

Navot şırıngayı Radek'in koluna batırdı ve içindeki sıvıyı damarlarına zerk etti. Birkaç saniye sonra Radek'in vücudu mayışmış, sonra kafası yana düşmüş ve çenesi gevşemişti. Navot arabanın kapısını açarak içeri girdi ve Radek'in koltukaltından tutarak, gevşemiş bedenini içeri çekti.

342

Zalman adamın bacaklarından tutmuş ve onu, savaşta ölmüş biri gibi Volkswagen'in yan tarafına taşımışlardı. Chiara elinde oksijen tüpü ve plastik maskeyle, dizlerinin üstünde sürünerek içeriye girmişti. Navot ve Zalman, Radek'i minibüsün zeminine sererken, Chiara maskeyi adamın yüzüne yerleştirmişti. Plastik maske, Radek'in hâlâ nefes aldığını gösterircesine hemen buharlanmıştı. Chiara adamın nabzını kontrol etti; gayet düzenli ve güçlü atıyordu. Adamı özel bölmeye yerleştirerek, bölmenin sürgüsünü çektiler.

Chiara direksiyonun başına geçmiş ve kontağı çevirmişti. Oded kapıyı çekerek kapattı ve avucunun içiyle cama hafifçe vurdu. Chiara minibüsü vites taktı ve otobana doğru yola koyuldu. Diğerleri Opel'e binmişler, arkadan Volkswa-gen'i takip ediyorlardı.

BEŞ DAKİKA SONRA sınırın ışıkları, yanan fenerler gibi ufukta belirmişti. Chiara sınıra yaklaştıkça karşı tarafa geçmeyi bekleyen altı araçtan oluşan kısa kuyruğu fark etti. Görünürde iki sınır polisi vardı. Araçları durdurup, ellerindeki fenerlerle pasaportları kontrol ediyorlar ve arabaların içine bakıyorlardı. Chiara arkasına döndü. Arka bölümün kapıları kapalıydı ve Radek'ten ses seda çıkmıyordu.

Önündeki arabanın kontrolleri tamamlanmış ve araba Çek tarafına geçmişti. Sınır polisi yavaşması için eliyle ona işaret etti. Chiara gülümser bir ifadeyle bakmayı becererek, penceresini araladı.

"Pasaport lütfen."

Kadın pasaportu uzattı. Diğer memur minibüsün yolcu tarafına geçmişti, Chiara adamın elindeki fenerin ışığının, aracın içinde gezindiğini görebiliyordu.

"Bir terslik mi var?"

Sınır polisi hiçbir şey söylemeden pasaportun üzerindeki fotoğrafa bakıyordu.

"Avusturya'ya ne zaman giriş yapmıştınız?"

343

"Bugün erken saatlerde."

"Nereden?"

"Tarviso, italya'dan."

Memur fotoğraftaki resmin kadına ait olup olmadığını anlamak için bir süre oyalandı, sonra kapısını açarak, ona aşağı inmesini işaret etti.

UZI NAVOT, OPEL'in yolcu koltuğundan olup biteni izliyordu. Oded'e baktı ve içinden küfretti. Cep telefonunu çıkardı ve servisin Münih'teki evinin numarasını tuşladı. Shamron, telefonu ilk çalışta açmıştı.

"Bir sorunumuz var," dedi Navot.

SINIR MEMURU ONA minibüsün önünde durmasını emretmiş, yüzüne ışık tutuyordu. Chiara gözünü kamaştıran ışıktan görebildiği kadarıyla, ikinci memur Volkswagen'in yan kapısını açmakla meşguldü. Chiara, bakışlarını kendisini sorgulayan memura yöneltmeye zorladı. Ne belkemiğine baskı yapan Beretta'smı, ne sınırın diğer tarafındaki Miku-lov köyünde bekleyen Gabriel'i, ne de Opel'in içinde kendisini çaresiz bakışlarla izleyen Oded, Navot ve Zalman'ı düşünmemeye çalışıyordu.

"Nereye seyahat ediyorsunuz?"

"Prag," diye cevapladı Chiara.

"Prag'ı ziyaretinizin amacı nedir?"

Kadın bundan sana ne der gibi baktı, ama sonra, "Erkek arkadaşımı görmeye gidiyorum," dedi.

Memur, "Demek erkek arkadaşınıza gidiyorsunuz," diye onun sözlerini tekrarladı. "Erkek arkadaşınız Prag'da ne işle meşgul?"

Gabriel olsa bu soruya, "İtalyanca öğretiyor," diye cevap verirdi.

Chiara da aynısını yaptı.

"Nerede öğretmenlik yapıyor?"

344

Gabriel olsa, "Prag Yabancı Diller Fakültesi'nde," derdi.

Chiara yine Gabriel'in olası talimatı doğrultusunda hareket ederek, soruyu aynı şekilde cevapladı.

"Arkadaşınız Prag Yabancı Diller Fakültesi'nde ne kadar zamandır öğretmenlik yapıyor?"

"Üç yıl"

"Onu sık sık ziyaret eder misiniz?"

"Ayda bir, bazen iki kere."

İkinci memur minibüsün içine girmişti. Chiara bir an için Radek'i gözleri kapalı, yüzünde oksijen maskesiyle gözünün önüne getirdi. Sakın uyanma diye içinden geçirdi içinden. Sakın hareket etme, ses çıkarma ve sefil hayatında bir kez olsun doğru bir şey yap.

"Avusturya'ya ne zaman giriş yaptınız?"

"Bunu biraz evvel söylemiştim."

"Tekrar edin lütfen."

"Bugün erken saatlerde."

"Saat kaçta?"

"Tam olarak hatırlamıyorum."

"Sabah mıydı, öğleden sonra mıydı?"

"Öğleden sonra."

"Öğleden sonra erken saatte mi, yoksa geç saatte mi?"

"Erken saatte."

"Yani etraf kararmamıştı."

Chiara bir an tereddüt etti. Memur üsteliyordu. "Evet? Etraf kararmış mıydı?"

Kadın kafasını salladı. Minibüsün içinden gelen sesler kabin kapısının açıldığına işaret ediyordu. Chiara, kendisini sorgulayan memurun gözlerine bakmak için gayret gösterdi. Adamın, araç farının yoğun ışığıyla anlaşılmaz bir görünüm almış olan yüzü, Erich Radek'in yüzüne benzemeye başlamıştı. Ama bu yüz, arabanın arka tarafında baygın biçimde yatan Radek'in acınası yüzü değil, 1945 yılında Birke-nau'da başlayan ölüm yürüyüşü sırasında Radek'in irene

345

Frankel isminde bir kızı, Polonya ormanında son bir kez daha işkence etmek üzere çekip alırken takındığı yüzdü.

"Sözlerimi tekrarla Yahudi!Doğu'ya gönderüdin. Yiyecek sıkıntısı çekmedin ve yeterli tıbbi yardımı gördün. Gaz odaları ve krematoryumlar Bolşeviklerin ve Yahudilerin uydurmasıdır."

Chiara, ben de senin gibi güçlü olabilirim diye düşündü. Bunun üstesinden gelebilirim. Bunu senin için yapacağım.

"Avusturya'da herhangi bir yerde konakladınız mı?"

"Hayır."

"Viyana'ya kadar gelip de şehri gezmediniz mi yani?"

"Viyana'ya daha önceden gelmiştim," dedi. "Viyana'dan hoşlanmam."

Memur bir süre Chiara'nın yüzüne baktı.

"İtalyan'sınız değil mi?"

"Pasaportum elinizde."

"Pasaportu kastetmiyorum. Etnik kökeninizden söz ediyorum. Gerçek İtalyan soyundan mı geliyorsunuz, yoksa Ortadoğu veya Kuzey Afrika gibi bir yerden göç mü ettiniz?"

Chiara, "Göçmen değilim," diye güvence verdi.

İkinci polis Volkswagen'den inmiş, başını sallıyordu. Chiara'yı sorgulayan memur ona pasaportunu geri verdi ve "Gecikme için özür dilerim," dedi. "İyi yolculuklar."

Chiara direksiyonun başına geçti, vitesi takarak aracı hareket ettirdi ve sınırdan geçti. Rahatlama ve öfkeyle karışık duygular gözyaşı olmuş, boşalıyordu. Chiara ağlamamak için kendini tutmaya çalıştıysa da, bunun bir faydası olmadı. Gözyaşları akmaya devam ediyordu, önündeki yol bulanıklaşmış, arabaların arka farları kırmızı bir akıntıya dönüşmüştü.

Yüksek sesle, "Her şey senin için irene," dedi. "Her şeyi senin için yaptım."

346

MIKULOV TREN İSTASYONU, şehrin merkezinin altında, tepelerin ovayla buluştuğu yerde kalmıştı. Karpat dağlarından esen fırtınaya maruz kalmış tek bir platform ve yağmurdan dolayı oluşan su birikintilerinin bolca bulunduğu kasvetli bir otopark görünüyordu. Bilet gişesinin yanında grafi-tiyle süslenmiş, üstü kapalı otobüs durağı vardı ve rüzgârın altında kalan bölümün karşısında, ellerini yağmurluğunun ceplerine sokmuş bir halde bekleyen Gabriel duruyordu.

Gabriel, minibüs parka girip çakıllı zemin üzerinde yol alırken kafasını kaldırıp baktı. Duraktan adımını atmadan evvel, minibüsün durmasını beklemişti. Chiara yolcu koltuğu tarafına uzanıp kapıyı açtı. Arabanın tavan lambası yandığında, Gabriel kadının yüzünün gözyaşlarıyla ıslandığını fark etmişti.

"İyi misin?"

"İdare eder."

"Arabayı benim kullanmamı ister misin?"

"Hayır, ben kullanabilirim."

"Emin misin?"

"Haydi yerine otur Gabriel. Onunla dafa fazla yalnız kalmaya dayanamayacağım."

Gabriel koltuğuna yerleşti ve kapıyı kapattı. Chiara direksiyonu kırdı ve tekrar otobana doğru yöneldi. Kısa bir süre sonra, hızla Karpatlar'a doğru yol alıyorlardı.

BRNO'YA ULAŞMAK YARIM SAAT, Ostrava'ya varmak ise bir saatlerini almıştı. Yol boyunca Gabriel iki kez bölmeyi açıp Radek'i kontrol etmişti. Polonya sınırına vardıklarında saat neredeyse sekize geliyordu. Bu kez ne güvenlik kontrolü, ne de araba kuyruğu vardı. Tuğladan yapılmış bir kulübeden yola devam etmeleri için bir el işaret etmişti, o kadar.

Gabriel minibüsün arka kısmına sürünerek Radek'i bulunduğu bölmeden çıkardı. Sonra bir kutunun çekmecesi

347

içinde sakladıkları şırıngayı aldı. Şırınga bu kez, adamı yavaşça kendine getirecek miktarda uyarıcı ihtiva ediyordu. Gabriel iğneyi Radek'in koluna batırdı, ilacı damarına zerk etti ve iğneyi batırdığı yeri alkolle ovdu. Radek yavaş yavaş gözlerini açıyordu. Gözleri Gabriel'in yüzünde sabitleşmeden önce, nerede olduğunu anlamak için çevreye bakınmıştı.

Yüzündeki oksijen maskesinin altından, "Allon?" diye mırıldandı.

Gabriel hafifçe kafasını salladı.

"Beni nereye götürüyorsun?"

Gabriel hiçbir şey söylemedi.

"Beni öldürecek misiniz?" diye sordu Radek. Ama Gabriel'in cevap vermesine fırsat kalmadan yeniden kendinden geçmişti.

348

37

DOĞU POLONYA

BİLİNCİ YERİNDE OLMAKLA bayılmak arasındaki engel, istediği zaman arka tarafa geçebildiği sahne perdesi gibiydi. Perdenin arkasına kaç defa geçtiğini bilmiyordu. Zaman mefhumu, geride bıraktığı uzun yıllar gibi yok olmuştu. Viyana'daki güzel evi, yabancı bir şehirde, başka birine aitmiş gibi görünüyordu. İsraillilere gerçek adını haykırdığında bir şey olmuştu. Ludwig Vogel artık uzun yıllardır görmediği, kendisi için yabancılaşmış bir tanıdık gibiydi. Tekrar Radek olmuştu. Zaman, maalesef ona gaddar davranmıştı. Siyahlara bürünmüş kule gibi adam, şimdi

349

zayıf düşmüş, zaafı olan bir bedene hapsolmuştu.

Yahudi onu katlanır yatağa yerleştirmişti. Elleri ve ayak bilekleri ince koli bandıyla sarılmış,

bedeni sanki bir akıl hastasıymış gibi, yatağa kemerle tutturulmuştu. Bilekleri iki dünya arasında bir kapı görevi görüyordu. Bileklerini ancak belli bir açıda bükabiliyor, böyle durumlarda bant, cildine büyük bir acı veriyor ve böylece hayal dünyasından, perdenin diğer tarafına, gerçekliğin topraklarına adımatabiliyordu. Rüyalar? Hayal dünyasındaki bu imgeleri rüya olarak değerlendirmek ne derece doğru olurdu? Hayır, gördükleri kelimelere dökülebilecek kadar gerçekti. Bunlar artık kontrol edemediği, geçmişte kalan, Yahudi'nin koli bandı sayesinde kendi canını acıttığında araya girme gücüne sahip olduğu anılardı.

Yüzü pencerenin yanındaydı ve dışarıyı net olarak izleyebiliyordu. Uyanık olduğu zamanlar, karanlıkta kalmış sonsuz kırları ve kasvetli köyleri görebiliyordu. Ayrıca yol kenarlarındaki tabelaları da okuyabiliyordu, ama nerede olduğunu bilmesi için tabelalara ihtiyacı yoktu. Bir zamanlar, başka bir yaşamda bu topraklarda gecelere hükmediyordu o. Bu yolu hatırlamıştı: Dachnow, Zukow, Narol... Tabela, penceresinin önünde belirmeden bir sonraki köyün adını biliyordu; Belzec...

Gözlerini yumdu. Aradan bunca yıl geçtikten sonra, neden şimdi, diye düşündü. Savaşın sonra kimse -Ruslar hariç tabii- Ukrayna'da görev yapmış sade bir SD subayıyla bu kadar yakından ilgilenmemişti. Adı Nihai Çözüm ile yakından anılmadan evvel, General Gehlen onun kaçma ve ortadan kaybolma işini ayarlamıştı. Eski hayatı sorunsuz biçimde geride kalmıştı. Tanrı ve Kilisesi, hatta Yahudi Bolşevik tehdidi yüzünden hizmetlerinden bol bol yararlanmış olan düşmanları tarafından bile affedilmişti. Hükümetler sözde savaş suçlusu olarak nitelendirilen kişileri yargılamak konusunda ilgilerini kaybetmiş ve Wiesenthal gibi amatörler,

350

Eichmann ve Mengele gibi büyük balıkların peşine düşmüş, istemeden de olsa kendisi gibi daha ufak balıkların sığınak bulmalarının yolunu açmışlardı. Bu dönemde korkulacak tek bir şey olmuştu. 1970'li yılların ortalarında Amerikalı bir gazeteci, Yahudi bir gazeteci tabii, Viyana'ya gelip bir sürü soru sormuştu. Adam Salzburg'tan güneye doğru giden yol üzerindeki derin bir dereye boğulmuş ve tehdit böylece ortadan kalkmıştı. O zamanlar hiç tereddüt etmeden hareket etmişti. Belki de bela olacağını anladığı ilk andan itibaren Max Klein'ı da nehre savurup, boğmalıydı. Tereddüt etmişti. Böylece Klein, hikâyesini Yahudi Lavon'a anlatmış ve sonun başlangıcı gelmişti.

Tekrar perdenin diğer tarafına geçmişti. Berlin'de, Ges-tapo'nun başındaki adam Gruppenführer Heinrich Mül-ler'in bürosunda oturuyordu. Müller öğle yemeğinden kalan artıkları dişlerinden temizlemekle meşguldü ve elinde, yabancılar bürosunda çalışan Luther'den aldığı mektubu sallıyordu. Tarih 1942 idi.

"Görünen o ki, doğudaki faaliyetlerimiz düşmanlarımızın kulağına kadar gitmiş. Ayrıca Warthegau bölgesindeki mevzilerimizde de problem yaşanıyor galiba. Bir çeşit mikroptan falan söz ediyorlar."

"Akla ilk gelen soruyu sorsam Herr Gruppenführer, söylentiler batıya kadar uzanırsa ne olur? Böylesine bir olayın gerçek olabileceğine kim inanır?"

"Söylenti başka, delil başka şeydir, Erich."

"Kim delil bulup ortaya çıkaracak ki? Yarım akıllı Polonyalı toprak köylüleri mi? Yoksa şaşı

gözlü Ukraynalı hendek kazıcıları mı?"

"Belki de Ivan'lar."

"Ruslar mı? Onlar nasıl delil..."

Müller fırıncı küreğine benzeyen elini kaldırdı. Tartışma sona ermişti. Ve Radek o anda Führer'in Rusya macerasının istediği gibi gitmediğini anlamıştı. Doğu zaferi önceden zan-

351

nedildiği gibi çantada keklik değildi.

Müller ileri doğru eğildi. "Seni cehenneme gönderiyorum Erich. Kuzeyli yüzünü öyle bir boka batıracağım ki, bir daha gün yüzü göremeyeceksin."

"Size nasıl teşekkür edebilirim Herr Gruppenführer?"

"Pisliği temizle. Hepsini. Nereye bulaşmışsa. Bütün bunların birer dedikodu olarak kalması, senin görevin. Operasyon sona erdiğinde bunun hayattaki tek tanığının sen olmanı istiyorum."

Radek kendine gelmişti. Müller'in yüzü Polonya gecesinde yavaş yavaş ortadan kayboldu. Ne garip değil mi? Nihai Çözüm'e katkısı, insanları öldürerek değil, yaşananları gizlemek ve emniyeti sağlamakla olmuştu ve aradan geçen altmış yıldan sonra, Auschwitz'de bir pazar günü sarhoşken oynadığı aptalca bir oyun yüzünden başı belaya girmiş, şimdi buradaydı. Aktion 1005 mi? Evet, bu onun gösterisiydi, ama hayatta kalan Yahudilerden hiçbiri onun ölüm çu-kurlarındaki varlığına dair bir tanıklık yapamazdı, çünkü kimse hayatta kalmamıştı. Oldukça sıkı bir operasyon yürütmüştü. Aynı şekilde hareket etmeleri için kendisini örnek göstermeleri gerekirdi. Bu kadar tanığın hayatta kalmasına neden olmakla aptalca davranmışlardı.

Anıları canlanmaya devam ediyordu: Bu kez, şu anda geçmekte oldukları yola benzer bir yolda, Yahudiler yürüyebilmek için mücadele veriyorlardı. Tarih Ocak 1945'ti. Bu yol Birkenau'dan gelen yoldu. Binlerce Yahudi, her birinin kendine göre anlatacak hikâyesi olan, binlerce tanık... Kampın boşaltılmasından evvel, tüm kamp esirlerinin öldürülmesi gerektiği konusunda ısrar etmişti. Ama aldığı cevap, Reich'ta bu insanların işgücüne gereksinim duyulduğu yolundaydı. Bu insanları çalıştıracaklardı, öyle mi? Birke-nau'yu terk eden Yahudiler, değil kazma kürek sallamak, çoğu ayakta bile zor duruyordu. Bunlar işe koşulacak halde değildi, ancak mezbahaya gönderilebilirlerdi. Zaten kendi-

352

si de içlerinden birkaç tanesinin icabına bakmıştı. Hangi akla hizmetle kendisine toplu mezarları açtırıp, cesetleri yok ettirdiler de, sonra tutup binlerce tanığı Birkenau gibi bir yerden dışarı saldılar, anlamak mümkün değildi.

Gözlerini açmak için kendini zorladı ve pencereden dışarı baktı. Ukrayna sınırı yakınlarında bir nehrin kıyısından gidiyorlardı. Bu nehri iyi tanıyordu. Bu küller nehriydi, bu kemikler nehriydi. Nehrin yatağında, suyun getirip biriktirdiği kumun, çamurun altında kaç bin kişinin yattığını merak etti.

İzole edilmiş bir köy: Uhrusk. Peter'i düşündü. Böyle bir şey olacağı konusunda uyarısını daha önceden yapmıştı o. "Başbakanlık için ciddi bir alternatif haline gelirim," demişti Peter, "birileri geçmişimizi eşeleyip, kimliğimizi ortaya çıkarmak isteyecektir." Peter'e hak vermişti, ama kendilerine yönelebilecek herhangi bir tehdidi bertaraf edebileceğine de inanıyordu. Ama şimdi yanılmış olduğunu görüyordu ve oğlu, kendi hatası yüzünden seçimlerde hayal edilemeyecek kadar büyük bir aşağılanmayla karşı karşıya kalacaktı. Sanki Yahudiler Peter'i ölüm çukurunun kenarına getirmiş ve kafasına silah dayamışlardı. Onların tetiği çekmesine engel olabilecek güce sahip olup olmadığını, bir anlaşma zemini yaratıp, son bir kaçış yolu yaratıp yaratamayacağını merak ediyordu.

Ya nefret dolu yeşil gözlerini bana dikmiş bu Yahudi? Benden ne bekliyor, özür dilememi mi? Kendimden geçerek gözyaşı dökmemi, duygusallık kusmamı mı? Bu Yahudi, olan bitenden dolayı kendimi suçlu hissetmediğimi anlamaz ki. Ben Tanrı'nın ve Kilisenin öğretileri doğrultusunda hareket etmek durumundaydım. Papazlar, Yahudilerin Tanrı'nın katilleri olduğunu söylememiş miydi? Papa ve onun kardinalleri, Doğu'da yaptıklarımızı bilmelerine rağmen sessiz kalmamışlar mıydı? Şimdi bu Yahudi yaptıklarımın

Viyana'da Ölüm - F: 23

353

pişman olduğumu ve yaşananların büyük bir hata olduğunu söylememi mi bekliyor? Neden bana gözlerini dikmiş, öyle bakıyor?... O gözler hiç de yabancı gelmiyordu ona. O gözleri daha önceden bir yerlerde görmüştü. Belki de verdikleri uyuşturucu yüzünden böyle düşünüyordu. Artık hiçbir şeyden emin olamıyordu, yaşayıp yaşamadığı bile kesin değildi. Belki çoktan ölmüş, o nehir yolculuğuna ruhu sayesinde çıkmıştı. Belki de cehennemdeydi.

Bir başka ufak köy: Wola Uhruska. Bir sonraki köyü de biliyordu. Sobibor...

Gözlerini kapattı, perdenin kadife dokusu onu sarmalamıştı. 1942 yılının baharında, yanında Einsatzgruppen biriminin komutanıyla Kiev'den ayrılmış, Zhitomir yolunda arabayla yolculuk yapıyordu. Ukraynalıların Babi Yar dedikleri ve güvenlik probleminin yaşandığı bir dere civarını teftiş edeceklerdi. Oraya vardıklarında güneş ufukla öpüşmeye başlamış, hava neredeyse kararmıştı; ama etraf, dere yatağındaki garip ve olağanüstü görüntüyü fark edebilecek kadar aydınlıktı. Toprak, sara hastalığının pençesine düşmüş gibiydi. Şiddetle sarsılırken havaya gazın yanı sıra, çürümüş, akışkan bir kaynak fışkırıyordu. O koku! Tanrım, o koku!... Koku hâlâ burnundaydı.

"Ne zaman başladı?"

"Kışın bitiminden hemen sonra. Toprağın üzerindeki karlar eridikten sonra, bu kez cesetler çözülmeye ve hızla çürümeye başladılar."

"Toprağın altında kaç ceset var?"

"Otuz üç bin Yahudi, birkaç Çingene ve fazladan üç beş Rus mahkûm."

"Derenin çevresine hat çekin. Mümkün olduğunca çabuk burayı halledeceğiz, ama öncelik diğer bölgelerde."

"Diğer bölgelerden kastınız ne?"

"Adını hiç duymadığın yerler; Birkenau, Belzec, Sobibor, Treblinka... Burada işimiz bitti. Diğer yerlere yeni

354

mahkûmların gelmesi bekleniyor."

"Burayı nasıl halletmeyi düşünüyorsun?" "Hendekleri açıp, cesetleri yakacağız, sonra kemikleri parçalayarak, kalan tozları ormana ve nehre saçacağız."

"Otuz bin ceset mi yakacaksınız? Öldürme operasyonu sırasında biz bunu denemiştik. Alev saçan silahlar kullandık. Çok sayıda cesedi açık havada yakmak mümkün değil." "Bunun nedeni, cesetleri yakmak için gerekli düzeni inşa etmemeniz. Chelmo'da ben bunun mümkün olduğunu ispatladım. Güven bana Kurt, Babi Yar denilen bu yer, aynen eskiden burada yaşamış Yahudiler gibi, dedikodudan başka bir şey olmayacak."

Bileklerini bükmeye çalıştı. Duyduğu acı, bu kez onu uyandırmaya yetmemişti. Perde kapanmayı reddediyordu. Anılar hapisanesinde kilitli kalmış, kül nehrinin sığ sularında sürüklenmeye başlamıştı.

GEÇENİN İÇİNE SAPLANIP kalmıştı. Zaman sadece bir anıydı. Bantlar kan dolaşımını engellemiş, ellerini ve ayaklarını artık hissetmez olmuştu. Kendini bir an için ateş basmış gibi hissediyor, hemen ardından soğuktan titriyordu. Bir ara durdukları gibi bir hayale kapılmış, burnuna benzin kokusu gelmişti. Arabanın deposunu mu dolduruyorlardı? Yoksa benzin içinde kalmış demiryolları traversine ait bir anı mıydı bu?

Verdikleri ilaç etkisini sonunda yitirmiş, şimdi kendine gelmişti. Çevresinde olan biten her şeyin farkındaydı ve artık yaşadığından emindi. Yahudi'nin azimli duruşundan, yolculuklarının sonuna yaklaştıklarını anlamıştı. Siedl-ce'den geçtiler, sonra Sokolow Podlaski'de bir köy yoluna saptılar. Sırasıyla Dybow'u ve Kosow Lacki'yi geride bıraktılar.

Ana yoldan sapmışlar, tozlu, bozuk bir yola girmişlerdi. Minibüsün altı vuruyordu. Eski demiryolunun üzerindeydi-

355

ler, tabii yol hâlâ buradaydı. Yolu takip ederek, çam ve huş ağaçlarının yoğun olduğu bir bölgeye geldiler ve kısa bir süre sonra kaldırım taşıyla döşeli, küçük bir otoparkta durdular.

İkinci araba, farları sönük halde açıklığa girmişti. Üç adam arabadan inerek minibüse yaklaştı. Onları tanıdı. Kendisini Viyana'dan kaçırılan adamlardı bunlar. Yahudi başına dikilip bantları kesmiş ve deri kayışları gevşetmişti. Nazik bir ses tonuyla, "Gel," dedi, "seninle yürüyüşe çıkalım."

356

38

TREBÜNKA, POLONYA

AĞAÇLARA DOĞRU GİDEN patikayı izlediler. Kar yağmaya başlamıştı. Kar taneleri durgun havada, uzaklarda yakılmış bir kamp ateşinden uşuşan küller gibi yavaşça düşüp, omuzlarına konuyordu. Gabriel Radek'i dirseğinden tutmuştu. Başlangıçta adamın adımları düzensizdi, ama kısa zaman sonra normal temposunu kazanmış ve Gabriel'in yardımı olmaksızın yürümekte ısrar etmişti. Korku dolu, ekşimiş nefesi havada donuyordu.

Ormanın derinliklerine yürüdüler. Patika minik taşlarla doluydu ve çam ağaçlarının iğne yapraklarıyla kaplanmıştı. Kar taneleri arasından seçilebilen Oded, birkaç adım ileride

357

E

yürüyordu. Zalman ve Navot onları arkadan, belli bir düzende takip ediyordu. Chiara geride, açık alanda kalmış, araçları gözlüyordu.

Bir an durdular. Aşağı yukarı sekiz metre genişliğinde bir ağaç, karanlıkta yerde uzanıyordu. Gabriel fenerini oraya doğru tuttu. Dar yolun aşağısında ortalarda bir yerde, birbirlerine eşit uzaklıkta birkaç iri kaya vardı. Kayalar eski çit hattının sınırını belirliyordu. Kamp sınırlarına varmışlardı. Gabriel fenerini söndürdü ve Radek'i dirseğinden çekti. Radek önce direnmeye çalıştı, sonra ileri doğru tökezleyerek devam etti.

"Dediklerimi yaparsan sorun yaşamayacağız Radek. Sakın kaçmaya kalkışma, çünkü gidebileceğin hiçbir yer yok. Yardım istemeye de kalkma, kimse seni duyamaz."

"Korktuğumu görmekten zevk mi alıyorsun?"

"Aslına bakarsan iğreniyorum. Sana dokunmaktan, sesini duymaktan nefret ediyorum."

"Öyleyse neden buradayız?"

"Bazı şeyleri görmeni istiyorum."

"Burada Polonyalıların anıtı dışında görececek hiçbir şey yok Allon."

"Tam da üstüne bastın." Gabriel adamın dirseğini dürttü. "Haydi Radek, daha hızlı yürümen gerek. Fazla zamanımız yok. Birazdan sabah olacak."

Kısa süre sonra izleri hayal meyal belli olan demiryolunun önünde durdular. Burası, insanları Treblinka istasyonundan kampa taşıyan eski tren yoluydu. Raylar zeminle bütünleşmiş ve yeni yağın kar yüzünden buzlanmıştı. Kampa giden rayları izlediler ve bir zamanlar platformun bulunduğu yere geldiler. Burası da zemin gibi taşlaşmıştı.

"Burayı hatırladın mı Radek?"

Radek çenesi kilitlenmiş, hırsla nefes alıyor, hiçbir şey söylemiyordu.

"Haydi Radek. Kim olduğunu, neler yaptığını biliyoruz.

Bu sefer kaçamayacaksın. Oyun oynamanın veya inkâr etmenin bir faydası yok. Zamanımız da yok, tabii oğlunu kurtarmak istiyorsan..."

Radek yavaşça başını çevirdi. Ağzı bir çizgi haline gelmiş, bakışları sertleşmişti.

"Oğluma zarar mı vereceksiniz?"

"Aslında bu işi bizim yerimize sen yapacaksın. Bizim tek yapmamız gereken şey, babasının kim olduğunu bütün dünyaya duyurmak, bu da onu mahvetmeye yeter. Sen de Eli Lavon'un bürosunu bu nedenle bombaladın, Peter'i korumak için... Avusturya gibi bir yerde kimse sana dokunamazdı. Çok uzun süredir koruma altındaydın, güvendedin. Geçmişte işlediğin suçların cezasını çekecek tek kişi oğlun, işte bu yüzden Eli Lavon'u öldürmeye çalıştın, bu yüzden Max Klein'ı katlettin."

Radek Gabriel'e arkasını döndü ve karanlığa doğru bakmaya başladı.

"İstediğin nedir? Ne bilmek istiyorsun?"

"Bana şu yapıdan söz etsene Radek. Onun hakkında birçok şey okumuştum, şu anda karşımda, ama nasıl çalıştığını gözümün önüne getiremiyorum. Nasıl oluyor da bir tren dolusu insan sadece kırk beş dakikada yanıp kül olabiliyor? SS personeli de bununla övünüp durmaz mıydı? Yahudileri kırk beş dakikada kül haline getiriyorlardı. Bir günde on iki bin Yahudi... Toplamda sekiz yüz bin insan."

Radek neşesiz bir kahkaha savurdu. Mahkûmunun söylediklerine inanmayan sorgulama subayına benziyordu. Gabriel kalbinden bir şeyler koptuğunu hissetti o anda.

"Sekiz yüz bin mi? Bu rakam da nerden çıktı böyle?"

"Bu, Polonya hükümetinin resmi tahmini."

"Ve sen yarım akıllı bir avuç Polonyalının bu ormanda neler olup bittiğini anlayabileceklerini mi düşünüyorsun?" Sesi aniden değişmişti, daha zinde ve buyurgan çıkıyordu. "Lütfen Allon. Bunu aramızda tartışacaksak, Polonyalıların

358

359

aptalca iddialarını temel alarak değil, gerçekler üzerine konuşalım. Sekiz yüz bin, öyle mi?" Kafasını salladı ve gülümsedi. "Hayır sekiz yüz bin değil. Gerçek rakam, bunun çok daha üstünde."

ANİDEN DEĞİŞEN RÜZGÂR, ağaçların tepesinde hareketliliğe yol açmıştı. Çıkan ses Gabriel'in kulaklarında patlıyordu. Radek elini uzatmış, ondan feneri kendisine vermesini istiyordu. Gabriel bir an tereddüt etti.

"Sana fenerle saldıracağımı düşünmüyorsun değil mi?"

"Geçmişte neler yaptığını biliyorum."

"Onlar çok eskide kaldı."

Gabriel feneri ona verdi. Radek feneri sola doğru yöneltti ve yapraklarını dökmeyen bir sıra ağacı aydınlattı.

"Bu bölgeye Aşağı Kamp derlerdi. SS karargâhı hemen sağ taraftaydı ve çitle çevrilmişti. Ön tarafta yazın çiçekler açan, arnavut kaldırımlı, çalılıkla kaplı bir yol vardı. Belki inanmakta güçlük çekeceksin, ama gerçekten çok hoş görünürdü. Tabii etrafta çok ağaç yoktu. Kampı yerle bir ettikten sonra ağaçları biz dikmiştik. O zamanlar sadece birer fidandılar. Şimdi hepsi büyümüş, çok güzel görünüyorlar."

"Kampta kaç SS subayı vardı?"

"Genellikle kırk civarında. Yahudi kızlar temizlik yaparlardı, ama yemek işini Polonyalılara vermişlerdi. Ayrıca civar köylerden gelen üç kız işlere yardım ediyordu."

"Ya Ukraynalılar?"

"Onlar yolun karşı tarafındaki beş barakada toplanmışlardı. Stangl'ın evi iki yolun kesiştiği noktadaydı. Çok güzel bir bahçesi vardı. Viyana'dan gelen bir adam tarafından tasarlanıp uygulanmıştı."

"Ama buraya gönderilen mahkûmlar, kampın bu bölümünü hiç görmediler değil mi?"

"Hayır, hayır, kampın her bölgesi, çam ağacından yapılmış çitlerle birbirinden gizlenmişti. Mahkûmlar kampa gel-

360

diklerinde, sıradan bir köy istasyonu görüntüsüyle karşılaşıyorlardı. Hatta tren kalkış saatlerini gösteren sahte tabelalar bile konmuştu. Boş vagonlar hariç, kimse Treblin-ka'dan ayrılamıyordu tabii."

"Burada bir bina vardı değil mi?"

"Sıradan bir istasyon binası gibi görünecek şekilde yapılmıştı, ama aslında sevkiyatlardan toplanan değerli eşyaları muhafaza etmek için kullanılırdı. Şuradaki bölüm, İstasyon Meydanı olarak biliniyordu. Şuraya ise Kabul Meydanı veya Sınıflandırma Meydanı deniyordu."

"Hiç sevkiyata tanık oldun mu? İnsanların gelişini gördün mü?"

"Benim o işlerle hiçbir ilgim yoktu, ama evet, onların gelişini görmüştüm."

"İki farklı sevkiyattan söz ediliyor. Biri Batı Avrupa'dan gönderilen Yahudiler, diğeri ise Doğu'dan gönderilenler öyle mi?"

"Evet, doğru. Batı Avrupa Yahudilerini çok kötü kandırmışlardı. Ne hakaret ne de kırbaçlama

söz konusuydu. Kibarca treni terk etmeleri isteniyor, Kabul Meydanı'nda bekleyen beyaz üniformalı sağlık personeli, zayıf düşenlerle ilgileniyorlardı."

"Bütün bunlar hileydi aslında, değil mi? Yaşlılar ve hastalar oradan alınıp, hemen kurşunlanıyordu."

Radek kafasıyla onayladı.

"Ya Doğu Yahudileri? Onlar platformda nasıl karşılanı-yodu?"

"Trenden kamçılanarak indiriliyorlardı."

"Sonra?"

Radek feneri yukarıya doğru kaldırdı ve ışığı, açıklığın hemen karşısına gelen bir yere tuttu.

"Burayı kuşatan dikenli teller vardı. Tellerin arkasında-da iki bina... Binanın biri soyunma barakası olarak kullanılıyor, diğerinde Yahudiler, çalışan kadınların saçlarını kesi-

361

yorlardı. İşlerini bitirdiklerinde bu yoldan gidiyorlardı." Ra-dek feneriyle yolu aydınlattı. "Burada bir geçit vardı, daha çok dar, sığır ağılı gibi iki metre genişliğinde, tel ve çam ağacı dallarıyla örtülü bir geçitti ve buraya tüp deniyordu."

"Ama SS subayları buraya özel bir isim vermişlerdi, değil mi?"

Radek kafasını salladı. "Buraya Cennet Yolu diyorlardı."

"Peki bu Cennet Yolu nereye çıkıyordu?"

Radek fenerin ışığını yukarıya doğru kaldırdı. "Üst Kamp'a," dedi. "Ölüm kampına."

YERİNDEN KOPMUŞ VE AŞINMIŞ kaya parçalarının etrafa dağıldığı geniş bir açıklığa doğru yürüdüler. Her bir taş, Treblinka'da yok olan Yahudi cemaatini temsil ediyordu. En büyük taşın üzerinde Warsaw yazıyordu. Gabriel taşın ötesine, doğu tarafına, göğe doğru baktı. Hava hafifçe aydınlanmıştı.

Radek sessizliği bozarak, "Cennet Yolu doğrudan, tuğla binanın içindeki gaz odalarına açılıyordu," dedi. Konuşmakta çok istekli görünüyordu. "Her gaz odası, dört metreye, dört metre boyutlarındaydı. Başlangıçta üç oda vardı, ama kısa bir süre sonra bu sayının yetersiz olduğu anlaşıldı ve böylece on oda daha yapıldı. Bir dizel motor, odalara kar-bonmonoksit dumanı püskürtüyor, insanlar otuz dakikadan daha kısa bir sürede oksijensizlikten ölüyordu. Sonra cesetler kaldırılıyordu."

"Cesetlere ne yapılıyordu?"

"Aylar boyunca dışarda, geniş hendekler içinde gömülü kaldılar. Ama hendekler çok kısa sürede dolup taşmaya başladı ve çürümüş bedenlerden kampa mikrop saçıldı."

"Burada sen devreye girdin değil mi?"

"Hemen değil. Treblinka listemizdeki dördüncü kamptı. Önce Birkenau'daki, daha sonra Belzec ve Sobibor'daki hendekleri temizledik. Mart 1943'e kadar Treblinka'ya uğra-

362

mamıştık. Buraya geldiğimde..." Sesi gittikçe zayıflıyordu. "Geldiğimde feci bir vaziyetteydi."

"Ne yaptın?"

"Hendekleri açtık ve cesetleri çıkardık tabii."

"İnsan gücüyle mi?"

Kafasını hayır dercesine salladı. "Kürek vazifesi gören, mekanik bir aletimiz vardı, işi oldukça hızlandırıyordu."

"Bu alete pençe adını vermişsiniz, değil mi?"

"Evet, doğru."

"Cesetleri hendekten çıkardıktan sonra ne yapıyordunuz?"

"Geniş demir raflarda yakılıyordu."

"Bu raflara özel bir isim takmışsınız galiba?"

"Fırın," dedi Radek, "onlara fırın diyorduk."

"Cesetler yakıldıktan sonra ne oluyordu?"

"Kemikleri ezip, tekrar hendeklere gömüyorduk veya nehre atıyorduk."

"Eski hendekler ne zaman tamamen boşaltıldı?"

"Cesetler gaz odasından alınıp, doğrudan fırınlara götürülmeye başlandıktan sonra. Kampın kapatıldığı ve bütün izlerin yok edildiği o kasım ayına kadar bu şekilde çalıştık, işleri, bir yıldan biraz daha uzunca bir süre için bu şekilde yürütmüştük."

"Bu sürede sekiz yüz bin kişiyi öldürmeyi başardınız."

"Sekiz yüz bin değil."

"Kaç o zaman?"

"Bir milyondan fazla. Oldukça iyi bir rakam, değil mi? Polonya'da bir ormanın ortasındaki ufacak bir yerde, bir milyondan fazla insan..."

GABRIEL FENERİ GERİ aldı, Beretta'sını çekti ve Radek'i silahla dürttü. Taş tarlası içinden geçerek patika boyunca yürüdüler. Zalman ve Navot, arka tarafa düşen Üst Kamp'ta

363

kalmışlardı. Gabriel arkasındaki çakıllı yoldan kendisini takip etmekte olan Oded'in ayak seslerini duyabiliyordu.

"Tebrikler Radek. Senin sayende burası sadece sembolik bir mezarlık olmuş."

"Beni şimdi mi öldüreceksin? Sana duymak istediklerini anlatmadım mı?"

Gabriel onu yola doğru iteledi. "Burada yaptıklarından dolayı gurur duyuyor olabilirsin, ama burası bizim için kutsal bir yer. Gerçekten de senin kanınla kirleteceğimi mi düşünüyorsun?"

"Öyleyse bütün bunların amacı nedir? Beni neden buraya getirdin?"

"Burayı bir kez daha görmem gerekiyordu. Hafızanı tazelemek için suç mahallini ziyaret etmen ve yakında vereceğin ifadene hazırlanman gerekiyordu. Oğlunu, senin gibi bir babaya sahip olma utancından ancak bu şekilde kurtarabilirsin, israil'e dönüp suçunun cezasını çekeceksin."

"Bu benim suçum değildi ki! Onları ben öldürmedim! Ben sadece Müller'in bana verdiği emirleri yerine getirip, ortalığı temizledim!"

"Sen de cinayetlerden yeterince payını aldın Radek. Max Klein'la beraber Birkenau'da oynadığınız küçük oyunu hatırlıyor musun? Ya ölüm yürüyüşü? Sen de oradaydın, öyle değil mi Radek?"

Radek yavaşladı ve kafasını çevirdi. Gabriel adamı hızlandırmak için sırtına vurdu ve iteledi. Cesetlerin yakıldığı hendeğin bulunduğu dikdörtgen bir alana gelmişlerdi. Hendek şimdi siyah mermer parçalarıyla doluydu.

"Öldür beni kahrolası! israil'e götürme! Burada yap yapacağını. Zaten senin işin öldürmek, değil mi Allon?"

"Burada olmaz," dedi Gabriel. "Senin buraya ayak basmaya, burada ölmeye bile hakkın yok."

Radek hendeğin önünde dizüstü çökmüştü.

"Ya seninle gelmeyi kabul edersem, ne olacak o zaman?"

364

"Gerçekler seni bekliyor olacak Radek. İsraail halkının önünde durup, işlediğin suçları itiraf edeceksin. Aktion 1005'teki rolünü, Birkenau'daki mahkûmları katledişini, Bir-kenau'dan başlayan ölüm yürüyüşü sırasında öldürdüğün insanları, hepsini.... Öldürdüğün o kızları hatırlıyor musun Radek?"

Radek aniden kafasını Gabriel'e doğru çevirdi. "Sen nasıl?..."

Gabriel onun sözünü kesti, "işlediğin suçlarla ilgili doğrudan yargılanmayacaksın, ama hayatının kalanını parmaklıklar arasında geçireceksin. Hapisteyken, Aktion 1005'in tarihinin tamamen açığa çıkarılmasıyla ilgili çalışsan, Yad Vas-hem'in Soykırım araştırmacılarına yardım edeceksin. Bu konuda gerçekleri reddedenlere veya şüphesi olanlara, tarihin en büyük toplu katliamlarını gizlemek adına ne yaptığını tam olarak anlatacaksın ve hayatında bir kez olsun gerçeklerden söz edeceksin."

"Hangi gerçeklerden söz ediyorsun, senin gerçeklerinden mi, yoksa benimkilerden mi?"

"Yalnızca bir tek gerçek vardır Radek. Gerçek, Treblin-ka'dır."

"Peki bunun karşılığında elime ne geçecek?"

"Hak ettiğinden fazlası," dedi Gabriel. "Metzler'le olan akrabalığından hiç kimseye söz etmeyeceğiz."

"Beni elde etme adına, Avusturya'da aşırı sağ parti liderinin başbakan olmasını içinize sindireceksiniz öyle mi?"

"İçimden bir ses, bana Peter Metzler'in İsrail ve Yahudilerin çok iyi dostu olacağını söylüyor. Bizi kızdırmak istemeyecektir. Ne de olsa senin ölümünden çok sonra bile, onu yok edebilecek bilgiye sahip olduğumuzu öğrenecek."

"Bana ihanet etmeleri için Amerikalıları nasıl ikna ettiniz? Şantaj mı yaptınız yoksa? Bu tam da sizin tarzınız ne de olsa. Ama çok daha fazlası olmalı. Muhakkak ki Gehlen Teşkilatı ve CIA ile yakın ilişkiyi ortaya serebileceğim bir fırsat-

365

ti bana vermemek üzere yemin etmişsinizdir. Sanırım gerçeğe bir noktaya kadar değer veriyorsunuz."

"Bana cevabını ver Radek."

"Sana nasıl güvenebilirim? Hayatım söz konusuysen bir Yahudi'ye nasıl inanabilirim?"

"Der Strümer'i okumuş muydun? Bana güveneceksin, çünkü başka bir şansın yok."

"Peki bunun ne faydası olacak? Burada ölmüş olan tek bir kişiyi bile hayata döndürebilecek mi?"

"Hayır," dedi Gabriel, "ama dünya gerçeği öğrenecek ve sen hayatının son günlerini ait olduğun yerde geçireceksin. Anlaşmayı kabul et Radek. Bunu oğlun için yap. Bunu son bir kaçış yolu olarak düşün."

"Sonsuza dek bir sır olarak kalmayacağım. Elbet bir gün bu yaşananlara ait gerçekler açığa çıkacak."

"Hiç şüphelen olmasın," dedi Gabriel. "Gerçekleri mezara götüremezsin."

Radek kafasını Gabriel'e doğru çevirmiş, ona kibirli bir ifadeyle bakıyordu. "Gerçek bir erkek olsaydın, bunu kendi başına yapardın." Yüzüne alaycı bir gülümseme yerleştirmeyi başarmıştı. "Gerçekler açısından bakarsan, burada insanlar öldürülürken kimse kılını bile kıpırdatmamıştı, şimdi de kimsenin umrunda olmayacak."

Radek kafasını çevirdi ve hendeğe baktı. Gabriel Beret-ta'smı cebine koydu ve oradan uzaklaşmaya başladı. Oded, Zalman ve Navot patika üzerinde hiç hareket etmeden onun arkasında bekliyorlardı. Gabriel hiçbir şey söylemeden onların yanından geçti ve eski demiryolunun bulunduğu platforma doğru yöneldi. Ağaçların yoğun olarak bulunduğu bölgeye girmeden önce arkasına bakmak için bir an durduğunda, Oded'in koluna tutunup, yavaşça ayağa kalkmaya çalışan Radek'i gördü.

366

DÖRDÜNCÜ BOLUM

EBU KEBİR MAHKÛMU

39 YAFA, İSRAIL

RADEK'İN NEREDE TUTULMASI gerektiği konusunda büyük tartışmalar yaşanmıştı. Lev, onun riskli bir tutuklu olduğunu ileri sürerek, servisin sürekli gözetimi altında tutulması gerektiğini söylemiş, Shamron ise her zaman olduğu gibi ona muhalefet ederek, sevgili servisinin hapishanelerin işini üstlenmek konusunda hevesli olmadığı sürece, bu işten uzak durmasının doğru olacağını savunmuştu. Başbakan olaya espirili bir yaklaşım göstermiş ve Radek'in zorla Negev'e kadar yürütülmesini, orada akreplere ve akbabalara atılmasını önermişti. Sonunda olaya çö-

Viyana'da Ölüm - F: 24

369

züm getiren Gabriel olmuştu. Radek gibi bir adama verilecek en büyük cezanın, ona adi bir suçlu gibi davranmaktan geçeceğini ileri sürmüştü. Onu hapsedebilecekleri uygun bir yer aramışlar ve adamı İngiliz mandası zamanında inşa edilmiş, Yafa'nın kasvetli bir bölgesinde, hâlâ Arapça adıyla anılmakta olan Ebu Kebir Polis Hapishanesi'ne yerleştirmeyi uygun bulmuşlardı.

Radek'in ele geçirilmesinin üzerinden yetmiş iki saat geçtikten sonra, olay kamuoyunda duyulmuştu. Başbakanın konuyla ilgili açıklaması, kısa, öz ve insanları yanlış bir fikre kapılmalarını önleyecek şekilde ihtiyatlıydı. Avusturyalıları gereksiz biçimde küçük düşürecek ifadelerden kaçınılmıştı. Başbakan, Radek'in sahte bir kimlikle yaşadığının tespit edildiğini söylüyordu. Belli bir görüşme süreci yaşanmış ve sonrasında Radek, İsrail'e kendi rızasıyla gelmeyi kabul etmişti. Suçunun, İsrail yasalarındaki tek karşılığı olan ölüm cezasına çarptırılmaması için yapılan karşılıklı anlaşmaya göre, mahkemeye çıkarılmayacak, ancak sürekli olarak bir mahkûm hayatı yaşayacak ve Aküon 1005'in ayrıntılı tarihinin ortaya çıkarılması için Yad Vashem ve İbrani Üniversitesi'nden ekiplerle çalışarak, "suçunu kabul etmiş" muamelesi görecekti.

Radek'in İsrail'e getirilmesi fazla bir tantana koparma-mış, Eichmann'ın yakalanışındaki heyecan bu olayda yaşanmamıştı. Gerçekten de bu olay, bir intihar bombacısının Kudüs'te bir markette yirmi beş kişinin ölümüne yol açması haberiyle birkaç saat içinde gölgede kalmıştı bile. Lev gelişmelerden ötürü sadistçe bir zevk duyuyor, devletin yaşlı Nazilerin peşine düşmekten daha önemli işleri olduğu yolundaki iddiasının kanıtlandığını düşünüyordu. Bu durumu Shamron'un budalalığı olarak nitelendirmeye başlamış, ama kısa bir süre sonra servisteki itibarını ve rütbesini yitirmişti. Radek'in yakalanışı King Saul Bulvarı'nda eski küllerin yeniden alevlenmesini sağlamıştı. Lev, o an hâkim

370

olan atmosfere göre tutumunu değiştirmiş, ama iş işten geçmişti. Herkes Radek'in tutuklanmasında başrolü Memu-neh ile Gabriel'in oynadığını biliyor ve Lev her defasında buna karşı çıkmaya çalışıyordu. Lev'in itibarı yerlerde sürünüyor.

Radek'in Avusturya kimliğini gönülsüzce gizli tutma çabaları, Ebu Kebir'e vardığı gün bir video bandı sayesinde yerle bir olmuştu. Viyana basını süratli ve doğru biçimde, tutuklunun Avusturyalı işadamı Ludwig Vogel olduğunu ortaya çıkarmıştı. Vogel Viyana'dan kendi rızasıyla mı ayrılmıştı, yoksa gerçekten Birinci Bölge'deki kale gibi korunan evinden kaçırılmış mıydı? İlerleyen günlerde gazeteler, Vo-gel'in esrarlı kariyeri ve politik bağlantılarıyla ilgili spekülâtif haberlerle dolmuştu. Basın araştırmasının ucu, endişe verecek biçimde Peter Metzler'e dayanmaya başlamıştı. Daha İyi Bir Avusturya İçin Koalisyon üyesi Renate Hoffmann, Radek'in Savaşan Doğan Hak Talepleri ve Tahkikatlar Bü-rosu'nun bombalanması ve Max Klein ismindeki yaşlı bir Yahudi'nin esrarlı ölümüyle ilgili olabileceğini öne sürüp, olayla ilgili resmi bir soruşturma açılması talebinde bulunmuş, ama kadının bu talebi kulak arkası edilmişti. Bombalama olayı İslamcı teröristlerin işiydi demişti hükümet. Max Klein'in talihsiz ölümü ise bir intihar sonucunda gerçekleşmişti. Adalet bakanı, soruşturmanın derinleştirilmesinin gereksiz olduğunu vurgulamıştı.

Radek hikâyesinin bir sonraki sayfası Viyana'da değil, Paris'te açılacaktı. Bir KGB ajan eskisi, Fransız televizyonuna çıkıp, Radek'in Moskova'nın Viyana'daki adamı olduğunu iddia etmişti. Yine eski bir Stasi casusu, Radek hakkında benzer iddialarda bulunarak Almanya'da çalkantılara neden olmuştu. Shamron bu iddiaları önceleri, CIA'in Radek mikrobundan kurtulmak için özellikle yaydığı yalan haberlere ait bir kampanyanın parçası olduğunu düşünmüş -ki kendisi onların yerinde olsaydı aynen bu şekilde hareket

371

ederdi- daha sonraları, Radek'in ikili oynadığına dair iddiaların CIA içinde paniğe yol açtığını öğrenmişti. Dosyalar tozlu raflardan çıkarılacak, eski Sovyet casuslarının işin içinde olduğu bilgileri sızdırılacaktı. Shamron Langley'deki meslektaşlarının içine düştüğü bu durum karşısında, gizliden gizliye eğleniyordu. Radek'in çift taraflı bir casus olduğunu ilan etmek, en doğrusu olacak demişti Shamron. Adrian Carter, İsrailli tarihçiler işlerini bitirdiklerinde, Radek'in kendileri tarafından sorgulanması için izin istemiş, Shamron ise bu taleplerinin ciddi biçimde değerlendirileceği konusunda söz vermişti.

EBU KEBİR MAHKÛMU, çevresinde kopan fırtınalardan habersizdi. Tutukluluk günleri yalnız geçiyor ve aşırı bir sertlikle karşılaşmıyordu. Hücrelerini ve giysilerini temiz, bakımlı tutuyor, önüne konan yemekleri yiyor ve fazla şikâyetçi olmuyordu. Muhafızları ondan nefret etseler bile, bu duygularını hayata geçiremezlerdi. Radek özünde bir polisti ve mahkûmlar

onda tanıdıkları bir şeyler görmüş gibiydiler. O da onlara nazik davranıyor ve karşılığını da aynı şekilde görüyordu. Radek bir merak kaynağı haline gelmişti. Muhafızlar, okulda ona benzer adamlar hakkında birçok şey okumuşlardı ve onu çok merak ettiklerinden, adama bakmak için fırsat buldukça hücresinin önünden geçiyorlardı. Radek yavaş yavaş kendisini müzede sergilenen önemli bir parça gibi görmeye başlamıştı.

Radek'in, güncel olayları takip etmek için her gün gazete okumak gibi tek bir talebi olmuştu. Söz konusu talep Shamron'a kadar iletilmiş, o da yalnızca İsrail gazetelerini takip etmek kaydıyla bu isteğine rıza göstermişti. Radek'in kahvaltı tepsisine her sabah bir Jerusalem Post gazetesi konuyordu. Genellikle kendisiyle ilgili haberleri okumuyor -bu haberlerin çoğu gerçeği yansıtmaktan uzaktı- doğrudan dış haberler sayfasına geçerek, Avusturya seçimleriyle ilgi-

372

li gelişmeleri takip ediyordu.

Moshe Rivlin, Radek'in yakında vereceği ifadeyle ilgili onu birkaç kez ziyaret etmişti. Ziyaretlerin videoya alınması ve her akşam İsrail televizyonundan yayınlanması kararlaştırılmıştı. Halkın karşısına çıkacağı gün yaklaştıkça Radek'in heyecanı artıyordu. Rivlin hapishane müdüründen, intihar etme olasılığına karşın mahkûmun yakından izlenmesini istemiş ve Radek'in hücresinin tam karşısına bir muhafız konmuştu. Radek söz konusu ilave gözetim yüzünden önceleri rahatsız olmuş, ama kısa bir zaman sonra adamlarla sohbet eder hale gelmişti.

Radek'in ifade vereceği günün hemen öncesinde, Rivlin onu son bir kez ziyaret etmişti. Beraber oldukları bir saat boyunca Radek, kafası karışık bir görüntü çizmiş ve ilk kez işbirliği yapmaya yanaşmamıştı. Rivlin evraklarını toplamış ve muhafızdan hücrenin kapısını açmasını istemişti.

"Onu görmek istiyorum," demişti Radek aniden. "Ona, ziyaretime gelerek beni şereflendirmeyi isteyip istemediğini sorun. Sormak istediğim sorular olduğunu söyleyin."

Rivlin, "Söz veremem," dedi. "Onunla bağlantım..."

"Sadece sorun," dedi Radek. "Yapacağı en kötü şey, hayır demek olur."

SHAMRON, RADEK'İN İFADE VERECEĞİ ilk güne kadar Gabriel'in İsrail'de kalması için onu zorlamıştı. Gabriel Ve-nedik'e dönmekte acele ediyordu, ama onun bu teklifini istemeyerek de olsa kabul etmişti. Gabriel, Zion Kapısı'nın yakınlarındaki servisin evinde kalıyor ve her sabah Ermeni mahallesindeki kilisenin canıyla uyanıyordu. Eski şehre tepeden bakan gölgeler içinde kalmış terasta oturuyor, gazetesini okuyup kahvesini içiyor, Radek konusundaki gelişmeleri yakından izliyordu. Onun yakalanışıyla ilgili kendisiyle değil de, Shamron'la bağlantı kurulmasından memnundu. Gabriel sahte bir kimlikle yurtdışında yaşıyordu ve basında

373

gerçek adının geçmesine hiç ihtiyacı yoktu. Ayrıca ülkesi için bu kadar şey yapmış olan Shamron, bir kez daha gün yüzü görmeyi hak etmişti.

Günler ağır ağır geride kalırken Gabriel, Radek'in kendisine gittikçe yabancılaştığını görüyordu. Her ne kadar annesinin yaptığı portre işine çok yaramış olsa da, Gabriel Radek'in yüzünü ve sesini unutmak için mücadele veriyordu şimdi. Treblinka bir çeşit kâbus olmuştu onun için. Aynı şeyin annesi için de geçerli olup olmadığını merak ediyordu. Radek, annesinin hafızasına davetsiz misafir gibi yerleşmiş miydi, yoksa annesi, onun yüzünü resme aktarabilmek için hafızasını zorlamak durumunda mı kalmıştı? Şeytanla karşı karşıya gelen herkes için aynı şey mi geçerliydi? Belki de hayatta kalabilenlerin üzerine çöken sessizliğin nedeni buydu. Belki de hafızalarının verdiği acıdan kurtulmanın yolu, nefsinin korumaktı. Bir düşünce hiç kesintiye uğramaksızın Gabriel'in kafasını meşgul ediyordu: Radek Polonya'da o gün, iki kız yerine annesini öldürmüş olsaydı, Gabriel asla var olmayacaktı. Hayatta olmaktan dolayı, suçluluk duymaya başlamıştı.

Gabriel tek bir şeyden emindi, o da unutmak için henüz hazır olmadığıydı. O nedenle, bir öğleden sonrası Lev'in çömezlerinden biri ona telefon açıp, olayın gelişimini resmi bir rapor haline getirip getirmeyeceğini sorduğunda memnun olmuştu. Gabriel, yaşanan olayların hiçbir şekilde sansürlenmemiş halini ayrıca yazması ve bunun Yad Vashem arşivlerinde tutulması koşuluyla teklifi kabul etmişti. Böylesine bir belge kamuoyuna açıklandığında, olayın her yönüyle bilinmesinde fayda olacaktı. Gabriel raporunun, yazım tarihinden kırk yıl sonra kamuoyuna açıklanacağı konusunda servisle hemfikir olduktan sonra, eline kalem aldı.

Çalışmasını mutfaktaki masada, servisin kendisine temin ettiği bir dizüstü bilgisayarda yürütüyor, işini bitirdiğinde bilgisayarı oturma odasının zemininde, koltuğun al-

374

tındaki gizli bir bölmeye saklıyordu. Yazma konusunda hiçbir deneyimi olmadığından, işi sanki resim yapıyormuş gibi ele almıştı. Önce belli bir şekle sadık kalmadan, çalakalem bir ön çalışma yapıyor, sonra boya katmanlarını yavaş yavaş yediriyordu. Sade bir paletten yararlanıyor, fırça darbelerine çok özeniyordu. Günler geçtikçe Radek'in yüzü annesinin elinden çıkmışçasına kelimelerinde belirliyordu.

Öğleden sonrasının ilk saatlerine kadar çalışıyor, sonra Eli Lavon'un bilinci açılmaksızın geçirdiği bir ayın sonunda kaldırıldığı ve komadan çıkma sinyallerini gösterdiği Hadaş Üniversitesi Hastanesi'ndeki odasının yolunu tutuyordu. Gabriel bir saat kadar onun yanında kalıyor ve olayla ilgili konuşuyor, sonra eve geri dönerek, hava kararınca kadar çalışmaya devam ediyordu.

Raporunu tamamladığı gün, akşama kadar hastanede kalmış ve şans eseri Lavon'un gözlerini açmasına tanıklık etmişti. Lavon etrafına önce boş gözlerle bakmış, sonra eski meraklı bakışları geri dönmüş ve Gabriel'in yüzünde odaklanana dek, hastane odasının ona yabancı gelen orta-mınının gezinmişti.

"Neredeyiz, Viyana'da mı?"

"Hayır, Kudüs'te."

"Sen ne yapıyorsun burada?"

"Servis için bir rapor hazırlıyorum."

"Ne raporu?"

"Erich Radek isminde Nazi savaş suçlusunun yakalanması hakkında bir rapor."

"Radek mi?"

"Ludwig Vogel ismiyle Viyana'da yaşıyordu."

Lavon gülümsedi. "Bana her şeyi anlat," diye mırıldandı, ama Gabriel daha ağzını açmadan yine kendinden geçmişti.

375

GABRIEL 0 GECE EVE DÖNDÜĞÜNDE, telesekreterinin ışığının yanıp söndüğünü gördü. Kaydı dinlemek için düğmeye bastığında Moshe Rivlin'in sesiyle karşılaşmıştı.

Ebu Kebir mahkûmu seninle konuşmak istiyor. Ben olsam cehenneme kadar yolun var derdim, ama karar senin.

40 YAFA, İSRAİL

376

HAPİSHANE BİNASI, üzerinde dikenli tellerin bulunduğu, kumtaşı rengine yüksek duvarlarla çevrilmişti. Ertesi sabah erken saatlerde Gabriel binaya gelerek kendini tanıttığında hemen içeri alınmıştı. Binanın iç kısma varmak için, Treblinka'daki Cennet Yolu'nu hatırlatan dar, çitle çevrili bir geçitten geçmek zorundaydı. Geçidin sonunda kendisini gardiyan bekliyordu. Adam hiçbir şey söyle-meksizin Gabriel'i kilit altındaki güvenli bölüme sokmuş, sonra penceresiz, briket duvarlı bir sorgulama odasına almıştı. Radek, ifadesi için giydiği koyu renk takım elbise ve

377

kravatla, odada bir heykel gibi hiç hareketsiz duruyordu. Kelepçeli elleri masanın üzerindeydi. Gabriel odaya girdiğinde kafasını belli belirsiz sallayarak onu karşılamış, ama yerinden kalkmamıştı.

"Kelepçeleri çıkarın," dedi Gabriel gardiyana.

"Bu kurallara aykırı."

Gabriel ona dik dik baktıktan kısa bir süre sonra, kelepçeler yok olmuştu.

"Çok başarılıydın," dedi Radek. "Yoksa bu da senin payına düşen bir başka psikolojik hile miydi? Üzerimdeki hâkimiyetini göstermeye mi çalışıyorsun?"

Gabriel ağır, demir sandalyeyi çekti ve oturdu. "Bu koşullar altında, gösteriş yapmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum."

"Sanırım haklısın," dedi Radek. "Ama kaçırılmamla ilgili olayı ele alış biçimini hâlâ takdir ediyorum. Ben de aynı yöntemleri izlerdim diye düşünmek istiyorum."

"Kimin için?" diye sordu Gabriel. "Amerikalılar mı, yoksa Ruslar için mi?"

"Paris'te Belov denilen salağın iddialarını mı kastediyorsun?"

"İddialar gerçek mi?"

Radek Gabriel'in bu sorusunu sessizlikle karşılamış, mavi gözleri birkaç saniyeliğine o eski keskinliğine kavuşmuştu, "insan, oyunu benim kadar uzun süre oynadığında, yalanın nerede bitip, gerçeğin nerede başladığını ayırt edemeyecek kadar çok anlaşıma yapmak durumunda kalıyor, birçok hileli ittifaklar kuruyor."

"Belov, gerçeği bildiğinden emin görünüyordu."

"Evet, ama bu onun aptallığından kaynaklanıyordu. Belov, gerçeği bilebilecek bir konumda değildi." Radek konuyu değiştirmeye çalışıyordu. "Bu sabahki gazeteleri gördün sanırım."

Gabriel evet dercesine kafasını salladı.

378

"Peter'in zaferi, umduğumdan daha büyük olmuş. Görüldüğü kadarıyla bunun, benim tutuklanmış olmamla bir ilgisi var. Avusturyalılar, yabancıların içişlerine karışmalarından hiç hoşlanmazlar."

"İçinden 'Oh, olsun' demiyorsun ya?"

"Tabii ki hayır," dedi Radek. "Yalnızca Treblinka'da daha sıkı bir pazarlık yapmadığıma yanyorum. Belki de bu kadar kolay anlaşmamalıydın. Geçmişimin ifşa edilmesinin, Peter'in kampanyasını yoldan çıkaracağından pek emin değilim."

"Avusturya'da bile politik olarak hoş karşılanmayacak

şeyler vardır."

"Bizi küçümsüyorsun Allon."

Gabriel aralarına bir sesizlik girmesine izin verdi. Daha şimdiden verdiği karar yüzünden pişman olmaya başlamıştı. "Moshe Rivlin beni görmek istediğini söyledi," dedi aceleyle. "Fazla zamanım yok."

Radek iskemlesinde biraz daha dikleşti. "Mesleki bir nezaket göstererek, birkaç soruma cevap verip vermeyeceğini merak ediyordum."

"Soracağın soruya bağlı. Mesleklerimiz oldukça farklı Radek."

Radek, "Evet," dedi. "Ben Amerikan istihbarat ajanıydım, sen ise suikastçısın."

Gabriel odadan ayrılmak üzere ayağa kalktığında, Radek elini kaldırıp, "Bekle," dedi. "Lütfen otur."

Gabriel iskemlesine geri döndü.

"Beni kaçırdığınız gece, evime telefon eden adam..."

"Tutuklandığın gecedен söz ediyorsun sanırım."

Radek hızla kafasını salladı. "Tamam, peki, tutuklandığım gece diyelim. Adam, Kruz'u taklit eden bir sahtekârdı değil mi?"

Gabriel onaylarcasına kafasını salladı.

"Rolünü çok iyi oynadı ama. Böylesine başarılı biçimde

379

Kruz'un kişiliğine bürünmeyi nasıl başardı?"

"Bu soruya cevap vermemi beklemiyorsun herhalde Ra-dek." Gabriel saatine baktı. "Umarım bütün bu yolu bana bu soruyu sormak için getirtmedin."

"Hayır," dedi Radek. "Bilmek istediğim başka bir şey daha var. Treblinka'dayken, mahkûmların Birkenau'dan tahliyesinde benim de rol aldığımdan söz etmiştin."

Gabriel araya girerek, "Lütfen artık kelime oyunlarından vazgeçebilir miyiz Radek? Olay tahliye değil, ölüm yürüyüşüydü."

Radek bir süre sessiz kaldı. "Ayrıca mahkûmlardan bazılarını benim öldürdüğümünden de söz ettin."

"En az iki kızı öldürdüğünü biliyorum," dedi Gabriel. "Eminim ki daha fazlası vardır."

Radek gözlerini yumdu, kafasını yavaşça salladı ve soğuk bir tavırla, "Daha fazlası vardı," dedi. "Hem de çok daha fazlası... O günü, sanki dünmüş gibi hatırlıyorum. Sonun yaklaşmakta olduğunu biliyordum, ama Reich'e doğru yürümekte olan o mahkûmları görmek... O zaman Götterdamme-rung olduğunu anlamıştım. O an, gerçekten de mitolojideki tanrılarla devlerin birbirlerini mahvettikleri savaşın bir benzerinin yaşandığına inanmıştım."

"Ve sen de insanları öldürmeye başladın?"

Radek yine kafasını salladı. "Onlar korkunç sırlarını, gizlemem için bana emanet etmişler ve sonra birkaç bin tanığı Birkenau'dan canlı canlı dışarıya salmışlardı. Neler hissettiğimi tahmin edebilirsin."

Gabriel gerçeği dile getirerek, "Hayır," dedi. "Edemem."

"Bir kız vardı," dedi Radek. "Ona savaş hakkında, ilerde çocuklarına neler anlatacağını sorduğumu hatırlıyorum. Bana gerçekleri anlatacağını söyleyerek cevap vermişti. Ben de ona

yalan söylemesini emretmiştim, o da reddetmişti. Diğer iki kızı öldürmeme rağmen tavrını sürdürüyordu. Sonra bir nedenden dolayı, onun çekip gitmesine izin vermiş, o an-

380

dan sonra mahkûmları öldürmekten vazgeçmiştim. Onun gözlerine baktıktan sonra bunun manasızlığını anlamıştım."

Gabriel bakışlarını eline yöneltti, Radek'in yemini yutmayı reddediyordu.

"Sanırım tanığın o kadındı?" diye sordu Radek.

"Evet, öyle."

"Çok komik," dedi Radek. "Gözleri, gözlerine o kadar

benziyordu ki."

Gabriel kafasını kaldırıp baktı. Önce bir an tereddüt etti, sonra, "Öyle derler," dedi. "O senin annen miydi?" Yine bir tereddüt, sonra gerçek... "Üzgün olduğumu söyledim sana," dedi Radek, "ama özrümün senin için hiçbir şey ifade etmeyeceğini biliyorum." "Haklısın," dedi Gabriel. "Özür dileme." "Yani tüm bunları onun için yaptın, öyle mi?" Gabriel, "Hayır," dedi. "Ölenlerin hepsi için yaptım." Kapı açıldı. Gardiyan odaya girdi ve Yad Vashem'e gitme zamanının geldiğini söyledi. Radek yavaşça ayağa kalktı ve kollarını uzattı. Kelepçeler bileklerine takılırken, gözleri Gabriel'in üzerindeydi. Gabriel girişe kadar ona eşlik etti, sonra onun geçitten geçerek, beklemekte olan minibüsün arka kapısından içeri girmesini izledi. Yeterince görmüştü. Şimdi tek isteği, unutmaktı.

GABRIEL EBU KEBÎR'DEN AYRILDIKTAN sonra Tziona'yı görmeye, Safed'e gitti. Sanatçılar bölgesinde bir kafede öğle yemeği yediler. Tziona onu Radek olayıyla ilgili konuşturmaya çalışmıştı, ama katilin yanından henüz iki saat önce ayrılan Gabriel, onun hakkında konuşacak gibi hissetmiyordu kendisini. Tziona'ya olayın gizli kalacağı yönünde yemin ettiğini söylemiş, sonra kaba bir tavırla konuyu değiştirmişti.

Bir süre sanattan, politikadan konuşmuşlar, sonunda laf

381

dönüp dolaşıp Gabriel'in hayatına gelmişti. Tziona oturduğu evin birkaç sokak ilerisinde, boş bir ev olduğundan söz etti. Evin stüdyo olarak kullanılmaya elverişli olduğundan ve Üst Galile'nin muhteşem ışığını aldığından bahsetti. Gabriel bunu düşüneceğini söyledi, ama Tziona Gabriel'in kendisini atlattığını biliyordu.

Kahveler içildikten sonra Gabriel, annesinin eserlerini muhafaza edebileceği bir yer bulduğunu söyledi. "Neresi?"

"Yad Vashem'deki Soykırım Müzesi." Tziona'nın gözleri dolmuştu. "Mükemmel," dedi. Yemekten sonra Tziona'nın dairesine çıkan ahşap basamakları tırmandılar. Kadın daireye girip, resimleri sakladığı dolabı açtı ve özenle dışarı çıkardı. Bir saat boyunca Yad Vashem'de sergilenecek resimleri seçtiler. Tziona bu arada, Erich Radek'i tasvir eden iki resim daha

bulmuştu. Gabriel'e bunları ne yapmasını istediğini sordu. Gabriel, "Yak," diye cevapladı. "Ama bunlar çok para eder."

"Ne kadar para ettikleri umrumda değil," dedi Gabriel. "Onun yüzünü bir daha asla görmek istemiyorum."

Tziona resimleri arabaya yüklemesine yardım etti. Gabriel kara bulutlarla kaplanmış gökyüzünün altında Kudüs'e doğru yol almaya başlamıştı. Önce Yad Vashem'e uğradı. Müzenin küratörü resimleri teslim almış, sonra doğruca Ra-dek'in ifadesini izlemek üzere arka odadaki televizyonun başına koşmuştu. Anlaşılan, ülkede yaşayanların çoğu Ra-dek'in televizyonda yayınlanan ifadelerine çok büyük ilgi gösteriyordu. Gabriel Zeytin Dağı'nın sessiz sokaklarında arabasını sürmeye devam etti. Annesinin mezarına bir taş bırakarak, onun için dua etti. Babasının mezarına uğrayarak aynı şeyleri onun için de yaptı, sonra doğrudan havaalanına giderek Roma'ya gidecek akşam uçağına yetişti.

382

41

VENEDİK, VİYANA

ERTESİ SABAH, CANNAREGIO'NUN sesf/ere'sinde, Francesco Tiepolo, San Giovanni Crisostomo Kilise-si'ne girmiş, kilisenin orta bölümüne doğru yavaşça ilerliyordu. Aziz Jerome Şapeli'ne doğru bir göz attığında, önü muşamba perdeyle kaplı çalışma platformunun ardında ışıkların yandığını gördü. O tarafa doğru yöneldi ve ayı pençesine benzer elleriyle iskeleyi kavrayarak şiddetle bir kez salladı, iskelenin üzerinde çalışan adam büyüteçli miğferini kaldırarak, ona şeytan görmüş gibi baktı.

Tiepolo, "Evine hoş geldin Mario," diye seslendi. "Senin

383

için endişelenmeye başlamıştım. Nerelerdeydin?"

Restorasyon işiyle uğraşan adam tekrar miğferini indirdi ve bakışlarını bir kez daha Bellini'ye yönlendirdi.

"Pilimi şarj ediyordum Francesco."

Pili şarj etmek mi? Tiepolo bununla ne kastettiğini anlamamıştı, ama onun için önemli olan adamın sonunda Vene-dik'e geri dönmüş olmasıydı.

"Ne kadar zamanda bitirirsin?"

"Üç ay," dedi adam. "Belki dört."

"Üç ayda bitirsen daha iyi olur."

"Evet Francesco, üç ayda bitirmenin daha iyi olacağını ben de biliyorum. Ama iskeleyi sallamaya devam edersen, hiçbir zaman bitlemeyebilirim."

"Yine bir şeylerin peşine takılıp, ortadan yok olmayı planlamıyorsun umarım Mario?"

Adam fırçasını tuvalin önünde hazır tutarken, "Tek bir işim kaldı," dedi. "Ama uzun sürmeyecek, söz veriyorum."

"Hep öyle dersin zaten."

PAKET, saatçi dükkânına tam olarak üç hafta sonra motosikletli kuryeyle teslim edilmiş, Saatçi paketi bizzat teslim almıştı. Kuryenin uzattığı evrakı imzalamış ve ona ufak bir bahşış vermişti. Sonra paketi atölyesine taşımış ve masasının üzerine bırakmıştı.

Kurye motosikletine atlayıp hızla uzaklaşmış, sokağın sonuna geldiğinde Renault'nun direksiyonunun başında oturmakta olan kadına işaret vermeye yetecek kadar yavaşlamıştı. Kadın cep telefonunu çıkararak bir tuşa basmış, kısa bir süre sonra telefona Saatçi cevap vermişti.

Kadın, "Size biraz önce bir saat yolladım," dedi. "Teslim aldınız mı?"

"Kiminle görüşüyorsunuz?"

"Ben Max Klein'ın bir arkadaşıyım," diye fısıldadı kadın. "Aynı zamanda Eli Lavon, Reveka Gazit ve Sarah Green-

384

berg'in de..."

Kadın telefonu kulağından uzaklaştırıp, hızla dört numara tuşlamış, sonra Saatçi'nin dükkânının kırmızı bir ateş topu olarak havaya uçmasını izlemek için kafasını o yöne tam zamanında çevirmeyi başarmıştı.

Kadın elleri direksiyonun üzerinde titrerken yavaşça köşeyi dönmüş ve Ringstrasse'ye doğru yola koyulmuştu. Gabriel motosikleti terk etmiş, onu ilerde bekliyordu. Kadın onun arabaya binmesini beklerken, bir polis arabası hızla tam tersi yönden ilerliyordu. Chiara gözlerini yoldan ayırmadan arabayı sürmeye devam etti.

"İyi misin?"

"Galiba hastalanacağım."

"Evet, biliyorum. Arabayı benim kullanmamı ister misin?"

"Hayır, becerebilirim."

"Patlama sinyalinin benim göndermeme izin vermeliydin."

"Senin, Viyana'da bir ölümden daha sorumlu tutulmanı istemiyorum." Yanaklarından süzülen gözyaşını sildi. "Patlamayı duyduğunda Leah ve Dani'yi düşündün mü?"

Gabriel bir an tereddüt etti, sonra evet dercesine kafasını salladı.

"Aklından neler geçiyordu?"

Gabriel elini kadına doğru uzatarak halen akmakta olan gözyaşını sildi. "Sen Chiara," dedi yumuşak bir sesle. "Aklından sadece sen geçiyordun."

385

Viyana'da Ölüm - F: 25

YAZARIN NOTU

Viyana'da Ölüm, Soykırım'a ait, henüz tamamlanmamış hesaplaşmayı ele alan üçlemenin son kitabıdır. İngiliz Suikastçı kitabında, Nazilerin sanat eserlerini yağmalamaları ve İsviçre bankalarıyla işbirliği içinde olmaları konusu işlenmiş; Soykırım'da Katolik Kilisesi'nin oynadığı rol ve Papa XII. Pius'un buna sessiz kalması, itirafçı isimli kitaba ilham kaynağı olmuştur.

Viyana'da Ölüm, diğer iki kitap gibi, gerçek olaylar üzerine inşa edilmiştir. Heinrich Gross gerçekten de savaş sırasında Spiegelgrund'daki klinikte, kötü nam salmış bir doktordur. Bazı kalpsiz Avusturyalılar, 2000 yılında onu taklit etme çabalarına girişmişlerdir. Aynı yıl Avusturya, polisin ve güvenlik birimlerinin, Jörg Haider ve onun aşırı sağı temsil

386

eden Özgürlük Partisi'ne, politika sahnesindeki rakiplerinin itibarını zedelemek ve partiye yöneltilen eleştirileri savuşturmak konusunda yardım ettikleri iddialarıyla çalkalanmıştır.

Aktion 1005, Soykırım'ın delillerini ortadan kaldırmak ve milyonlarca ölü Yahudi'den geri kalanları yok etmek üzere ortaya konulan Nazi programının gerçek kod adıdır. Bu operasyonun lideri olan Paul Blobel isimdeki Avusturyalı, Nürnberg'de, Einsatzgruppen toplu katliamlarında oynadığı rol yüzünden ölüme mahkûm edilmiş, Haziran 1951'de Landsberg Hapishanesi'nde asılmış, ama Aktion 1005'in komutanı olarak oynadığı rolle ilgili olarak detaylı biçimde asla sorgulanmamıştır.

Piskopos Alois Hudal, gerçekten de Pontificio Santa Maria dell'Anima'nın rektörüydü ve aralarında Treblinka komutanı Franz Stangl da dahil olmak üzere, yüzlerce Nazi savaş suçlusunun Avrupa'dan kaçmasına yardım etmişti. Vatikan, Piskopos Hudal'ın papanın veya diğer önde gelen rütbe sahibi papazların onayı ve bilgisi olmaksızın bu faaliyetleri yürüttüğü konusunda ısrarcıdır.

Arjantin, aranmakta olan binlerce savaş suçlusunun sığındığı son liman olmuştur. Günümüzde de halen az sayıda da olsa savaş suçlusunun bu ülkede yaşıyor olması muhtemeldir. 1994 yılında ABC habercilerinin yaptığı bir araştırma, eski SS subayı Erich Priebke'nin Bariloche'de kendini gizlemeye gerek duymaksızın yaşadığını ortaya çıkarmıştır. Priebke Bariloche'de kendini o kadar güvende hissetmiştir ki, ABC muhabiri Sam Donaldson ile yaptığı röportajda, 1944 Mart'ında Ardeatine toplu katliamında oynadığı başrolden rahatlıkla söz etmiştir. Priebke suçluların iadesi kapsamında İtalya'ya gönderilmiş ve burada ömür boyu hapse mahkûm edilmiş, ama cezasını "ev hapsi" olarak çekmesine izin verilmiştir.

Uzun yıllar süren yasal mücadeleden ve duruşmalardan sonra, Katolik Kilisesi Priebke'nin hayatının

387

Roma dışında bir manastırda devam etmesini sağlamıştır.

Auschwitz'den 1947'de kurtulmayı başarabilenlerden, Olga Lengyel şöyle yazar; "Eli, doğrudan veya dolaylı olarak kanımıza bulaşan herkes, cezasını çekmelidir. Bunun dışında olabilecek her şey, milyonlarca masum ölüye hakaret etmek olacaktır." Ancak Lengyel'in adalet isteği, büyük ölçüde gerçekleşmemiştir. Nihai Çözüm'e katkısı olanlar veya onların yardımcıları, işbirlikçileri arasında çok ufak bir grup, işledikleri suçlar yüzünden cezalarını çekmişlerdir. Bunların on binlercesi, Amerika Birleşik Devletleri dahil, yabancı ülkelerde kendilerine sığınak bulmuşlar; diğerleri evlerine dönerek, normal hayatlarına devam etmişlerdir. Yine bunlar arasında bazıları, General Reinhard Geh-len'in istihbarat servisi aracılığıyla, CIA'de iş bulmuştur. Bu adamların Soğuk Savaş'ın ilk yıllarında Amerikan dış politikasında nasıl bir etkileri olmuştur sorusu, asla tamamen doğru biçimde cevaplanamayacak bir sorudur.

388

TEŞEKKÜR

Viyana'da Ölüm, diğer Gabriel Allon kitapları gibi, David Bull'un desteği, bilgisi ve arkadaşlığı olmaksızın yazılamazdı. David, gerçekten de dünyanın en iyi sanat resto-ratörü ve tarihçisidir. Genellikle aceleyle pişirilmiş makarna ve kırmızı şarap eşliğinde yaptığımız tartışmaların, hayatımın en değerli anlarından olduğunu söylemeliyim.

Viyana'da, Avusturya'da son zamanlarda artma eğilimi gösteren anti-semitizme karşı savaş açmış birçok değerli insanın yardımını gördüm. Onların ruhu ve cesareti kitabın sayfalarında hayat bulmuş olsa da, konunun hassaslığı nedeniyle onlara ismen teşekkür edemiyorum.

Kudüs'te, Gabriel'in Yad Vashem'deki yolculuğunu, bir Soykırım tarihçisi ve hayatta kalmayı başarmış sayısız kur-

389

banın anılarını kaydetmiş olan Dina Shefet'le beraber yaptım, isimler Salonu'ndaki ifadeler dosyasında, kişilerin nasıl bulunacağını göstermek için bana 1942 yılında Treblinka'da öldürülen büyükannesi ve büyükbabasından örnek verdi. Yad Vashem arşivi çalışanlarından çok yardım gördüm. Özellikle Karin Dengler, bana çok büyük destek verdi. Kudüs'teki İbrani Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Rektörü Gabriel Motskin ve tarihçi, aynı zamanda küratör olan eşi Emily Bilski, benimle yakından ilgilendi, çağdaş İsrail toplumunu hakkındaki bilgilerimi derinleştirmemde de bana yardımcı oldular.

Amerika'daki Soykırım Müzesi kütüphanesi çalışanlarına, New York'ta İtiraf Kampanyaları ile savaşan örgütten Naomi Mazin'e, Washington'daki İsrail Büyükelçiliği'nden Moshe Fox'a ve Kudüs'teki Simon Wiesenthal Merkezi'nde, Shoah kurbanları için adalet arayışını hâlâ sürdürmekte olan gerçek Nazi avcısı Dr. Ephraim Zuroff'a teşekkürlerimi sunarım. Kitapta onların uzmanlıklarından çok yararlandım, hatalar varsa, tamamen bana aittir.

Dostum Louis Toscano kitabın müsveddelerini okuyup, hayati eklemeler yapmış, düzeltmenim Dorian Hastings, beni birçok yerde utanılacak duruma düşmekten kurtarmıştır. Eleanor Pelta, her zaman farkında olmasa da, Soykırım'dan kurtulan bir insanın çocuğu olmanın ne anlama geldiğini çok daha iyi anlamama yardımcı olmuştur. Washington'daki Temple Sinai dini okulunun müdürü Marilyn Goldham-mer, bana ve çocuklarıma Eski Ahit'in Arami dilinde yazılan tefsirlerinden, Kırık Kâse ile ilgili çok şey öğretmiştir. Mos-sad'ın tarihini konu ettiği Every Spy a Prince adlı kitabıyla olay yaratan yazar Dan Raviv ve eşi Dori Phaff, İsraililer konusunda olmazsa olmaz bilgiler aktardılar. Aktör Mike Burstyn ve bana birçok kapıyı açan eşi Cyona, güzel isminin İbranice karşılığını ödünç almama izin verdi.

Kitabın hazırlanması sırasında isimlerini tek tek saya-

390

mayacağım, yüzlerce kitap, makale ve web sitesinden yararlandım. Ancak bunların arasında, İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki yıllarda, Amerikan istihbarat teşkilatının eski Nazi savaş suçlularını kullanmasını belgelere dayanarak konu eden Bloivback isimli kitabıyla Christopher Simpson ve The Real Odessa kitabıyla Arjantinlileri neredeyse>tek başına geçmişlerini gözden geçirmeye zorlayan Uki Goni'nin adını anmamak olmazdı. Auschwitz ve Birkenau'dân sağ kurtulabilenlerden çoğu, yaşadıklarını kitap, video bandı, Yad Vashem'deki yazılı ifadeler veya diğer şekillerde kayıt altına alma cesaretini bulmuşlardı ve ben de irene Allon'un ifadesini yaratmak için bu ifadelerden yararlandım. Bunlar arasında özellikle iki tanesinden, Olga Lengyel'in Five Chimney's ve Rena Kornreich Gelissen'in Rena's Promise'inden çok faydalandım. Her ikisi de Birkenau'da yaşanan dehşeti ve ölüm yürüyüşünü belgelere dayanarak naklediyordu.

Tüm bunlar, menajerim, Uluslararası Yaratım Şirke-ti'nden Esther Newberg'in arkadaşlığı ve desteği sayesinde oldu. Ayrıca Penguin Putnam çalışanlarına ve tesadüfi birtakım olayları kitap haline getirmemde bana yardım eden editörüm Neil Nyren'e özellikle içten teşekkürlerimi sunarım.